Št. 13 (2119) Leto XLI
Novo mesto, četrtek, 29. marca 1990

13. februarja 1975 je bil list odlikovan z redom ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNIMI ŽARKI

DOLENJSKI LIST

YU ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST ČETRTEK
STUDIJSKA KNJIŽNICA MIRANA JARCA 68000 NOVO MESTO DL 068415

CIRIL ZLOBEC PRIDE DANES V BREŽICE

BREŽICE — Na povabilo Zavoda za kulturo in Socialistične zveze bo pesnik, akademik in politik Ciril Zlobec drevi obiskal Brežice. Kot kandidat za člana predstva republike Slovenije bo ob 18. uri v Domu učencev govoril o programu Socialistične zveze in svojih pogledih na jutrišnjo Slovenijo. Ob 20. uri prireja srečanje z njim Občinska matična knjižnica v svojih prostorih. Občinstvu bo predstavil svojo zadnjo zbirko pesmi Moja kratka večnost.

PRIDE JOŽE SMOLE

KOČEVJE — Predvolilni pogovor s predsednikom republiške konference Socialistične zveze Slovenije Jožetom Smoletom bo v sredo, 4. aprila, ob 19. uri v dvorani kina Jadran v Kočevju. Na pogovor so vabljeni vsi občani. Predsednik Smole bo odgovarjal tudi na vprašanja prisotnih.

LOKARJEVA NA OBISKU

MIRNA — 26. marca je bila na obisku v trebanjski občini sekretarka CK ZKS-SDP Sonja Lokar. Čez dan je obiskala Trimo Trebnje in mirensko Dano in imela razgovor z učitelji in ravnatelji osnovnih šol iz občine Trebnje. Zvečer se je na Mirni pogovarjala z nekaterimi kandidati za družbenopolitični zbor skupščine občine Trebnje, zatem pa še s krajani mirenske doline. Kot poročajo, je bil obisk na tem predvolilnem nastopu Sonje Lokar precejšen.

MILAN KUČAN V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — V četrtek, 29. marca, ob 19. uri se bo v športni dvorani Marof v Novem mestu meščanom in okoličanom predstavil ter odgovarjal na vprašanja Milan Kučan s sodelavci. Kot je znano, je kučan kandidat za predsednika predsedstva republike Slovenije tako ZKS — Stranke demokratične prenove kot Socialistične zveze Slovenije.

Je še kaj pulsa?

STRAŽA — Dvanajst strokovnjakov Svetovne banke za obnovo in razvoj se je te dni razkropilo po Jugoslaviji in v 50 izbranih delovnih organizacijah ugotavlja, kako so se sposobne oziroma ali so se že začele intenzivneje prilagajati novim gospodarskim razmeram in iskati poti iz njih. V Sloveniji so bila izbrana za prvo tako preizkušnjo pulsa mariborski TAM, novomeška Krka in straški Novoles.

V Novolesu smo srečali g. C. E. Woodruffa, ki je povedal, da je namen obiska ugotoviti, kaj se v tem trenutku z našim gospodarstvom dogaja in če lahko pri srednjeročnem in dolgoročnem prestrukturiranju pomaga banka, tako da podpre investicije s področja obnove, modernizacije in zaščite okolja. G. Woodruff pravi, da je še prezgodaj za kakršnekoli zaključke, da pa je jasno, da je naše gospodarstvo v globoki krizi, iz katere se bodo lažje izvlekla tista podjetja, ki imajo že sedaj tesnejšo povezavo in s tem izkušnje z zahodnim trgom in njegovimi zahtevami. Pri tem je Novoles gotovo v prednosti. C. E. Woodruff je bil prej že v nekaterih vzhodnih in afriških državah in ima bogate izkušnje z iskanjem bolnih organov v podjetjih.

T. J.

GOST IZ AMERIKE — Strokovnjaki Svetovne banke za obnovo in razvoj niso nobeni strici iz Amerike, ki bi kar tako vlagali svoj kapital. C. E. Woodroff, ki ga vidimo nasliki, ima pred sabo namesto do sedaj običajne črne dokumentne torbe majhen bel računalnik, ki vsebuje vse potrebne podatke. (Foto: T. Jakše)

»Demos podira trhle plotove!«

Trdna vera v zmago demokracije — Pozdrav evropskih demokratičnih strank Demosu v Novem mestu — Lojze Peterle: »Dolenjska je žejna sprave«

NOVO MESTO — S parolo, kakršno nosi gornji naslov, se je pričelo predvolilno srečanje, ki ga je v športni dvorani pod Marofom v petek zvečer priredil novomeški Demos, udeležili pa so se ga vodilni predstavniki skoraj vseh strank, ki sestavljajo to slovensko predvolilno opozicijsko koalicijo. Krščansko demokratsko stranko je zastopal Lojze Peterle, Kmečko zvezo Ivan Oman, Demokratsko zvezo dr. Hubert Požarnik, Socialdemokratsko zvezo Marko Selan in Slovensko obrtniško stranko Peter Smuk.

Na poti do oblasti naj bi Demos imel tudi vso mednarodno podporo. Na srečanju sta jo predstavljala francoski krščansko demokratski poslanec in podpredsednik evropskega ter svetovnega združenja krščanskodemokratskih strank Jean-Marie Daillet ter avstrijski poslanec in Slovenec Karel Smolle. Vzdušje je bilo res optimistično, saj je gost iz Francije izjavil: »Tukaj smo, da bi proslavili bodočo zmago demokracije!«

Karel Smolle je bil prav tako prepričan o zmagi Demosa. Dejal je, da med Slovence zopet prinaša starodavnega koroškega demokratičnega duha, pri tem pa tudi opisal politične razmere med Slovenci na Koroškem, ki jim je uradna Slovenska oblast po vojni prepovedovala samostojno politično udejstvovanje in jih tudi pozneje pri tem močno ovirala in ločevala, kar je bilo vsem v škodo.

Ivan Oman je poudaril, da Kmečka zveza nasprotuje narodovi delitvi na razrede, je pa za novo obliko potrošniškega zadružništva, ki bi skrajšalo pot med proizvajalcem kmetijskih dobrin in potrošnikom, manj posrednikov pa bi pomenilo tudi nižjo ceno za potrošnika in višjo za proizvajalca. Franc Miklavčič, kandidat KDS za člana republiškega predsedstva, je dejal, da volitve pomenijo tudi referendum za samostojno Slovenijo, novo družbo in plebiscit proti stari družbi in izkoriščanju. Polemiziral je s tistimi, ki pravijo, da je vprašanje federacije, konfederacije in odcepitve preveč zapleteno, češ kakšna znanost je bila potrebna Namibijcem, ki jih je večina nepismenih, da so proglasili lastno državo. Dr. Hubert Požarnik iz SDZ je potrdil, da misli s konfederacijo hudo zares, da pa ne bo možna prej, predno se Slovenija popolnoma ne odcepi in se potem svobodno odloča, s kom se bo združila. Glede usodnosti volitev 8. aprila pa se je z njim strinjal tudi socialdemokrat Marko Selan, ki je dejal, da se bo 8. aprila «zgodil« narod, toda na civiliziran, evropski in zrel način, hkrati pa je polemiziral s tistimi v vladni stranki, ki napovedujejo po volitvah kaos, ker je Demos brez izkušenj in strokovnjakov.

Mag. Julij Nemanič, Metličan in kandidat Kmečke zveze, je govoril o možnostih in izgubljenih priložnostih slovenskega kmetijstva, o perspektivah obrtništva v novi demokratični ureditvi pa Peter Smuk. Srečanje je popestril ansambel Trio Novina.

T. JAKŠE

• Več govornikov je omenjalo tudi nujnost pravične narodne sprave, zlasti predsednik SKD Lojze Peterle, ki je odgovoril tistim, ki opoziciji očitajo revanšizem: »Na srečanjih po Dolenjskem in zunaj nje nisem srečal niti ene maščevalne geste ali predloga po maščevanju, največ, kar so ljudje zahtevali, je to, da se krivice, ki so jih doživeli in se še lahko popravijo, zares popravijo, zato me čudi, da politični nasprotniki ta stališča še označujejo kot revanšizem. Še vedno srečujemo ljudi, ki odkrito priznajo, da se bojijo. Mi bomo po svoji strani storili vse, da se nihče v tej pokrajini in v celi Sloveniji ne bo bal ne soseda, ne policije, ne vojske ne kakšnega drugega političnega sovražnika, ne preteklosti, ne prihodnosti.«

DOBRODOŠLICA EVROPSKI DEMOKRACIJI — V novomeški dvorani pod Marofom je par v slovenskih narodnih nošah in s kruhom ter vinom pozdravil predstavnika evropske demokracije na petkovem zborovanju Demosa. To sta bila francoski poslanec Jean-Marie Daillet in avstrijski poslanec, koroški Slovenec Karel Smolle. (Foto: T. Jakše)

ODLAGALIŠČE ODPADKOV?

BREŽICE — Dobovčani komaj čakajo, da se bodo znebili centralnega odlagališča odpadkov za brežiško občino, da ga bodo potem za vse čase zasuli in dihali boljši zrak, pa še za okužbe ne bodo v skrbeh. V opuščeno dobovsko gramoznico bodo odpadke dovažali samo še dve leti, potem bo zapolnjena in zanje ne bo več prostora. Do takrat bo morala biti nared nova lokacija, o kateri naj bi odločala še skupščina. V Brežicah predlagajo, da bi v Posavju kazalo urediti skupno deponijo, ker bi bila taka rešitev bolj racionalna. Utemeljuje jo gradnja savskih elektrarn, zaledje 50.000 prebivalcev pa tudi govori v prid take odločitve.

Dr. Boštjan M. Zupančič

Drugačen pogled na kapitalizem

Preveč gremo v desno, je v Brežicah dejal dr. B. M. Zupančič

BREŽICE — Profesor kazenskega prava dr. Boštjan M. Zupančič, ki je 15 let študiral in delal v ZDA, je, kljub temu da je svoja stališča že predstavil v javnih medijih, Brežičane nekoliko presenetil. Vsaj tistih nekaj deset, ki se jih je zbralo na četrtkovi javni tribuni v organizaciji občinskega sveta ZKS-SDP.

Zupančič je eden redkih, ki se je z Zahoda vrnil z negativnim mnenjem o njem. Prepričan je, da je tako idealistično prikazovanje zahodnega blagostanja in demokracije že na robu zločina. »Ljudje so se preobjedli belega kruha in hočejo sosedovega, toda ta bo precej dražji! Večina teh fantov, ki hočejo razprodati naše imetje tujemu kapitalu, niti ne ve, kakšna žival so multinacionalke. Vsi mahajo z nekimi papirji, programi, ki jih potem niti ne berejo, saj se jih ne splača, ker smo itak vsi demokrati!«

Dr. Zupančič je zagovornik družbene lastnine in socializma, saj meni, da krize ni povzročil socializem, temveč nesposobni ljudje na pomembnih mestih. Sklicuje se na Marxa in Englesa, ki sta že tedaj nakazala, da socializem ne bo mogel zaživeti na nerazvitem Vzhodu, temveč v razvitih državah. Po njegovem je bila družbena lastnina v Sloveniji še kar učinkovita, kar samo dokazuje, da je »uspeh odvisen od grede, kamor jo vsadiš«.

Ker gre naša politika vse bolj v desno smer, je Zupančič prepričan, da »bolj kot bo politika desna, večji bo davek, ki ga bomo plačali za to«. Sam se je vključil v politični boj, ker meni, da gre tu za bitko med dobrim in zlom. V njem se itak ne bo odločalo po pameti, prav pa je, da se dela vsaj moralno in pošteno.

»Čudi me, da so se tudi komunisti — sam nisem član te stranke — obrnili tako v desno. Ne govorim o tistih slabih komunistih, ki se obračajo po vetru, ampak o takih, kot ste vi, idealističnih. To, kar jaz govorim, se sliši, kot bi bil komunistični agitator iz leta 1935. Toda opozarjam vas, da strokovnjaki na Zahodu spoznavajo prednosti družbene lastnine, mi jih pa teptamo. Kaapitalizma ne bo ustavil ne novi Stalin ne Lenin, ampak pomanjkanje zraka, vode, nafte. Takrat bo tak sistem, kakršen je naš, zopet postal aktualen. Ameriška mentaliteta je prilaščanje, pri nas pa je še nekaj človeškosti, a tudi to hočemo sedaj razprodati!« je razlagal dr. Zupančič.

Marsikdo od prisotnih se je strinjal, da ne bi smeli povsem poteptati naše preteklosti, kot se je to zgodilo po vojni. Nekatere pozitivne izkušnje bi morali ohraniti in jih koristno uporabiti. Kajti, kot pravi dr. Zupančič, »kapitalizem ni na Švedskem ali v Avstriji, ampak na borzi v New Yorku in na njegovih ulicah, kjer tisoči prebijejo vsako noč.«

B. DUŠIČ

Ribnica v gospodarskem vrhu

Počastili občinski praznik — Ribnica je napredovala od ene najslabših med najboljše občine

RIBNICA — »Bitka v Jelenovem žlebu je bila med vojno izvojevana v težkih časih, zato bomo uspešno premagali tudi sedanje težave.« To je ena izmed misli na slavnostni seji ob prazniku občine Ribnica, ki je bila 21. marca v Ribnici, povedal pa jo je glavni govornik na svečanosti, Franc Lapajne, predsednik občinske skupščine Ribnica.

Omenil je tudi, da je bila občina Ribnica pred 30 leti, ko je dobila sedanjo obliko, po narodnem dohodku na prebivalca med zadnjimi v Sloveniji, zdaj pa je že med prvimi (na 8. mestu). Izvaža kar 40 odstotkov proizvodov. Družbena podjetja v glavnem zadovoljivo poslujejo. Zaskrbljivo pa je v zasebnem sektorju (obrt, kmetijstvo, trgovina), ki ustvarja komaj 6 odstotkov narodnega dohodka občine.

Na slovesnosti so podelili letošnja odličja občine, priznanja borčevske organizacije in priznanja predsedstva občine šolarjem za dosežene uspehe na kulturnem področju. Odlikovanje predsedstva SFRJ red republike z bronastim vencem je za svoje 30-letno delo na kulturnem področju dobil prof. Janez Debeljak. V kulturnem programu so sodelovale kulturne skupine KUD Jakob Gallus Ribnica.

Naslednji dan, v nedeljo, 25. marca, je bila še spominska slovesnost v Makoši, ki se je je udeležilo okoli 120 borcev 9. brigade in drugi gostje.

J. P.

PREDSEDSTVO SFRJ ODLIKOVALO DEBELJAKA — Predsednik OS Ribnica Franc Lapajne je podelil prof. Janezu Debeljaku red republike z bronastim vencem, ki ga je dobil za svoje 30-letno delo na kulturnem področju. (Foto: J. Primc)

• BORCEM PLAKETE »JELENOV ŽLEB« — Na svečani seji občinske skupščine Ribnica ob letošnjem prazniku občine je vodstvo občinske organizacije ZZB NOV podelilo plakete »Jelenov žleb« kot priznanje nekaterim udeležencem te bitke in drugim borcem za ohranjanje tradicij NOB. Prejeli so jih. Lojze Šonc, Alojz Žorž, Ciril Glavan, Sonja Zbačnik-Zofka, Alojz Bele-Tičko, Matevž Gantar in Franc Brulc iz Velikih Brusnic pri Novem mestu.

Ribniška odličja

RIBNICA — Ob letošnjem prazniku občine Ribnica, 26. marcu, so podelili občinska odličja. Dobili so jih:

priznanje občine Ribnica: Ludvik Zajc iz Sodražice (za delo v krajevni skupnosti), Janez Lavrič iz Krželov (za delo v vaškem odboru Gora), Marko Perovšek in Miran Šavli (oba strokovnjaka iz podjetja Riko — za izume in izboljšave), Jagoda Erčulj iz Ribnice (za vzgojno in izobraževalno delo mladih), Miha Umek iz Otavic (za delo v KS Ribnica), Jože Lovšin iz Brež (za delo v vaškem odboru), Alojz Kordiš iz Travnika (ob 80-letnici za dolgoletno vestno delo v domu Travna gora);

Urbanovo nagrado: glasilo SZ(DL) Rešeto (izhaja že enajsto leto) in rokometni klub Inles-Riko (za dosežene uspehe);

plaketo »26. marec«: Stane Nosan iz Goriče vasi (za dolgoletno organizirano delo v OO ZZB NOV Ribnica pri ohranjanju in prenašanju humanih tradicij NOB na mlajše rodove).

BERITE DANES!

na 2. strani:
• Elektrarne bi bile lahko cenejše
na 3. strani:
• Kako poskušati vino...
na 4. strani:
• Bodo cevi spet priromale na dan?
na 5. strani:
• Srečni ljudje se ne bi ubijali
na 6. strani:
• V krškem Žitu so pred štrajkom
na 8. strani:
• Zakaj etnocid romskega prebivalstva
na 9. strani:
• Še naprej drvimo v ekološki propad
na 12. strani:
• »Željko, prišla je tista, ki je umrla«

USTAVLJENA GRADNJA DOMA UPOKOJENCEV

KRŠKO — Potem ko so bili pogovori krške stanovanjske skupnosti s predsedstvom Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja Slovenije 21. marca v Ljubljani končani neuspešno, gradnja novega doma upokojencev še vedno stoji. Peter Cesar s krške stanovanjske skupnosti je povedal, da se bodo ponovno pogovarjali 30. marca. Če bo predsedstvo uvrstilo gradnjo krškega doma upokojencev na tretje mesto, se bo gradnja doma nadaljevala. Če pa Krško ne bo uvrščeno na tretje mesto (za domom na Impoljci in v Ilirski Bistrici), potem bo gradnja doma dokončno ustavljena. V tem primeru bodo potrebni dodatni pogovori s TCP Videm, ki je dosedanji dom upokojencev odkupila za svoje potrebe. V najslabšem primeru bodo novogradnjo predali Vidmu. Vzrok za zaustavitev gradnje pa je seveda pomanjkanje denarja v pokojninski skupnosti.

VREME

Jutri se bo vreme izboljšalo, ob koncu tedna bo sončno in topleje.

Še o narodni spravi

Kot zgodovinar naj pripomnim, da za vojni čas kakih velikih odkritij najbrž ni pričakovati. Odklanjam diskvalifikacijo strokovne in osebne integritete slovenskih zgodovinarjev kar povprek, ki tiči v trditvi, da je izjava šele »prvi korak na dolgi poti do resnice«. Kdor k tem vprašanjem pristopa s političnimi namerami, se mora zavedati, da geslo »zgodovinska resnica in edinole zgodovinska resnica« tudi zanj pomeni tveganje. Dobro bi bilo, če bi se temeljito seznanil s tem, kaj je zgodovinopisje že odkrilo in prikazalo, da ne bi doživel kakega razočaranja.

Drugače pa je z našo vednostjo o katastrofičnem obračunu neposredno po vojni, ki se, podobno kolaboraciji, pravno ne da braniti. Tu je izjava predsedstva jasna: nujno je to dogajanje odkrito obravnavati in ločevati je treba med tistim, kar bi si želeli, da strokovno zgodovinarji, in pa med tistim, kar je dolžna storiti država sama, z lastnimi možnostmi in sredstvi in pod političnim nadzorom javnosti. Gotovo pa velja tudi za to, danes kot najbolj

• Ne gre iskati sprave med ideologijami, temveč med ljudmi.

boleče občuteno dogajanje, tista metodološka zahteva v izjavi škofovske konference, da je namreč treba dejstva in dogodke presojati in razlagati v okviru tedanjega časa in tedanjih razmer. (Dr. Janko Pleterski, član predsedstva Republike Slovenije, o narodni spravi oz. umiritvi)

SEMINAR ZA KLETARJE — Društvo vinogradnikov Dolenjske je na Srednji kmetijski šoli Grm pod Trško goro pripravilo 42-urni seminar o kletarjenju za člane svojih podružnic. Redno ga obiskuje štirideset slušateljev. O negi vina, vinski kleti, stekleničenju vin in drugih temah v zvezi z vinom predavajo priznani dolenjski strokovnjaki pod vodstovm mag. Julija Nemaniča. (Foto: J. Pavlin)

SEDEM DNI

V vrsti pred vrati Evrope

Jugoslovansko veleposlaništvo v Bonnu je demantiralo trditev lista Frankfurter Allgemeine Zeitung (FAZ), ki je zapisala, da se politika jugoslovanskega zunanjega ministra Budimira Lončarja »srečuje z vse večjim nerazumevanjem v državi, ker da preprečuje jugoslovansko pot v Evropo«. FAZ je zelo ugleden, čeprav po jugoslovanskem mnenju konzervativen časopis, Viktor Maier, dopisnik FAZ z Dunaja, ki je napisal omenjeno formulacijo glede Lončarja, pa eden najboljših poznavalcev jugoslovanskih razmer. Celo več, v naši državi se uresniči okoli 90 odstotkov vsega, kar Maier analitično napove.

Koliko je imel prav o Budimiru Lončarju, je stvar zornega kota, gotovo pa je naš sekretar za zunanje zadeve eden tistih jugoslovanskih diplomatov, ki so svoje najsvetlejše trenutke doživeli za časa največjega razcveta neuvrščenosti, ki pa je danes (pa naj bodo stokrat predsedujoči v tem gibanju) nekaj, kar dokončno odhaja s svetovnega odra. Hkrati pa so v naši državi vse močnejše sile, ki Jugoslavijo povezujejo z Evropo oziroma si želе, da bi postali upoštevanja vreden dejavnik na tem sicer majhnem, vendar tudi stvarnem koščku sveta. Problem Jugoslavije je torej vključevanje v Evropo, tu pa nam ne cveto rože.

Kajti na nedavnem dvodnevnem srečanju zunanjih ministrov Sveta Evrope v Lizboni, v katerem je 23 držav, so poudarili, da morajo države, ki žele v najstarejšo evropsko integracijo, pravijo ji tudi evropski dom, izpolniti vse postavljene kriterije. Ti pa so vzpostavitev parlamentarne demokracije, svobodne volitve in spoštovanje človekovih pravic. V Svet Evrope si nenadoma žele vse vzhodnoevropske države, tudi Sovjetska zveza. Jugoslavija je svojo prošnjo oddala 8. februarja letos. Razpravo v Lizboni so lahko drugega dne sestanka spremljali tudi zunanji ministri držav prosilk, med njimi je bil tudi Budimir Lončar.

Iz dosedanjih agencijskih in drugih poročil še ni jasno, kakšno je bilo njegovo tamkajšnje delovanje, jasno in glasno pa je bilo sporočeno, da imajo med prosilkami za vstop v Svet Evrope za sedaj največ možnosti Madžarska, Poljska in Češkoslovaška (ta je prošnjo vložila kar tam, v Lizboni!). Kot je rekel Lončarjev švicarski kolega Rene Felber, bodo omenjene države prebivalke evropskega doma že od konca tega leta. Za ostale države bo čakanje v vrsti precej daljše, kar da velja še posebej za Jugoslavijo in Bolgarijo, medtem ko se bodo prošnje Nemške demokratične republike, Sovjetske zveze in Romunije medile precej dalj časa. Vzhodna Nemčija se v Svet Evrope lahko elegantno vseli z združitvijo z zahodno sestro, glede članstva sovjetskega imeprija so rezervirane predvsem nekatere manjše države, Romunija pa je v popolni megli, saj se ne ve, kaj se bo tam sploh zgodilo.

Jugoslovani imamo pravzaprav boljši izhodiščni položaj, kot si ga zaslužimo. Omenjeni trije pogoji, ki jih seveda še ne izpolnjujemo (zamislite si vzpostavitev parlamentarne demokracije, svobodne volitve in spoštovanje človekovih pravic, recimo, v Srbiji in njenih kolonijah), pa niso edina merila, ki jih bodo članice Sveta Evrope upoštevale pri obravnavanju prošenj. V Lizboni so namreč sprejeli tudi dokument, s katerim vse strani, tako države kot večinske narode pozivajo, »naj se odrečejo vsakršnemu nasilju proti pripadnikom etničnih manjšin«. Katerim ušesom so namenjene te besede? Tudi če niste predstavnik zveznega sekretariata za zunanje zadeve SFRJ, boste zlahka razbrali, da je očiten namig naslovljen štirim državam: Sovjetski zvezi, Bolgariji, Romuniji in seveda Jugoslaviji. Zadnji predvsem zaradi Kosova. Tako je moral zadevo razumeti tudi Budimir Lončar. Ko se bo vrnil v Beograd, naj se v državnem predsedstvu, vladi in zunanjem ministrstvu vendarle zmenijo, kdo je jugoslovanski zunanji minister. Človek po imenu Budimir Lončar ali dr. Aleksander Prlja, zunanji minister SR Srbije. Viktorja Maierja iz FAZ o dogovorjenem sploh ne bo treba obvestiti, ker bo vse že vedel oziroma že ve. Tragikomično pri vsem je, da je Maier človek, ki si želi, ki je prepričan, da normalizirana Jugoslavija spada v Evropo.

M. BAUER

Elektrarne bi bile lahko cenejše

Vodja projekta HE na Savi Janez Nučič utemeljuje, zakaj ne more biti gradnja naših elektrarn še cenejša — Največja ovira nestrokovnost EGS

LJUBLJANA — »Avstrijske hidroelektrarne (Villach, Kellerberg, Paternion) so po ceni na instalirano enoto in po ceni proizvedene električne energije za več kot 30 odstotkov dražje od naših HE (Vrhovo, 6 HE na Savi, rekonstrukcija HE Fala). Če pa upoštevamo, da so vsi materiali pri gradnji pri nas dražji kot v Avstriji, je ta razlika še večja,« komentira vodja projekta HE na Savi inž. Janez Nučič očitke, da je pri nas gradnja HE za četrtino dražja, HE Vrhovo pa celo za polovico dražja.

Pri gradnji HE Vrhovo pa je treba upoštevati tudi dejstvo, da to elektrarno trenutno bremenijo vsi stroški za gradnjo serije vodnih elektrarn na Savi. Po Nučičevem mnenju je bil »sozd elektrogospodarstva Slovenije do danes ovira, da serija elektrarn na Savi ni še bolj optimizirana cenovno in tehnološko.«

Najprej to svojo trditev Nučič utemeljuje s tem, da v elektrogospodarstvu oz. njegovi razvojni službi niso izbrali najboljših lokacij. Najustreznejša lokacija HE Vrhovo bi bila bolj v strugi Save in okrog 800 m gorvodno, s čimer bi bolj enostavno zaščitili mesto Radeče, ohranili pa bi lahko 3 ha najboljših kmetijskih zemljišč na Vrhovškem polju. Podobno napako bi naredili tudi pri HE Boštanj in HE Blanca, če bi sprejeli predlog sozda EGS. K sreči so sprejeli predloge, ki jih je zagovarjal Smelt skupaj z izvajalci.

Janez Nučič pravi, da tudi mikrolokacija HE Krško po mnenju vodenga gospodarstva ni najprimernejša glede na velik vpliv na okolje. Zato bodo izdelali potrebno tehnično-ekonomsko dokumentacijo, s pomočjo katere bodo opravili revizijo in našli primernejšo lokacijo.

Celo do 20 odstotkov premočno je dimenzionirana sprejeta oprema spodnjesavskih elektrarn, očita Nučič elektrogospodarstvu, ki je bilo pri dosedanjih revizijah gluho za tovrstne pripombe. Kljub nasprotovanju razvojne službe EGS pa bo v razpisnih pogojih za ostale HE treba doseči ponovno revizijo tipske in posamezne opreme.

Nučič opozarja tudi na neekonomično gradnjo, ker se ne uresničuje ob začetku gradnje HE Vrhovo sprejeti načrt gradnje v kontinuiteti z letnim zamikom vsake naslednje elektrarne. »Sozd EGS že ves čas gradnje ovira gradnjo v kontinuiteti, kar dokazujem z njihovim dosedanjim neoptimalnim planiranjem gradnje proizvodnih objektov in stalnim onemogočanjem običajnega financiranja teh objektov. Sozd EGS tudi kljub stalnim urgencam medrepubliške komisije za mejni profil Save, občine Brežice, republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora in drugih še vedno ni razrešil problematike izravnalne akumulacije, zato je Hrvaška dala le pogojno soglasje za HE Vrhovo in ne bo dala soglasja za ostale HE na Savi,« navaja Janez Nučič.

P. PERC

• Slovenskemu elektrogospodarstvu Janez Nučič, vodja projekta HE na Savi, tudi očita pomanjkljive, zastarele geodetske podlage, na osnovi katerih je doslej naročal izdelavo tehnične dokumentacije. Zaradi tega prihaja pri sprejemu načrtov do številnih sprememb in nepravilnosti, ki podaljšujejo roke, dražijo naložbo ter po nepotrebnem razburjajo lastnike zemljišč in druge prizadete. Pred razgovori z Avstrijci za sofinanciranje naših HE Nučič opozarja, da ne bi EGS spet pripeljalo Slovenije v slab, neenakopraven položaj, kot je to očitno storil pri HE Bistrica. Zaenkrat pa se nam pred Avstrijci še zdaleč ni potrebno sramovati, ker imamo dobro pogajalsko osnovo v primerjavi z njihovimi rezultati pri gradnji podobnih objektov.

• Udrihanje čez komuniste je danes samo še iluzija prepozne pokončnosti. (M. Kmecl)

Luknja v mestu

Sadovi (pre)ambiciozne mestne oblasti

MARIBOR — Mnogi Mariborčani se še živo spominjajo šestdesetih let in začetka sedemdesetih, ko je takrat nesojena najvišja stavba v mestu bila »skelet« nove bolnišnice. Skoraj desetletje je napol dograjeno poslopje bilo najznačilnejša in sramotna mariborska veduta ter simbol mestne megalomanije brez pokritja. Danes je sicer bolnišnica v glavnem dograjena in so Mariborčani glede na kakovost njene opreme in kadrov v njej lahko z njo zadovoljni — toda spomin na »skelet« je, kot rečeno, ostal.

Zakaj pogrevamo to staro zgodbo? Ker ima Maribor ta čas nov »skelet«, ki pa za razliko od tistega pred dvajsetimi leti ne sili v nebo, temveč v zemljo. Gre za ogromno jamo v strogem središču mesta, tik ob hotelu Slavija, ki zeva že slabo leto; v njej naj bi nekoč bilo največje podzemno parkirišče v štajerski prestolnici, nad njim pa doslej najbolj luksuzni mariborski hotel, po vsej verjetnosti Holliday Inn. O obojem govorimo v pogojniku, ker bi garaža po prvotnih napovedih morala biti dogajanja že do konca lanskega leta, risba bodočega razkošnega hotela s spektakularno arhitekturo pa je tudi bila objavljena že lansko pomlad, kot da gre za dejstvo, ki je pač samo še stvar tehnične izvedbe.

Šele pozneje se je izkazalo, da za dograditev podzemne garaže sploh ni denarja, čeprav je investitor, srbsko podjetje Progres (ki se je posebej za ta posel s sedežem preselilo v Slovenj Gradec!), ko je prevzelo posel, zatrjevalo, da denar praktično »ni problem«. Še večji blef pa je bila napovedana gradnja hotela, kajti kmalu po medijski promociji projekta se je pokazalo, da zanj sploh še ni financerja, da še sploh ni zanesljivo, ali bo to Holliday Inn, in da je pravzaprav zanesljivo le to, da bi naj na tem mestu bil zgrajen hotel pač nekje v prihodnosti.

Najpomembnejšo vlogo je v tej zadevi odigrala ambiciozna občinska struktura Rotovža, najvplivnejše od šestih mariborskih občin, ki se je s Progresom dogovarjala o garažni hiši in novem hotelu na »svojem« območju praktično mimo mestne vlade, očitno z željo pokazati Mariboru, kako je podjetna. Zdaj se njeni vodilni ljudje izgovarjajo, da so tujci še kako pripravljeni vložiti denar v gradnjo obeh objektov, le da čakajo na izid spomladanskih volitev pri nas!? Morda res čakajo, da jih bo ta struktura izgubila.

MILAN PREDAN

Ustrelili kozla

Po sledi neke obtožbe

KOČEVJE — Medtem ko je v ZDA v navadi, da občasno pred volitvami, ustrelijo kakšnega predsednika ali predsedniškega kandidata; ko Srbi in Črnogorci zahtevajo orožje in streljajo v zrak ali pa groze s plinsko pištolo kakšnemu predsedniškemu kandidatu — pa na Kočevskem že po tradiciji streljajo kozle. Tudi v sedanjem predvolilnem obdobju ne manjka kozlarij.

Največja je bila seveda tista, ko so med osrednjim TV dnevnikom republiški krščanski demokrati razglasili, da »nekje na Kočevskem« poštar ne izplačuje pokojnine, če upokojenec prej ne podpiše pristopne izjave k stranki SZ(DL). Dokazov za to trditev pa doslej (do ponedeljka, 26. marca) niso priskrbeli niti kočevski krščanski demokrati (od koder naj bi to obvestilo prišlo) niti kdo drug. Zanimivo je, da so nekaj takih govoric slišali in jih raznašali naprej celo najvišji funkcionarji v občini. Pri občinski volilni komisiji pa o tem uradno niso nič vedeli in tudi pri SZ(DL) ne. Direktor kočevske pošte Marjan Krivec pa je povedal, da so primerjali datume zbiranja pristopnih izjav za SZ(DL) in dneve izplačevanja pokojnin in ugotovili, da se ne ujemajo. Urban Dobovšek, sekretar OK SZ(DL), je dodal, da zadevo kljub takim ugotovitvam še vedno raziskujejo, ker jo hočejo razjasniti.

Seveda pa to ni edina predvolilna kozlarija na Kočevskem. Dogajanja kažejo, da bo treba tudi v Sloveniji sprejeti pravila obnašanja v predvolilnem obdobju.

J. PRIMC

Dobiček kaže moč

LB-Posavska banka d.d. Krško prigospodarila 120 milijard

KRŠKO — OD 20. marca dalje je na čelu LB-Posavske banke, d.d., dr. Dejan Avsec, dosedanji direktor Temeljne posavske banke Krško. Tako ostaja vse enako, razen načina dela, in dr. Dejan Avsec je dejal, da se v banki čutijo sposobni poslovati kot delniška družba.

Več kot solidne temelje so si za poslovanje v novih gospodarskih razmerah ustvarili še prej, ko niso poslovali kot delniška družba. Ob koncu lanskega leta je imela banka čez 9 milijard dinarjev celotnega potenciala ali 78,6 milijonov dolarjev. Od tega je kar za 23 odst. skladov, okoli 47 odst. sredstev občanov in 16. odst. tega denarja je plod medbančnih odnosov. Čeprav je banka, tudi zaradi inflacije, presegla vse svoje načrte, je dr. Dejan Avsec na seji zbora banke opozoril na pojav zmanjševanja sredstev podjetij, ki so ustanavljala lastne banke in hranilno-kreditne službe. Kljub temu se banka lahko pohvali, da so najbolj prevladovala lastna sredstva. Kratkoročno kreditiranje pa je bilo usmerjeno predvsem v spodbujanje izvoza in rast kmetijske pridelave. V celem lanskem letu banka ni imela nikakršnih težav z likvidnostjo. Lani je ustvarila za 120 milijard dinarjev dobička, k temu pa je nedvomno prispevalo tudi smotrno poslovanje, saj ima banka v primerjavi z drugimi bankami enake velikosti za tretjino manj zaposlenih.

Seveda so delegati na zboru banke, ki je bil 20. marca, v celoti sprejeli lanski

dr. Dejan Avsec, direktor Posavske banke d.d. Krško

zaključni račun, upoštevali pa so predlog TCP Videm, ki je predlagala, da se četrtina dobička razdeli med članice banke. Tak predlog je bil sprejet, tako bo šlo v rezervni sklad banke le 75 odst. dobička, kar pa banke ne bo bistveno prizadelo. V banki so prepričani, da bodo s svojim načinom poslovanja pridobili še nove komitente, tako da bo moč banke lahko samo še naraščala.

J. S.

Gibčni v Evropo

Sedem let društva, v katerem se bolniki usposabljajo za samopomoč

ČATEŽ — V Termah je bila 24. marca letna skupščina Društva bolnikov in invalidov z ankilozirajočim spondilitisom (DBASS), ki mu od njegove ustanovitve pred sedmimi leti predseduje prof. dr. Anton Franović. Društvo ima več podružnic, vključuje pa nad 800 članov. Ti sodelujejo v njegovih programih z namenom, da bi vsak sam čimveč naredil za boljše zdravje in da bi pomagali sotrpinom v stiski, pri čemer računajo na ponujeno roko družbe, vendar se ta za zdaj slabo odziva. Od tod finančne težave, za katere imajo podjetja le izjemoma toliko posluha, da tudi finančno pomagajo. Izredno veliko razumevanja kažejo za delo društva Terme Čatež, pa tudi Tovarna zdravil Krka Novo mesto se dobro odziva. Društvo izdaja tudi svoj Vestnik v broširani obliki štirikrat na leto, vendar je zdaj prisiljeno na dve številki letno, ker več finančno ne zmore.

Osnovna naloga članov društva je usposabljanje za samopomoč. J. T.

REDNO POROČILO O JE KRŠKO

KRŠKO — V rednem mesečnem poročilu o delovanju JE Krško v februarju, ki ga pošiljajo sredstvom javnega obveščanja od novega leta dalje, so tile podatki: JE Krško je pretekli mesec proizvedla 412.888 MWh električne energije. Na točki, kjer merijo segrevanje Save, so v februarju namerili najvišjo temperaturo 2,7 Celzija, poprečna izmerjena temperatura je bila 2,043 Celzija, medtem ko je najvišja dovoljena temperatura segrevanja Save 3,5 Celzija. Tekočinski izpusti tritija in ostalih radionukleidov so bili prav tako pod mejami normale. Od celoletne dovoljene količine tritija, ki znaša 20 terabekerelov, so v februarju izpustili 0,635 odstotka, od celoletne dovoljene količine ostalih radionukleidov v skupni količini 200 gigabekerelov pa so izpustili 0,057 odstotka. Koncentracija radioaktivnosti na razdalji 500 m od ograje je bila v mejah normale, od skupnega deleža 50 mikrosivertov pa so februarja na razdalji 500 m namerili 0,001 odstotka skupne količine. V začasnem skladišču je sedaj 7.155 sodov z RAO odpadki, od tega 39 novih sodov.

Naša anketa

Z Avstrijo nad draginjo

Z žalostjo ugotavljam, da postaja moj vse pogostejši izraz, da »me popade bes«. Vse bolj me popada bes, ko v izložbah ogledujem čedna oblačilca za svoja otroka, pa jima s svojo novinarsko plačo kljub diplomi in mnogokratnim celodnevnim odsotnostim lahko kupim v bistvu tako malo, ker so tako draga. Dodaten 3-odstotni prometni davek za JLA pa ni bil vprašanje! Bes me popade, ko se srečujem z zlovoljnimi zdravstvenimi delavci, ko poslušam, kakoje bila švicarska delegacija presenečena ob svojem obisku v naših šolah in vrtcih. Njihovi oddelki so skoraj pol manjši, razmere čisto drugačne. Bes me popade, ko poslušam novo zavijanje sirene rešilca zaradi še ene nesreče na ničemur podobni »dolenjki«, hkrati pa berem o izjemnih pokojninah, ki so tako ali tako le vrh ledene gore vseh plačil, ki so si jih premnogi v tej državi jemali za svoje silne zasluge za narod in napredek. Žalost in bes me — pa skoraj gotovo ne samo mene — popadeta tudi, ko se v koloni »valim« čez mejo po cenejši prašek, toaletni papir, plenice in še marsikaj drugega, saj je tam tako ali tako skoraj vse bistveno cenejše. Bes me popada, ko naslednji dan v naših trgovinah gledam bedno, a drago ponudbo, mrke trgovce, nemarnosti na vsakem koraku in hkrati slišim strah v glasu ljudi, da bo država spet zaprla meje, ko drugače zadev očitno ne zna urediti. (Z. L.-D.)

TATJANA BLATNIK, namestnica oddelkovodje v Nami Kočevje: »Vsak išče cenejši nakup. To velja še posebno za kočevsko občino, kjer so plače nizke. Zaradi nakupov v Avstriji pri nas promet še ni bistveno padel, ker smo daleč od meje. Bo pa, če odgovorni ne bodo česa ukrenili, predvsem znižali davkov. Pri nas je kava obdavčena s 63 odstotki, v Avstriji pa z 10. Naši proizvajalci tudi poceni izvažajo, doma pa isto robo drago prodajajo.«

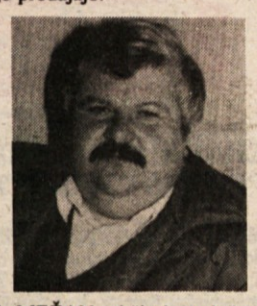

FRANC PRELESNIK, vodja organizacije dela v Riko Ribnica: »V Avstriji se splača kupovati, bencin je hitro povrnjen. Pred trgovino KGM v Celovcu so v glavnem avtomobili s slovensko registracijo. Doma bomo morali poceniti proizvodnjo in prodajo tudi z znižanjem davkov. Naši osebni dohodki so obremenjeni kar s 153 odstotki dajatev, česar ni v nobeni drugi državi, in v Srbiji imajo za več kot 48 odstotkov manj dajatev kot v Sloveniji, o čemer sem videl uradne podatke.«

FRANCKA MEŽAN, občinska uslužbenka, Novo mesto: »Seveda si v teh časih vsak posameznik pomaga, kakor ve in zna. Če so nakupi v Avstriji cenejši, si bo olajšal družinske izdatke tako, da bo šel tja. Jaz se teh nakupov do sedaj nisem posluževala, mislim pa v kratkem preveriti, če to res drži. Naši trgovci in proizvajalci bi se morali s tujimi spustiti v konkurenčni boj, tako s cenami in ponudbo kot tudi s kvaliteto. Ni prav, da potrošnik plačuje njihovo neiznajdljivost.«

MARTINA HRIBAR, ekonomski tehnik v TEM Čatež, Trebnje: »Dokler bodo pralni praški, živila pa še veliko drugega v Avstriji pol cenejši kot pri nas, se bo splačalo hoditi nakupovat tja. Dotlej se ni treba nikomur čuditi, če se to dogaja. Za te nakupe je kriva naša politika, gospodarska in ne vem še kakšna, ker imamo pač tak režim cen. Bilo bi krivično, če bi Jugoslavija začela nakupe v Avstriji državljanom administrativno prepovedovati.«

IVAN MALEŠIČ, delavec iz Zemlja pri Metliki: »Redno hodim po nakupih v Avstrijo, saj je vse ceneje kot pri nas. Največkrat grem v Borovlje, kjer so vse trgovine na kupu, do tam pa je iz Metlike dve uri in pol vožnje. Nakupim vse od pralnega praška do olja. Manj me stane kot doma, roba je kvalitetnejša, trgovci prijazni pa še izlet je. Sedaj pripravljam sindikalni nakupovalni izlet v Avstrijo za Betino Konfekcijo. Med ženskami je za to veliko zanimanje.«

JADRANKA BARBAROŠA, zaposlena v obratu IMV v Brežicah: »Seveda hodimo po nakupih čez mejo! Zakaj ne bi, če se splača in če devize lahko kupimo v banki! Ker je v Avstriji in Italiji vse veliko ceneje, gremo v tujino vsak teden. Razlike v cenah so tolikšne, da ni treba kupiti veliko, pa se pot žc izplača. Čez mejo nakupimo vse, kar potrebujemo za življenje, doma pa večinoma le še kruh in mleko. Še posebno stvari za otroke so veliko cenejše in še izbira je velika.«

TATJANA POHARC, učiteljica GŠ Krško: »V Avstrijo romajo za nižjimi cenami moji sosedje, žnanci, prijatelji, zakaj ne bi še jaz! Doslej sem bila samo enkrat, nameravam pa še iti. Tam se splača kupiti vse, saj je vse cenejše kot pri nas. Seveda pa se bojim, da nam bo država lepega dne zaprla mejo in vse skupaj ukinila, kar ne bi bilo prav. Romanja čez mejo bi se nehala, ko bi bile v naših trgovinah nižje cene, roba vsaj enako kakovostna in izbor izdelkov tako velik, kot je tam.«

MILENA ŠENICA, prodajalka v črnomaljski Pletenini: »Čeprav se trudimo popestriti ponudbo, tudi v naši prodajalni v zadnjem mesecu promet pada. Gotovo bo treba kaj storiti, da bodo cene nižje, ali pa tiste, ki prinašajo blago iz tujine, obdavčiti. Nekdo bo moral zaščititi domačo trgovino. Menim, da se v tujino po nekaj artikov ne splača, da mnogi prekupčujejo. Najbolj boleče je, da si najbolj ogroženi ne morejo privoščiti poceni nakupov čez mejo in so dvakrat tepeni.«

TINE KOZINC, kmet z Žurkovega dola: »Cene pri nas ne bodo kaj dosti nižje, čeprav bomo lahko še naprej kupovali cenejše blago čez mejo. Gotovo bi lahko v Jugoslaviji naredili več za to, da ne bi prišlo do tega nerazumljivega zasuka, ko tam, kjer zaslužijo petkrat več kot pri nas, lahko kupujejo celo živila po nižjih cenah. Mislim, da bi morali pri nas predvsem ukiniti številne posrednike, pa bi bile cene nižje.«

kmetijstvo

80 IZPRAŠANIH KLETARJEV

METLIKA — Letos so že drugič v organizaciji Društva belokranjskih vinogradnikov in Kmetijskega inštituta iz Ljubljane v metliški Vinski kleti pripravili 42-urni tečaj kletarstva za belokranjske vinogradnike in vinarje. Lani je bilo na tem tečaju okoli 40 slušateljev, letos pa že čez 90 iz cele Bele krajine. Po končanem tečaju, na katerem so predavali znani strokovnjaki iz Metlike in iz ljubljanskega inštituta, je bil izpit, ki ga je uspešno naredilo 80 slušateljev. Ta izpit morajo imeti vsi vinogradniki, ki hočejo svoje vino stekleničiti in tako prodajati, prav tako pa tudi gostinci, ki hočejo točiti odprto vino.

Za kmetijo, sposobno preživeti

Z novinarske konference Slovenske kmečke zveze Posavja in Zasavja

KRŠKO — »Tudi nekatere druge stranke imajo v svojih programih družinske kmetije. Morda tudi zato prihaja do napačnega tolmačenja naših programov, saj nekateri prikazujejo kot, da bi Slovenska kmečka zveza hotela vzeti zemljo majhnim kmetom in jo dati velikim. Toda kmetijstvo je treba sprejeti takšno, kot je: s polkmeti, majhnimi kmetijami itd. Družinska kmetija pa je taka, ki je sposobna preživeti tri generacije,« je skušal pojasniti Tone Koršič, predsednik podružnice SKZ Krško.

Na petkovi novinarski konferenci, ki so jo sklicale v Krškem podružnice Slovenske kmečke zveze Posavja in Zasavja, so se predstavili tudi kandidati za družbenopolitični zbor slovenske skupščine v volilni enoti 14, ki zajema ti dve regiji. Poleg Koršiča sta to še Marjan Kelhar in Tone Preskar, oba iz brežiške občine, dr. Mirko Leskošek, profesor na ljubljanski Biotehniški fakulteti, doma iz Brestanice, in pa Franc Zore iz Zagorja. Kmet Janez Žaren iz Nemške vasi pa je kandidat za poslanca zbora združenega dela republiške skupščine.

Ker so tudi v Zasavju in Posavju kmetije zvečine take, da si z osnovno dejavnostjo ne morejo ustvariti dovolj dohodka, bodo posvetili pozornost tudi dopolnilnim dejavnostim: domači obrti, predelavi lesa, izdelavi embalaže za sadjarstvo, predelavi sadja in vrtnin (sušenje), lastni prodaji mesa in mleka, čebelarstvu, ribogojništvu, kmečkemu turizmu itd., so poudarili kandidati. Zavzeli pa se bodo za pravično davčno politiko. Menili so, da so davki še prenizki, sicer ne bi bilo toliko zemlje neobdelane, zato bi morali biti za neobdelano zemljo davki večji, kajti veliko je kmetov, ki bi še kako radi imeli koščck zemlje več za večjo tržno pridelavo hrane, a je zdaj še v najem ne dobijo zlahka.

Kmetje so še najmanj krivi za to, da smo država z drago hrano, kmetje pa zvečine slabo živijo. Nikjer v razvitih državah oblast ne pozablja na izdatne subvencije kmetijstvu, ki ne more biti podvrženo zgolj delovanju tržnih zakonitosti.

V Posavju bodo kmetje še posebej terjali pravično rento zaradi velikih posegov v prostor in tudi na račun krške atomske elektrarne, ki postavlja (psihološke) ovire pridelkom kmetov s tega območja, ko se pojavljajo na trgu. Tudi glede v zadnjem času zaostrenih odnosov z gozdarji menijo, da si bo treba natočiti čistega vina, da se ne bi gozdnim posestnikom dogajalo to, česar so bili deležni vsa povojna leta.

P. P.

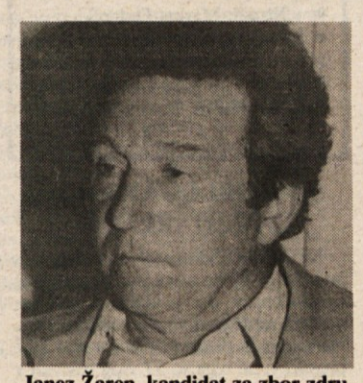

Janez Žaren, kandidat za zbor združenega dela.

SLOVIN ODPIRA VRATA SVOJIH KLETI TURISTOM

BREŽICE — S Termami in Atomskimi Toplicami ima brežiški Slovin že utečeno sodelovanje za oglede proizvodnih prostorov v Šentlenartu, po želji pa tudi v Orešju, v kleti pod bizeljskim gradom. Obe zdravilišči redno omogočata svojim gostom obiske z degustacijo Slovinovih vin. V Šentlernartu jim razkažejo predelavo, polnilnico, kleti in skladišča. na Bizeljskem pa starinsko klet z lesenimi sodi. Turisti lahko vidijo tudi buteljčno klet v brežiškem gradu, ki jo bodo postopoma spremenili v arhivsko. V njej je prostora za sto tisoč skteklenic. Rekonstrukcija bo končana v petih letih, vendar del kleti že zdaj uporabljajo kot arhivsko. Arhivska vina imajo že tudi naprodaj. Najstarejši letink je 1969.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

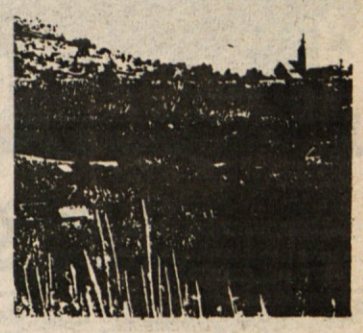

Ureja: mag. Julij Nemanič

Kako pokušati vino na vinskih prireditvah

Bližajo se dolenjske turistično-kulturne vinske prireditve. Predstavitev najboljših vin je priložnost za ljubitelje in poznavalce, da pokusijo te dobrote. Da bi pa prireditve obdržale kulturno raven, se organizatorji trudijo za pestro ponudbo in kakovostno postrežbo.

Najbolj mi je poznana organizacija Vinske vigredi v Beli krajini, zato bom opisal, kako je možno spoznati in doživeti najboljša vina. Dve možnosti sta za to: v grajski kleti ali ob stojnicah.

V grajski kleti, prostoru v metliškem gradu, so ponujena in predstavljena najbolje ocenjena belokranjska vina, ožji izbor štajerskih vin in vina iz pobratenih občin Ronchi v Italiji in Wagna na avstrijskem Štajerskem. Tako široka ponudba privablja veliko ljudi in povprečno je v dveh dneh in pol od 8 do 10 tisoč pokušenj (0,5 dcl vina). Kljub visoki ceni se po količini proda največ najdražjih vin. To je vsekakor dober znak, ki pove, da prihajajo na Vinsko vigred ljudje, ki terjajo od prireditve kakovost in so jo pripravljeni tudi plačati. Pokušnja pač ni pijančevanje in nacejanje. Poslanstvo teh prireditev je širiti med ljudi kulturni odnos do vina, kar je učinkovito sredstva proti pijančevanju. Dovolim si svetovali obiskovalcu grajske kleti, kako in katera vina naj pokuša.

• Pregovor pravi »Človek pokuša, žival pije.« Na bližnjih vinskih prireditvah bomo imeli lepo priliko spoznati najboljša vina, ki nam bodo ob pravem pristopu nudila zdravje, užitek in dobro voljo.

Da bi lahko pivec doživel kakovost, naj ne pride pokušat presit, bolje lačen. Vrstni red vin je zelo pomemben. Začnemo z belokranjcem, ki je dobil zlato medaljo. To vino je predvsem iz grozdja kraljevine, delno oplemeniteno z manjšo količino laškega rizlinga. Komaj zaznavna vinska cvetica napove, da bo to lažje vino, suho, ki ne daje v ustih občutka polnosti, temveč je pitno, z lahkoto teče, delno izstopa kislina, ki ga naredi svežega. Po požirku nam občutki kmalu izginejo, rečemo, da je vino »kratko«, torej kot nalašč za aperitiv ali za ovinjenje naših ust, naših čutnih brbončic. Da se zbudijo, za naslednji požirek svetujem tudi z zlatom nagrajeni laški rizling. To vino nam bo ponudilo bolj opazno aromo, ki je značilna za to sorto, je nežna, nevsiljiva. V ustih bomo opazili več polnosti (telesa) in po požirkih ugodje traja dalj časa, če zbrano pokušamo z občutkom. Lanski laški rizling ima več kisline kot običajno, delno mu je motena harmonija, toda vinu iz boljših leg več kisline omogoča večletno zorenje in rast kakovosti. Naša usta so sedaj že pripravljena, da si privoščimo nekaj še bolj žlahtnega. Beli pinot (beli bergundec) je za stopničko boljši, polnejši. To milo, žensko vino nam v ustih ponuja ravnotežje med sladkimi in kislimi komponentami, skratka, je v okusu zaokroženo. Kot ljubitelji vina spoštujemo kakovost, vemo za mero, zato bomo zaključili to majhno degustacijo še s poslastico, ki je lahko rumeni muškat, traminec ali celo pozna trgatev laškega rizlinga. Ti »biseri« nam radodarno ponujajo prekrasne arome, da kar zamižimo, z željo, da bi čimbolj doživeli to enkratnost. Kako narobe bi bilo, ko bi začeli pokušnjo z rumenim muškatom, saj bi njegov čudoviti parfum zasenčil še tako čudovito, toda nežno cvetico belega pinota.

Ti majhni požirki so nam zbudili tek. Po malici ali kosilu nam bo dobrodošla še ena degustacija. Ako smo krepkeje jedli, svetujem pokušnjo rdečih vin, začenši z rosejem, nato belokranjsko rdeče, metliška črnina in za zaključek modra frankinja ali šentlovrenka. Ako smo pojedli kaj lažjega, nam bo ustrezala vrsta belih vin iz Štajerske, Avstrije in Italije.

Druga možnost pokušnje na stojnici, ki predstavlja najboljša vina ene krajevne skupnosti, je strokovno manj zanimiva, toda lahko prijetna za prijateljski pomenek.

Mag. JURIJ NEMANIČ

VODNIK V KUPČIJI

ODKUPNE IN PRODAJNE CENE V KZ KRKA NOVO MESTO

Na veselje potrošnikov in na žalost kmetov so po padcu cen mesa sedaj padle še cene živine. Na meso sedaj plačujejo mlado pitano govedo v ekstra klasi do 30 din in izven klase do 24 din za kilo. To pomeni, da sedaj plačujejo vse mlado pitano govedo za 2 din manj kot doslej. Še hujši padec cen je pri odkupu telet, kjer je cena padla za 3 din, tako da teleta plačujejo največ do 33 din za kilo žive teže, za klanje pa le še po 30 din. Zaradi padca cen ne pričakujejo manjšega odkupa, kajti lahko se zgodi, da bodo cene padle in bodo imeli potem kmetje samo izgubo, kar bi se zgodilo zaradi podaljšanega pitanja.

V hladilnici na Čikavi so cene še vedno enake kot doslej. Spremenila se je le ponudba jabolk. Sedaj imajo na zalogi sorte zlati delišas po 11 din in ajdared po 13 din za kilo. Na zalogi pa imajo moko vseh vrst, pralni prašek, fižol, čebulo, vse cene pa so za približno 40 odst. nižje kot v maloprodaji. Za primer naj navedemo pomaranče, ki jih prodajajo po 16 din.

V M-Agrokombinatu Krško odkupne cene živine še niso padle, saj mlado pitano govedo plačujejo na meso še vedno po 30 din, teleta za kilo žive teže pa po 35 din. Padle so prodajne cene prašičev s 23 na 19 din za kilo žive teže. Kljub enakim odkupnim cenam so padle cene mesa za približno 10 dost. Kmalu pričakujejo padec odkupnih cen telet, medtem ko naj bi cene živine ostale še nekaj časa enake.

• SEJMIŠČA V BREŽICAH — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 163 prašičev, starih do 3 mesece, in 32 starejših. Prodali so 76 mlajših po 40 din kilogram žive teže in 14 starejših po 23 do 25 din kilo žive teže.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Na ponedeljkovi tržnici so prodajali solato in česen po 20 din za kg, radič po 40 in motovilec po 50 din za kg. Krompir je veljal 6 do 20 in fižol 25 din po kg, čebulček pa 30 din za liter. Jajce je bilo 1,5 do 1,8 din. Kilogram skute je veljal 24 do 30 din in sira 80, lonček smetane po 90 din za kg, orehova jedrca po 90 do 100 din in cele orehe po 35 din za kg. Kruh je bil po 10 in 15 din in šarkelj po 40 din po kg, potico pa so prodajali po 80 din za kg. Nageljnov cvet je veljal 1,5 din.

Od 8. marca letos prodajajo na tržnici tudi sveže mleko, ki ga strankam točijo v njihove steklenice. Po besedah prodajalke v »mlečnem« kiosku KZ Krka Novo mesto ga pokupijo vsak dan že pred 12. uro. Mleko je tu cenejše in boljše, je povedalo nekaj vprašanih gospodinj.

Smešno nizka kazen za zakol

Inšpekcija ne more ustaviti črnih zakolov

ČRNOMELJ, METLIKA — Nobena skrivnost ni, da je v Beli krajini zelo veliko zakolov velikih živali po domovih, čeprav je to po zakonu prepovedano. Glavni razlog je denar, saj dobijo rejci, če meso prodajo sami, nekaj tisočakov več, kot če bi žival prodali npr. kmetijski zadrugi. Drugi razlog pa je premila zakonodaja, saj so kazni za prekršek zgolj simbolične. Tako je na primer kršitelj, ki je zaklal žival novembra lani, po odločbi o prekršku, izdani sredi letošnjega februarja, dolžan plačati 10 din kazni, kar je po današnjih cenah nekaj dekagramov mesa.

In kaj ob vsem tem lahko stori veterinarski inšpektor? Nemočen je in bo vse do takrat, dokler ne bodo kazni primerne prekršku. Obljublja pa, da bodo vnaprej pri vskem takem zakolu zasežene tudi materialne koristi kršitelja, kar bi morali že izvajati, a doslej sodnik za prekrške tega ni storil. Povrh vsega tega lahko inšpektor ukrepa šele, ko dobi prijavo, prijaviti pa navadno noče nihče, marsikdaj celo organi postaje milice ne. Inšpektor večkrat zve za zakol povsem slučajno, a mnogokrat je že prepozno za ukrepanje. Tako je bilo lani v vsej Beli krajini le nekaj prijav in veterinarski inšpektor ocenjuje, da je ugotovil le približno vsak trideseti primer.

Ob takšnih zakolih pa gre ne nazadnje tudi za povsem higienska vprašanja. Zakon o zdravstvenem varstvu živali namreč določa, da morata biti vsako živilo in žival pred oddajo v promet oz. zakolom veterinarsko pregledana. Tega pa pri črnih zakolih ni, in četudi bi bilo, ne bi smeli klati doma, ker higienske razmere niso primerne: marsikdaj koljejo kar pod kozolcem ali drevesom, z mesom pa delajo tudi osebe, ki niso zdravstveno pregledane in ga lahko okužijo.

M. BEZEK-JAKŠE

Opozicija koristi

Martin Lepšina, delegat KZS, o naši kmetijski politiki

GLOBOKO — Martin Lepšina gospodari na mešani kmetiji in pravi, da ga je v to prisilila naša kmetijska politika. Ukvarja se s sadjarstvom, vinogradništvom in živinorejo, čeprav ve, da bi bila specializirana proizvodnja cenejša. Toda zaenkrat je še preveč nezanesljiva in odvisna od razmer v družbi.

»Kmetje še nismo dosegli svoje pravice v tej družbi. Danes nimamo vpliva na ceno niti proizvajalci niti potrošniki. Oboji lahko propademo, ne da bi bilo komu mar, med tistimi vmes, med posredniki, pa še nihče ni propadel. Zadruga bi po mojem morala biti le servis, ki bi služil interesom kmetov, od velikosti kmetovega zaslužka bi moral biti odvisen tudi zaslužek zadruge,« razmišlja Lepšina.

Kot kmet se je vključeval tudi v politični sistem odločanja. Bil je delegat in še prej odbornik. Pomembnejšega vpliva kmetje niso imeli nikoli, čeprav meni, da je bil sistem odbornikov le precej boljši kot delegatski sistem.

Martin Lepšina

Kljub dolgoletnim trpkim izkušjam je pri svojih oseminpetdesetih pripravljen poskusiti znova. Danes je eden izmed petih kandidatov Kmečke zveze za Dolenjsko, Posavje in Belo krajino, ki se potegujejo za poslansko mesto v republiškem zboru združenega dela.

»Ne glede na prednost strankam imamo dober slovenski vrh, toda opozicija je kljub vsemu potrebna. Opozicijske stranke nenehno prežijo na napake nasprotnikov, da bi jih lahko ožigosale. Tako tudi tisti na oblasti ne morejo početi, kar hočejo. Kmetje se bomo spet vključili, saj je treba še marsikaj spremeniti. Če pa ta sistem spet ne bo pravi, se bomo nekako znašli in preživeli, kot smo že tolikokrat!« je še zmeraj optimističen Martin Lepšina.

PREDAVANJE OB ČEBELNJAKU — Preteklo nedeljo je metliško čebelarsko društvo pripravilo v skladu z dogovorom, ki so ga sprejeli na letošnjem srečanju obkolpskih čebelarskih družin v Semiču, strokovno predavanje. Zbrali so se ob čebelnjaku vzornega čebelarja Jožeta Govednika v Slamni vasi pri Metliki, kjer je inž. Jože Babnik iz Ljubljane predaval o tehnologiji čebelarjenja v AŽ panjih v sedanjih razmerah, prikazal zdravljenje čebel in praktično delo v čebelnjaku. Predavanja, ki je bilo v okviru 55-letnice organiziranega čebelarstva v Metliki, so se udeležili člani obkolpskih čebelarskih društev, predstavniki zagrebške veterinarske fakultete in celo čebelar iz Norveške. Ob tej priložnosti so metliški čebelarji, ki so lani prijavili število panjev za zdravljenje, dobili tudi regres za zdravila. (Foto: M. B.-J.)

Črnomelj: zadružne naložbe

Skladišče v Vinici, obnova tržnice in drugo

ČRNOMELJ — V črnomaljski kmetijski zadrugi so pripravili investicijski program za letošnje leto, za katerega trdijo, da je realen in da bo ob koncu leta tudi zagotovo uresničen. Tako bodo kmalu začeli graditi skladišče za kmetijski in gradbeni material v Vinici, v njem pa bodo tudi prostori za zbiralnico mleka in telefonsko centralo. Vrednost te naložbe bo 800 tisočakov, denar pa bo pritekal iz različnih virov, tudi iz sredstev za nerazvite.

V kmetijski zadrugi se vse bolj zavedajo, da bodo morali izboljšati trgovino in ponudbo v njej, saj jim postajajo zasebne trgovine resna konkurenca, bodisi v mestu ali v vaseh. Za začetek bodo posodobili notranje prostore in popestrili ponudbo v dragatuški prodajalni, ki naj bi prišla na vrsto jeseni. Še naprej pa bodo v Dragatušu prodajali tako mešano blago kot železnino.

Načrtujejo tudi posege v črnomaljsko tržnico. V zgornjem delu bodo uredili samopostrežno prodajalno in ponudbo razširili tudi na prodajo kmetijskih pridelkov. Spodnji del pa bi preuredili, zazidali in ga ponudili v najem zasebnikom, bodisi za delavnice z mirno obrtjo ali za prodajalne. Zagotovo pa je, da bodo na tržnici uredili tudi že težko pričakovano ribarnico. V kmetijski zadrugi razmišljajo tudi o obnovi klavnice, zavedajo pa se, da finančno letos tej naložbi ne bi bili kos, zato bodo pripravili le načrte, delo pa se bo začelo prihodnje leto.

M. B.-J.

NASTAJA ZBIRKA

METLIKA — Za bodočo vinogradniško zbirko, ki jo bodo postavili v kletnih prostorih metliškega gradu, se je nabralo že okoli 50 predmetov, ki so jih muzeju darovali vinogradniki iz cele Bele krajine, precej predmetov za to zbirko pa so jim ljudje že obljubili. Med drugim so za zbirko dobili tudi prešo iz leta 1860. Zbirko nameravajo urediti kot staro belokranjsko zidanico, za kar bo treba delno preurediti sedanje prostore, v katerih je med vinsko vigredjo pokušnja vin. Čimveč predmetov bi radi dobili do poletja, da bo potem dovolj časa za njihovo restavriranje in konserviranje.

Pretiravanje z dušikom je čista potrata

Prebitek nitratov se izpira v vodo — Ugotovitve Angležev

Britanski strokovnjaki ugotavljajo, da v zahodnoevropskih deželah uporabljajo kmetovalci mnogo več dušičnih gnojil, kot je potrebno. Pridelek se po njihovih raziskavah izdatno povečuje le pri začetih gnojilnih odmerkih, tja do 90 kg dušičnega gnojila na hektar, večje količine gnojila pa ne dajejo več ustreznega gnojilnega učinka, ob pretiravanju z gnojenjem pa so celo škodljive.

Tako nesmotrno gnojenje ne le zmanjšuje dohodek, saj stroški gnojenja ostajajo nepoplačani, marveč imajo tudi druge, še bolj pogubne posledice. Ob preobilnem gnojenju se prebitek topljivih nitratov izpira iz zemlje v podtalno vodo, od tam pa prehaja v vodotoke in povzroča v rekah in jezerih bujno cvetenje alg.

Znano je, da lahko dušik dež izpere prej, preden ga rastline vskrajo. Samo s spomladansko mokroto se porazgubi tretjina dušika, največ nitratov pa se porazgubi pozimi, zato je po mnenju angleških agronomov jesensko gnojenje z dušikom čista potrata. Z natančnimi raziskavami so ugotovili, da v ozimni pšenici pri običajnem gnojenju s 190 kg dušičnih gnojil ostane v tleh komaj 1 do 5 kg dušika, ki ga potem vsrka posevek, vse drugo pa se nekoristno porazgubi, izpere, izhlapi ali veže v organsko snov.

Vse te ugotovitve so že sprožile nekatere dodatne ukrepe in priporočila britanskega ministrstva za kmetijstvo. Farmarjem priporoča zmernost pri gnojenju, večjo uporabo organskih gnojil, z dušikom pa naj bi le dognojevali, in to tedaj, ko posevek najbolj aktivno raste. (New Scientist)

-n

Kmetijski nasveti

Kemija da, toda s pametjo

Se ne bo morda nazadnje izkazalo, da je imel pesimistični angleški filozof Malthus celo prav, ko je napovedal človeštvu lakoto, ker se množi hitreje, kot se lahko povečuje pridelek hrane? Kakorkoli, dejstvo je, da pride na svetu vsako leto dodatnih 90 milijonov ust k mizi, površina obdelovalne zemlje pa se ne povečuje, marveč se celo zmanjšuje. Ali je ob takem razkoraku mogoče pričakovati povratek k pridelovanju hrane brez kemije, ki je omogočila visoke donose?

Odgovor je ne, pa če se še tako zavedamo ekoloških nevarnosti, ki jih vnašajo kemični pripravki v naravo. Vse kaže, da bo tudi tu dolgoročno zmagala nekakšna srednja pot, ki kemije sicer ne bo odstranila iz pridelovanja hrane, bo pa storila vse, da bo poraba kemičnih pripravkov občutno zmanjšana. Stroka govori o tako imenovanem integriranem pridelovanju, ki upošteva vse tehnološke zahteve in naravo samo. Kaj vse to obsega, o tem so nedavno govorili tudi na posebnem seminarju Kmetijskega zavoda Ljubljana, ki je bil v prostorih srednje kmetijske šole Grm pri Novem mestu.

Narava ima svoja pravila, ki jih bo morala agronomija upoštevati še mnogo bolj kot doslej. Na primer: dolge rozge v vinogradih spodbujajo razvoj plesni (botritisa), nadalje, koruzna vešča, ki postaja vse hujša škodljivka tudi pri nas, se bolj množi v visokih kot nizkih steblih koruze ipd.

• FIŽOLAR UNIČUJE FIŽOL — Kaj naj naredim, sprašuje bralec T. V., strokovnjaki kmetijskega zavoda pa mu odgovarjajo naslednje. Črviv fižol, v katerem so se zaredili črni hroščki, fižolarji, ni užiten, saj ima okus po iztrebkih. Močno črviv fižol, ki ga niti živina ne mara, je najbolje sežgati. Pri manj okuženem odberemo zdrava zrna od črvivih, tako da vsipamo fižol v posodo z vodo. Črviva zrna so lažja in plavajo na vodi, zdrava pa se potopijo. Fižol za seme je treba razkužiti, da se fižolar ne razmnožuje. Primerno sredstvo je etiol. Seveda je treba fižol zavarovati z insekticidi tudi v času rasti.

Integrirana pridelava upošteva tudi pomen naravnih škodljivcev in ne omalovažuje denimo podatka, da odrasla pikapolonica požre deset listnih uši na uro, v svojem življenju pa pospravi do 3.000 kaparjevih ličink.

Da bi zmanjšali ogroženost narave, je treba, kolikor je le mogoče, omejiti uporabo pesticidov. Že boljša in natančnejša prognostična služba lahko zmanjša število škropljenj, še več pa lahko pripomore sodobna škropilna tehnika. Tanjše škropilne šobe, ki omogočajo optimalno velikost škropilnih kapljic, in testirane škropilnice omogočajo manjšo porabo škropiva, ne da bi se poslabšala njegova učinkovitost.

Inž. M. L.

V globini še dovolj pitne vode

Razveseljivi izsledki dosedanjih raziskav v povirju Krke — Nujna zaščita območij, kjer so zaloge pitne vode — Že letos več denarja za raziskave!

NOVO MESTO — Na predlog Komunale v novomeški občini že peto leto potekajo raziskave pitne vode, ki naj bi dale odgovor na vprašanje, kako dolgoročno zagotoviti dovolj kvalitetne pitne vode vsej občini in kateri model razdeljevanja je najprimernejši in ekonomsko najugodnejši v občini z največ naselji. Raziskave naj bi dale tudi osnovo za prostorsko planiranje oz. za načrte v zvezi z izrabo prostora. Pri tem mora imeti varovanje pitne vode prednost.

Strokovnjaki — raziskave opravlja Vodnogospodarski inštitut z Geološkim zavodom Ljubljana — so v teh letih opravljali raziskave na več krajih: na širšem območju Stopič, na območju Tominčevega studenca, Obrha in Radešce, na povirju Pendirjevke, v Črmošnjiški dolini, na območju Dolža, Gabrja in Suhadola ter na ožjem in širem območju Družinske vasi. Tu so se hidrogeološke raziskave začele že v letu 1968, a zapletena geologija tega območja še vedno ni toliko raziskana, da bi lahko z gotovostjo opredelili prispevno območje zajetega vodnega vira. V zadnjih štirih letih so strokovnjaki izvrtali 24 vrtin, s katerimi so zajeli okrog 120 litrov vode na sekundo, ki je v fizikalno-kemičnem in bakteriološkem smislu primerna za vključitev v organizirano vodno oskrbo.

V Komunali rezultate raziskav že uporabljajo pri reševanju problemov vodne skrb. V Družinski vasi so povečali kapaciteto zajetja za 40 do 50 litrov v sekundi. Zajeta je bila voda iz vrtine v Stopičah. Tako so delno nadomestili oporečni izvir Težke vode; za oskrbo Novega mesta je bilo skupno zajetih novih okrog 65 litrov vode v sekundi.

Zaradi tega v minulem sušnem obdobju v Novem mestu in okolici ni bilo pomanjkanja pitne vode, čista voda pa bo tekla iz pip tudi ob spomladanskem in jesenskem deževju. Z vodo iz dveh vrtin v Kamniščku se bo občutno popravila preskrba v Orehovici in delno v Šentjerneju, Šentjernej in Vrhpolje pa si lahko obetata boljšo preskrbo tudi z vključitvijo dveh vrtin v Cerovem logu v vodooskrbo. To naj bi bilo letos.

Na osnovi dosedanjih raziskav strokovnjaki zagotavljajo, da se bo dalo prebivalcem novomeške občine dolgoročno do l. 2.050 zagotoviti dovolj pitne vode iz nekraških izvirov, iz globinskih vodonosnikov, ki imajo svoje zaledje v urbano neobremenjenih prispevnih območjih. To pomeni, da bodo odpadli dragi in večkrat celo neizvedljivi ukrepi za zavarovanje varstvenih pasov in prispevnih območij vodnih izvirov, ki jih sedaj uporabljajo za vodooskrbo. Pogoj pa je, da se pred posegi zavarujejo vsaj vsa tista območja, kjer so dokazane zaloge pitne vode. Ob nedavnem obravnavanju poročila projektnega sveta je občinski izvršni svet kot območje, kjer niso možni nikakršni posegi, dokler niso raziskane zaloge pitne vode, posebej omenil Gorjance.

Na Gorjancih naj bi se raziskave zaradi pomanjkanja denarja nadaljevale šele v naslednjem srednjeročnem obdobju. Nasploh je denarja za te raziskave vseskozi premalo. Zaradi tega je še povsem neraziskano območje Suhe krajine in troškogorskega pogorja od Mirne Peči do Otočca. Novomeški izvršni svet ugotavlja, da bo v občini nujno že letos in kasneje zagotavljati več sredstev za pospešitev teh raziskav, da bo možno začeti z načrtnim programiranjem in graditvijo vodovodnih sistemov in z opuščanjem neprimernih zajetij in vodovodov. V ta namen bo ponovno preverjen letošnji občinski komunalni program, iz katerega bi v dobro sofinanciranja raziskav pitne vode črtali naloge, ki jih je možno odložiti.

Z. L.-D.

Začasna trgovina v Prečni

Delati naj bi začela z aprilom v gasilskem domu — Do jeseni nova Mercatorjeva trgovina v šoli?

PREČNA — Že mesec dni je Prečna brez trgovine. Inšpekcija je Mercatorju že v začetku decembra 1988 prepovedala uporabo prostorov in opreme zaradi sanitarnotehnične neustreznosti, vendar je Mercator »ustregel« krajanom in imel trgovino še do 23. februarja letos, ko je sanitarna inšpekcija prodajalno zaprla.

Ker res ne gre, da bi bil tak kraj s tolikšnim zaledjem povsem brez trgovine za dnevno oskrbo, si vodstvo krajevne skupnosti in tudi občinska uprava na vse pretege prizadevata, da bi do takrat, ko bo Mercator preuredil v trgovino pritličje v stari šoli, v Prečni uredili začasno trgovino. Ta naj bi začela obratovati že z aprilom v prostorih gasilskega doma. Denar za usposobitev le-tega bodo poleg občine iz sredstev za preskrbo prispevali tudi gasilci, saj bo urejen gasilski dom kasneje njim v korist.

Mercator, na katerega leti z vseh naslovov v zvezi z neodgovornim in počasnim reševanjem problema prečenske trgovine veliko kritik, obljublja, da bo trgovino v stari šoli uredil v nekaj mesecih po tistem, ko bo dobil gradbeno dovoljenje, lokacijsko dovoljenje pa je že tako staro, da je celo poteklo. Z gradbenim dovoljenjem sicer ne bi smelo biti težav, saj je krajevna skupnost zanj sama pridobila Mercatorju potrebna soglasja s tistim od cerkvenih oblasti za dovoljen dohod do šole po cerkveni zemlji vred. Teh nekaj mesecev bo Mercator, kot rečeno, prodajal izdelke za dnevno oskrbo v gasilskem domu, ki mu ga v ta namen urejata krajevna skupnost in občina.

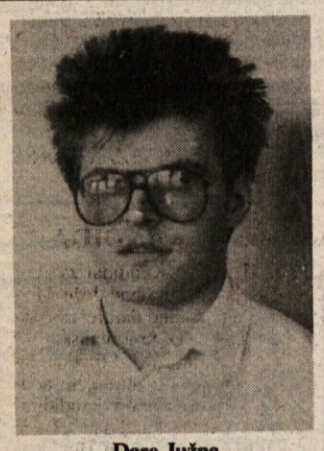

Dare Južna

Kometov »računalniški« pripravnik

METLIKA — Ne samo, da ne dobijo redne zaposlitve, ampak so časi taki, da mladi ljudje po končanem šolanju, tudi če so ves čas prejemali štipendijo, ne morejo opraviti niti pripravniškega staža. »Tudi mene je bilo malo strah, da bom imel s tem težave, a se je vse lepo izteklo,« prizna Dare Južna, diplomirani ekonomist, ki od začetka leta opravlja pripravništvo v metliškem Kometu. Južna je bil Kometov štipendist.

Mladenič, sicer doma iz Dragomlje vasi, je imel kot študent morda drugačne želje, vleklo ga je, da bi ostal v Ljubljani, kjer si je v študentskih letih ustvaril svoj krog znancev in prijateljev. »A sem se ob takih željah spomnil na mojega osnovnošolskega ravnatelja Ivana Želeta, ki nas je učil, da moramo vedno uskladiti želje, potrebe in možnosti. Zato po diplomi nisem veliko razmišljal. Zavedam se tudi, da sama šola, diploma brez delovnih izkušenj ni kaj prida vredna, delovne izkušnje so po moje enakovredne formalni izobrazbi. Upam, da bom po končanem pripravništvu ostal v Kometu, kjer se dobro počutim in kjer imam izvrstnega mentorja.«

Kot pripravnik je bil Južna sprejet za delo v Kometovi komerciali, a vglavnem s svojim mentorjem dela pri nabavi računalniške opreme za Kometov celoten informacijski sistem. »To je vsekakor zelo zanimivo za mladega človeka, še posebej zame, ki sem si na višji šoli izbral prav informacijsko smer. Tudi sedaj to področje še naprej spremljam, saj je to za ekonomista še posebej koristno. Največ je vredna prava informacija ob pravem času. Vzpostavitev primernega informacijskega sistema ima pri vodstvu Kometa vso podporo in tako je delo pri tem še lepše.«

A. B.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 31. marca, bodo kot dežurne (v Novem mestu do 19., drugod do 17. ure) odprte naslednje prodajalne živil:

- **v Novem mestu:** Dom v Bršljinu,
- **v Šentjerneju:** Market Dolenjka,
- **v Dolenjskih Toplicah:** prodajalna Rog,
- **v Žužemberku:** Samopostrežba KZ,
- **v Straži:** Market Dolenjka,
- **v nedeljo** bodo odprte od 8. do 11. ure **v Novem mestu:** Pogača na Glavnem trgu 22, **v Črnomlju:** Samopostrežba na Staneta Rozmana 13.

»OBLEGANA« SOLIDARNOST

NOVO MESTO — 8. marca je bila javno objavljena nova prednostna lista upravičencev do pridobitve solidarnostnih stanovanj v novomeški občini. Na razpis je vložilo zahtevke kar 517 prosilcev, od tega so 57 vlog reševali v okviru postopka sprejema prednostne liste za mlade strokovnjake. Od ostalih 460 vlog 138 prosilcev ni izpolnjevalo pogojev za uvrstitev na listo, večina (81) zaradi preseganja mejnega zneska dohodka. Da ti in še mnogi drugi s svojimi plačami ne morejo sami rešiti svojega stanovanjskega problema, je že drugo vprašanje. Tako je sedaj na objavljeni listi za solidarnostno stanovanje 322 prosilcev, od tega 185 mladih družin, 133 družin z nizkimi dohodki in 4 upokojenci. Velika večina, 306 prosilcev, naj bi stanovala v solidarnostnem stanovanju v Novem mestu, 14 upravičencev v Šentjerneju, po eden pa v Straži in Škocjanu.

PREDAVANJI SLAVKA ZGONCA

MIRNA PEČ, VAVTA VAS — Danes, 29. marca, bo ob 16. uri v osnovni šoli v Mirni Peči predaval o okenskih in balkonskih rastlinah znani pisec in predavatelj Slavko Zgonec. Enako predavanje bo imel tudi 3. aprila ob 16. uri v osnovni šoli v Vavti vasi. Vabljeni!

DEMOS V DOLENJSKIH TOPLICAH

DOLENJSKE TOPLICE — V soboto, 31. marca, bo ob 20. uri v dvorani gasilskega doma v Dolenjskih Toplicah predvolilni zbor DEMOS-a. Vabljeni!

V ŠKOCJANU ČISTILNA AKCIJA

ŠKOCJAN — V petek in soboto, 30. in 31. marca, bo v krajevni skupnosti Škocjan očiščevalna akcija. Vodstvo krajevne skupnosti poziva vse krajane, da se akcije udeležijo. Stranke, ki imajo vse v svojih programih varstvo in skrb za čisto okolje, naj bi se oglasile pri predsedniku Janezu Povšiču na krajevni skupnosti, kjer bodo dobile vsa potrebna navodila. Vodstvo pravi, da bo rezultate akcije objavilo, da se vidi, katera stranka misli s svojim programom zares in si torej zasluži zaupanja na volitvah.

RAZDELJENA POSOJILA ZA GRADNJO HIŠ

NOVO MESTO — Na lanskega oktobra objavljeni razpis za posojila za gradnjo in prenovo zasebnih hiš in stanovanj iz stanovanjskih solidarnostnih sredstev se je javilo 459 prosilcev, od tega 426 za gradnjo, 33 pa za prenovo hiš in stanovanj. Na končnem spisku upravičencev do posojila je sedaj 355 prosilcev za posojilo za gradnjo hiše in 11 za prenovo. Če bi jim hotel dati vse pripadajoče posojilo, bi potrebovali kar 46,65 milijona din, na voljo pa je le 14,65 milijona din solidarnostnih sredstev. Tako bo vsak upravičenec dobil le 31,4 odstotka pripadajočega posojila. Najvišje posojilo za gradnjo je 42.390 din, najnižje pa 28.260 din in za prenovo 20.880 oz 2.260 din.

VODA IZ SOSEDNJE OBČINE

METLIKA — Drašiči, Vidošiči, Železniki in Krmačina, vasi, ki še nimajo vodovoda, naj bi pitno vodo dobivale iz zajetja v Jamnikih. Pred časom so do Drašičev napeljali cevovod, vendar se je izkazalo, da iz Jamnikov dobijo premalo vode, da bi lahko z njo oskrbovali ta del metliške občine. V soglasju s sosednjo občio Ozalj bodo te vasi dobivale vodo iz zajetja Obrh nad Žakanjem, cevi pa bodo speljali iz vivodinske vasi Zorkovac. Načrt za ta dela bo narejen prihodnji mesec.

OBISKANA ZDRAVSTVENA PREDAVANJA

METLIKA — V organizaciji komisije za zdravstveno vzgojo pri občinski organizaciji Rdečega križa Metlika so zaključili krog predavanj na temo Kako z zdravim načinom življenja preprečiti bolezni sodobnega časa. Doc. dr. Blaž Mlačak in dr. Bojan Videtič sta o tem govorila na Suhorju, v Drašičih, na Radovici, Božakovem, v Rosalnicah in Metliki. Ob vsakem predavanju je medicinska sestra merila krvni pritisk. Obisk je bil dober, ljudje pa so zdravnikoma postavljali številna vprašanja. Z začetkom pomladi so ta predavanja prekinili, nadaljevali pa jih bodo pozimi, in sicer na Jugorju, v Gradcu in Podzemlju.

SONJA LOKAR V METLIKI

METLIKA — Danes bo na obisku v metliški občini Sonja Lokar, sekretarka CK ZKS in nosilka volilne liste njene stranke za republiški družbenopolitični zbor v 4. volilni enoti, se pravi v dolenjski regiji. Lokarjeva bo obiskala Beti, Komet, krajevno skupnost Gradac ter se pogovarjala z občinsko družbenopolitično strukturo.

Bodo cevi spet priromale na dan?

Se bo dalo na Selih pri Dolenjskih Toplicah izogniti veliki družbeni škodi? — Črna gradnja nekaj metrov pod zemljo ni v uporabi in ne moti nikogar

DOLENJSKE TOPLICE — Krajani novega naselja Sela pri Dolenjskih Toplicah rešujejo probleme odpadnih voda, kakor pač vejo in znajo. Za sedaj še gre, ko se jih je v nove hiše naselilo le nekaj, ko pa bo naselje polno, bo problem gotovo zelo pereč. Zato je pritisk na krajevno skupnost, ki je prevzela izpeljavo celotne komunalne opreme naselja, velik. Napeljava v Dolenjskih Toplicah napreduje počasneje, kot so mislili investitorji. Celo več, resna možnost obstaja, da bodo cevi romale zopet iz zemlje.

Stvar je na prvi pogled enostavna. Sedaj zgrajena kanalizacija je črna gradnja brez ustrezne dokumentacije, investitorju pa je bilo maja lani naloženo, naj vzpostavi prejšnje stanje. Naselje Sela stoji na vzpetini levo od ceste Dolenjske Toplice—Podturn, sporne cevi pa so vkopane ponekod tudi 3 m globoko, desno od ceste do potoka Radešca v dolžini približno 330 m. Gre za dve cevi: ena je za meteorne vode, druga za fekalne. Cevi nista priključeni, saj je med njima in naseljem še cesta in blizu 30 m zahtevnega izkopa do kanalizacijske mreže, ki je v naselju že urejena. Po zatrjevanju predsednika sveta KS Dolenjske Toplice Martina Šmida nikoli ni bilo mišljeno, da bi se fekalne vode iztekale v Radešco, temveč so nameravali ob potoku zgraditi zbirni bazen, ki bi služil svojemu namenu, dokler ne bi bila zgrajena celotna kanalizacijska mreža v Topliški dolini. Da so pohiteli z deli, ne čakajoč na dokumente, je po njegovem zaradi inflacije povsem razumljivo.

• Urbanistični inšpektor Janez Železnik pravi, da zakon točno določa, kako je treba v tem primeru postopati, zato so pri Pionirju že naročili predračun za izkop cevi. Odločitev bi se dala spremeniti samo v primeru, če iz krajevne skupnosti pravočasno pride verodostojno zagotovilo, da je sporni del kanalizacije res možno vključiti v celotno omrežje.

Inšpekcijske službe pa tokrat niso niti najmanj sentimentalne do takih izgovorov. V prvi polovici marca letos so na krajevno skupnost naslovile sklep o dovolitvi izvršbe, ki krajevno skupnost zavezuje, da do 5. aprila odstrani cevi in vzpostavi zemljišče v prejšnje stanje, če pa to ne bo narejeno, bo na stroške krajevne skupnosti to storil Gradbeni sektor novomeškega Pionirja.

»Vse skupaj je nesmiselno,« pravi predsednik Šmid, »cevi so globoko v zemlji, nad njimi so njive. Poleg tega so cevi v zemlji zabetonirane, torej bi jih pri dviganju poškodovali in ne bi bile več uporabne. Vse skupaj bi bila ogromna družbena škoda za odstranjevanje nečesa, kar trenutno nikogar ne moti, saj so cevi nevidne in bi stanje lahko ostalo tako, kot je, tudi če kanalizacija ne bi bila nikoli v uporabi. Vendar pa je v srednjeročnem planu in bo prišla prav, ko bo za to čas.«

Komu dati prav? Pri stotinah kričečih črnih gradenj se je inšpekcija končno zganila. Pohvalno! Toda zakaj ravno pri stvari, ki je nemoteča, ne dela škode, ni vidna in bo povzročila ogromno stroškov in materialne škode, nejevolje številnih krajanov in prizadetih kmetov, lastnikov njiv, pod katerimi so sedaj cevi. Le eni bodo tega dejanja veseli, gradbinci namreč, ki nimajo dovolj dela.

T. JAKŠE

TELEFON NA BOŽAKOVEM — Pred kratkim so v okviru velike akcije, ki v metliški občini teče že dalj časa, na Božakovem napeljevali telefon. Tako bo poslej tudi ta lepa, a odmaknjena vas na koncu naše domovine povezana s svetom. Letos bo telefonsko omrežje razpeljano po vseh vaseh v tej belokranjski občini, za kar so veliko prispevali sami občani. (Foto: A. B.)

KS Metlika je za pol občine

Zajeten plan letošnjih del — Od ureditve mestnih trgov do popravila stopnišča — Bodo Berčice končno le dobile vodo? — Prispevek ljudi

METLIKA — Krajevna skupnost Metlika, ki obsega mesto Metlika, Križevsko vas, Bočko in Berčice, je po številu prebivalcev daleč največja krajevna skupnost v občini, saj šteje že blizu 4000 ljudi, kar je skoraj polovica vseh občanov. Temu primerna je tudi »ekipa«, ki vodi to krajevno skupnost. Predsednik sveta Jože Matekovič pravi, da članov tega sveta ne zamenja za člane občinskega izvršnega sveta.

V lanskem letu so ob veliki udeležbi krajanov, kakor je pri takih delih nasploh uveljavljeno, dokončali asfaltiranje Tomšičeve ulice, asfaltirali so Breg revolucije ter plato pred pokopališčem in mrliško vežico, asfalt sta dobili še Ulica Marjana Kozine in Levstikova, krajevna skupnost je prispevala za gradnjo gasilskega doma v Križevski vasi, začeli so popravljati metliško mrliško vežico. »Povprečno so za ta dela ljudje v denarju in z delom prispevali polovico, druga polovica pa je iz samoprispevka in komunalnih skladov,« pravi Matekovič.

Za letos si je metliška krajevna skupnost zadala dokaj zajeten plan. »Vztrajali bomo, da bodo dokončali tista dela, ki so bila že pred časom začeta; tu gre predvsem za nadaljevanje in dokončanje del pri obnovi mestne kanalizacije in vodovodnega omrežja ter za ureditev mesta ter vzdrževanje prometnih označb,« pravi Matekovič. Drugi sklop so dela, ki naj bi jih krajevna skupnost opravila ob že uveljavljenem sodelovanju s krajani. »Usmerili smo se tja, kjer je interes ljudi in njihova pripravljenost sodelovati največja. V planu je asfaltiranje naselja nad Sušico, poti od šole na Veselico, javna razsvetljava v Križevski vasi, Ulici Belokranjskega odreda in Cankarjevi ter skupaj z občino vodna oskrba Berčic.

Precej se bo morala krajevna skupnost angažirati pri dokončanju telefonskega omrežja, saj so vsa gradbena dela v zvezi s tem v njeni pristojnosti.«

V planu je tudi ureditev metliških trgov; seveda je jasno, da ne bi zmogla tako velikega in dragega dela sama krajevna skupnost. To delo je tudi v planu občinskih komunalnih del. »Poleg tega imamo v načrtu za letos še nekaj manjših del, kot je popravilo stopnišča, ki pelje od hotela proti pokopališču, popravilo mostička, ki vodi od CBE proti Mežnaričevi gostilni, vprašanje meteornih vod in še kaj.«

A. B.

Novomeška kronika

PRGIŠČE PRSTI — Vsi se še spominjamo, kako so sleme Gorjancev z buldozerjem razrili v imenu in zaradi smučarjev oziroma peščice ljubiteljev bele opojnosti. Kljub hudi rani v okolju so morali najrazličnejše inšpektorje dobesedno prignati na kraj ekološkega zločina. Zdaj pa prisluhnite naslednji zgodbi. Te dni je ljubitelj lončnic na istih Gorjancih v vrečko nabral kilogram ali dva črnice, humusa. Kar se od nekod pojavi lovec in z groznim glasom in stasom zaukaže, da mora tisto prgišče prsti ostati na Gorjancih, sicer bo ljubitelj rož prijavljen gozdnemu gospodarstvu. Še sreča, da imajo lovci, ti nežni ljubitelji narave, pravico ubijati (pardon, skrbeti) samo za zajčke, lisice, srne, medvede itd.

LJUBI BOG — Ugotovili smo, da so v nebesih naročeni na Dolenjski list in da prebirajo zlasti Novomeško kroniko. Potem ko občinska vlada na prašni odsek obvoza pri avtobusni postaji ni poslala zaprošene cisterne z vodo (s škropljenjem bi na srednjeveški način ukrotili prah), so gospod Bog veleli odpreti nebeške zapornice in nadloge ni več.

MAROF — Sprehajališča na Marofu, obdanega z nekdaj čudovitimi kostanji, se starejši in tudi del mlajših meščanov spominja kot kraja, kamor so hodili po nedeljskem kosilu (goveja juha z rezanci, pražen krompir, govedina s hrenom in jabolčni zavitek) na izlet. Avtomobilov še ni bilo in ljudje so bili kar nekako ljudje. Danes lahko v drevoredu snemate filme »po puščavi in goščavi«, učenci bližnjih šol pa imajo lahko tam tudi nazorno zemljepisno uro, kako voda dela soteske, naplavine itd. Zeleni, udarite po občini in komunali!

Ena gospa je rekla, da lahko sredi noči našteje vsaj 5 novomeških direktorjev, ki plačujejo maše za nadaljevanje krize, Markovićevo nepredvidljivost in trdoroki Beograd. Brez tega bi bila v hipu razgaljena njihova (ne)sposobnost.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 14. do 21. marca so v novomeški porodnišnici rodile: Jožica Cesar iz Višnje Gore - Roka, Irena Miklavčič iz Hudej pri Škocjanu — Miho, Andreja Radovič iz Črnomlja — Ano, Jelka Pajk iz Podpeči Sama, Vanja Turk iz Roj pri Šentjerneju — Janjo, Marjeta Luzar iz Brezja pri Šentjerneju — Igorja, Vida Petkovšek iz Leskovca — Alenko-Jožico, Majda Kobe iz Učakovcev — Janeza, Mojca Štancar iz Drušč — Andrejo, Cvijeta Prhne iz Kostanjevice — Simona, Anica Gorenčič iz Gornjega Ajdovca — Barbaro, Marija Kastelic iz Gor. Kamenja — Janeza, Irena Berlin iz Trebnjega — Saro, Marjana Henigsman iz Vavpče vasi — Sandija, Marija Kirn z Gomile — Uroša in Roka, Marija Saje iz Breze — Aleša, Alojzija Koželj iz Arčelca — Jožeta, Ljubica Bjeloševič iz Zaloga — Dragana, Vesna Kralj iz Vel. Brusnic — Gašperja in Miho, Nada Jambrošič iz Donjega Bukovca — Jožeta, Anica Gunde iz Sel pri Šentjerneju — Dorotejo, Slavica Kolenc iz Sela pri Mirni — Tanjo, Jožica Zalokar iz Dol. Brezovice — Mojco, Tatjana Mohorič iz Šentjerneja — Anamarijo, Višnja Šutila iz Slapnega — Martino, Marija Štimpfelj iz Šmarjeških Toplic — Andrejko, Gabrijela Korasa z Uršnih sel — Jernejo, Nada Murgelj iz Ždinje vasi — Boštjana, Ankica Bajuk iz Loviča Gornjega — Kornelijo, Renata Cesar iz Prečne — dečka, Silva Hosta iz Dol. Stare vasi — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Zlatka Jančar iz Jedinščice 92 — Nino, Ljubica Berkopec iz Slavka Gruma 56 — Jureta, Marjanca Prešeren, Pod Trško goro 76 — Kristino, Danijela Bačar iz Majde Šilc 18 — Gregorja, Mara Rajci iz Slavka Gruma 50 — Josipa, Karmen Zupanc, Nad mlini 18 — Anjo. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

V TEM PREDVOLILNEM ČASU se ni nihče pod milim soncem spomnil, da bi ustanovil Listo za rešitev Metlike. Program stranke bi bil lahko sila kratek, bi pa verjetno pridobil veliko število volilcev, predvsem Metličanov. V program bi bilo treba zapisati le to, da se bo Lista za rešitev Metlike borila za imenovanje sposobnih Metličanov na vodilna in vodstvena mesta. Znano je namreč, da so bili najsposobnejši Metličani prisiljeni oditi s trebuhom za kruhom, kajti prej imenovane položaje so zasedli sposobneži iz drugih območij.

ZSMS LIBERALNA STRANKA, KMEČKA ZVEZA IN ZELENI bodo napeli vse sile — tako so zapisali v svoj volilni program — za ustanovitev pogrebnega podjetja. Vse, ki so to prebrali, je novica razveselila, kajti nemalokrat se je v Metliki zgodilo, da se je pogreb sprevrgel v farso.

REŽISERKA MAJA WEISS, županski kandidat šaljivega kalibra Janez Vraničar — Luigi in Matjaž Rus, pisec Vraničarjevih predvolilnih govorov, pripravljajo za ljubljansko televizijo reportažo o tem, kako si pridobiva Luigi volivce. Pričakovati je dokaj smešno zadevo.

Črnomaljski drobir

PO ALBANSKO — Ko so na nedavni seji črnomaljskega izvršnega sveta govorili o težavah v gospodarstvu ter njegovih velikih obveznostih, je eden od prisotnih predlagal, češ, že imajo albansko gospodarstvo, pa naj imajo še albansko izobraževanje, zdravstvo in kar je še teh reči. »Potem bomo še večji Albanci, kot smo sedaj,« je oporekal drugi, ne zavedajoč se, da prazen žakelj ne stoji pokonci in da tudi šolstva, zdravstva... ne bo, če ne bo gospodarstva. Ne bo pač kje vzeti.

KOMUNISTOM PRIZANESENO — Kramberger, ki po svoji zmagi na volitvah obljublja komunistom le delo s krampi in lopatami, je bil ob nedavnem obisku v Črnomlju s tukajšnjimi komunisti bolj prizanesljiv. Obljubil jim je, da njim že ne bo potrebno krampati. Menda so na Štajerskem komunisti polepili s plakati, s katerih se smehlja Milan Kučan, vse, kar se da polepiti, v Črnomlju pa Kramberger ni videl nobenega takega plakata, zato se je od sreče proglasil kar za dobrotnika črnomaljskih komunistov. Še sreča, da se ni napotil v »belo hišo«, kajti potem bi bilo njegove dobre volje kmalu konec.

DEMOS — Tukajšnji Demos je dobil svoje prostore v Ulici Mirana Jarca 3, nad glasbeno šolo, kjer ima vsak ponedeljek, sredo in petek od 18. do 20. ure ter ob nedeljah od 9. do 11. ure tudi uradne ure. Na občini poudarjajo, da so ti prostori le začasni, za dva meseca, v Demosu pa upajo, da se jim po volitvah ne bo več potrebno potikati po črnomaljskih luknjah.

Drobne iz Kočevja

PUČNIK IN AFRIKA — Predvolilni boj se začne že pri plakatni vojni. Tako smo zvedeli, da so bili plakati, ki so vabili na predavanje Zvoneta Šeruge o Afriki precej dosledno prekriti s plakati, ki so vabili na predvolilni pogovor z dr. Jožetom Pučnikom. Obe prireditvi sta bili isti dan in kar dobro obiskani.

DRAGO IZOBRAŽEVANJE — Oni dan je nekdo klel, ker je moral za dva manjša čopiča za vodene barvice odriniti kar preko 25 din. Likovna vzgoja v šolah je zelo draga, hkrati pa je »farbanje« krajanov poceni in uspešno.

NASEDLI SO — Oni dan se je ponekod v Kočevju (in Ribnici) razvedelo, da je treba popisati cigarete, saj je že prišel teleks o tem. Po že utečeni navadi so kadilci navalili na trgovine in trafike, da bi kupili cigarete po stari ceni. Močno pa so bili razočarani naslednji dan, ki so zvedeli, da se je večina cigaret občutno pocenila.

OB PETKIH UGODNEJE — Nama je ob petkih uvedla prodajo tudi pred svojo stavbo. Ponujajo razno blago od živil in pijač do oblačil in drugih gospodinjskih in hišnih potrebčin — vse po ugodnejših cenah.

Ribniški zobotrebci

ŽE PLURALISTIČNA VLADA — Ribničanje ugotavljajo, da je njihov izvršni svet že zdaj sestavljena pluralistično, se pravi, da je v njem že vseskozi zastopana tudi alternativa, kar se pozna tudi na gospodarskih rezultatih. Tako sta člana izvršnega sveta tudi Franc Mihelič, nosilec kandidatne liste ribniškega Demosa, in Janez Rus, nosilec ribniške liste kmečke zveze.

POVSOD REKLAME — Ribnica je polna predvolilnih reklam kot: Ribnica v Evropi, Prelomni časi, Dost mam, Evropa zdaj, Varujmo gozdove, najbolj pa užge tista: Ugoden nakup TV in video z daljinskim upravljanjem v ribniški Blagovnici.

POGOSTO GORI — Vroče vreme in predvolilno obdobje pa je kot nalašč za požare. Vsepovsod po ribniški občini gori trava, grmovje in še kaj. Eni občani požigajo, drugi pa skupaj z gasilci požare gasijo. Doslej škode zaradi takih požigov ni bilo, če ne upoštevamo stroškov zaradi mobilizacije gasilskih ekip, ki morajo biti stalno bolj ali manj v pripravljenosti.

FOTO PO NOVEM — Od 1. aprila dalje bo Fotoatelje Toni v Hrovači delal redno (in ne le v popoldanskem času, kot doslej). Kmalu pa se bo v nove prostore preselil tudi Fotoatelje Mohar.

Trebanjske iveri

PRIKLJUČEVANJE — Na Mirni so dobili prebivalci ponudbo, da bi njihove televizijske aparate priključili na kabelsko televizijsko omrežje, ki naj bi v prihodnosti postalo dobrina tudi tega dela domovine. Ljudstvo na Mirni je zelo navdušeno, da kdove katera tehnološka revolucija pljuska tudi v Mirensko dolino, vendar so vsaj nekateri njegovi predstavniki kabelsko televizijo hvaležno odklonili. Raje bi namreč videli, da bi njihova gospodinjstva čimprej priključili na urejeno kanalizacijsko omrežje.

PRIDELAVA HRANE — Domačini na območju Šentruperta kanijo jako izdatno založiti svoje in sploh kašče. Zakaj so se sicer spustili v tako temeljito usposabljanje zemljišč, da so ponekod preorali celo obcestne odtočne kanale, tj. tako imenovane mulde?!

PLAKATI — Več ko trebanjska ZKS-SDP nalepi na javnih mestih plakatov, manj jih je. Ker zginevajo z obvestilnih tabel tudi v času popolnega brezvetrja, jih najverjetneje ne trga stran kak močan piš, ampak kakšna posebej za to izurjena roka, ki jo upravlja predvolilno ali kako drugače živahna glava.

ZGODOVINSKO — Mokronožani bodo kmalu nekako zavarovali grajske ostanke. Menijo, da se bodo v tem času vendarle uspeli sestati v kraju z novomeškim zavodom za varovanje naravne in kulturne dediščine. Podobni poskusi so jim doslej splavali nekam, recimo po vodi.

IZ NAŠIH OBČIN IZ NAŠIH OBČIN

Delavcev preveč, direktor odhaja

Begrad se otepa s težavami — Premalo velikih gradbišč — Sedaj gre predvsem za preživetje — Kako naprej, sedaj ni moč načrtovati — Manjše podjetje?

ČRNOMELJ — Črnomaljski Begrad, gradbeno podjetje s 360 zaposlenimi, zadnje čase pestijo predvsem tri težave: problem z direktorjem, odvečna režija in premalo velikih gradbišč. Zavedajo se, da bo nekaj potrebno spremeniti, kaj, pa je danes težko reči. Vlado Domjan, predsednik sindikalne organizacije v Begradu ugiba, da se bo morda čez čas oblikovalo manjše podjetje, podobno zasebnim, ki pa bo bolj prilagodljivo trgu.

Begradu grozi, da bo ostal brez direktorja, saj je sedanji ponudil odstop, ki ga delavski svet sicer ni sprejel, a direktor bo kljub temu odšel. Hkrati v Begradu ugotavljajo, da imajo polovico režije preveč. Ne gre le za administrativne delavce, ampak tudi za tehnični kader. Našteli so kar 51 delavcev preveč, medtem ko po drugi strani na primer nimajo računovodje.

Kar pa se tiče dela, Domjan zagotavlja, da ga je trenutno sicer dovolj, vendar se pripravljajo, če bi ga slučajno zmanjkalo, tudi na to, kaj narediti z odvečnimi delavci, čeprav upajo, da jim načrta ne bo potrebno uresničiti. »Tudi naši osebni dohodki so pod povprečjem panoge, a zavedamo se, v kakšnih težavah smo, in dobro vemo, da nam gre sedaj predvsem za preživetje. Vodstvo si sicer prizadeva, da bi dobilo dodatna dela, a kaj, ko je gradenj vse manj. Saj ne rečem, da ne bi bilo potrebno še kje zidati, vendar ni denarja,« potarna Domjan. Lani so zaradi pomanjkanja dela skupino Begradovih delavcev v sodelovanju s SCT zaposlili v Ljubljani, letos pa bo, če bo potrebno, odšlo nekaj delavcev prav tako s SCT celo v Vzhodno Nemčijo.

»Saj imamo nekaj gradbišč onkraj Kolpe, v Beli krajini in na Dolenjskem, da pa bi z lastnim denarjem odpirali gradbišča in gradili za trg, ni sredstev. Če bi imeli denar, bi lahko kreditirali tudi kupce, tako pa smo nemočni tudi

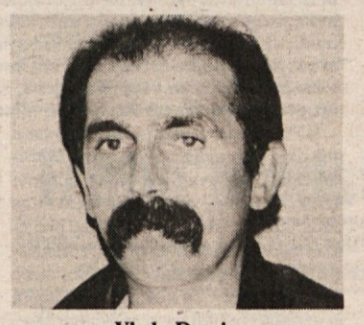

Vlado Domjan

pri prodaji stanovanj v lani zgrajenem stanovanjskem bloku v Črnomlju, ki še vedno niso vsa razprodana,« pravi Domjan.

M. B.-J.

Delno upadanje investicij

Inflacija rastla hitreje kot investicije, kar še posebno velja za kočevsko in manj za ribniško občino

KOČEVJE, RIBNICA — Služba družbenega knjigovodstva je te dni pripravila podatke o lani končanih investicijah in investicijah, ki so bile v teku ob novem letu. Z zbiranjem podatkov ima SDK tudi nekaj težav, saj nekatere dobivajo z večmesečno ali celo več letno zamudo.

Po obsegu plačil za gospodarske investicije v kočevski občini je bila lani na prvem mestu industrija (Melamin in LIK), na drugem pa gozdarstvo (tozd Draga in tozd Rog). Kar 95 odstotkov vseh negospodarskih investicij je bilo usmerjenih v družbene dejavnosti, od tega pa skoraj 93 odstotkov za znanstveno raziskovalno dejavnost (Snežnik, Kočevska Reka). Konec minulega leta je bilo v kočevski občini v gradnji 5 objektov, največja pa sta osnovna šola Stara Cerkev in nadomestni objekt mehaničnih delavnic Avta. Dokončanih pa je bilo lani v občini 16 objektov, med njimi so bili največji mehanizirano lesno skladišče v Podpreski, trgovina v Stari Cerkvi, senik Mlaka-Mala Gora, izpostava LB v Osilnici in podaljšek proizvodne hale LIV v Osilnici. Investicije so v primerjavi z letom prej porastle nominalno za 300 odstotkov, medtem ko je znašala inflacija okoli 1.400 odstotkov.

V ribniški občini je bila edina nedokončana investicija čistilna naprava za Ribnico (leto prej pa je bilo nedokončanih objektov kar 12). Največja dokončana investicija lani je bila dograditev prve faze VATC (telefonske centrale) v Ribnici, nato pa preureditev telefonskega omrežja Hudi Konec—Sinovica. Pomembnejše dokončane investicije so bile še v Inlesu Loški potok in Dolenja vas, Riku Loški potok, pa zadrževalnik visokih voda v Prigorici in izgradnja ceste Ugar—Zadolej, medtem ko so bile druge investicije manjše. Ob lanski okoli 1.400-odstotni inflaciji so bila investicijska plačila v občini Ribnici za 950 odstotkov večja.

J. P.

KAKŠEN BO PO NOVEM DELOVNI ČAS?

ČRNOMELJ — V Beltu so sprejeli sklep, da začnejo po premaknitvi ure na poletni čas tudi v proizovdnji delati ob 7. uri. Dopis so poslali tudi drugim kolektivom ter jim predlagali, naj bi se odločili za tak korak, da ne bi prišlo do težav pri prevozih delavcev na delo. V črnomaljski občini namreč nobeno drugo podjetje ni pristalo na spremenjen delovni čas. Tudi v Integralu, kjer skrbijo za prevoze, pravijo, da ne morejo le zaradi Belta spremeniti voznih redov pogodbenih avtobusov, da ne bi bilo v škodo ostalim, noben avtobus pa ne vozi le Beltovih delavcev. Te vozne rede morajo imeti usklajene tudi s prevozi otrok v šolo. Še decembra lani so v kolektivih, kjer so nameravali preiti na nov delovni čas, zatrjevali, da se bodo že uskladili med seboj. Sam predsednik IS je pozneje Belt opozoril, da bodo problemi, še prejšnji teden pa so iz manjših podjetij klicali na IS in spraševali, kaj mislijo, da je takšen nered. Na zadnji seji IS so izrecno poudarili, da ne nosijo nikakršne odgovornosti za posledice, ki so ali bodo nastale zaradi neusklajenega prehoda na evropski delovni čas.

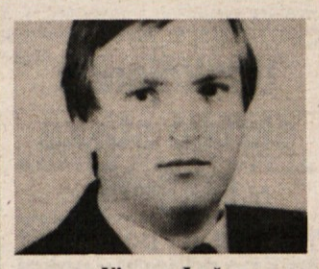

Vincenc Janša

Neupoštevan um

Zato je kočevsko gospodarstvo v krizi

KOČEVJE — »Kočevsko gospodarstvo je po moji oceni na repu v Sloveniji, je še slabše kot mariborsko. Iz težav se lahko rešimo le, če bomo gradili na domačih ljudeh, ker tuji prihajajo sem le zato, da bi zaslužili in spet odšli. Kdor pripelje v občino razne reševalce gospodarstva in podjetij, bi moral nositi tudi moralno in materialno odgovornost za njih početje, saj se z družbeno lastnino ne smemo igrati.«

Tako meni Vincenc Janša, vodja razvoja pri Elektru Kočevje in eden izmed kandidatov za republiški ZZD.

»V občino bi morali privabiti domači in tuji kapital ter gospodarstvo prestrukturirati. Tretjina občine je nerazvita, zato bi morali pritegniti sem več denarja za razvoj nerazvitih območij.

Elektrogospodarstvo je v katastrofalnem položaju. To je posledica ukrepov ZIS. Električna energija je draga, ker termoelektrarne uporabljajo domači premog, ki je trikrat dražji kot na svetovnem trgu; jedrska elektrarna uporablja domač uran, čeprav bi ga najmanj enkrat ceneje uvozili. Najcenejša bi bila hidroenergija, a Slovenija nima dovolj primernih voda. Rešitev je v uvozu energije, zmanjševanju porabe velikih potrošnikov (Jesenice, Ruše, Kidričevo); manjši potrošnji na enoto proizvoda. Elektro zmanjšuje stroške s posodabljanjem električnega omrežja, izgradnjo trafo postaj itd. Urediti je treba vprašanje lastnine.

V kočevski občini bi morali najmanj polovico vodilnih zamenjati, ker niso sposobni,« pravi med drugim Vincenc Janša.

J. PRIMC

Kam z otroki?

SEMIČ — V Semiču se že vrsto let srečujejo s težavami otroškega varstva, saj vsako leto zavrnejo po nekaj deset prosilcev. Lani jeseni je tako ostalo pred durmi okrog 50 otrok, kar je za kraj, kakršen je Semič, zelo veliko. Zato so se v Črnomlju odločili, da bodo iz prispevne stopnje za otroško varstvo del sredstev namensko oddvojili za reševanje prostorskih težav semiškega otroškega varstva. Toda na koncu se je pokazalo, da je tega denarja znatno premalo.

Ker pač zasebno otroško varstvo še ni možno, je odbor za otroško varstvo razpravljal o treh možnostih za rešitev semiškega problema v okviru vrtca: družinsko varstvo za 6 otrok, ki bi stalo družbo na mesec slabih 8 tisočakov, enkratni strošek za najnujnejšo opremo pa dvakrat toliko. Druga možnost je varstvo za 20 otrok, kar bi veljalo družbo 26.400 din mesečno, najnujnejša oprema pa 48 tisočakov. Tretja možnost: dva oddelka s 50 otroki v šoli na Štrekljevcu, strošek bil bi na mesec 66 tisočakov, oprema pa 150.000 din. Odbor za otroško varstvo je celo ocenil, da bi bil, kar se tiče denarja, najprimernejši prvi predlog, glede potreb staršev pa drugi, medtem ko je tretji zaradi prevozov, večjih stroškov za opremo in morebitne manjše natalitete zaradi gospodarskih težav bolj vprašljiv.

Toda mimogrede se vsiljuje vprašanje, zakaj sploh vse te variante in razpravljanje o njih, če je odbor že prej vedel, da je širitev dejavnosti možna le, če je denar, tega pa ni dovolj niti za sedanji obseg dejavnosti. Vprašljiv je tudi eden od zaključkov odbora, naj bi — seveda s predhodno spremembo pravilnika vrtca — naredili med otroki, ki so že v vrtcu, selekcijo in tako priskrbeli prostor za najnujnejše primere. Odbor ne zanika, da bi bil odpor staršev, katerih otroke bi na ta način izključili iz vrtca, zelo močan. S tem pa ne bi nič rešili. Srd staršev bi ostal, le da bi se prenesel z enih na druge.

Morda pa ne bi bilo napak, če bi odbor za otroško varstvo svojo energijo namesto v rešitve brez rešitev raje usmeril —če seveda ima to moč — v priganjanje za hitrejše sprejemanje zakonskih podlag za zasebno otroško varstvo. Ko bo namreč takšno varstvo mogoče, bo zagotovo z ramen omenjenega odbora kot tudi staršev padlo marsikatero breme.

M. BEZEK-JAKŠE

Vrtec v internatu ali na Rojah?

Trebanjski IS o reševanju problema otroškega varstva

MIRNA — Trebanjski izvršni svet je nedavno razpravljal o otroškem varstvu na Mirni, in sicer v tem kraju, kar nedvomno kaže, da je neurejeni mirenski vrtec ta hip eden žgočih problemov širših razsežnosti. Izvršni svet s sejo nalaga pristojnim organom izbor boljše različice za rešitev problema, in to do 25. marca letos. V obdelavi sta dve varianti. Po eni bi ukinili internat mirenske osnovne šole s prilagojenim programom in v domskih prostorih uredili oddelka jasli in oddelek za predšolske otroke. Druga možnost predvideva gradnjo novega vrtca; lokacija za vrtec je že predvidena v zazidalnem načrtu naselja Roje 3 na Mirni. Na seji sveta sta predstavnici mirenskega vrtca in staršev podprli izključno novogradnjo, medtem ko je bilo v stališčih članov vlade prostora za obe predvideni možnosti. Izvršni svet je ob tem menil, da je potrebno ugotoviti, če Mirenčani pristajajo na financiranje gradnje vrtca iz naslova sedanjega samoprispevka. Maks Kurent je razpravo strnil še v vprašanje, zakaj lani v vrtcu niso adaptirali sanitarij, in v grajo, češ da danes tako ogorčeni starši malodane niso sodelovali pri ne tako davnem snovanju mirenskih razvojnih načrtov.

• Z ukinitvijo internata bodo soglašali tako v Centru za socialno delo Trebnje kot v mirenski šoli s prilagojenim programom le v primeru, če bo zagotovljen prevoz za otroke v zdajšnjem internatu in če bo za nekatere otroke zagotovljeno družinsko varstvo. Center za socialno delo pogojuje ukinitev še s pozitivnim mnenjem staršev otrok v internatskem varstvu. V anketi Centra je prek polovice teh staršev pristalo na vsakodnevni prevoz njihovih otrok po pouku domov, vendar bi morala šola organizirati za te otroke lasten prevoz.

Preprečiti odliv denarja na jug

S predstavitvenega srečanja z dr. Jožetom Pučnikom in drugimi kandidati

KOČEVJE — Predstavitveno srečanje z dr. Jožetom Pučnikom, predsednikom Demosa in kandidatom za predsednika Slovenije, je bilo 21. marca v Šeškovem domu v Kočevju. Podtajnik slovenske skupnosti iz Trsta in občinski svetovalec v pobrateni občini Dolina pri Trstu pa je na tem zboru med drugim dejal, da zamenjski Slovenci podpirajo Demos in mu želijo zmago na volitvah.

V uvodu je predsednik Demosa v občini Kočevje Jože Hobič predstavil kandidate Demosa iz kočevske občine za republiško skupščino. To so Lea Oražem (kandidatka za zbor občin), Mirko Krajec (zbor združenega dela) in Jože Hobič (družbenopolitični zbor).

V odgovorih na vprašanja so dr. Pučnik in ostali gostje med drugim pojasnili:

Po morebitni (pričakovani) volilni zmagi Demosa bo najprej na vrsti sprejem nove slovenske ustave, zavarovati bo treba družbeno lastnino, zamašiti pa bo treba luknje, skozi katere odteka 20 do 25 odstotkov slovenskega narodnega dohodka.

Le samostojna Slovenija lahko vstopi v jugoslovansko konfederacijo. Zaradi samostojnosti nas bodo sicer zmerjali in nam grozili, povsem neverjetno pa je po njegovem mnenju, da bi skušala zadeve reševati vojska.

Sedanje slovensko vodstvo se proglaša za branilca interesov Slovenije, hkrati pa je pristalo, da so se dajatve Slovenije povečale za 87 odstotkov, državni proračun pa za 59 odstotkov, čeprav ima tudi Slovenija pravico veta na zvezni proračun.

Ne pride v poštev podaljšanje mandata slovenskim delegatom v zvezni skupščini. Tam sploh nimamo več kaj iskati. Šele ko bodo legitimno izvoljena v republikah nova vodstva, se bomo z njimi pogovarjali, če bodo seveda za to.

Lastnino, ki je bila odvzeta kmetom in obrtnikom pa tudi drugim, je treba vrniti. Novoustvarjeno vrednost pa je treba razdeliti delavcem, ki so jo ustvarili. Potem se bo avtomatično razrešilo marsikaj, tudi na Kočevskem.

Poskrbeli bomo za enakopravnost družbenega in zasebnega kmetijstva. Uspešnih družbenih farm ne bomo ukinjali. Posebnih skladov za razvoj kmetijstva ne bomo ustanavljali. Škodo po divjadi je treba realno plačevati.

V dveh do treh mesecih (po volilni zmagi) bodo slovenski fantje služili vojaški rok v Sloveniji. Tisti, ki ga služijo zdaj drugod, se morajo vrniti. Vodstvo slovenske države bo takoj prevzelo kontrolo nad vojaškimi enotami in objekti v Sloveniji.

Razgovor je vodila Mirica Dimitrijevič. Dvorana Šeškovega doma ni bila povsem polna.

J. PRIMC

»MAT« KRŠČEN

KOČEVJE — V petek, 23. marca, je bila v Kočevju uradna otvoritev zasebne firme MAT-podjetja za trgovino, agencijo in marketing p. o. Firmo vodita Jožica Kobe in Tine Selan, ki je pri »krstu« firme dejal, da se bodo prizadevali s solidnostjo in poslovnostjo skupaj s poslovnimi partnerji zadovoljiti trg, saj bodo prisluhnili potrebam kupcev. Če upoštevamo ob tej priložnosti popito pijačo, bo poslovanje firme zelo uspešno.

LETNA KONFERENCA GASILCEV

TREBNJE — V soboto je imela trebanjska občinska gasilska zveza letno konferenco, ki so se je med drugimi udeležili predstavniki občinske gasilske zveze iz Velike Gorice, tj. mesta, ki je pobrateno s Trebnjem, in namestnik predsednika gasilske zevze Slovenije Tone Koren. Na konferenci so ob delovnih poročilih in prihodnjih načrtih prisotni razpravljali o skrbi za orodje in opremo in pri tem ocenili, da društva zelo veliko plačujejo zavarovalnici za zavarovanje premoženja, medtem ko ta prispeva razmeroma skromen delež denarja za razna popravila opreme in podobne izdatke društev. Tega dne sta se preselila OGZ in gasilsko društvo Trebnje v prostore novega gasilskega doma.

KOROŠEC KANDIDAT

ČRNOMELJ — Kandidat za zbor občin republiške skupščine Jože Mrzljak je odstopil od kandidature, zato sta morala predlagatelja, črnomaljska Socialistična zveza in ZKS-Stranka demokratične prenove, z zbiranjem podpisov kot možnim načinom kandidiranja poiskati novega kandidata. To je postal Ferdo Korošec, rojen 1955., po poklicu ekonomist, sedaj pa direktor Integrala, tozd Promet in delavnice Črnomelj.

VOLILNI ŽREB

RIBNICA, KOČEVJE — V Kočevju in Ribnici so 14. marca izvedli žrebanje za vrstni red na kandidatni listi za občinski družbenopolitični zbor. V Ribnici je vrstni red tak: 1. SZ(DL), 2. ZSMS, 3. Kmečka zveza, 4. Demos, 5. ZKS.

V Kočevju je bil izžreban tak vrstni red: 1. ZKS, 2. ZSMS, 3. SZ(DL) in 4. Demos. Za temi so se uvrstili še posamični samostojni kandidati, in sicer: Sonja Erath-Bižal, Jože Novak in Vera Cimprič.

Srečni ljudje se ne bi ubijali

Demosovo predvolilno zborovanje v Trebnjem — Nepomirljivo nasprotovanje komunistom — Merilo bodo pričakovane koristi samostojne Slovenije

TREBNJE — Tako polna dvorana trebanjskega kulturnega doma, da je zmanjkalo sedežev, kar nekaj odločnih aplavzov in dosti številna vprašanja obiskovalcev, to je najkrajše, vendar mogoče najbolj točno strnjeno poročilo o ozračju, v katerem se je začel, močno razživel in končal trebanjski predvolilni Demosov zbor 21. marca.

Demosov prvak in predsednik slovenskih socialdemokratov dr. Jože Pučnik je z brezhibno retoriko odvzel še nekaj veljave komunističnemu in marksističnemu razumevanju sveta, v čemer ga je spretno podprl še drugi ljubljanski gost, predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle. Prvi je obljubil, da slovenska opozicija ne nastopa proti ljudem, ampak proti komunističnemu režimu, medtem ko si je drugi izmeril simpatije do komunistov pred obiskovalci tako: »Mene so vprašali, koga bi volil, če ne bi svoje stranke. Rekel sem, da gotovo partijo, če bi spomin izgubil.« Oba sta se v nadaljevanju zavzela za zmanjšanje vojaškega aparata in za samostojno Slovenijo, ki se bo po mnenju dr. Pučnika pripravljena pogovarjati z drugimi iz Jugoslavije le v ozračju enakopravnosti in tam, kjer bo videla zase koristi.

Peterle je ožigosal (do)sedanje politično vodstvo še zaradi očitne moralne krize, v katero je doslej zašlo ljudstvo. »Občina Trebnje je bila lani prva po številu samomorov, kar pomeni, da je bilo ljudem težko živeti,« je dejal in ob tem poudaril, da »nam gre za to, da se naš narod sprosti, da se ne bo bal politične policije in vojske«. V odzivu na vprašanje iz dvorane, pa je rekel, da opozicija težko pokaže, kaj je dobrega storila doslej, saj v politiki ni mogel narediti ničesar, kdor ni bil na pravi strani. Je pa po njegovem mnenju opozicija izzvala skorajšnje volitve.

V razpravi so prišle na vrsto tudi v preteklosti storjene krivice kmetom in fenomen izjemnih slovenskih pokojnin. Dr. Pučnik je v zvezi s tem odgovoril, da preteklosti sicer ne gre pozabiti, vendar bo odprava omenjenih nepravilnosti dolgotrajen in najbrž v prihodnost pomaknjen proces, ker zdaj ni denarja za vrnitev imovine. Zakoni, s katerimi so si nekateri zagotovili take pokojnine, pa bodo razveljavljeni, je obljubil dr. Jože Pučnik Trebanjcem.

L. M.

• Na zboru so se predstavili v kratkem tudi Slovenski krščanski demokrati Trebnjega s Francem Smoličem na čelu in trebanjski simpatizerji socialdemokratske ideje, v imenu katerih je spregovoril ljubljanski pravnik Marko Selan.

• Politični in ideološki monopol je največ škode naredil prav partiji sami. (M. Kučan)

• Je bistven razloček med Slovenijo in Litvo. V Pribaltiku se ni nihče boril za federacijo, nihče ni zanjo umiral, zato po njej tudi nihče ne joče. (D. Košir)

• Država naj spodbuja zakonito bogatenje. (Iz razglasa ZSMS-LS)

Demokracija kot lek za vse tegobe

V Krškem so se predstavili krščanski demokrati

KRŠKO — Čeprav je Krško za Ptujem druga najmočnejša postojanka krščanske demokracije v Sloveniji, udeležba na predvolilnem nastopu strankinih prvakov in gostov iz tujine v soboto v delavskem kulturnem domu ni potrdila strankine moči. V veliki dvorani se je namreč zbralo le okoli 250 krščanskih demokratov.

Kot prvi je udeležence pozdravil Jean-Marie Daillet, podpredsednik krščansko-demokratske internacionale in Zveze evropskih krščanskih demokracij in vodja francoskih krščanskih demokratov. Dejal je, da je srečen, ker je lahko obiskal Slovenijo, in pri tem poudaril, da evropski krščanski demokrati z veliko pozornostjo spremljajo boj za demokracijo pri nas. Izrazil je prepričanje, da bodo krščanski demokrati zmagali, da bo zmagala svoboda, tako, kot se je to zgodilo Vzhodni Evropi, Srednji Ameriki in drugod. Po zmagi demokracije pričakuje vsa Evropa, da se ji bomo Slovenci pridružili in tako postali soudeleženci v velikem projektu Združene Evrope, ki bo močnejša od ZDA ali ZSSR.

V imenu avstrijskih krščanskih demokratov je Krčane pozdravil poslanec v avstrijskem parlamentu Karel Smolle in dejal, da je usoda koroških Slovencev v marsičem odvisna tudi od politike v Sloveniji. Opozoril je, da prihajajo za Slovenijo težki časi, kajti v zadnjih letih se je nakopičilo veliko ekoloških in gospodarskih težav, ki pa jih bo mogoče odpraviti, ko se bodo prebudili vsi skriti potenciali, ki se doslej pod komunističnim režimom niso mogli sprostiti.

Na zboru sta se predstavila tudi Franc Miklavčič, kandidat za člana predsedstva Republike Slovenije, in Lojze Peterle, predsednik slovenskih krščanskih demokratov. Miklavčič je predstavil program stranke in povedal, za kaj se bo zavzemal v predsedstvu. Dejal je, da je prepričan o zmagi Demosa na volitvah, saj je edino ta sposoben peljati razvoj Slovenije po drugačnih poteh. Peterle pa je dejal, da bodo sedaj volilci lahko izbirali med več strankami, vendar pa se morajo ljudje znebiti strahu, kajti s padcem berlinskega zidu se je v Evropi že vse zgodilo. Kritično je spregovoril o programu partije, ki da je vse dobro pobrala iz drugih programov.

J. S.

BOLNICA ZAVRNILA

BREŽICE — »Še vaedno ne razumem, zakaj je brežiška bolnišnica odklonila mojo pomoč?« je na predvolilnem obisku v Brežicah 16. marca dejal poslušalcem Ivan Kramberger, dobrotnik iz Negove. V akciji, ki jo je nameraval izpeljati skupaj z lokalno radijsko postajo, bi po njegovih napovedih zbrali za bolnico 50 tisoč do 100 tisoč nemških mark, zato je obžaloval pismeno zavrnitev ponujene roke.

POSOJILA SOLIDARNOSTI ZA STANOVANJA

SEVNICA — Do 3. aprila bo občinski komite za družbeni razvoj in gospodarskoupravne zadeve še sprejel vloge na osnovi 2. razpisa posojil iz sredstev solidarnosti za gradnjo, nakup in prenovo stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti za leto 1990. Upravičenci za pridobitev teh posojil v skupni višini 3.000.000 din so mlade družine, mladi strokovnjaki, občani in družine, ki prvič rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, ter družine z večjim številom otrok.

Upokojence skrbijo stiske podjetij

Pravice in pozornost tudi po odhodu v pokoj

BREŽICE — Tukajšnje društvu upokojencev, ki šteje čez 2 tisoč članov, je minulo soboto sklicalo letno konferenco. Med pregledom minulega dela so ugotovili, da imajo dobro razvito športnorekreativno dejavnost, pri kateri so uspešni kegljači in šahisti, delujejo pa še strelci, smučarji in planinci. Upokojenci se radi odzovejo na organizirane izlete, v zadnjih letih pa je dobro zaživelo tudi delo v novoustanovljenem moškem pevskem zboru. Posebno skrb društvo namenja ostarelim s težkimi boleznimi.

»Upokojenci smo zaskrbljeni nad družbenopolitičnimi dogodki in nad mednacionalnimi odnosi v Jugoslaviji, saj nenazadnje vplivajo tudi na po-

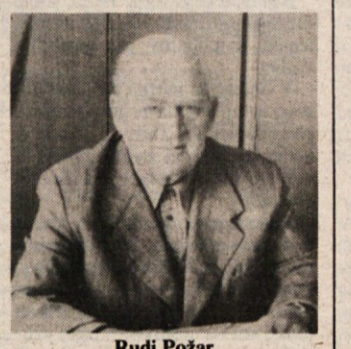

Rudi Požar

ložaj in pravice upokojencev. Čeprav imamo mnogo članov drugih narodnosti, se dobro razumemo in s tem nimamo nobenih problemov. Upokojenci nismo politična organizacija, zato se bomo na volitvah odločali po lastni presoji,« pravi predsednik brežiškega društva Rudi Požar.

Upokojencem se je v tem letu ekonomski položaj bistveno izboljšal, tako nekateri z najnižjimi pokojninami so še vedno ogroženi. Upajo, da se bodo cene zniževale še naprej in da se bodo tudi pokojnine dosledno usklajevale z rastjo osebnih dohodkov. Zaskrbljeni so nad težkim položajem v podjetjih, kjer se število zaposlenih vse bolj zmanjšuje. To bi namreč lahko pomenilo tudi manjši priliv sredstev v Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

B. D.

Posavje: »Zakaj vse v en koš?«

Naj zaradi anonimnih krivcev potonejo dobri in slabi? Ali bo Slovenija pokazala kaj posluha za samozaščitno ukrepanje? Odgovor izvršnega sveta?

BREŽICE — Posavsko gospodarstvo predlaga republiškemu izvršnemu svetu ločevanje med stečaji zaradi tržno nezanimivih proizvodnih programov in stečaji zaradi plačilne nesposobnosti pri sicer tržno uspešnih, izvozno usmerjenih programih. Sprašujejo tudi, zakaj prihaja v Sloveniji do stečajev internih bank, ne pa poslovnih bank, za katerih sanacijo je Markovićeva vlada poskrbela s tujimi posojili. Stečaji internih bank namreč pomenijo neposredne stečaje vseh podjetij, ki so vanje včlanjena, zato ni logično, da so poslovne banke na drugem bregu visoko likvidne in nimajo nobenih težav pri poslovanju.

V Posavju ne zanikajo, da lahko sami marsikaj napravijo z racionalnejšim finančnim poslovanjem, toda njegovi učinki od nabave do prodaje nikakor ne odtehtajo katastrofalnih posledic prevelikih obremenitev in za petino zmanjšanih bančnih plasmajev. Vse to meče slabe in dobre v en koš. Na današnjem in verjetno že tudi na včerajšnjem zasedanju republiške skupščine je delegacija iz Posavja verjetno že zahtevala odgovor republiške vlade na vprašanje, kaj namerava storiti za ublažitev položaja, v katerem se je znašlo slovensko gospodarstvo.

V Posavju poudarjajo, da je nesorazmerje med denarno maso v obtoku in blagovno proizvodnjo rezultat nespoštovanja uzakonjenih zahtev. Narodna banka Jugoslavije je zaradi tega sprejela odlok, s katerim je kar počez za vse enako omejila bančne plasmaje.

Na predlog Posavcev, ki so v izvršnem odboru regijske zbornice že 6. marca opozorili na to najbolj problematično področje v gospodarstvu, pričakujejo, da bodo republiški delegati v zveznem zboru zahtevali analizo, ki bo na ravni federacije oziroma Narodne banke Jugoslavije ugotovila, kateri deli gospodarstva so bili v 1989. letu odgovorni za neizvajanje restriktivne monetarne politike. Gre za to, da grehov, ki jih delajo nekateri, ne bi popravljali vsi po vrsti, za to, da bi nosili posledice v sorazmerju z odgovornostjo oziroma neodgovornostjo.

J. TEPPEY

MED »SMERNICAMI« IN »MERILI«

LJUBLJANA — Republiška uprava za jedrsko varnost je že pripravila smernice za izbor lokacij za odlagališče srednje in nizko radioaktivnih odpadkov. Te smernice, ki jih bo moral upoštevati investitor, so prva stopnja izbora lokacij po postopku izločanja. Na podlagi teh smernic v nobenem primeru kot lokacija niso primerni narodni parki, večja naselja in zdravilišča itd. Tako je bilo rečeno na posvetu 20. marca v Ljubljani, kjer so razpravljali o gradivih za sejo skupščine Republike Slovenije 28. marca. Predstavniki SEPO so povedali, da se te smernice razlikujejo od njihovih metod in meril, zato mora uprava za jedrsko varnost razložiti, kakšna je razlika med »smernicami« in »metodo in merili«.

ZAHTEVAJO ZAŠČITO

BREŽICE — V strahu pred poslabšanjem kakovosti pitne vode iz črpališč na krško-brežiškem polju tudi v občini niso več brezbrižni do varovalnih ukrepov. Zahtevajo popolno zavarovanje zalog pitne in termalne vode in ob pomoči Geološkega zavoda Ljubljana bo občina pripravila odlok o varstvu vodnih virov. Za Brežice in Dobovo je narejena primerjalna študija za čiščenje odpadnih voda.

BREŽICAM POVRNITI MESTNO DUŠO

BREŽICE — V Posavskem muzeju je 23. marca predstavil svojo diplomsko nalogo, svojo vizijo pozidave Hrastine II mladi arhitekt Regiona Jože Peterkoč. To je alternativna rešitev, za katero je po avtorjevih besedah značilna gradnja po osnovnih načelih mestotvornosti. V bistvu torej nič novega, pa vendarle. Namen naloge je ustvariti ponovno razpoznavnost mesta, njegovo identiteto, ustvariti novo središče ter povezati stari in novi del. Gre tudi za to, da bi preprečili nadaljnjo razgradnjo mesta s paviljonsko pozidavo, z gradnjo v višino in razpršeno individualno gradnjo s predznakom socrealizma.

Sindikat kot zadnje upanje

Predsednik Sindikata Brežice je postal Ladislav Rožič — Mnenja o organiziranosti še deljena

BREŽICE — Čeprav je stanje gospodarstva v občini tako, da bodo delavci potrebovali sindikalne organizacije še bolj kot do sedaj, in čeprav je bilo o prenovi sindikatov že toliko besed, delavci očitno še ne vedo, kakšen sindikat bi potrebovali. Njihove predstave so zmedli še novi branžni sindikati, v katerih delavci vidijo boljše možnosti za uresničevanje svojih pravic in interesov. Predvsem tisti iz materialne proizvodnje pa se kljub temu bojijo, da se ob problemih na občinski ravni, sami, brez občinske organizacije sindikatov, ne bodo znašli.

Drugačnega mnenja so delavci v zdravstvu in v šolstvu, ki se zaradi povprečno višje izobrazbe lažje organizirajo. Tako je kljub dejstvu, da ima brežiški sindikat za sabo skupščino (bila je minuli teden), še vedno nejasno, kako bo z organiziranostjo občinskega sindikata in kdo vse se bo vključeval vanj. Bližnji kongres naj bi nekatere stvari dodatno razjasnil.

V minulem letu so odmevnejše stavke zabeležili v obratu IMV, v Tovarni pohištva, med učitelji in komunalci. Drugih večjih socialnih nemirov in napetosti v občini ni čutiti, kajti prebivalstvo se rešuje s sivo ekonomijo.

Število delavcev v proizvodnji pada in tudi po številu opravljenih delovnih ur lahko sklepamo, da je dela vse manj. Število delavcev nekoliko narašča samo v družbenih dejavnostih. Akumulacija na delavca znaša borih 2,5 din na dan, kar je kar šestkrat manj od republiškega povprečja. Za povprečjem v Sloveniji zaostajajo tudi osebni dohodki, in sicer približno za četrtino. Najhuje pri vsem pa je, da se zaostanki še povečujejo.

B. D.

PRVI ČASTNI PREDSEDNIK — Na sevniškem območju delujejo društva upokojencev v štirih krajih, od katerih ima prav društvo v mestu največ članov (1225). In ti so se v soboto na občnem zboru, ko so med drugim pregledali delo v minulem letu, odločili, da za prvega častnega predsednika društva upokojencev imenujejo dolgoletnega prizadevnega člana in organizatorja društva od vsega začetka, Franca Čubra. Čubru (na sliki desno) je predsednik DU Sevnica Jože Kolman izročil ob listini še posebno diplomo Zveze društva upokojencev Slovenije. (Foto: P. P.)

V krškem Žitu so pred štrajkom

Med delavci je zavrelo, ko so izvedeli, da so si vodilni odmerili večje povišanje plač, kot dopušča pravilnik — Rdeče številke v Imperialu

KRŠKO — Gospodje z vrha ljubljanskega Žita so si plače povečali za kakšnih 100 odst., svojim delavcem s podeželja, med katere štejejo tudi peki in izdelovalci žvečilnega gumija, pa so odmerili za 20 odst. višje plače. Delavci Žitove pekarije v Krškem in Imperiala menijo, da je bil s tem kršen pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, in zahtevajo, naj se ta merila dosledno upoštevajo, sicer bodo stavkali.

Da se v Žitu kopičijo težave, je bilo mogoče zaslutiti že lani, ko je krško pekarijo zapustil njen direktor in v svoji pekariji zaposlil še glavnega tehnologa iz brežiške pekarije, ki tudi šteje v sklop krške. Zdaj je v krški pekariji v. d. direktorice Kristina Blatnik — Fuks, ki je bila prej vodja splošnokadrovske službe. »Zelo nas je prizadel odhod direktorja, kajti za boljšo kakovost, večjo izbiro bi se lahko zavzemal tudi v službi, kjer je za to prejemal plačo. Jasno je, da je od nas odnesel del poslovnih skrivnosti, vedel je, kje nam prodaja šepa in tako dalje. Vendar smo se sedaj že postavili na noge in tudi sami povečali tako kakovost kot izbiro. Torej nas konkurenca ni uspavala, ampak nam je dala nov polet. Seveda je naša naloga še vedno osnovna preskrba prebivalstva, skrbimo za blagovne rezerve moke, skratka, preskrba s kruhom v krški in v brežiški občini je na naših ramenih. Ob tem nam je uspelo, da smo januarja znižali cene za 15 odst. in jih bomo še, če se bodo znižale tudi cene moke,« tako je povedala direktorica krške pekarije.

V Žitovem tozdu Imperial — obe enoti loči samo dvorišče —pa so veliko bolj kritično govorili o plačah in povedali, da so delavci pekarije in Imperiala

Ljubica Florjančič

imeli pretekli ponedeljek izsiljeni sestanek. »Sindikat mora ščititi interese delavcev, zato smo ob delitvi plač, ki so bile tokrat prvič tajne, sklicali sestanek izvršilnega odbora osnovne organizacije v obeh nekdanjih tozdih. Nismo se namreč mogli sprijazniti s tem, da so si vodilni za toliko povečali plače, nam pa so odrinili le nekaj drobtin,« pravi predsednica sindikata v Imperialu Ljubica Florjančič. Če v tednu dni ne bo pravega odgovora s povsem jasnim pojasnilom, zakaj je prišlo do take delitve plač, bodo delavci pekarije in Imperiala pač stavkali.

J. SIMČIČ

• Medtem ko bo pekarija po vsej verjetnosti pozitivno zaključila lansko poslovno leto, se obetajo tovarni zvečilnega gumija rdeče številke. Zaradi manjše kupne moči prodaja žvečilnega gumija pada, najhujši udarec pa je zanje pomenila srbska blokada, v celoti pa je padla prodaja na domačem trgu za šest desetin, na tujem pa se je povečala le za desetino. »K sreči smo doslej poslovali brez kreditov, sicer bi se sedaj znašli v še hujših težavah,« pravi direktor Zdravko Plut, ki pa tudi namerava zapustiti tovarno.

Nikomur ne bo treba na cesto

V sevniškem Jugotaninu pripravili program prekvalifikacij za 62 delavcev — 30 tehnoloških presežkov, drugi invalidi in neustrezno usposobljeni

SEVNICA — »Vsebina novih programov zahteva prekvalifikacijo in dokvalifikacijo zaposlenih delavcev. Rezultati usposabljanja ne bodo v vseh primerih prinesli tudi dviga izobrazbene ravni, bodo pa pomenili usposobitev delavcev za delo na novih proizvodih in tehnologijah,« je pojasnil program prekvalifikacij in usposabljanja 62 delavcev v sevniškem Jugotaninu vodja kadrovsko-splošnega sektorja v tem družbenem podjetju Rado Mlakar.

V Jugotaninu ne prikrivajo, da so že z nekaterimi tehničnimi pridobitvami nastali tehnološki presežki. Tako so z linijo za krojenje lesa, zgrajeno zato, da mehanizirano razrežejo in razkalajo kostanjevo hlodovino, ukinili težko in nevarno ročno delo, ki je prej redno zaposlovalo 12 delavcev, občasno pa še mnogo več. S tem, da so 4 delavce prekvalificirali in usposobili za delo na liniji, je nastal presežek 8 delavcev.

Z avtomatizacijo izparilnikov so v Jugotaninu dosegli njihovo nepretrgano delovanje, kar je pomembno zaradi enakomerne porabe 2,5-barske pare. S tem so ukinili delovno mesto izparilničarja, na katerem je bilo zaposleno 5 delavcev. »Z dokončanjem rekonstrukcije energetike smo rešili ekološki problem onesnaževanja zraka, ob večjih energetskih prihranikih pa smo tudi povečali proizvodnjo furfurala. Zaradi rekonstrukcije energetiko niso nastali tehnološki presežki, spremenila pa se je tehnologija kurjenja in proizvodnje. Na račun tega smo izvedli še druge naloge,

Rado Mlakar

ki so terjale avtomatizacijo proizvodnega procesa,« pravi Mlakar.

V Jugotaninu so zgradili tudi avtomatsko linijo za polnjenje vreč. Pri tem je v štirih izmenah delalo 12 delavcev, zdaj pa so potrebni le še trije. Preuredili so tudi način odvzema izluženca izpod avtoklav, pri čemer je nastal presežek 4 delavcev itd. Ako bi sešteli vse te tehnološke presežke delavcev, bi se zaustavili pri okrogli številki 30.

P. PERC

• V Jugotaninu so prepričani, da se jim bo denar, vložen v izobraževanje oz. v program prekvalifikacij delavcev, bogato obrestoval, saj bodo delavci le tako uspešni pri novih programih, s katerimi se bodo skušali še bolj uveljaviti na tujih trgih, kamor izvozijo okrog 70 odstotkov proizvodnje (furfurala pa kar 90 odstotkov!). Izvažajo v ZDA, Francijo, Italijo, Anglijo, Čehoslovaško, Madžarsko itd. Za domači trg pa bo verjetno zanimiva paleta izdelkov za veterino, usnjarsko industrijo itd.

KRAMBERGER NI DOSTI OBLJUBLJAL — Za nemajhno presenečenje je poskrbel kandidat za predsednika Slovenije Ivan Kramberber med sobotnim predvolilnim nastopom pred več kot tisočglavo množico na Trgu svobode v Sevnici. Kramberger tokrat ni nič posebnega obljubljal, vsaj kar zadeva lokalno zanimive stvari. Pač pa je znova neusmiljeno udaril po drugih kandidatih za to funkcijo in tudi po medijih, zlasti Delu, ki da z raziskvami javnega mnenja navijajo za Kučana, njega pa zapostavljajo. Ena najmočnejših Krambergerjevih misli je bila morebiti tale: »Ko bo jaz predsednik, bo Miloševića zagotovo kap!« (Foto: P. Perc)

Novo v Brežicah

KUČAN GLEDA — Občani se že dalj časa izogibajo domačih prodajaln, saj so cene takšne, da jih le stežka dosežejo. Trgovke pravijo, da že ves mesec niso dobile riža na police, verjetno pa kaj takega velja tudi za druge artikle, ki jih nosimo v vrečkah iz Avstrije in Italije. Zadnje čase imajo občani razlog več, da še v izložbe ne gledajo toliko kot včasih. Iz vsake izmed njih namreč zre — kdo drug kot Kučan, sicer nasmejan, a še vedno Kučan!

KONKURENCA — Tokrat se je bila konkurenčna bitka med javno tribuno z dr. Boštjanom M. Zupančičem in Županovo Micko v izvedbi jeseniškega gledališča. Več kot očitno je bilo, da je bila Micka bolj privlačna in tudi bolj zabavna. Na gledalcih, ki so se usuli iz hrama kulture, je bilo opaziti en sam nasmešek, na tistih, ki so poslušali dr. Zupančiča, pa eno samo zaskrbljenost.

NAKLJUČNA NAPAKA? — Ko je voditeljica javne tribune prisotnim predstavila gosta, je med drugim poudarila, da je gospod kar 15 let študiral v Ameriki. Dr. B. M. Zupančič jo je malce postrani pogledal in nato popravil: »Študiral in delal.« Ni več namreč čisto prepričan, da na vasi še vedno verjamejo, da je tisti, ki dalj časa študira, tudi bolj pameten.

TOKRAT NE GOLAŽ, AMPAK GOLEŠ — Na občinski skupščini sindikalne organizacije so kuhali svoj lastni volilni golaž. Izkazalo se je, da večina v okusu te jedi ni uživala, še manj pa v nastopu Janka Goleša, republiškega sindikalista. V svojem govoru o prihodnosti sindikatov ni bil najbolj prepričljiv, tako da so mnogi menili, da je bil mnogo uspešnejši v odbojki.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Včasu od 16. do 22. marca so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Žnidarič iz Orešja — Francija, Metka Poljšak iz Krškega — Jerneja, Anica Omerzel iz Razteza — Polonco, Tea Ferlan iz Vrhja Petra, Branka Bukovinski iz Koritnega —Petro, Jasna Karaula iz Brdovca Antonio, Zdenka Nečemer iz Gržeče vasi Mitja, Natalija Žigič iz Brežic — Lariso, Jožica Hotko iz Artič — Jureta, Elizabeta Šikoronja iz Šenkovca — Ivono, Jožica Žučko s Senovega — Suzano, Arifa Draganović s Senovega — Denisa, Darja Jalovec iz Brežic — Anjo. Čestitamo!

Sevniški paberki

PAMETNI — Na zadnji skupščini sevniške občinske organizacije sindikata so monotono zasedanje poživila dovolj neposredna, odkrita mnenja zlasti treh delegatk o tem, kakšnega poklicnega sekretarja občinskega sindikalnega sveta bi potrebovali. Nežnejši spol je bil enoten in neprizanesljiv, ko je terjal, da mora biti novi sekretar mlad in pameten, da bo kos prenovi sindikata. Javno glasovanje o tem, kdo sploh spada na kandidatno listo je takoj odločno izločilo kandidata, ki ima le še dobro leto do penzije. Na listi je ostal samo dosedanji sekretar, ki je dobil veliko večino, navkljub pripombam omenjenih tovarišic, da bi lahko bil še boljši, in da v Lisci, v bivših skupnih službah, niso prepričani, da je najprimernejši kandidat.

KRAMBERGER — Predsedniški kandidat Ivan Kramberger je množico na Trgu svobode v Sevnici s svojim predvolilnim showom in dovtipi sicer kar izborno zabaval, posebno še otroke in ženice. Otrokom je delil avtograme na dlani, tistim pa, ki so na vprašanje, koga imajo radi, je, svojega očeta ali njega, bodočega očeta slovenskega naroda, odvrnili, da oba, pa je izročil še priponko. Nekaterim ženicam je dobri mož iz Negove tako ugajal, da so bile vesele njegovega objema in poljubov mlajše žene in dekleta so se hihitale iz vse ne razdalje. Ivek je pridno prodajal knjige po stotaka in kljub temu, da so otroci pogrešali še Ančko, so šle dobro v denar. Saj gre vendar ta denar za pomoč prizadetim otrokom, kot pravi Kramberger, so se (po nepotrebnem) opravičevali znanci, ki so kupili kakšen izdelek.

Krške novice

VOLITVE — Predvolilna temperatura narašča, vse stranke so z vsakim dnem bolj prepričane, da bodo na volitvah zmagale. No, katera izmed strank ali kateri izmed kandidatov bo zmagal, je seveda stvar volivcev, ki bodo na volišča prišli ali pa ne bodo. Toda mnogim delavcem, katerih podjetja so tik pred stečajem, je vseeno, če bo zmagala partija ali krščanska demokracija. V vseh programih pa manjka najbolj podatkov o tem, kako si v strankah predstavljajo gospodarsko prihodnost.

ROMARJI — Nekdaj so romarji potovali k svetim krajem in se klanjali bogu, zdaj smo Slovenci romarji, ki potujemo v Avstrijo k tamkajšnjim trgovcem. Vzrok so seveda nižje cene kot pri nas, boljša kakovost, prijazna postrežba in še bi lahko naštevali. Krški trgovci že obljubljajo, da si bodo ogledali stanje v Avstriji. Po vsej priliki bi namreč moralo Avstrijcem žal zdavnaj zmanjkati robe, pa si bodo trgovci na licu mesta pojasnili take nepojmljive reči. Pripravljeni pa so na domača tla prenesti še kakšno drugo pogruntavščino naših severnih sosedov, najtrši oreh pa bodo nemara cene. Teh trgovci ne bodo zmogli sami znižati, je slišati v njihovih krogih.

PETERLE — Da gospod Peterle nima najboljšega mnenja o tisku, je bilo videti tudi na predvolilni konvenciji krščanskih demokratov v Krškem. Menil je, da bo tisk prijateljevanje slovenskih krščanskih demokratov z evropskimi spet opremil s pojasnilom, da gre za povezovanje s »črno internacionalo«. Očitno je gospod Peterle tako svoje mišljenje potegnil iz naftalina, kajti slovenski tisk v zadnjih letih o krščanski demokraciji ni kaj dosti pisal, še manj o njenih povezavah z Evropo.

PRVIČ V KOČEVJU — Novomeški slikar Janko Orač se s svojimi slikami prvič predstavlja kočevskemu občinstvu. V Likovnem salonu ga je kot razstavljalca naznanil akademski kipar Stane Jarm. Po otvoritvi sta se likovnika zadržala pri krajšem pogovoru, kot je videti tudi na posnetku (Orač je na levi). (Foto: I. ZORAN)

Novomeški slikar ob Rinži

V likovnem salonu v Kočevju razstavlja Janko Orač

KOČEVJE — V tukajšnjem likovnem salonu (ob Rinži) razstavlja svoja v zadnjih dveh letih nastala dela slikar Janko Orač iz Novega mesta. Na ogled je okoli 30 slik, ustvarjenih v različnih tehnikah, med motivi pa prevladujejo pogledi na krajino. Takoj pa je treba povedati, da Oraču ne gre za tako imenovano panoramsko slikarstvo, marveč samo za zanimive detajle iz narave, ki jih potem predela in predstavi kot lastno doživetje. Slike sestavlja iz barvnih ploskev in prav v zadnjem obdobju razširja barvno skalo z vnašanjem živih barv in svetlih tonov. Posebej zanimiv je Oračev letos nastali cikel slik, na katerih predstavlja pomemben element obris porajajočega se otroka, skratka človeške figure. Gre za novo slikarjevo iskanje — prodor do izvirov življenja.

Razstavo so odprli v sredo, 21. marca, in bo na ogled do nedelje, 15. aprila. Na otvoritvi je slikarja Orača predstavil kočevski akademski kipar Stane Jarm, o Oračevem delu in o razstavi pa je govoril Bojan Božič, ravnatelj Dolenjskega muzeja iz Novega mesta. Posebej je poudaril, da je Orač eden od tistih v Novem mestu in sploh na Dolenjskem živečih in delujočih nešolanih likovnih ustvarjalcev, ki si svoj likovni izraz uspešno brusijo s trdim delom in samoizobraževanjem. Otvoritve se je udeležila le peščica ljubiteljev likovne umetnosti, saj je hkrati potekalo predvolilno zborovanje Demosa.

I. Z.

ČRNOMELJ: REVIJA GLASBENIH ŠOL

ČRNOMELJ — Jutri, v petek, 30. marca, se bo ob 18. uri v tukajšnjem kulturnem domu začela tradicionalna revija glasbenih šol Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Nastopili bodo učenci brežiške, črnomaljske, krške, novomeške, sevniške in trebanjske glasbene šole, in to kot solisti ter kot člani komornih skupin in orkestra. Revija je vsako leto v drugem kraju oziroma občini, letošnja bo tudi v počastitev 25-letnice črnomaljske glasbene šole kot gostiteljice.

Akvareli in Križev pot — ura

V Dolenjski galeriji razstavlja svoja dela Niko Lehrmann iz Ljubljane

NOVO MESTO — V Dolenjski galerji se s svojimi likovnimi deli, nastalimi v zadnjem desetletju, predstavlja Niko Lehrmann, samostojni kulturni delavec iz Ljubljane. Petdesetletni ustvarjalec, ki je po poklicu arhitekt, po notranjem klicu pa slikar, kipar in oblikovalec, razstavlja dela iz cikla Splet okoliščin in nekakšen izsledek spleta okoliščin z naslovom Štirinajsta.

Splet okoliščin mu je dal v roke čopič in tako je ustvaril vrsto akvarelov z motivi iz narave. Lehrmannovi akvareli so nekaj posebnega, nastali so na nalašč nagubanem papirju, s čimer so dobili poudarjeno reliefnost. Tudi postopek slikanja z akvarelnimi barvami je pri tem slikarju drugačen; to ni več slikanje v zamahu, s pršenjem barv po mokri površini, temveč slikar počaka, da se prva barva posuši in nanjo potem nanese novo barvo ali odtenek že uporabljene. V tem »slogu« ustvarjeni akvareli drugače učinkujejo, zažive z drugačnim sijajem.

Še bolj kot akvareli pa predstavlja spet okoliščin Lehrmannov kiparski del. Naključno najden predmet v naravnem okolju, lesena rogovila, korenina ali kaj drugega, mu že s svojimi oblikami »narekuje« uporabnost za kompozicijo. Razmišljajoči avtor takemu predmetu le nekaj doda ali vzame in že ima element za skulpturo. S pronicljivo duhovitostjo hitro ustvari neko dogajanje, npr. slavnostno sejo. Zanjo je uporabil toge in ravne kose razcepljene veje, ki jim je zarezal polkrožne odprtine na spodnjem koncu, zdaj pa so kot onemele piščali, podobne poškrobljenim sedečim gostom na omenjeni slavnostni seji.

Svojski in v sebi zaokrožen cikel je Štirinajsta. Sestavlja ga štirinajst podob na svetopisemsko temo Križevega pota. Posamezne postaje Kristusovega trpljenja so predstavljene v obliki ure: dvanajst jih je v krožnici, dve tvorita urin kazalec. Tudi dogajanje na teh postajah je ponazorjeno z naključno najdenimi kosi lesa, umetnik jih je le likovno uskladil znotraj posameznih okvirjev.

I. Z.

• Razstavo so odprli v petek, 23. marca, zvečer in bo na ogled do 16. aprila. Na otvoritvi je Nika Lehrmanna in njegovo delo predstavil umetnostni zgodovinar Andrej Pavlovec iz Škofje Loke. Poudaril je vse značilnosti Lehrmannove ustvarjalnosti, še posebej pa opozoril na njegov cikel Štirinajsta in kako ga je treba gledati. Slobodan Valentinčič iz Dnevnika pa je zavrtel svoje zapise kamere o Lehrmannovi logiki magiki. Škoda je le, da je vse to potekalo v navzočnosti tako majhnega števila obiskovalcev, kot se jih je zbralo tokrat.

TRIO ORLANDO V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — V ponedeljek, 23. marca, zvečer je v tukajšnjem Domu kulture nastopil trio Orlando iz Zagreba, ki ga sestavljajo pianist Vladimir Krpan, violinist Tonko Ninić in violončelist Andrej Petrač, Mariborčan. Njihov koncert je obsegal Haydnova, Mendelssohnova in Brahmsova dela.

KUMER RAZSTAVLJA NA HRVAŠKEM

KARLOVAC — V Galeriji »V. Karas« v Karlovcu bo še do srede, 4. aprila, na ogled razstava del akademskega slikarja Jožeta Kumra iz Dolenjskih Toplic. Razstavo so pripravili v sodelovanju z Dolenjskimi muzejem iz Novega mesta.

Tretja predstavitev Rasti

Pripravili so jo v Goliovi knjižnici v Trebnjem — Literarni del posvečen pesniku Severinu Šaliju

TREBNJE — Tretja predstavitev nove slovenske pokrajinske revije Rast, ki je februarja prvič izšla, in sicer kot posebna edicija Dolenjske založbe v Novem mestu, je bila v četrtek, 22. marca, zvečer v Goliovi knjižnici v Trebnjem. O vsebini prve številke Rasti, o uresničevanju njene zasnove v naslednjih številkah in o prizadevanju urednikov, da bi k sodelovanju pritegnili ljudi, ki imajo povedati kaj resnično novega in zanimivega, je govorila odgovorna urednica Nataša Petrov. Pri tem seveda ni pozabila omeniti, da se je Rast razvila iz Samorastniške besede, revije, ki so jo zasnovali in izdajali Trebanjci ter je več kot deset let bogatila kulturno življenje v trebanjski občini. Nataša Petrov je dodala, da bo revija Rast morala premagati še vrsto najrazličnejših težav in da bo treba razrešiti predvsem njeno finančno stran, preden se bo lahko trdno zasidrala na območju, za katero je ustanovljena.

Literarni del je bil posvečen najstarejšemu sodelavcu revije Rast, pesniku Severinu Šaliju iz Novega mesta, sicer rojaku iz trebanjske občine. Obiskovalcem je srž Šalijeve poezije predstavil pesnik Ivan Gregorčič z Mirne, nekaj Šalijevih pesmi, ki so objavljene v Rasti in v zbirki Pesek in zelenice, pa je prebral Jože Falkner. Šalijevo pesniško zbirko Pesek in zelenice, sicer prvo povojno zbirko tega pesnika, so izdali Trebanjci. Pesnik je dejal, da je še zdaj ponosen na to, da je omenjena knjiga izšla v kraju, kjer je potekala njegova zgodnja mladost in kamor se vedno rad vrača. Program sta s svojim nastopom popestrili učenki trebanjske glasbene šole.

Goliova knjižnica je ob srečanju s pesnikom Severinom Šalijem pripravila razstavo njegovega pesniškega dela, to je vse Šalijeve samostojne pesniške zbirke ter revije in druge publikacije, v katerih je pesnik sodeloval ali še sodeluje.

I. ZORAN

Postanek pesniške karavane

Na slikarski razstavi v Brežicah pesniki iz vse Jugoslavije

BREŽICE — V Domu JLA so 23. marca odprli razstavo 25 akvarelov sllikarja Djordja Petrovića pod naslovom Obravana jesen. To so pretežno jesenske krajine iz okolice Karlovca in Nina. Program so popestrili pesniki, recitatorji, glasbeniki in pevci, vsi udeleženci Goranove pomladi (Goranovo proljeće), prireditve, s katero gostujejo po vsej Jugoslaviji že 27 let. Med gosti so napovedali tudi pesnico Desanko Maksimović, vendar ji je prihod v Brežice preprečila bolezen. S pesmimi so se predstavili: Vesna Parun in Tito Bilopavlović iz Zagreba, Mate Reas iz Splita, Todor Čalovski iz Skopja, Petar Gudelj iz Beograda in Novica Novaković iz Ljubljane, ki je letos zmagal na natečaju Goranove pomladi za mlade pesnike in mu bodo za nagrado izdali knjižico njegove slovenske poezije. Poleg pesnikov so sodelovali še recitator Saša Filipović, igralka Nada Klašterka in pevka Ljiljana Petrović.

J. T.

kultura in izobraževanje

Kultura obrobno

Kulture v programih strank skoroda ni ali pa je ta dejavnost omenjena zgolj kot nekaj obrobnega, manj pomembnega. Tako profesionalna oz. institucionalizirana kakor tudi ljubiteljska, če jo je sploh moč deliti. Enako se je dogajalo in se še na strankarskih shodih in predvolilnih zborovanjih, kjer prevladujejo take in drugačne »življenjsko pomembne teme«, pri čemer pa ni kulture niti za najtanjši namaz, za posladek. Če bo šlo tako naprej, potem se naši slovenski kulturi res ne piše dobro.

Človek preprosto ne more razumeti, kako se lahko dejavnost, ki so jo še včeraj vsi valjali po ustih in govoričili, kako da je pomembna za ohranitev in potrditev našega obstoja in nacionalne identitete, čez noč znajde v takšnem ignorantskem položaju. Ob tem se kajpak zastavlja kopica vprašanj, kot je npr. to: Kako je moč nenehno poudarjati suverenost slovenstva, hkrati pa skoraj ne omenjati kulturo, čeprav je slednja eden temeljnih pogojev za nacionalno samostojnost?

Pričakovali bi, da bodo stranke v boju za oblast ponudile volivcem nacionalni program, ki bi imel kulturo zapisano v temeljih, ne pa le vsaka tisto, kar vidi iz svoje perspektive in pri čemer kulture skoroda ni v njihovih pogledih. To pa je tisto, kar je najbolj žalostno. Takšni »pogledi« se bodo namreč naselili tudi v republiški in občinske parlamente, ki bodo strankarsko sestavljeni, in tam se bo krojila tudi končna beseda o kulturi.

Če bo prevladal odnos, kakršnega je bilo do zdaj zaznati in ki smo se vanj tudi obregnili, potem ni pričakovati drugega, kot da bo kultura potegnila kratko. Vsaj zaenkrat torej kaže, da strankarski časi kulturi ne zagotavljajo življenja po njeni meri. Morebiti bo drugače potem, ko (če) se bo nad nami razprostrlo nebo prave demokracije, pod katerim bo prostor tudi za kulturo.

I. Z.

Več kot v marsikateri občini

Pregled enoletnega kulturnega dogajanja v novomeški tovarni zdravil Krka

NOVO MESTO — Nič ni pretirano, če zapišemo, da se v novomeški tovarni zdravil Krka letno zvrsti več kulturnih dogodkov, in to tudi pomembnih, kot v marsikateri slovenski občini. Kar preglejmo dogajanja v minulem letu, pa bomo hitro ugotovili, da je to še kako res. Za ta zapis pa bo dovolj, če omenimo le večje, odmevnejše zadeve.

V Krkinih razstaviščih so lani vse leto potekale likovne razstave. Večje in za slovensko likovno življenje pomembne tovrstne prireditve so bile predvsem v obeh Krkinih galerijah: v novomeški — v avli poslovne stavbe v Ločni — in v ljubljanski. Premaknilo se je v obeh Krkinih zdraviliščih —v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah, še posebej pa na Otočcu, kjer se v Garni hotelu, kjer je bil 1. bienale slovenske grafike, vsak mesec ali še pogosteje vrste manjše prodajne razstave. Po enoletnem premoru pa je Krka ponovno priredila srečanje slikarjev, ki se od lanskega leta imenuje likovna delavnica, v njej pa gojijo risbo. Prvič lani so v Krkini novomeški galeriji pripravili tudi razstavo Likovni svet mladih, ki pomeni začetek trajnejšega sodelovanja Krke z mladimi likovniki na novomeških osnovnih in srednjih šolah.

Osrednji dogodek, povezan s knjigo, je v Krki že tradicionalni dolenjski knjižni sejem in tudi lanski je potekel nadvse uspešno. Dogodek zase je bila že otvoritvena slovesnost, na kateri je tekel iskriv pogovor pesnika Toneta Pavčka z razumnikom in piscem poljudnoznanstvenih del dr. Antonom Trstenjakom. Pišoči avtorji pa so Krkini gostje tudi takrat, ko ni knjižnega sejma. Za poseben stik s knjigo v Krki redno skrbita potujoča knjižnica Študijske knjižnice Mirana Jarca in Mladinska knjiga, ki v tovarni zdravil pripravlja prodajne knjižne razstave.

Mešani pevski zbor Krke je lani začel novo obdobje dela. Zbor je prevzela mlada prof. Jožica Bradač z Glasbene šole Marjana Kozine, z njim pa korepetira absolventka glasbene akademije Vida Zorko. Sadovi drugačnega dela so se že pokazali, v pravi luči pa se namerava zbor predstaviti leta 1991, ko bo slavil 20. obletnico ustanovitve. Dodajmo pa, da so Krkini pevci že do zdaj pomembno bogatili kulturni utrip v Novem mestu in drugod po Sloveniji.

Vse to, kar smo navedli, in še vrsto drugih oblik kulturnega življenja načrtuje in izvaja Krkino kulturno-umetniško društvo, ki ga že nekaj let vodi Marija Žveglič. V tem društvu se dela resno in zagnano, česar so v Krki sicer vajeni. Člani se enkrat letno sestanejo na občnem zboru, kjer pregledajo in ocenijo sadove minulega dela in načrtujejo dejavnost za naprej. Že sam občni zbor je običajno kulturni dogodek. Tudi letos, v ponedeljek, 26. marca, zvečer je bilo tako: v Kozinovi dvorani, kjer je zborovalo Krkino kulturno-umetniško društvo, so najprej nastopili učenci novomeške glasbene šole s krajšim koncertom.

I. Z.

Odlični pianistki

Lep uspeh Ribničank na tekmovanju učencev in študentov glasbe Slovenije v Velenju

RIBNICA — Na nedavnem tekmovanju učencev in študentov glasbe Slovenije v Velenju (udeležili so se ga tudi zamejci) je v komorni skupini zasedel v prvi kategoriji klavirskih duetov odlično drugo mesto (zmagali so domačini) klavirski duo Alma Hočevar in Saša Mlakar iz Ribnice.

Ravnatelj GŠ Ribnica Pavel Rebolj je povedal, da je to izjemen uspeh, saj je v tej skupini tekmovalo 12 najboljših duetov (od tega tudi dva dueta iz Novega mesta), nekateri celo iz srednjih šol. Ribniški pianistki sta bili celo najmlajši na tem tekmovanju, saj je Alma stara šele 11 let in je učenka 5. razreda klavirja, Saša pa 12 let in je učenka 4. razreda klavirja.

Njuna mentorica Janja Galičič je dodala, da je bila prepričana o njunem uspehu, saj sta sepri štiriročnem igranju zelo dobro ujeli in že dve leti nastopata skupaj. Posneli so ju tudi za TV oddajo »To je igra«, ki je bila že dvakrat predvajana. Meni, da gre v tem primeru za dve talentirani dekleti, ki se dobro dopolnjujeta. Na tekmovanju sta igrali skladbi dveh tujih avtorjev in domačina Igorja Dekleve »Klepetulje«, ki je bila odlično sprejeta. Prav s tem našim skladateljem glasbena šola Ribnica zelo uspešno sodeluje, saj je doslej že večkrat gostoval v Ribnici, njegov koncert pa je napovedan spet za 16. april ob 19.30 v dvorani glasbene šole v Ribnici.

J. P.

PETINŠTIRIDESET LET REVIJE PIONIR — V novomeški pionirski knjižnici so pripravili obsežno razstavo ob 45-letnici izhajanja revije Pionir. V sredo, 21. marca, je bilo srečanje z urednikom revije Srečom Zajcem in osmošolci novomeških šol. Gostja je bila tudi Lučka Kajfež-Bogataj, ki je za mlade pripravila predavanje iz neznane meteorologije. (Foto: J. Pavlin)

Cvek slavistom

NOVO MESTO — Če je prejšnji teden v Novem mestu sploh kdo zaslužil cvek, potem bi ga prav gotovo morali dobiti številni profesorji-slavisti, ki poučujejo književnost. Vedno in kar vsevprek negodujejo, češ da imajo težave pri poučevanju srbske in drugih jugoslovanskih književnosti, ker ni zbranega ustreznega gradiva, ko pa se je minuli četrtek pojavila priložnost, da bi do obširne informacije o taki tvarini in napotkov, kje in kako jo dobijo, prišli na hitro in zastonj, pa skoraj nikogar ni bilo blizu. Ko je dr. Janez Rotar z ljubljanske Filozofske fakultete omenjenega dne v Študijski knjižnici Mirana Jarca govoril o srbski prozi 20. stoletja — to pa imajo na nekaterih šolah prav zdaj na programu — mu je prisluhnilo devet (preštetih!) poslušalcev in od tega le pet (tudi preštetih) profesorjev, ki jim je bilo predavanje pravzaprav namenjeno. Slavistično društvo dolenjske, ki je bilo soorganizator predavanja, naj bi malo le povprašalo svoje člane slaviste, zakaj takšna abstinenca na strokovnih predavanjih, ki jih prireja novomeška študijska knjižnica. Ne nazadnje ignorirajo izobraževanje, ki so ga nedvomno potrebni.

-an

MUZEJSKO DRUŠTVO OB 75-LETNICI JOŽETA DULARJA

METLIKA — Belokranjsko muzejsko društvo bo imelo jutri, v petek, 30. marca, ob 20. uri v sejni sobi skupščine občine Metlika letno skupščino. Na njej bodo tudi počastili 75-letnico prof. Jožeta Dularja, ki je tri desetletja ravnateljeval v Belokranjskem muzeju in bil dolga leta tudi predsednik muzejskega društva. Ob tej priložnosti bodo predstavili dve novi publikaciji: knjižico Jožeta Dularja Mlini ob Kolpi umirajo in knjižico 75 let prof. Jožeta Dularja, ki jo jubilantu poklanjajo Belokranjski muzej, Belokranjsko muzejsko društvo in Skupščina občine Metlika.

NOVA KULTURNA MOČ

RIBNICA — Etnologinjo-raziskovalko Mojco Šifrer bodo z aprilom zaposlili pri ribniškem muzeju. Dokončala je študij etnologije, zdaj pa bo najprej v Ribnici opravila pripravniško dobo (pod mentorstvom dr. Janeza Bogataja), nato pa jo bodo redno zaposlili.

TONE KNEZ Z ARHEOLOŠKO RAZSTAVO V RODNEM LAŠKEM

LAŠKO — Jutri, v petek, 30. marca, bodo v Laškem dvorcu odprli arheološko razstavo svojega rojaka arheologa Toneta Kneza ob njegovi 60-letnici. Jubilant je eden tistih Laščanov, ki so se uveljavili drugje. Tone Knez, vodja in kustos arheološkega oddelka v Novem mestu, se je uveljavil kot eden največjih poznavalcev halštatske in keltske kulture pri nas.

DOLENJSKI OKTET PEL V DOMŽALAH

NOVO MESTO - Minuli petek je Dolenjski oktet gostoval v Domžalah, kjer je skupaj z Ljubljanskim oktetom sodeloval na jubilejnem koncertu ob 15-letnici delovanja Stobljanskega okteta iz Domžal. Prireditev je potekala v dvorani OŠ Slandrove brigade, vsak od oktetov je zapel šest pesmi, skupaj pa so zapeli še dve.

10 LET ZBORA »PRIMOŽ TRUBAR«

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU — Mešani pevski zbor »Primož Trubar« iz Loke, ki že deseto leto deluje pod okriljem istoimenskega prosvetnega društva, pripravlja za soboto, 31. marca, ob 19.30 v prosvetnem domu v Loki samostojen koncert. Zborovodkinja Manca Vidic je v zadnjem času popestrila in izpilila repertoar loškega zbora.

—OD TU IN TAM PO SLOVENIJI—

LJUBLJANA — V Mali galeriji, razstavišču Moderne galerije, so 22. marca odprli razstavo španske kiparke Susane Solano iz Barcelone. Razstava sodi v cikel Velika imena sodobne svetovne umetnosti, v katerem je Moderna galerija že predstavila Billa Wodrowa, Piera Pizzija Cannelle in Alison Wilding.

LJUBLJANA — V operi SNG je bila včeraj premiera nove postavitve Seviljskega brivca. Pred premiero so na novinarski konferenci razglabljali o vprašanju, ali nova kulturno-politična shema pri nas ukinja opero kot ustanovo.

CERKNICA — V galeriji Krpan so 23. marca pripravili prodajno likovno razstavo na temo Ko popki se odpirajo. V vabilu so zapisali, da galerija s tem prekinja zimsko spanje.

LJUBLJANA — V Moderni galeriji so prejšnji teden odprli razstavo del Bernda Zimmerja, enega najvidnejših nemških slikarjev iz generacije, ki se je uveljavila v osemdesetih letih. Na ogled je 45 slik in 20 fotografij tega avtorja.

CELJE — Tu bo od danes do sobote, 31. marca, jubilejno, že 20. srečanje slovenskih lutkarjev. Udeležile se ga bodo lutkovne skupine iz raznih krajev Slovenije in iz tujine, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali kar 17 lutkovnih predstav. Dolenjcev, Belokranjcev in Posavcev tudi tokrat ni med izbranimi.

Z »RAJEM« V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — Gledališka skupina iz Prečne bo drevi ob 19.30 nastopila v tukajšnjem Domu JLA s satirično komedijo Žarka Petana Raj še ni razprodan. Na obisk vabijo vse ljubitelje gledališča.

NI POSLUHA ZA GODBO

RIBNICA — V letošnjem ribniškem občinskem proračunu je predvidenih za delovanje ribniške godbe na pihala le 5.000 din, kar znese okoli pol odstotka vseh sredstev, predvidenih za kulturo. Godbeniki zaman opozarjajo na lansko priporočilo, naj bi letos zagotovili za godbo več denarja, da bo lahko normalno delala. Odgovorni v raznih strankah so sicer na svoje volilne prapore zapisali, da bo Ribnica odkorakala v Evropo. Kaže pa, da na čelu tega sprevoda ne bo godbe na pihala, ampak le zdomar, ki bo s kuhalnico dajal takt korakajočim v Evropo (ali morda Filadefliji).

P-c

pisma in odmevi

Pomoč dobiti je težko, deliti pa še težje

Odgovor na prispevek s tem naslovom, objavljen 1. marca

S presenečenjem in hkrati z razočaranjem smo na 3. strani 9. številke Dolenjskega lista prebrali članek z naslovom »Pomoč dobiti je težko, deliti pa še težje« tov. B. Dušič, ki tako enostransko opisuje zaplete in skorajda nepravilnosti pri ocenjevanju škode po poletnem neurju in delitvi sol. sredstev, ki jih je kmetijstvo občine Brežice dobilo iz tega naslova.

Neurje v letu 1989 je zdesetkalo pridelek in rezultati odkupa kažejo na pravilnost ocen komisije v »Slovinu«. Neurje je torej po cenah iz julija povzročilo škodo v višini skoraj 150 milijard takratnih dinarjev. Na podlagi tudi drugih škod v občini je bila občina Brežice uvrščena med občine z elementarno nesrečo in upravičena do solidarnostnih sredstev. Tako je Slovin bil zadolžen zraven ocenjevanja škode tudi za izdelavo sanacijskih programov in potem še delitve solidarnostnih sredstev. Tako je v sanacijske programe vključenih preko 2000 vinogradnikov, katerim je namenjenih skupno preko 4,2 milijona konvertibilnih dinarjev.

V imenu Slovina pa lahko zagotavljam, da smo na področju ocenjevanja škode, izdelave sanacijskih programov, ki konkretizirajo potek sanacije oz. delitve pomoči, spoštovali roke s strani IS SO Brežice, če smo seveda imeli podlage za izdelavo sanacijskih programov.

Nadvse spoštovana novinarka bi se prav gotovo lahko oglasila v Slovinu oz. pri ljudeh, ki so od leta 1982 bili zadolženi za odpravljanje podobnih nesreč, in dobila bi lahko dokumentirane informacije o poteku sanacije po neurju v letu 1989 in zapletih, ki so narekovali tudi odlašanje pri izdelavi sanacijskih programov in izdelav seznamov upravičencev, ki pa so v večini primerov bili znani takoj po neurju.

Takašno pisanje žali in pri ljudeh vzbuja dvome, hkrati pa izničuje delo na obnovi preko 150 ha obnovljenih vinogradov v občini Brežice, na stotine ton razdeljenih mineralnih gnojil, desetine ton zaščitnih sredstev za vinogradništvo. Vsega tega dela ni opravil Slovin, temveč delavci v podjetju VINO Brežice. Tudi na ta organiziran način smo prispevali k ohranitvi vinogradniške panoge, ki je prav gotovo ena izmed najpomembnejših kmetijskih panog v občini Brežice in ki zagotavlja dodaten vir dohodka ljudem, zlasti na nerazvitih območjih občine Brežice. Treba je poudariti, da so bila solidarnostna sredstva prav gotovo edina prava spodbuda za vinogradnike občine in da je na ta način obseg vinogradniških površin ostal skorajda neokrnjen, kar je izjema v Sloveniji.

Prav gotovo gre za nemajhne denarje in tako kot vedno, se tega zavedamo, zato ni dvoma, da se raba tega denarja ne bi mogla kontrolirati.

Za podjetje VINO Brežice
SANDI DUŠIČ

• *Prišel je čas, da začnemo ravnati razumno, saj smo izčrpali vse druge možnosti. (T. Janežič)*

Bo kdaj tudi metliška pomlad?

Vse pogosteje je slišati o štajerski pa o primorski in še o marsikateri pomladi. Seveda ne gre za cvetenje dreves, za zelenitev vej, marveč za prebujanje ljudi, najodgovornejših in najvidnejših. Posamezne predele Slovenije močno skrbi, da bodo v »spomladanskem razcvetu« ostali brez dobrih cest, brez plinovodov, brez infrastrukture... Le z našega metliškega (belokranjskega) konca je bolj malo slišati glasne besede, kot da bi imeli vse to in še marsikaj drugega urejeno za petico. Pa vsi vemo, da ni tako. Velmožje na tej strani Gorjancev, tako vsaj kaže, nimajo izdelanih jasnih in ambicioznih načrtov za razvoj deželice pod Gorjanci, verjetno pa jih je tudi premalo v hlačah, da bi povzdignili svoj glas. Če pregleda človek volilne programe metliških strank, zvez in drugih združenj, bo kaj hitro opazil, da se motajo in ukvarjajo z lokalnimi problemčki in problemi, jasnejše, smelejše perspektive pa ne nakazujejo. Načrtovalci razvoja vse preveč gledajo le v lastni lonec, ne vidijo pa, da drugi namesto pasulja že kuhajo rebrca in celo krače. Verjetno je ostala metliška občina na robu slovenskega razvoja prav zaradi strahopetnosti pred prihodnostjo, ki že pozna kabelsko televizijo, moderne ceste, vodovod v vsaki vasi in industrijo, ki daje veliko večji zaslužek kot šivanje nedrčkov, joggingov in puloverjev. V razmahu demokracije bi človek pričakoval vsaj polet duha, če že dejanj ne. In prvega načrtovalcem razvoja metliške občine še kako manjka!

T. GAŠERIČ

Nepozabni 8. marec

Prav nič ne razmišljamo, da bi črtali dan žena

Marsikje je bilo letos čutiti, kot da dneva žena sploh ni treba več praznovati. Mi, društvo invalidov Novega mesta, pa smo ga, letos lepše kot kdajkoli.

9. marca smo se zbrali (kar 186 članov) v OŠ Grm, kjer nas vedno lepo sprejmejo in nas njihove kuharice dobro pogostijo. Kulturni program nam je letos pripravil pevski zbor društva upokojencev Novega mesta pod vodstvom Sonje Pirc. Prelepo so nam zapeli nekaj pesmi, ki so jih povezali z lepimi recitacijami. Potem pa je »užgal« Cof v novi zasedbi. Do pol enajste zvečer smo se sukali ob njihovi prijetni, za nas izbrani glasbi. In igrali so brezplačno! Pravi humanitarni koncert, vreden vse pohvale in posnemanja.

Poskrbeli pa smo tudi sami, da je bil večer še lepši. Kar 30 lepih nagrad smo razdelili tistim, ki so sodelovali v zabavnem kvizu. Za darila so poskrbeli člani sami. Vsem hvala, posebej še Mojci Peček, ki se vedno odzove z lepimi darili. Letos je njena Rajska ptica poklonila kar pet prelepih daril.

Ves teden pa je bila v izložbi trgovine Planika zelo lepa razstava ročnih del naših invalidk, ki sta jo uredili Špela Doljak in Ivanka Vičič. Mnogi so si jo ogledali in požela je vrsto pohval. Hvala Planiki, ki nam je letos že tretjič odstopila izložbeni prostor.

Lep praznik je bil to in prav nič ne razmišljamo, da bi ga črtali. Druženje, lepa pesem, ples, dobra volja so še kako potrebni človeku. Bolnemu še bolj kot zdravemu. Vsem našim dobrim prijateljem in sodelavcem pa še enkrat hvala za njihovo pomoč in sodelovanje!

I. MEŠTNIK

Zakaj etnocid romskega prebivalstva?

Dva odgovora na ugovor Lojzeta Muhiča, objavljen v Dolenjskem listu 8. marca

Muhičevo delno poznavanje romske problematike je ravno tolikšno, da lahko deli površne nasvete, razpihuje predsodke in s svojo demagoško naravnano vsevednostjo izničuje še tisto malo, kar nam je Romom, posameznikom in društvu, uspelo napraviti v zadnjih nekaj letih. Z znanim besednjakom polresnic in mržnje, politikantske in zdraharske nestrpnosti v slogu znane formule iz nekih drugih delov Jugoslavije, češ tudi med Romi imamo »poštene Albance«, vrača razpravljanje o romski problematiki v obdobje administrativnega (stalinističnega) socializma in idej o prisilni asimilaciji pred desetimi in več leti.

Lojze Muhič mi kot delni (polovični, četrtinski, osminski?) poznavalec romske problematike v svojem javnem ugovoru očita, da pri sebi nisem razčistil predvsem dvoje vprašanj. Ali so Romi kot etnična (in ne etična, tovariš Muhič!) skupnost naredili vse, da bi se njihov položaj izboljšal? In ali mislim, da se bo položaj Romov spremenil, če jim bo družba podarila stanovanja (katera veselo uničujejo) in če jih bo pitala z vsemi dobrinami, ki si jih morajo drugi državljani s težkim delom sami priboriti? Muhič na obe vprašanji tudi pri priči odgovarja, docela v skladu s svojim omejenim poznavanjem predmeta. Resnica ga ne zanima, zato se zateka k znanim klišejskim obtožbam proti Romom, ki so v javnosti najbolj popularne, ter s takšno ceneno demagogijo zastira bistvo problema.

Takole pravi: niti društvo Rom niti Romi sami niso naredili ničesar za izboljšanje svojega položaja. Ni res, tovariš Muhič! Od leta 1983, ko je film Opre Roma celovito analiziral probleme in zagate pri reševanju romskega vprašanja in je kot posledica klica, naj si Romi tudi sami začnemo prizadevati za boljše življenje, nastalo društvo Rom, se je v zavesti Romov marsikaj spremenilo. Predvsem smo se spopadli s tisto oviro, ki nas je najhuje prizadevala: z lastno izoliranostjo od družbe. Vzpostavili smo aktivne stike tako na ravni športnega udejstvovanja, kulture, jezika in šolstva in tudi poskušamo imeti večji vpliv pri politiki zaposlovanja. Ponekod nas je družba (in posamezni občani) sprejela, nam pomaga in svetuje, največkrat pa še zmeraj naletimo na predsodke, ceneno moraliziranje ali pa na politikantsko aroganco Muhičevega tipa. Tako člani društva kot mnogi osveščeni posamezniki med Romi in drugimi občani dobro vedo, da je ravno pri zaposlovanju največji problem. Tu je začetek in konec vseh dobrih zamisli in želja. Tu je ključ in kleč za vse lepe zamisli o Romih kot enakopravnih državljanih, kajti to niso. To je resna in zelo občutljiva točka v t. i. romskem sklopu, ob kateri se že vrsto let lomijo kopja. Kako nezrelo in naivno je v očeh osveščene javnosti izpadel predsedniški kandidat Ivan Kramberger, ki se je hotel prikupiti Dolenjcem s tem, da jim je obljubil, da bo cigane odpeljal v Ljubljano! Enako naiven se pri tej stvari izkaže predstavnik Demosa v Novem mestu Andrej Dežman, ki trdi, da bo Rome zaposlil, da bodo kopali jarke in delali pri obrtnikih. Prav takšnih cenenih demagoških domislic ima tudi Lojze Muhič zvrhan koš. Muhič bi kot kandidat socialistov za DPZ občine Novo mesto moral vedeti, da sta tako zaposlovanje kot tudi vsa ostala romska problematika tako težavni in prepleteni med seboj, da je končno tudi Republika Slovenija ustrezno reagirala in v okviru novega ustavnega amandmaja 67, točka (4) predlagala, da se način uresničevanja posebnih pravic Romov uredi z zakonom. (Uradni list SRS št. 32 — stran 1772 — 2 X. 1989).

Postopno resocializacijo Romov, ki jo s svojimi dejavnostmi na področju kulture in športa, občasnega zbiranja sredstev za najrevnejše med cigani, omogoča društvo Rom, vidi Lojze Muhič zgolj v negativni luči. Vidi uničena družbena stanovanja na primer. V 20 letih je dobilo solidarnostna stanovanja 12 romskih družin, nekaterim je družba ali delovna organizacija pomagala pri gradnji lastne hiše. Bedasta je trditev, da Romi sami uničujemo (veselo!) ta družbena stanovanja, čeprav je res, da je med mnogimi Romi kultura bivanja, razumljivo, na zelo nizki stopnji. Muhič vidi, da nas družba dobesedno pita z raznimi dobrinami. Naj pove strokovna služba te družbe, koliko in kdo dobi podporo! Dodal bi samo to, da je to »pitanje z dobrinami« zlasti vidno, ko romske ženske nabirajo osnovno prehrano v smetnjakih, kadar ni niti toliko sredstev za preživljanje, da bi kupile kruh. O stiski tistih Romov, ki si drugače ne znajo in ne morejo pomagati, kot da moledujejo in nabirajo po smetnjakih, ve Muhič samo toliko, da ponavlja staro demagoško floskulo: Pa naj grejo delat! Muhič ne ve ničesar! Tudi romski otroci hodijo v šolo, le ponekod jih vozijo in oblečejo, da bi dosegli vsaj minimum higienskih in šolskih navad, discipline in učenja. Muhič bi si moral kot razmišljajoč človek postaviti vprašanje, zakaj tolikeri romski otroci ne hodijo v šolo. Vprašati bi se moral po vzrokih hudih bolezni, umskega zaostajanja, alkoholizma, kriminalitete, občutka manjvrednosti in blokiranosti spričo skoraj nikakršnega izobrazbenega ozadja staršev romskih otrok. Vprašati bi se moral tudi po ugotovitvah zdravnikov (predlani so bili člani Zdravniškega društva Slovenije na seminarju v Novem mestu dobesedno zaprepadeni nad zdravstvenim stanjem Romov in njihovo 10—15 let krajšo življenjsko dobo) o vzrokih in posledicah načina življenja, zdravstvenem stanju Romov, ki si največkrat sami ne znajo in ne morejo pomagati. To Muhiča ne zanima.

Društvo Rom obsoja in skuša po najboljših močeh preprečevati romsko sečnjo v gozdovih, gozdno gospodarstvo nadomešča škodo, ki jo povzročijo Romi, toda kje je rešitev? S pomočjo do nezavesti ponavljajočih se frazerjev Muhičevega tipa je pač ne bomo našli. Tudi lipe bo težko obvarovati drugače kot s prepovedjo sekanja vej in odločno kaznovalno akcijo inšpektorjev. Toda, kaj boste, tovariš Muhič, dejali na to, da tudi Neromi sekajo lipe in uničujejo okolje sto in stokrat huje kot Romi? Kaj so napravili stanovalci Štemburjeve hiše na Partizanski cesti, ki so lipo oklestili do neprepoznavnosti? Nekateri prebrisni kmetje sekajo v svojem gozdu tako kot Romi, nakar so za to obsojeni cigani, kajpak! Muhič vidi vse samo negativno in izrazito protiromsko obarvano. Gotovo pa ve, da so Romi edini, ki čistijo gozdove in vozijo na odpad desetine in desetine ton bele tehnike in druge pokvarjene ropotije, ki jo mešani in vaščani (tudi Birčne vasi) veselo odlagajo v gozdove in jame. Res je, iz čisto sebičnih razlogov, zato, da zaslužijo nekaj malega, vendar pa ne gre prezreti učinka tudi tega ekološkega dela Romov. Muhič to ve, vendar tega ne pove, saj bi tako vrgel nekaj malega pozitivne luči na docela črno in usrano romsko žitje.

Moja želja in želja večine članov društva Rom je, da bi lahko s svojim delom in učenjem postali sčasoma enakovredni drugimi občani republike Slovenije. Morda se spet prehitro veselimo — včasih smo kot otroci — da nam bo novi zakon, ki pa še ni v pripravi, to omogočil. Upamo, da ga ne bodo pripravljali ljudje, kot so Lojze Muhič in drugi podobni delni poznavalci romske problematike.

RAJKO ŠAJNOVIČ
Novo mesto

NOVA IMENA ULIC, CEST, TRGOV?

Z oblasti sestopajoči oblastniki so tudi Metliki in Metličanom vsilili socialistično pobarvana imena ulic, cest in trgov. Starejši prebivalci tega mesta ob Kolpi se še dobro spominjajo, kako so se svojčas imenovali predeli Metlike in njene okolice. Prav bi bilo, da bi stari nazivi ponovno dobili veljavo. Vse skupaj bi zvenelo veliko bolj domače, neprisiljeno, ne bi bilo pa tudi odveč, če bi se Metličani spomnili svojih zaslužnih krajanov, po katerih bi se lahko imenovale ceste, ulice in trgi. Za preimenovanje se v svojem volilnem govoru zavzemajo tudi zeleni, liberalci in Kmečka zveza, pa je upati, da ne bo ostalo zgolj pri predvolilnih obljubah.

T. G.

PREPOVED JURIJA RUDEŽA

RIBNICA — »Izvedel sem, da se izvaja sečnja na gozdnih zemljiščih v Ribnici (Velika gora, Ugar itd.), ki so bila moja last. V zvezi s pričakovano novo ureditvijo lastništva zemljišč obveščam, da izrecno prepovedujem vsako sečnjo in spravilo lesa z vseh zemljišč, ki so bila moja last, brez mojega izrecnega dovoljenja.«

Pismo s tako vsebino je naslovil Jurij Rudež iz Ljubljane na GG-TOK Gozdarstva Ribnica, ki ga je nato odstopilo tozdu Gozdarstva »Jelenov žleb« Ribnica, kamor bi moralo biti pravilno naslovljeno.

Na vprašanje, kaj bodo v zvezi s tem pismom in prepovedjo ukrenili, smo pri GG-tozd »Jelenov žleb« zvedeli naslednje: »Gospodarimo po 10-letnem načrtu, kar pomeni, da vsako leto posekamo približno desetino načrtovanega in to v vseh gozdovih. Gozdni načrt je potrjen od občinske skupščine Ribnica in republiškega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo, ki smo ga dolžni spoštovati, ker še vedno velja.«

J. P.

ODGOVOR LASTNIKU »VROČEGA PSA«

Čeprav Janezu Ivanetiču priznam nedvomno nadarjenost za finančne zadeve, mu zamerim skrajno omejenost in nerazumevanje afere »vroči pes«. Celotna kampanja ni bila in ni naperjena proti njemu (čeprav tudi on nosi del krivde), ampak predvsem proti črnomaljski občinski upravi, ki neodgovorno in brez strokovne podlage, mogoče tudi s kuverto v žepu, odloča o kvaliteti našega življenja. Afera ni plod političnih teženj in nabiranja točk sekretarja ZSMS v očeh javnosti. Porodila se je kot iskren protest črnomaljskih mladincev, zgroženih nad nesmiselnim uničevanjem naše kulturne dediščine. Kot večina ostalih sem tudi sam sodeloval iz čistega entuziazma, saj nisem član ZSMS.

Naj še razkrijem povod za celotno zadevo. Janez Ivanetič je brezobzirno vlomil v prostore mladinskega kulturnega doma, ki se nahaja pod kioskom, in za potrebe »vročega psa« uničil sanitarije kluba. Pa brez zamere!

ROBERT LOZAR

KULTURNI MOLK?

RIBNICA — V Ribnici je razglašen kulturni molk. To velja zagotovo za prireditve v novem ribniškem kulturnem hramu, ki ga zdaj obnavljajo. Na vprašanje, kdaj bo hram dokončan in molk prekinjen, pa je bil odgovor, da je še vse v božjih rokah (oz. po volitvah v rokah krščanskih demokratov). Kulturni molk pa ni popoln, saj smo oni dan videli samega glavnega ribniškega kulturnega animatorja Staneta Kljuna, kako je nabijal plakate, ki so vabili občane na prireditev Teatra ante portas »Norcem in luni«.

P-c

APEL KRAJEVNEGA ODBORA ZSMS STRAŽA

1. Parlamentu republike Slovenije predlagamo, da uradno prizna in podpre neodvisnost litovske države;
2. parlament Republike Slovenije naj od pristojnih zveznih organov zahteva ustavni referendum na Kosovu;
3. ustavna komisija naj v ustavo Republike Slovenije sprejme amandma, ki bo zagotavljal splošno referendumsko odločanje o vseh pomembnih družbenih vprašanjih. Slovenski parlament naj omogoči državljanom neposredno odločanje z večkratnimi referendumi, če le-ta zahtevajo družbene skupine ali stranke.

Predsestvo KO ZSMS Straža
(54 podpisov)

»Super« izlet v Avstrijo

Hvala lepa za tako organizacijo izleta

Društvo invalidov iz Črnomlja je 17. marca organiziralo izlet v Celovec. Beseda izlet pa je popolnoma v nasprotju s tistim, kar se je ta dan dogajalo s potniki, ki smo se znašli v avtobusu. Takoj na začetku potovanja nam je vodja izleta »u ime izvršnog odbora društva invalida« zaželel srečno pot, opomnil nas je, ali imamo s seboj »osobne isprave« ter povedal dve (samo dve!) zanimivosti Celovca: da ima najlepše «zgrade« na svetu v razmerju 1:25 (kaj naj to pomeni?!) in najlepše jezero na svetu, v katerem se bomo lahko »okupljali«. Skoraj ves čas so se v avtobusu vrtele kasete v stilu »Nemoj da me zaboraviš« itd., skratka, bilo je resnično enkratno vzdušje, kot se spodobi za potovanje v Evropo zdaj...

Če je kdo od nas mislil, da si bo ogledal Celovec, se je krepko zmotil. Avtobus je ustavil pred blagovnico KGM, v katero smo se v značilnem jugostilu zapodili, in zmetali v vozičke praške, mehčalce, olje, toaletni papir in seveda Milke. V treh urah in pol smo dodobra izpraznili police skupaj z množico drugih prebivalcev s sončne strani Alp. Iz Clovca smo krenili ob pol dveh popoldne, ne da bi se sploh zapeljali skozi samo mesto, čeprav se je menda ravno tisto soboto začel popularni sejem Gast, ki bi si ga bilo vredno ogledati. Ostala sta nam torej upanje, da bomo čimprej spet doma, in pa spoznanje, da to ni nikakršen izlet, pač pa navaden nakupovalni dan, na katerega bi lahko šli tudi kam bližje.

Toda prava muka nas je šele čakala. Za ilustracijo naj povem, da smo iz Celovca do Črnomlja potovali kar 9 ur. Na mejnem prehodu Ljubelj je bila čisto običajna gneča, na obeh carinah brez komplikacij, čim pa smo prišli v Slovenijo, se je začelo maltretiranje z enournimi postanki brez vsake vsebine. Vodnik Kadragić je imel v roki mikrofon in s tem seveda vso oblast. Najprej smo kljub protestom šoferja, ki ni imel naloga za zavijanje z običajne poti, šli na Bled, »u fri šop, da još nešto kupimo«. Seveda je bilo na Bledu vse zaprto, eno uro smo se dolgočasili. V Kranju smo spet stali eno uro, da »nešto pojedemo«. V prvem mraku smo končno le krenili proti Črnomlju z upanjem, da se ne bomo več ustavljali. Toda — samo do gostišča Štupar na Dvoru. Našemu vrlemu vodniku se je namreč zljubilo iti na ples. Torej spet postaja, kljub ostrim protestom približno polovice potnikov, kljub pojasnjevanju, da nas v Črnomlju pričakujejo svojci z avtomobili, doma otroci itd. Nekaj potnikov se je znašlo, telefonirali so sorodnikom in ti so jih prišli na Dvor iskat. Mi ostali pa smo dobili pod nos, da smo neumni, če smo mislili, da bomo pred enajsto zvečer prišli v Črnomelj, da je na izletih taka navada...

Tako je približno polovica potnikov morala potrpežljivo čakati, da se je vodnik Kadragić naplesal in najedel. Ob koncu potovanja — bilo je nekaj čez deseto zvečer — nas je vodnik povabil na izlet, ki bo menda aprila, in sicer v »Trebiž in Ferlah«, predsednik DI Črnomelj, ki je tudi potoval z nami, pa je potnikom povedal nekaj besed v smislu: komur ni tak način všeč, naj ne sodeluje z njimi, naj v bodoče ne hodi več na izlete. Zares lep zaključek. Za takšen »izlet« Društvu invalidov že vnaprej hvala! Ko bodo znali organizirati izlet na kulturni ravni, ko bodo ljudje izvedeli za program izleta pred potovanjem, in ne vmes in kar tako, bo mogoče še kdo z veseljem šel z njimi. V nasprotnem primeru pa mora DI računati, da bo moralo iskati le takšne potnike, ki mu še niso šli na led.

Izletnica

Gozdarji lažejo

Odgovor na sestavek »Kmetje lažejo« (Dolenjski list 15. marca)

Direktor TOK Gozdarstvo Sevnica se je podpisal pod članek »Kmetje lažejo«, kot pravi sam, v duhu pravilnega informiranja javnosti. Zapisal je marsikaj, vsega pa le ni povedal. Zapisal ni, da pri odkupu kmetom ne povedo, kakšen je plačilni zamik. Ravno tako ni zapisal, da njihovi delavci sami govorijo, da imajo blokiran žiro račun, kadar se drugače ne morejo znebiti kakšnega tečnega kmeta.

Zapisal je pa, da je plačilni zamik 40 dni. Po podatkih, ki jih ima podružnica SKZ Sevnica, je to laž. Namerno ne bomo navedli imen kmetov, ki jim dolgujejo denar več kot 40 dni, da ne bi bili izpostavljeni raznim pritiskom s strani TOK Gozdarstva Sevnica.

Vendar pa pozivamo direktorja TOK Gozdarstvo Sevnica, da javno objavi, ali pa to sporoči članom SKZ iz Sevnice, vse prevzemnice za les od decembra 1989 do sedaj in plačilne naloge zanje.

ROMAN ŽVEGLIČ
za podružnico SKZ Sevnica

OŽIVLJANJE KAMPANJSKIH METOD

V Vašem listu sem 8. marca opazil članek, ki me po svoji neprikriti pa tudi nekoliko zlonamerni laičnosti močno spominja na podobne zapise v časopisju pred leti. Samozvani poznavalci romske problematike (podpisani Muhič se cer priznava, da je le delni poznavalec, kar mu je šteti v olajševalno okolnost) nasipavajo ljudem vse mogoče zamisli in rešitve romskega problema po hitrem postopku. Kandidat za predsednika republike Kramberger jih bo povedel v glavno mesto in naselil po vilah nekdanjih in sedanjih mogočnikov, predstavnik novomeškega Demosa Dežman bi odpustil Albance in najbrž še tudi Bosance in prepustil fizična dela Romom. Muhič iz Birčne vasi pa jim polaga na dušo, naj se ne pritožujejo pri republiki zaradi nekakšnega etnocida, ampak naj pometejo prej pred svojim pragom. V njegovo naj tudi družbi vse tisto, kar jim dala. In jim daje.

Res je, bližajo se volitve in tudi romska problematika ne bo mogla ute vsem vrlim in dobronamernim osebkom v njihovem prizadevanju, da bi osvojili občinstvo. Muhiču je treba povedati eno samo stvar: tako kot govori on, je govorila ideološka oblastniška struktura tudi še potem, ko si je v sedemdesetih že omislila strokovne slu be. Ideologi in prenapeteži so pač zmeniti po tem, da vidijo svet črno-bel. Prav tam in takšnim ideologom pa v letih povojnega življenja ni uspelo trezno postaviti vprašanje nerazvite manjšine Romov, kaj šele, da bi ga rešili. Pri reševanju bi moralo sodelovati tudi in predvsem neromsko prebivalstvo, saj se prav zaradi svoje vsestranske nerazvitosti Romi sami ne morejo sami bacati iz stanja, v kakršnem so. V čem se strinjam s Krambergerjem, vsaj dar v prenesenem pomenu. Dejansko lahko edino republika z ustrezno zakonodajo in razumnim odnosom (pozitivno reševanje zaposlitvene problematike, razvijanje etnije in jezika, posebno šolanje kadrov itn.) reši doslej nerešeno romsko vprašanje. Občina Novo mesto in občani Novega mesta ter oblice so v četrt stoletja dokazali, da te vprašanju niso kos.

F. ROBAR DOR
Novo me

Miro Ilić

Na ljubljanskih Žalah so 12. mar najvišjimi vojaškimi častmi poko upokojenega starešino JLA Mira Il

Rodna zibelka mu je stekla v Kra jevcu, kjer je končal osnovno šolo in žjo gimnazijo. Še ne 17-leten je stop NOB. Kot vsi mladi borci je okusil zote in trpljenje vojne. Svobodo je čakal na sremski fronti. 1948. let prišel v Metliko. Tu si je ustvaril dr no. V Reboljevi hiši je našel svoj d dom. Nato je bil premeščen v Pož vac, kjer je ostal z družino 10 let. lastno prošnjo je bil pred 28 leti meščen v Ljubljano, kjer je službova upokojitve. Za vojne zasluge in brost v boju ter za vestno delo v JL prejel več visokih odlikovanj.

Po upokojitvi je vsa poletja in z nje jeseni preživljal v Metliki. Zda ne bo več. Ugasnil je tiho in nepriča vano. Pogumno in s potrpljenjem, k zmorejo le borci, je sprejel boj z bole jo. Številni Ljubljančani —borci s šine, krajani, prijatelji in sosedje iz like so prišli še k poslednjemu slov

Ne bomo ga več videvali na vrtu bo več pomagal prijateljem in ne bo polemiziral o političnih in špor dogodkih.

Želo rad je imel Metliko in Met ne, ki ga bodo ohranili v le spominu.

Prijatelji in soro

Javni razpis za nagrade in zlata odličja Toneta Tomšiča

Komisija za podeljevanje nagrad in zlatih odličij Toneta Tomšiča objavlja v skladu z določbo 14. c člena zakona o javnem obveščanju ter sklepa skupščine Republike Slovenije z dne 8. marca 1990 o merilih in postopku

RAZPIS

za nagrade in zlata odličja Toneta Tomšiča, ki bodo podeljena letos na spominski slovesnosti ob obletnici smrti Toneta Tomšiča.

V letu 1990 bomo podelili:

Eno nagrado Toneta Tomšiča za življenjsko delo

— za dolgoleto strokovno, poglobljeno novinarsko delo z vseh področij družbenega življenja, ki je bistveno prispevalo k razvoju novinarstva, dvigu kulturne ravni in profesionalne etike javnega obveščanja
— za znanstveno-raziskovalno delo, ki prispeva k obogatitvi teorije in prakse novinarstva oz. množičnega komuniciranja.

Dve Tomšičevi nagradi za vrhunske dosežke na področju novinarstva v letu 1989.

Tri nagrade iz sklada Toneta Tomšiča za pomembne prispevke na področju novinarskega sporočanja, komentiranja in urejanja v letu 1989.

Dve zlati odličji Toneta Tomšiča kot posebno priznanje novinarjem, ki so med NOB in v povojnem obdobju prispevali k razvoju slovenskega novinarstva.

Kandidate za nagrade in zlata odličja lahko predlagajo uredništva, novinarski aktivi in sekcije, Upravni odbor društva novinarjev Slovenije, Katedra za novinarstvo pri Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo ter posamezniki.

Nagrade in zlata odličja Toneta Tomšiča lahko dobijo tudi slovenski novinarji v zamejstvu.

Rok za predlaganje kandidatov za letošnje nagrade je 10. april 1990.

Predloge s konkretno utemeljitvijo je treba poslati Komisiji za podeljevanje nagrad in zlatih odličij Toneta Tomšiča, Skupščina Republike Slovenije, Šubičeva 4, Ljubljana.

Ali gre za podlo potezo konkurence?

Odgovor na informacijo, objavljeno v rubriki »Dežurni telefon«

V Dolenjskem listu z dne 22. marca 1990 je bil v rubriki »Dežurni telefon« (dežurni novinar J. P.) objavljen članek, v katerem se t.i. tovarišica Majda Makše pritožuje, da izposojamo nevidne kopije s trojnimi podnapisi, katerih slika se trese... Prizadeti stranki smo se želeli opravičiti, vendar je po natančnem preverjanju na seznamu naših odjemalcev nismo odkrili, zato smo se obrnili na Dolenjski list oz. na dežurnega novinarja J. P., ki pa z natančnim naslovom prizadete stranke žal ni razpolagal, ker si ga ni zabeležil. »Prijazno« pa nam je svetoval, naj poskusimo še na matičnem uradu, hkrati pa je zatrdil, da je članek le izvrstna reklama. Ali je to res? Iz tega očitno sledi, da na Dolenjski list kliče kdorkoli, se predstavi pod lažnim imenom, natrosi razne izmišljotine in tako zapolni vrzel na časopisni strani. Ali bi tako ravnal tudi novinar v resnem časopisu in se hkrati sprenevedal, da gre za reklamo? Ali gre za podlo potezo konkurence, na kar sumimo iz predhodnih izkušenj?

Da se taki »primeri« v bodoče ne bi ponavljali, sporočamo imetnikom, predvsem pa bodočim lastnikom videorekorderjev, da je v izogib »tresočim se in nevidnim« kopijam potrebna strokovna nastavitev in uskladitev video in avdiosignala iz videorekorderja s TV-sprejemnikom. Naš videocenter je v tem vedno na razpolago s strokovnim nasvetom, tako da si lastnik pomaga sam, v kolikor pa se slika kljub temu trese ali se slabo vidi, pa lahko pride naš strokovnjak — dipl. inž. elektronike — na dom. Ravno zaradi tega je naziv naše videoteke videocenter, kar pomeni, da tu lahko stranke dobijo skoraj vse, kar je v zvezi z video tehniko.

DARJA IVANETIČ
za Videocenter Dolenjske

• *Vsak cesar lahko presliši otroški glas, da se razkazuje brez oblačil, tako dolgo, dokler mu mraz ne stisne jajc. (V. Jerman)*

Kaj bo, kaj bo!

Kaj so Dolenjske novice pisale pred polstoletjem

Leto za letom postajajo kmetijske razmere neugodnejše in nastopili so časi, ko so čim dalje bolj slabi in neznosni za nas. In kako ne! Poljski in vinski pridelki se manjšajo. Zemlja noče več tako roditi, kakor je rodila v prejšnjih časih. Trte in poljski sadeži podvrženi so zmeraj bolj različnim boleznim in škodljivcem. Trtna uš preti in žuga v novejšem času uničiti čim dalje bolj naš vinski pridelek. Vrhu vsega pa nas tepe od leta do leta nesrečno vreme.

Majhni in negotovi so torej današnji pridelki. In še te je težko spečati in spraviti v denar. Žitna cena je vedno slabša, pridelovanje postaja pa čim dražje. V teh okoliščinah se ni čuditi, če potoži ubogi Dolenjec, da ni moč izhajati, ker se pridelovanje ne izplača. Kupčija s kmetijskimi pridelki postaja zmeraj slabša in enako pada tudi cena živine.

Zelo pičli so torej prihodki v sedanjih razmerah. Stroški pa se množijo na vse strani. V prejšnjih časih so bile potrebe kmetovalca dosti manjše. Njegova noša je bila preprosta in blago za njo se je doma izdelalo. Sploh se je takrat skoraj vse doma pridelalo, kar se je potrebovalo za življenje in v gospodarstvu. Dandanes pa se skoraj vse že kupuje. Domača in hišna obrtnija je izginila. Lastni pridelki več ne zadostujejo in kupujejo se rajši za drag denar tuji izdelki. Ni čudno, da se bogatijo tujci, mi pa obožavamo.

Ne zavedamo se, da ni kmalo dežele, ki bi bila po svoji legi in dobroti zemlje tako ugodna za kmetijstvo, kakor je Dolenjska. Naravni pogoji za uspešno pridelovanje so dani v polni meri, le manjka nam še pravega razuma in vednosti za doseči boljše in večje pridelke kakor do sedaj.

M. L.

Še naprej drvimo v ekološki propad

Kaj je pokazala najnovejša raziskava o onesnaževanju življenjskega okolja v občini Novo mesto

Občina Novo mesto je v zadnjih v dvajsetih letih bistveno spremenila družbeno in gospodarsko strukturo. Iz občine z 48,9% kmečkega prebivalstva in le 24% zaposlenih (leta 1961) smo dosegli nadpovprečno stopnjo zaposlenosti. Strategija pospešene industrializacije z ekstenzivno gradnjo novih tovarn je sicer omogočila visoko gospodarsko rast (s povprečnimi letnimi stopnjami rasti družbenega proizvoda tudi do 12%) ter polno zaposlenost prebivalstva. Industrializacija in nanjo vezana urbanizacija je poleg mnogih pozitivnih učinkov sprožila tudi slabšanje kakovosti okolja. Hitri razvoj je bil v marsičem neselektiven, ekstenziven, z nizko produktivnostjo, neracionalnim izkoriščanjem surovin in energije. Sprožil je tudi vse večjo stopnjo onesnaženosti.

O razmerah na področju varstva in izboljšanja okolja je bilo v Novem mestu v zadnjih nekaj letih pripravljenih več raziskav in obširnejših poročil. Bivša SZDL je pred leti spodbudila obsežne aktivnosti za izboljšanje stanja. O varovanju našega okolja so nekajkrat razpravljali tudi zbori občinske skupščine. Sprejemali so vrsto sklepov in priporočil. Kljub vsem prizadevanjem in določenemu napredku je stanje še vedno nezadovoljivo. Izredno počasi prihaja do odločitev in uresničitev ekološko varnega prestrukturiranja tehnoloških procesov. Največ odporov je prav pri tistih podjetjih, ki so istočasno največji onesnaževalci. Premalo je bilo storjenega tudi v organiziranosti ustreznih strokovnih služb za varstvo okolja v sleherni tovarni, v vodnem in komunalnem gospodarstvu, v državni upravi itd.

Ekološkim omejitvam kot pomembnemu pogoju razvoja doslej nismo pripisovali nobenega pomena. Z razvojnimi dokumenti še vedno planiramo dodatne obremenitve okolja, ki se bodo po ocenah povečale za četrtino. Ali mislimo takšne »razvojne pridobitve« plačevati z ekološkimi menicami za bodočnost? Ogroženost se čuti še posebej na ekološko izredno občutljivem in nepredvidljivem kraškem območju, ki skriva v sebi dovolj vode, vendar analize kažejo, da so izviri v občini Novo mesto po bakterioloških kazalcih le izjemoma primerni za pitje.

Ogrožen je tudi novomeški dolinski relief, katerega ozračje ni sposobno absorbirati skoraj 1.800 ton žveplovega dioksida na leto (o ostalih še bolj nevarnih emisijah pa lahko samo ugibamo), ki ga izbruhajo naše tovarne, skupinske kotlovnice, promet in individualna kurišča. Od te količine jih več kot dve tretjini prispevajo industrijski onesnaževalci; med njimi prednjačita Krka in IMV. V kotlini, kakršna je novomeška, kjer se velik del hladne polovice leta zadržuje jezero hladnega zraka, je poleg poznavanja količin katastra emisij (ki je bil pred leti deloma pripravljen — nikoli pa kritično ovrednoten) enako pomembno ali pa še pomembnejše, da poznamo količine emisij, ki jih kotlina še prenese, ne da bi bil presežen njen asimilacijski potencial. Za novomeško kotlino (dolino) so izračuni pokazali, da še dopustna količina emisij SO_2 znaša 190 kg/h, vsota dejanskih emisij pa je leta 1986 znašala 182,3 kg/h. Indeks emisijskega potenciala je bil 0,96, kar pomeni, da je bil asimilacijski potencial že pred dobrimi tremi leti tako rekoč izčrpan.

Količina odpadkov raste po eksponencialni krivulji, v komunalni deponiji odlagajo odpadke, ki vanjo ne sodijo. V vseh delovnih organizacijah, pri posameznikih in na žalost tudi pri Komunali (kot upravljavki komunalne deonije v Leskovcu) še vedno prevladujejo najpreprostejše in podjetniško najcenejše oblike odstranjevanja odpadkov. Nevarnosti nesreč z nevarnimi snovmi, ki se odlagajo na komunalno deponijo, pa se kljub opozorilom ne zavedajo ali pa jih podcenjujejo. Zelo veliko je tudi primerov malomarnega skladiščenja po tovarniških dvoriščih in tveganega ravnanja z nevarnimi snovmi nasploh.

Organska onesnaženost z odpadnimi vodami, ki se stekajo v Krško, znaša preko 300.000 E, od tega okrog 240.000 E prispeva industrija. 76% onesnaženih odpadnih voda nastane iz »domačih virov« onesnaženja. Pri avtohtonem onesnaževanju voda je več kot 80% onesnaženosti naših vodotokov zaradi industrije. Razlike med industrijskim in populacijskim onesnaženjem so največje v Straži (20 : 1), Novem mestu (12 : 1) in Šentjerneju (6 : 1). Skupne kapacitete vseh čistilnih naprav v občini znašajo komaj 47.000 E. Glede na doseženo stopnjo onesnaženosti je to vsaj 6,5-krat premalo. Preostalih 73.000 E (24%) pa prinese Krka s pritoki še iz sosednjih občin (Grosuplje, Kočevje, Ribnica in Trebnje). Od tam so največji industrijski onesnaževalci: INKOP (z 7566 E), Melamin (2123 E), prašičerejska farma v Klinji vasi (2858 E) ter Tekstilna tovarna iz Kočevja; INLES (3148 E), Eurotrans (2540 E) in RIKO (4151 E) iz Ribnice; GIP Grosuplje (6336 E), Motvoz in platno (4993 E) UNIS KOPS (2566 E) in prašičerejska farma Stična (8146 E) iz grosupeljske občine. Omenjeni ter še ostali manjši onesnaževalci spuščajo svoje odplake v potoke, ki se po podzemskem toku pojavijo v Krki ali njenih pritokih (Temenica, Radešca, Tominčev izvir).

Za novomeško industrijo velja, da je z vodo nadpovprečno potratna. Večina podjetij se oskrbuje z vodo iz javnih vodovodov, le manjšina jih ima lastna črpališča iz vodotokov. Po nepopolnih podatkih porabijo skupaj 7.5 milijona m^3 vode, kar je okrog 50% kapacitete vseh zajetih vodovodov. Večino vode (82,5%) uporabljajo kot tehnološko in hladilno vodo. Prednjačijo Krka, Novoles in Novoteks. Povsod je poraba preko 1000 m^3 na delavca. Po grobih, vendar koristnih ocenah podjetja prečistujejo le slabo polovico uporabljene vode: od tega tretjino na mehansko-bioloških ČN z okrog 90-odst. učinkom in petinona mehanskih oziroma mehansko-kemičnih ČN z okrog 30-odst. učinkom. Največja centralna čistilna naprava Novo mesto s kapaciteto več kot 2 milij. m^3 vode oz. 45.000 E zmore očistiti le 23,2% industrijskih odplak. Kričeča potreba po izgradnji čistilnih naprav se kaže zlasti v Straži in Šentjerneju ne le zaradi velikih količin odpadne industrijske vode in gospodinjskih odplak, marveč predvsem zaradi nujne lege na območjih s talno vodo. Tej pa ne grozi le industrijsko in gospodinjsko onesnaženje, marveč tudi kmetijsko zaradi intenzivnega kmetovanja in obsežnih melioracij v izvajanju.

Pri pregledu onesnaževanja in onesnaženosti vode je koristno poznati vsaj v grobem tudi ekonomske učinke med porabljeno in onesnaženo vodo. Metoda, ki temelji na razmerju med porabljeno vodo in ustvarjenim dohodkom, je nova in še ne dovolj preizkušena. Uporabili so jo sodelavci Inštituta za geografijo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani pri raziskavi: Onesnaževanje in onesnaženost življenjskega okolja v občini Novo mesto (januar 1990). Raziskava je pokazala, da izkazujejo največje koeficiente Krka-Izolacije, Novoteks, Novoles in Krka, tovarna zdravil. Pokazala se je tudi zveza med ekonomsko uspešnostjo in porabljeno vodo. Razen Krke, tovarne zdravil, so veliki porabniki vode praviloma tudi ekonomsko manj uspešni. Primerjava onesnažene vode s številom zaposlenih delavcev kaže na »umazanost« industrije. Tudi se kaže, da sta industriji v Novem mestu in Straži znatno bolj onesnažujoči kot drugod.

Teh nekaj empiričnih kazalcev opozarja na strateško razvojno dilemo: ali zastrukturirani in vodopotratni industriji prepustiti še drugo polovico že itak premočno onesnaženih in za pitje vse manj primernih virov pitne vode ter za gospodinjstva pospešeno poiskati še neoporečne vire iz večjih globin? Ta »trda« alternativa je ob brezbrižnem odnosu do omenjenih virov pitne vode in neselektivni uporabi pitne vode v tehnološke namene tudi z vsakim dnem realnejša s tem, da cena takšne različice ni predvidljiva. Prav zato je skrajni čas, da vsi sistemi odločanja (predvsem banke, občina...) vgrade drugačne instrumente družbene kontrole nad vodenjem in načrtovanjem proizvodnje s stališča vplivov na okolje. (Dosedanji instrument usklajenega inšpekcijskega nadzora se je izkazal kot izjemno neuspešen). Zato pa so potrebne skupne informacijske osnove o emisijah škodljivih snovi v vode, zemljo, ozračje in še posebej o nevarnih snoveh v proizvodnji, prometu, predelavi, v delih strojev in naprav ter v odpadnih snoveh. Brez vodenja teh evidenc ni možno spremljanje razmer kakovosti okolja, kaj šele ukrepanje. V industrijskih podjetjih pa so dolžni najmanj:

- nadzorovati vsakršno onesnaženje in javnost obveščati o vseh odstopih od zakonsko določenih meril (ki jih je sicer nujno takoj izenačiti z evropskimi);
- vzdrževati proizvodne obrate in naprave tako, da ne povzročajo onesnaževanja;
- sanirati objekte, obrate in naprave, ki že izpuščajo škodljive snovi preko dovoljenih meja;
- načrtovati in izvajati investicije tako, da so vključeni vsi elementi varstva okolja.

Pri izboljšanju kvalitete našega okolja morajo odigrati pomembno vlogo tudi družbene deajvnosti. Njihova vloga naj bi bila predvsem v dvigu zavesti o nujnosti varovanja okolja. Varstvo okolja naj bi postalo sestavni del vseh programov družbenih dejavnosti, kar pomeni vključitev varovanja in izboljšanja okolja v vse izobraževalne programe na predšolskih, osnovnošolskih in srednjih stopnjah izobraževanja, splošnega izobraževanja preko medijev javnega obveščanja itd. Šole naj bi širile tudi dejavnosti krožkov in mladino pritegnile v neposredno delo za varstvo okolja (naravoslovni dnevi, mladinski raziskovalni tabori ipd.) Večjo pozornost bi bilo potrebno nameniti izobraževanju o varstvu okolja tudi v delovnih organizacijah. Ustrezno izobražen in osveščen delavec bo lahko veliko pripomogel k zmanjšanju emisij škodljivih emisij v okolje in k opredelitvi podjetij in tovarn za ekološko prijaznejše naložbe. Prav tako bo hitro in pravilno ukrepal ob morebitnih ekoloških nezgodah.

Razmere v okolju so se v novomeški občini poslabšale do take mere, da jih je potrebno spremljati tudi z zdravstvenega vidika. To pa pomeni, da je že potrebno razvijati preventivno medicino skupaj z zdravstveno ekologijo, ki naj bi poleg drugega uredila tudi enotne evidence, da bo mogoč celovit pregled nad ogroženostjo občanov. Le na podlagi teh kvantifikacij je mogoča priprava ukrepov o vplivih onesnaženega okolja na zdravje in počutje prebivalcev ter usmerjevalno delo v preprečevanje škodljivih vplivov.

MARJAN RAVBAR
Novo mesto

DOSEGLI SO SPORAZUM

KOČEVJE — Rudarji bivšega rudnika Kočevje so bili tisti, ki so prispevali del denarja za ustanovitev in delovanje rudarske godbe. Od leta 1939 dalje je bilo dogovorjeno, da tiste rudarje, ki so prispevali denar za nakup glasbil godbenikov in delovanje godbe, ob pogrebu godbeniki spremljajo breplačno. V tej zvezi je nastal ob ustanovitvi delavske godbe nesporazum. Te dni pa je bil dosežen sporazum, da bodo godbeniki delavske godbe igrali bivšim rudarjem, ki so delali v rudniku pred 31. 12. 1954.

V. D.

Bleščeč kroj še ne naredi gasilca

Občni zbor dvorskih gasilcev — J. Ban: ne bi mogli prešteti teh ur

Pred kratkim so imeli dvorski gasilci redni občni zbor. Novi predsednik gasilskega društva Jože Ban je v pogovoru povedal, da polnoštevilna udeležba na zboru kaže, kako močno je tradicija gasilstva vkoreninjena v ljudeh v tem kraju, o delovanju društva pa tole: »Delovanje se je začelo že leta 1932. Že pred vojno smo zgradili gasilski dom, pozneje smo lani sami nabavili gasilsko vozilo TAM, skratka, delamo. Ne bom našteval ur, ki smo jih gasilci porabili pri gradnji doma in vzdrževanju opreme, ne bi jih mogli prešteti. Naša največja naloga je delo z mladimi. Na tekmovanjih smo znani po največjem številu ekip in skoraj vedno se uvrstimo med prva mesta. Lani smo se udeležili tudi republiškega tekmovanja v Komendi.

Premalo podpore dobimo od občinske gasilske zveze in krajanov. Večkrat slišimo tudi kritike. Ljudje ne razumejo, da naše društvo varuje imetje posameznika in družbe in dela na prostovoljni bazi. Občinska gasilska zveza bi morala dati več na izobraževanje. Strokovni delavci bi morali pravilneje ravnati z drago opremo. V zvezi s sezono požarov pa opozarjamo, naj bodo ljudje vendarle previdni z ognjem, ko spomladi opravljajo razna čiščenja.

O gasilstvu se mi je vtisnila v spomin misel staroste slovenskih gasilcev, nekako taka: »Gasilca ne dela bleščeč kroj, temveč čut ljubezni do človeka, do svojega naroda in domovine,« je dejal Jože Ban, in še: »Hvala, gasilci veterani!«

N. PRIMC

Še o spornem črnomaljskem kiosku

»Jeza« na ZSMS je neumestna, kritika do novinarjev pa pretirana

Spoštovani Janez Ivanetič! Ena od pomembnih pridobitev demokracije slovenske družbe je poleg več svobode govora in tiska (kakor navajate vi) tudi ta, da smo končno prekinili z mučno tradicijo, ko je bil za storjene napake in krivice kriv tisti, ki je nanje pokazal, in ne tisti, ki jih je storil. Zato menim, da je vaša »jeza« na ZSMS neumestna, kritika do novinarjev in javnih medijev pa pretirana in ne povsem točna. Če v zadevi iščete krivca, vam priporočam, da nekoliko bolj pobrskate po razmerju med izvršnim svetom (Komitejem za družbeni razvoj) črnomaljske občinske skupščine in vami. Vse moje izjave kakor tudi prispevki v javnih občilih so bili namreč izrečeni na podlagi analize dokumentacije, ki naj bi dovoljevala gradnjo.

Morda je afera v začetku res dajala vtis, da gre za spor med ZSMS in vami, Janez Ivanetič, vendar nadaljnji razvoj dogodkov v občini vse bolj kaže, kako modra je bila zahteva ZSMS, da mora občinska uprava delati bolj zakonito in javno.

Sam sem pričakoval, da boste bralcem Dolenjskega lista v svojem prispevku odkrili ozadje afere, da ne bodo zopet krivi novinarji, in odgovorili na vprašanje, kako vam je uspelo sredi Črnomlja postaviti objekt brez dokumentacije, ki je za druge občane obvezna. Naj vas spomnim: nimate lokacijskega in gradbenega dovoljenja niti ne pozitivnega soglasja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. Čestitam pa vam, da ste brez zgoraj omenjenih soglasij pridobili: soglasje krajevnih skupnosti Črnomelj, elektroenergetsko soglasje, soglasje za priključek vodovoda...

Za konec pa namesto pravnega poduka: pridružujem se vašemu veselju v življenju med delavnimi, poštenimi in razumnimi ljudmi in vas prosim, da z razumevanjem sprejmete prizadevanja ZSMS, da bi bili ti ljudje med seboj tudi enakopravni.

BORIS MUŽAR
sekretar ZSMS-Liberalne stranke Črnomelj

NA BOLJŠE GRE

KOČEVJE — Za razvoj stanovanjskega zadružništva v Kočevju so značilni vzponi in padci. Po letu 1960 je bilo organiziranih in ukinjenih več stanovanjskih zadrug. Stanje se je izboljšalo, ko so omogočili včlanjevanje v to zadrugo vsem občanom, ki želijo graditi in obnavljati stanovanjsko stavbo. V zadrugi je nekaj manj kot 600 članov. Odkar so sprejeli v redno delovno razmerje strokovnega sodelavca, pa je povezava med to organizacijo in člani zadovoljiva. Ko bosta v prihodnjem letu dobila stanovanjska zadruga in Sklad stavbnih zemljišč občine Kočevje skupne prostore na Trgu zbora odposlancev 47, to je prostor bivše SIS za komunalno in cestno dejavnost, je pričakovati, da bo delo še uspešnejše.

V. D.

IZJAVA

Na koncu tiskovne konference pri krški podružnici Kmečke zveze, bila je v dvorani B občinske skupščine Krško 23. 3. 1990, je predsednik te podružnice Toni Koršič v prisotnosti predstavnikov sredstev javnega obveščanja in predstavnikov podružnic Kmečke zveze Sevnica, Brežice, Sromlje, Globoko in Cerklje, izjavil: »Kmečka zveza si bo prizadevala za takojšnje zaprtje JE Krško.« Na to izjavo je reagiral član izvršnega odbora krške podružnice Kmečke zveze Branko Vodopivec tako, da je zahteval moje posredovanje. Tega pa Toni Koršič ni omogočil, marveč je zaključil tiskovno konferenco, ker je bil v vlogi delovnega predsednika.

V zvezi s tem navajam naslednje: Podružnica Kmečke zveze Krško ni nikoli sprejela takšnega stališča, temveč ravno nasprotno, to je, da se podpira stališča DEMOS-a o tem, da se o JE Krško lahko razpravlja v katerikoli smeri, vendar pa argumentiramo. Glede na to je treba jemati izjavo Toneta Koršiča zgolj kot njegovo osebno stališče.

ALOJZ CERJAK,
član podružnice Kmečke zveze Krško

Pust prinesel stanovalcem le brozgo in jezo

V bloku v Sevnici povodenj — Zahtevajo novo točkovanje

SEVNICA — Pustni torek stanovalcem bloka 16 v Naselju heroja Maroka (NHM) v Sevnici ni prinesel prav nič norčavega veselja, ampak eno samo veliko jezo. Od 24 stanovanj je namreč večino ogrožala meteorna voda, ki ob neurju zaradi zamašene odvodne cevi ni s strehe v popravilu našla poti v kanalizacijo, temveč je najprej pridrla v stanovanje Zorčevih v 3. nadstropju. Približno dve večerni uri se je večina stanovalcev soočila s pravo povodnijo, ne le namišljeno akcijo NNNP.

Ko smo se naslednje dni pogovarjali s stanovalci so bili še zmeraj hudo nejevoljni. Jezili so se na Beton, češ da so njegovi delavci, ki končujejo nadzidavo bloka in streho v NHM 16, zamašili cev. Vodja gradbišča Roman Škrinjar je bil kritičnega večera v bloku in na strehi ter nam je zatrjeval, da je na strehi na odvodni cevi mrežica, ki ne prepušča večjih predmetov, le droban pesek. Ta bi kvečjemu očistil cevi, ki pa so bile verjetno že poprej zamašene, toda šele ob izjemni količini meteorne vode ob neurju se je pokazala okvara. Zamašeno cev je z dolgo plastično cevjo »predrl« vodovodar Vlado Cizl, ki nam je priporočil ogled ne najbolj vzornih kleti v bloku NHM 16.

»Itison je zanič pa garderobna omara, parket v dnevni sobi in spalnici, vrata. Pri nas je bila naslednji dan po ujmi občinska komisija. Ogledali so si tudi druga stanovanja. Tudi v teh bi bilo škode več, če ne bi vsi stanovalci z metlami in cunjami vodo, ki je silila čez prag v hodnik, spravljali po stopnišču vse do jaška v kleti,« pravita Marjan in Anka Zorc. Alojz Lisec, ki je predsednik hišnega sveta in hkrati hišnik že skoraj 8 let, pa takole komentira svoje neprijetno, zastonjsko delo: »Naš blok bo menda kmalu star 30 let. Kanalizacija, kopalnice in še kaj bi bilo potrebno temeljite obnove. A samo nekaj krpajo, ker pravijo, da ni denarja. Predlagal sem, da bi začeli obnavljati lepo od vrha navzdol. Kopalnice so tod obupne. Vsak čas porine nazaj kanalizacija v kleti in tod sem pravi komunalec. Na pustni torek zvečer sta prišla v dežnih plaščih dva gasilca in sta rekla, da nimata kaj pomagati. Prav tako je odgovoril po telefonu Rajko Androjna, ki je določen za vzdrževanje pri bivši stanovanjski skupnosti. Betonu nimam kaj očitati,« je povedal Alojz Lisec in dodal, da so stanovalci zahtevali novo točkovanje stanovanj, za katera plačujejo višjo stanarino, kakor na primer v Velenju za precej sodobnejša stanovanja.

P. P.

ZMAGOVALKE — Dekleta iz GD Dvor so zmagale na medobčinskem tekmovanju leta 1989

Še: Zelo čudna prodaja hiše

Pojasnilo k pismu, objavljenemu v DL 15. marca

Po petnajstih letih prizadevanj je bila ob podpori republiških organov v letu 1988 pričeta gradnja prostorov postaje milice v Črnomlju.

Že ob pričetku gradnje je bilo planirano, da se vrednost stare stavbe postaje milice upošteva v finančni konstrukciji. Predviden in dogovorjen je bil prenos na izvajalca del, kot delno plačilo obveznosti za izgradnjo novega objekta. Izvajalec stavbe ni potreboval za lastne potrebe, ampak jo je želel obnovljeno prodati. Obnova bi bila prilagojena željam in potrebam kupca. V tej smeri so potekali razgovori v mesecu februarju 1989 z dvema organizacijama združenega dela. V ta namen je bila izdelana cenitev po sodno zaprisežnem cenilcu. Organizaciji združenega dela se za nakup nista odločili.

Glede na to sta se investitor in izvajalec dogovorila za prenos stavbe na izvajalca tako, da se je po stanju 28. 2. 1989 vrednost stavbe postaje milice odštela od dolga investitorja.

Sam pravno formalni prenos na izvajalca in od izvajalca na eventuelnega kupca pa bi bil mogoč šele po izpraznitvi stare stavbe postaje milice.

V decembru 1989. leta se je pojavil potencialni kupec-obrtnik. Osnova za razgovor je bila vrednost stavbe in zemljišča na dan 15. 12. 1989, ki je znašala 7.098.735.000 din (sedemstodevet starih milijard) in je bila vnesena v predkupoprodajno pogodbo. Ta vrednost je izračunana na podlagi vrednosti iz cenitve 615.351.369 din na dan 28. 2. 1989, valorizirane z indeksom rasti gradbenih cen. Cenitev je bila dodatno preverjena.

Za prenos navedenih nepremičnin iz skupščine občine Črnomelj na izvajalca del po zakonu ni potrebna licitacija.

Postopek preureditve in prodaje objekta za znanega kupca je izvajalec utemeljil in povzel iz prakse, kot se je poslužujejo gradbena podjetja. S tem postopkom je bil seznanjen in je soglašal javni pravobranilec. Izvajalec je v zvezi s takšnim načinom prodaje pridobil pozitivno strokovno mnenje Splošnega združenja gradbeništva in IGM Slovenije.

Na koncu želimo poudariti, da je o izgradnji postaje milice v Črnomlju odločila skupščina občine Črnomelj. O postopku, ki je predmet tega opisa, pa je razpravljal in odločal izvršni svet na več sejah.

IZVRŠNI SVET
SKUPŠČINE OBČINE ČRNOMELJ

SMETJA NE SMEŠ VOZITI SAM

V tem smislu prepričujejo obtožene kmete na črnomaljskem sodišču. Toda doslej je kmet lahko zase delal vsako delo, tudi hišo zidal, če jo je le znal. Čudno se mi zdi, da sodišče tako ravna. Danes, ko podjetja propadajo, če niso sama zmožna obstati, ima Komunala pravico, da ji sodišče išče posel — tudi med kmeti, ki bi lahko smetje odvažali sami. Neodgovorno se mi zdi, da tisti na občini, ki so oblikovali ta pritisk na kmeta, nič ne reagirajo, posebno še v tem predvolilnem ozračju. Sicer me ta zadeva zelo spominja na leta obveznih oddaj.

ALOJZ ŠUŠTARIČ
Semič 30

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 30. III.

8.40 — 11.40 in 15.30 — 1.05 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
9.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
9.45 ŽIVLJENJE JE STAVILO NA ZELENO
10.25 IZZIV, dok. oddaja
10.45 BLUEBELL, angl. nadalj., 1/8
11.30 VIDEO STRANI
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
17.50 ŠKOTSKI ANSAMBEL DUD
18.15 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 TAJNE SLUŽBE, franc. dok. serija, 4/6
21.15 KOTLAR, KROJAČ, VOJAK, VOHUN, 6., zadnji del nadalj.
22.15 DNEVNIK 3
22.35 OČI KRITIKE
23.15 CIKLUS FILMOV S. PECKINPAHA
PAT GARRET IN BILLY THE KID, ameriški film
0.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.50 Studio Maribor — 19.00 Ansambel Tonija Verderberja — 19.30 Dnevnik — 20.00 žarišče —20.30 I '90 — 21.00 Vprašajte Zvezni izvršni svet — 22.00 Človek in glasba — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8,30 Povejte mi, kaj naj delam — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezrli ste, poglejte — 13.15 Kvizkoteka (ponovitev) - 14.45 Poročila — 14.55 Noč in dan (ponovitev) — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Znanost — 17.50 Povejte mi, kaj naj delam — 18.20 Številke in črke — 18.45 Muppet show — 19.30 Dnevnik 1 — 20.00 Zakon v Los Angelesu — 20.55 Zabavnoglasbena oddaja — 21.40 V petek (oddaja o kulturi) —22.40 Dnevnik 3 — 23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami — 1.10 Poročila

SOBOTA, 31. III.

8.05 — 14.20 in 15.00 — 1.00 TELETEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAMSKE TVORNOSTI
15.25 ODDAJA PRED SP V NOGOMETU, ponovitev
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DOMAČI GRIČI, ameriški mlad, film
18.35 POSLEDNJA OAZA, dok. oddaja, 4/5
19.05 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.20 ŽREBANJE 3x3
20.30 KOLO SREČE
22.10 DNEVNIK 3
22.30 LEPI UPI, franc. nadalj., 11/13
23.20 OSTANI TAKA KOT SI, angl. film
0.50 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 19.00 Kako biti skupaj — 19.30 Dnevnik — 20.15 Filmske uspešnice: Znajdi se, kakor veš in znaš (ameriški film) — 22.05 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.50 TV koledar - 9.00 Izbor iz izobraževalnega programa —10.35 Čebelica Maja — 11.00 Saga o Forsythih — 13.00 Družinski magazin — 14.30 Zgodba o žabcu (amer. mlad. film) —16.00 Kritična točka — 16.45 Dnevnik 1 — 17.00 Narodna glasba — 17.30 Maček pod čelado (1. del TV nadalj.) — 18.25 Teleobjektiv (dok. oddaja) — 19.10 Sedmi čut — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Alf (amer. nanizanka) — 20.50 Zvezda je rojena (amer. film) — 22.30 Dnevnik 3 — 22.45 Športna sobota — 23.05 Poročila v angleščini — 23.10 Noč z vami — 1.15 Poročila

NEDELJA, 1. IV.

8.20 — 23.40 TELETEKST
8.35 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKA MATINEJA
10.05 LEPI UPI, 9. del franc. nadalj.
11.00 ALO, ALO, ponov. humor, oddaje
11.30 VIDEO MEH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 ZAMEJCI V CANKARJEVEM DOMU: SLOVENCI IZ PORABJA, ponovitev
14.10 DEDIŠČINA GULDENBURGOVIH, 13. del nemške nadalj.
14.55 KRIŽKRAŽ
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 ZVEZA, ameriški film
18.00 KAVARNA
19.05 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BALKAN EXPRES, 2. del nadalj.
21.00 ZDRAVO
22.20 DNEVNIK 3
22.40 SOVA
KHAN, 5. del amer. naniz.
23.30 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

10.00 Oddaja za JLA in igrani film — 13.00 Nedeljsko športno popoldne — 19.00 Da ne bi bolelo — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Biblija (angl. dok. serija, 3/7) — 20.50 Bančni rop (dok. oddaja) — 21.35 Satelitski programi — 21.50 Športni pregled

TV ZAGREB

9.30 Poročila — 9.35 Rakuni — 10.00 Nedeljsko dopoldne za otroke — 11.00 Kmetijska oddaja — 12.00 Resna glasba — 13.00 Mama Lucia (serijski film) - 14.00 Poročila — 14.05 Nedeljsko popoldne — 16.00 Znanstveno popularni film — 17.00 Igrani film — 19.10 TV sreča — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Pozabljeni (dramska serija, 1/11) — 21.00 Zabavna glasba — 21.30 Dnevnik 3 — 21.50 Športni pregled — 22.40 Noč z vami — 0.45 Poročila

PONEDELJEK, 2. IV.

8.40 — 11.00 in 15.10 — 0.35 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 MOZAIK, ponovitev
15.35 KHAN, 5. del nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.00 RISANKA
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 NAVADNA ZGODBA, drama TV SA
21.00 VOLITVE '90
21.30 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3
22.35 OPERNE ZGODBE, angl. serija, 1/10
23.35 SOVA
KHAN, 6. del nanizanke
0.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.55 Pustolovščina slikarstvo —19.30 Dnevnik — 20.00 Glasbena parada Radenci 90 — 20.20 Po sledeh napredka — 20.45 Sedma steza (športna oddaja) — 21.00 Večer s Tomažem Domiceljem — 21.40 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 8.30 Red mora biti — 8.45 Otroška oddaja —9.00 Šolski program - 12.40 Prezrli ste, poglejte — 14.45 Poročila — 14.55 Ponovitev nočnega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke —18.20 Številke in črke — 18.40 Risanka — 18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.05 Ciklus komedij B. Nušića —21.10 Zunanja politika — 21.40 Dnevnik 3 — 22.00 Šport danes — 22.05 Nočni program — 0.05 Poročila

TOREK, 3. IV.

8.40 — 12.10 in 14.40 — 0.05 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 MOZAIK
15.05 NEMŠČINA, ponovitev 5. lekcije
15.35 KHAN, ponovitev 6. dela nanizanke
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.50 SPORED ZA OTORKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 VOLITVE '90
SOOČENJE STRANK
21.50 ZAPELJIVEC, 4. del angl. nadalj.
22.45 DNEVNIK 3
23.05 SOVA
KHAN, zadnji del nanizanke
23.55 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 18.05 Svet športa — 18.55 Naša pesem — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Bagdadski tatič (amer. film, ČB) — 22.45 Zabavni torek

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezrli ste, poglejte — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Oddaja za otroke — 18.20 Številke in črke - 18.45 Znanost — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Žrebanje lota — 20.05 Serijski film — 21.10 Kontaktni magazin — 22.40 Dnevnik 3 —23.00 Šport danes — 23.05 Noč z vami — 1.10 Poročila

SREDA, 4. IV.

8.40 — 11.10 in 15.10 — 0.20 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 TV MOZAIK
15.35 KHAN, zadnji del naniz.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA
PRIZNANJE, franc. film
22.20 DNEVNIK 3
22.40 ROCK KOMPAS
23.25 SOVA
HUNTER, ameriška nadalj., 1/10
0.10 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

Opomba: 20.00 nogomet UEFA, 1. tekma
16.30 Satelitski programi — 18.30 Mostovi — 19.00 Vaš zelenjavni vrt (1. del izobr. serije) 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Športna sreda — 21.50 Svet poroča — 22.50 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.25 TV koledar — 8.35 Najlepša leta — 9.00 Šolski program —12.40 Prezrli ste, poglejte — 14.55 Ponovitev novega programa — 17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Izobraževalni program — 17.50 Najlepša leta — 18.20 Številke in črke — 18.45 Potopis —19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Filmski večer — 22.45 Dnevnik 3 -23.05 Šport danes — 23.10 Noč z vami — 1.15 Poročila

ČETRTEK, 5. IV.

8.40 — 11.15 in 14.40 — 1.35 TELETEKST
8.55 VIDEO STRANI
9.05 MOZAIK, ponovitev
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 HUNTER, 1. del amer. nadalj.
16.30 DNEVNIK 1
16.40 POSLOVNE INFORMACIJE
16.45 MOZAIK, ponovitev
18.20 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BLUEBELL, 5. del nadalj.
20.55 TEDNIK
22.00 DNEVNIK 3
22.20 VOLITVE '90
SOOČENJE KANDIDATOV ZA ČLANE PREDSEDSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE
23.50 RETROSPEKTIVA SODOBNEGA SLOVENSKEGA FILMA
TRIJE PRISPEVKI K SLOVENSKI BLAZNOSTI
1.25 VIDEO STRANI

DRUGI PROGRAM

16.30 Satelitski programi — 17.50 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo (humor. oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče —20.30 Nedelja na vasi (dok. oddaja) —21.10 Mali koncert —21.25 43 let pozneje (dok. oddaja) — 22.00 Svet na zaslonu —22.30 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.30 Otroška oddaja — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezrli ste, poglejte —14.55 Ponovitev nočnega programa —17.00 Dnevnik 1 — 17.20 Govorimo o zdravju — 17.50 Otroški program — 18.20 Številke in črke — 18.45 Dokumentarni program — 19.30 Dnevnik 2 —20.00 Politični magazin — 21.05 Kvizkoteka —22.20 Dnevnik 3 — 22.40 Šport danes — 22.45 Noč z vami — 0.50 Poročila

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
v novomeškem Kabelskem razdelilnem omrežju na kanalu 3

DNEVNI SPORED ZA TA TEDEN:
18.31 obvestila
18.55 oglasi & mali oglasi
19.00 NOVICE
19.05 oglasi & mali oglasi
19.10 rezerviran čas
19.25 NOVICE (ponovitev)
* * *
NASLOV: Glavni trg 24/I
TELEFON: **068/23-611**
TELEFAX: **068/21-696**

SEVNIŠKI RADIO ODDAJA VSAK DAN

SEVNICA — Sevniški radio je pričel oddajati vsak dan, in sicer ob delavnikih od 17. do 19. ure, ob nedeljah se prično oddaje na sevniškem valu ob 10.30, končajo okoli 15. ure, kar je odvisno od števila čestitk poslušalcev. Radio seveda tudi v jubilejnem — 20. letu delovanja posreduje v eter sporede na frekvencah, pridobljenih okoli 10-letnice, to je na 96,8 in 105,2 megaherca.

- *Pijanost jim pomaga, da prenašajo človeka v sebi. (Kadmus)*
- *Politik! Kako to grdo zveni. (Kadmus)*
- *Ob tragičnih dogodkih je plemenito ne praznovati lastne zmage. (Kadmus)*

OPEKARNA NOVO MESTO p. o. Zalog 21
OPEKARNA NOVO MESTO p. o. Zalog 21 68000 Novo mesto
Tel. n. c. (068) 21-403, 22-291 • Komerc. vodja 85-644 • Telefax: 068/21-490

Ugodna ponudba

TU SMO IN VAS PRIČAKUJEMO. SVETUJEMO VAM PRI IZBIRI MATERIALOV IN PO PROJEKTU IZRAČUNAMO POTREBNE KOLIČINE. ORGANIZIRAMO DOSTAVO IN RAZKLADANJE PALETIRANIH IZDELKOV.

- *30% popusta za BH 7 in BH 8*
- *20% popusta za modularni blok in ostalo opeko lastne proizvodnje*
- *10% popusta za vse vrste trgovskega blaga (nad zneskom 3.000 DIN)*
- *popust velja tudi za člane stanovanjskih zadrug*

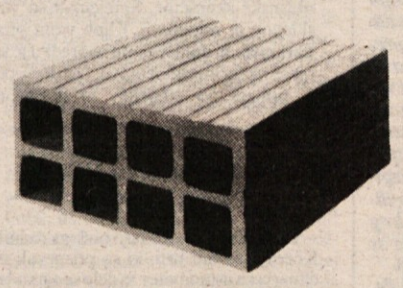
POROLIT 12

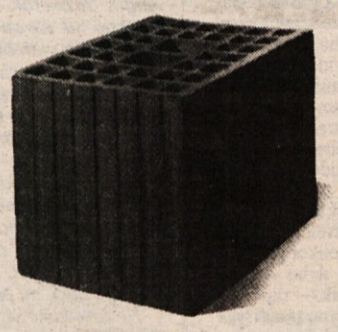
MODULARNI BLOK 6/1

TKI p. o. GLOBOKO
PROIZVODNJA, TRGOVINA NA VELIKO IN MALO

PROIZVODNJA
Program kmetijske mehanizacije
- *siloreznik GRIČ 4000*
- *puhalnik TKI-KV-6P*
- *dodajalna miza*
- *oskrba z rezervnimi deli*
- *napajalne posode in ostale storitve*

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO — *PRODAJALNA V GLOBOKEM*
- *gradbeni materiali (cement, apno, opeka, izolacijski materiali, betonsko železo, armaturne mreže, kritine, barve...)*
- *kmetijska mehanizacija (traktorji, nakladalci, trosilci, kombajni, silorezniki, puhalniki...)*
- *umetna gnojila*

VARČUJTE, OBIŠČITE NAS, ZAHTEVAJTE PONUDBE!

TKI — GLOBOKO
68254 Globoko 50 A
Tel.: 0608-69-374
Fax.: 0608-69-437

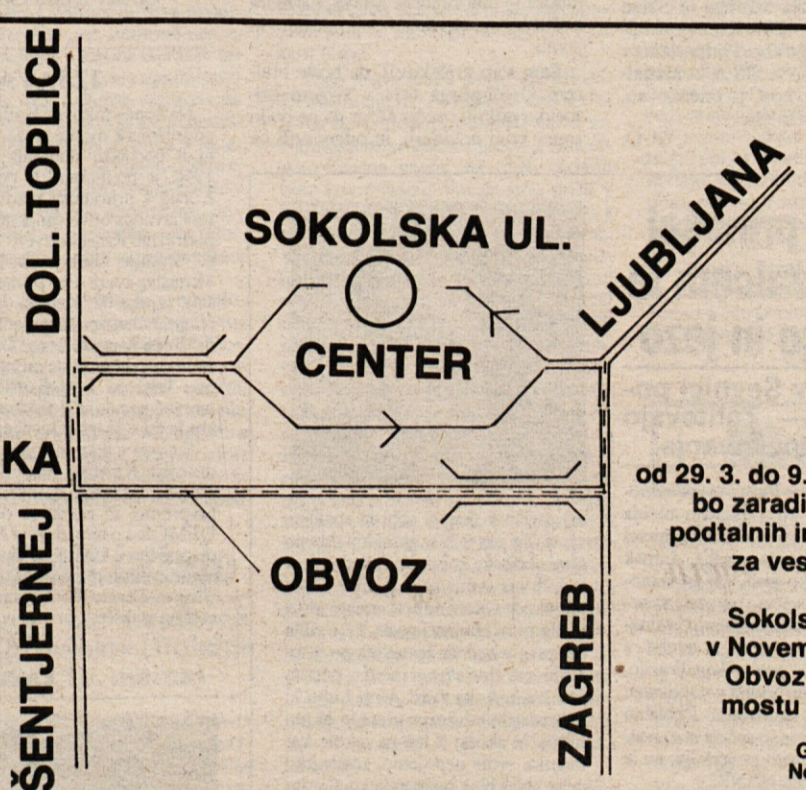

V dneh od 29. 3. do 9. 4. 1990 bo zaradi obnove podtalnih inštalacij za ves promet zaprta Sokolska ulica v Novem mestu. Obvoz bo prek mostu v Ločni.

GIP PIONIR Novo mesto

Praznični zvončki za mamo

Na hribčku stoji bela cerkvica, pod njo pa se med Krko in njivami in gozdovi razpenja vasica. V njej že dolga leta živi ženska, ki je dala življenje enajstim otrokom. Biti mati v najtežjih letih takoj po vojni ni bilo lahko. Imeti je morala veliko srce, polno ljubezni, da jih je drugega za drugim sprejemala. Zguban od sonca in bičan z dežjem ji je obraz vedno nasmejan. Njene zlate roke, pa čeprav vse hrapave, žuljave in zgarana, so znale tako toplo in nežno zazibati otroke v sladek sen. Vse otroke je z največjo muko spravila h kruhu. Majhni in nikdar siti so zrasli in odleteli iz gnezda. Vsak od njih si je ustvaril družino, pa jih vendar kot lastovke vleče domov. Kadar so v težavah, kadar jim je najtežje, vedo: doma je mati, tista, ki zna potolažiti, ki vedno najde rešitev. Ona pa vedno čaka in sprejema te svoje otroke, da jim vrne vero v življenje. Pa ne samo za svoje otroke, tudi za vnuke se razdaja. Iz nje izhaja že tretji rod. Pravnučki z radovednimi očki opazujejo babi, kako jih boža in ljubkuje. Vsakega se razveseli, za vsakega od njih ima košček toplega srca in košček toplega doma, ki je včasih za vse kar premajhen. Zvečer, ko utrujena leže, ne zaspi. Svoje zgarane roke sklene k molitvi, spomni se vsakega izmed nas. Globoko v srcu si želim: »O Bog, daj nam še veliko takih mater!«

Dan žena je. Utrujena hitim iz službe po otroka v vrtec, doma me čaka šolar, lačen in z nalogo, in kup gospodinjskih del. V kuhinji me pričaka sin s šopkom zvončkov. »Za tvoj praznik,« pravi. Hvala ti, moj sin. In spomnila sem se nanjo. Dobro bi bilo, ko bi jo obiskala. Pa imam vedno izgovor: nimam časa ali pa je otrok bolan. Nekoč bi pa šla, pa ne bo kam. Oprosti mi, moja dobra, zlata stara mama.

JOŽICA LEGAN

29 3 90

Bo Kostanjevica živela od igranja golfa?

V se do 16. stoletja je trajala cvetoča doba Kostanjevice, potem je začelo to, eno izmed najmanjših in hkrati najstarejših slovenskih mest izgubljati pomen. V doslej najhujšo stagnacijo je padla po 2. svetovni vojni, razpeta med dve večji središči, kakršni sta Novo mesto in Krško. Toda Kostanjevičani so bili vedno prepričani, da si zaslužijo boljšo usodo, pa so v svoj kraj pripeljali tri tovarne, ves čas pa je ob kulturnem življenju, ki je po razvitosti presegalo dimenzije mesta, v njih tlela želja, da bi svoje naravne in kulturne znamenitosti prodajali svetu. In prav zaradi turizma je sedaj Kostanjevica pred usodnim razpotjem. Turizem, ki bi prodajal lepote naravne in kulturne dediščine, terja nova vlaganja. Zato so v krški občini izdelali projekt celovitega turističnega razvoja, katerega nosilec naj bi bilo golf igrišče. Prav za golf igrišče pa Kostanjevičani niso posebej navdušeni, še zlasti ne kmetje iz okolice, ki bi morali za golf žrtvovati okoli 70 ha zemlje.

Projekt turističnega razvoja Kostanjevice z okolico poleg nosilnega golfa vključuje še vrsto drugih objektov, kot so nov hotel za petične goste, izgradnjo več apartmajev, hotel pri izviru termalne vode, teniška igrišča, butike, trgovine. Vsega tega pa seveda ne bo mogoče graditi, če ne bodo v Kostanjevici zgradili tudi primerne infrastrukture, cest, obvoznih poti, telefonije itd. Skratka, gre za velika vlaganja, ki pa bodo smotrna le v primeru, če se Kostanjevica poda v turizem višje ravni, predvsem za petične goste iz vsega sveta. Pogoj za obisk teh petičnih gostov pa je dobro igrišče za golf. Z golfom se torej turistični razvoj lahko začne, če golfa ne bo, bo investitor mednarodna mešana družba d'Arsy International, v kateri ima krško podjetje Videm večinski delež, dvignilo roke od projekta in si poiskalo drugo lokacijo. Medtem je že več kot gotovo, da Videm gre v to investicijo, svoje zadnje besede pa niso rekli še niti krajani niti zeleni, ki pa so načeloma proti prevelikim posegom v krajino.

VELIKI DENARJI IN AMBICIJE

V igri so nedvomno veliki denarji in tudi velike ambicije, zato tudi to pot ni manjkalo nasprotujočih si mnenj, stališč, celo iger. Lani junija, ko so Kostanjevičanom prvič predstavili projekt golf, in med njimi zanj ni bilo navdušenja, je bilo rečeno, da je to zadnji vlak razvoja, ki ga lahko še ujamejo. Očitno pa te vrste pritiski niso kdove kako delovali na Kostanjevico, saj so šele po takih pritiskih staknili glave v Orehovcu (vas v neposredni bližini Kostanjevice) in začeli zbirati podpise proti gradnji golfa. Tudi to je nemara prispevalo k temu, da dela niso potekala po načrtih. Z odkupom zemlje naj bi namreč začeli že lani oktobra, pa se je odkup pomaknil na letošnji april, ko bodo volitve že za nami.

Med letošnjim marcem in lanskim junijem pa se je dogajalo še marsikaj. Spodaj podpisani je želel dobiti kar se le da celovite informacije, pa se je zato najprej obrnil na krški izvršni svet, kjer so govorili, da je pravi naslov za te zadeve Savaprojekt v Krškem. Tam so dejali, da je zadeva z golfom in sploh s celotnim projektom sicer v teku, a nikakor ne v taki fazi, da bi lahko povedali kaj več. Ker v Savaprojektu niso imeli v zakupu vseh del, ampak so del opravil poverili Mercatorjevi Investi v Ljubljani, je bilo treba dobiti informacije pri inž. Janezu Obermajerju, tehničnem direktorju Investe. Ta je povedal, da je Investa dobila nalogo od Savaprojekta leta 1989. Bistvo te naloge je bilo raziskati trg in pripraviti programske zasnove za turistični kompleks Kostanjevica. Investa se je naloge lotila skupaj z ljubljanskim Irelom. »Vsekakor tudi iz našega dela programa ni mogoče črtati golfa, ta je slej ko prej nosilec bodočega razvoja Kostanjevice. Kot rezerva se je pojavila še kardiovaskularna klinika. Vse ostalo, kar je v projektu, je zamišljeno kot spremljevalni del. Gre za hotel v grajskem kompleksu, za hotel Terme pri izviru tople vode, športno rekreacijsko središče, razvijal bi se lahko jahalni šport, tenis, ribolov. Potrebno bi bilo urediti Otok in ga revitalizirati s trgovinicami in ostalimi storitvenimi dejavnostmi. Za vse te posamezne programe pa bo treba pridobiti investitorje, seveda pa ima tudi Mercator interes, da se vključi v te programe. S tem namenom smo se tudi vključili v projekt,« je povedal Janez Obermajer. Določeno zanimanje je za program turističnega razvoja Kostanjevice tudi v tujini, kjer so jo že predstavili na Dunaju, podobne predstavitve pa so že bile ali naj bi še bile v Londonu, Milanu, Frankfurtu. Toda Obermajer priznava, da je celotna domača situacija zelo neugodna za sklepanje poslov, kajti tujci zahtevajo podatke o političnih in gospodarskih razmerah, o možnostih za iznos dobička v tujino itd.

KNEŽEVIČ: »ZEMLJA NI VELIKO VREDNA«

Dokaj negotovo je bilo, kako bo s projektom turističnega razvoja še vedno v začetku marca, ko so se v Kostanjevici sestali predstavniki podjetja Mercator iz Ljubljane, ki ga je zastopal Vinko Ponikvar s sodelavci in pa predstavnik Investe inž. Janez Obermajer. Sestanek je bil slej ko prej sklican tudi zaradi tega, ker od Vidma ni bilo nobenega glasu, med drugim tudi takrat ne, ko se je v Krškem in Kostanjevici mudil kmetijski minister Milan Kneževič. Ta je menda že dal neuradno mnenje, da z vidika kmetijstva zemlja ni kdove kako vredna in naj bi kmetijci ne imeli nič proti golfu. Vendar pa tega predsednik krškega izvršnega sveta Igor Dobrovnik ni omenjal zaradi samega Kneževiča. Hotel je povedati, da je še vedno nejasno, ali bo investitor golfa Videm. Ker na tem sestanku spet ni bilo predstavnika Vidma ali družbe D'Arsy International oz. njenega direktorja Tihomirja Rajlića, je sestanek izpadel kot snubljenje Mercatorja, naj bi on prevzel naložbene obveznosti. Predstavniki Mercatorja so se sicer strinjali, da je golf zanimiva reč, s katero bi se dalo tržiti v mednarodnem merilu, ampak za to bodo potrebni pogovori na ravni Mercatorja. Ker pa na tem sestanku ni bilo vodilnega človeka Mirana Goslarja, ki je bil sicer napovedan, kaj več od obljub spet ni bilo slišati.

Zato pa se je tembolj zatikalo pri klavnici. Ta še vedno stoji na Otoku v Kostanjevici in je po besedah predsednika krškega izvršnega sveta Dobrovnika tisti »črni madež«, ki ga bo nujno potrebno odstraniti. Mercatorjevci so se izgovarjali, da je v Sloveniji že tako preveč klavnic in s tem tudi v Mercatorjevem sistemu. Če se že bodo odločali za posodobitev klavnice, potem bo to v Škofji Loki, nikakor pa ne v Kostanjevici. Seveda se Krčani s tem niso strinjali, meneč, da bi morala biti poleg primarne kmetijske proizvodnje še njena nadgradnja. Seveda so imeli v mislih predvsem prašičjo farmo na Pristavi, kjer redijo prašiče prav na Mercatorjevo željo in za njegove potrebe. Kakšnega posebnega sklepa pa na koncu koncev niso sprejeli, ker je za to manjkalo vodilnih ljudi iz Mercatorja in tudi iz Vidma.

Neuradni viri pravijo, da so tudi v Vidmu deljena mnenja glede golfa, kajti (spet neuradni viri) slišati je, da velikan iz Krškega ne stoji na najbolj trdnih likvidnostnih nogah. To seveda še ne pomeni dosti, kajti če ni denarja v Vidmu, bi lahko bil v mešanem podjetju, kjer je udeležen tudi tuj kapital angleškega in finskega izvora. Da je bila usoda bodočega turističnega razvoja Kostanjevice na dokaj negotovih nogah, kaže tudi zadnja seja krškega izvršnega sveta, ki je bila pred štirinajstimi dnevi v Krškem. Na njej je predsednik izvršnega sveta z vidnim olajšanjem povedal, da lahko projekt turističnega razvoja Kostanjevice končno steče. Firma d'Arsy International naj bi bila končno registrirana, kot taka bo lahko sklenila ustrezne pogodbe s Savaprojektom, ta bo lahko končno začel izdelovati končni projekt, občina pa bo poskrbela za spremembo družbenega plana. Osnutek so delegati občinske skupščine na eni izmed sej v tem letu že sprejeli. Sporočil je še, da bo 15. aprila začela delovati v Kostanjevici turistična agencija v prenovljeni Fonovi hiši.

ZAČETEK PO VOLITVAH

Direktor fimre D'Arsy International Tihomir Rajlić pove, da se je po pripravi idejnega projekta v septembru leta 1988, po ogledu terenov projektanta golfa igrišča Finca Kosti Kuronena, po sestanku med predstavniki Vidma in predstavniki krajevne skupnosti v maju 1989, po obširni predstavitvi projektov v oktobru lani, vendarle začelo premikati. Prve cenitve zemlje so bile opravljene, odkup zemlje naj bi se začel po volitvah, trajal naj bi približno tri mesece, potem pa bo naročen izvedbeni projekt. Skratka, v letu 1993 naj bi bil golf dograjen.

Nasprotnike gradnje golf igrišča v Kostanjevici je težko najti, toliko bolj vidni pa so tisti, ki se zanj zavzemajo. Nekateri pa o tem sploh nočejo govoriti. Lado Smrekar, kustos — pedagog Galerije Božidarja Jakca ne daje izjav o tem, ker pravi, da ga nihče ni nikoli nič vprašal ne nikamor povabil, udeležil pa se je samo sestanka oktobra lani. Uslužbenka v Galerji sicer ni hotela povedati svojega imena za javnost, vendar nima nič proti golfu, ker se ji zdi, da je že čas, da Kostanjevivca nekaj dobi s turizmom. Podporniki golfa pa so predsednik turističnega društva, predsednik sveta krajevne skupnosti, gostilničarja ter nemara še kdo. Proti pa so nekateri kmetje, so zeleni, v DL pa piše v »pismih bralcev« profesorica Anica Drnovšek iz Ljubljane. Omeniti je treba, da na Japonskem, kjer imajo okoli 1200 igrišč, zeleni nastopajo proti golfu.

Med tiste, ki podpirajo razvoj turizma, je prav gotovo na prvem mestu treba omeniti Ota Sevška, lastnika gostilne Žolnir. »Mislim, da je sedanja priložnost ena zadnjih, ki jo lahko izkoristimo v Kostanjevici. Kajti že nekaj let se veliko govori o razvoju turizma, ko pa kdo pokaže resničen interes, se v Kostanjevici vse ustavi,« meni Sevšek. K temu dodaja, da kapital le ni vse. Svoj odnos do turizma bi morali spremeniti tudi ljudje, kajti gostje radi pridejo tja, kjer jih gostoljubno sprejmejo. O tem govori Sevšek na temelju lastnih izkušenj. On sam ima več tujih kot domačih gostov, ki se vedno znova in znova vračajo, ne da bi Sevšek kaj dosti vlagal v reklamo. Seveda priznava, da je Kostanjevica izjemen košček sveta, ki je še ohranil svojo nepokvarjeno naravo. »Mislim, da je golf povsem sprejemljiv za nas, kajti travnike, kjer bo golf igrišče, bo še vedno mogoče spremeniti nazaj v travnike ali v njive.« Tudi sam bi še vlagal v lasten razvoj in razvoj kraja, ampak doslej za to ni bilo kdove kako ugodnih priložnosti.

BAJE NASPROTUJEJO PREDVSEM NERAZGLEDANI

Tako rekoč po službeni dolžnosti podpira turistični razvoj tudi predsednik turističnega društva Viljem Punčuh. »Povsem zaupam investitorjem in projektantom in sem vesel, da so svoje načrte začeli uresničevati prav v Kostanjevici. Mislim pa, da so nasprotniki turističnega razvoja Kostanjevice in še posebej golf igrišča predvsem nerazgledani ljudje, ki so že podlegli medstrankarskim zdraham in so proti razvoju turizma brez trdnih argumentov. Mislim, da je turizem najčistejša industrija, da bodo od njega lahko imeli veliko vsi ljudje tod, če bodo le hoteli.« Punčuh zavrača očitke zelenih, med katerimi naj bi bili predvsem ljudje, ki žive v Kostanjevici in je niti dobro ne poznajo. Punčuh poudarja, da se tudi v Kostanjevici bojujejo za zeleno Slovenijo, žal večkrat tudi neuspešno, kajti pri ljudeh še ni veliko posluha za to.

Ob velikem projektu o turističnem razvoju Kostanjevice, ki za sedaj izgleda kot tujek in ga ljudje kot takega tudi deloma zavračajo, pa raste zanimanje za turizem nekako od spodaj. V starem mestnem jedru na Otoku ljudje že obnavljajo hiše, tu sta se pojavila nova trgovina in bife, načrti pa so še bolj ambiciozni. Med zasebniki, ki si prav tako želijo delovati na turističnem področju, je tudi direktor obrata, ki bi rad zgradil teniška igrišča. Ima že projekt, denar in ustanovljeno zasebno firmo, zataknilo pa se je, ko je poskušal dobiti v najem kos družbene zemlje. Medtem ko občinski aparat z vsemi silami podpira »veliki projekt«, nima kdove kako velikega posluha za pomoč temu zasebniku.

PIKNIKI V ČOLNIH

V turistično podrast bi lahko prišteli tudi na novo ustanovljeno zasebno firmo, ki naj bi po Krki vozila ljudi s svojimi čolni in zanje prirejala piknike. Tu sicer ni ovir, kajti tem podjetnikom je z veliko posluha prisluhnil gostilničar Milan Herakovič, ki jim bo odstopil svoj pristan na Otoku na bregu Krke. S takimi ali podobnimi načrti se ubada nemara še kdo, vendar je večina ljudi še previdnih, kajti kljub trdnim zagotovilom, da bodo projekt vendarle začeli uresničevati, njegova uresničitev le še ni tako gotova. Ne brez razloga v Kostanjevici še niso začeli odkupovati zemljo, na začetek del čakajo tudi nova obvoznica in most, telefonija itd. Sploh pa ni še mogoče reči, da je bil v Kostanjevici in v krški občini že dosežen konsenz. O spremembah družbenega plana (o predlogu) bodo odločali v občinskem parlamentu nove sestave, kjer utegnejo zeleni povzdigniti svoj glas tudi proti turističnemu razvoju v Kostanjevici. Deloma bi bilo tako nasprotovanje upravičeno. Pri nas imamo namreč dokaj slabe izkušnje z velikimi projekti, ki jih ljudje niso sprejeli za svoje. V takem primeru je boljša organska rast malih enot v nekaj velikega. Po drugi strani pa je tudi res, da so tako igrišče za golf, kakršno naj bi bilo v Kostanjevici, istočasno načeli graditi v Španiji, kjer pa so bile predgradbene procedure veliko krajše in bo igrišče kmalu dograjeno.

JOŽE SIMČIČ

Janez Obermajer

Oto Sevšek

Viljem Punčuh

Tisto iz šole ni čisto res

Kako daleč smo od razkritja skrivnosti, če povemo, da je Robert Kuzmijak z Velike Cikave obiskoval šolo rezervnih starešin v Zadru in da je zdaj predsednik krajevne organizacije ZRVS Mali Slatnik? Gotovo še toliko, da lahko uvodoma povemo, da je mladi Dolenjec dobro »prestal« svoje usposabljanje za artilerijskega podporočnika in da je nekoč za časa služenja vendarle skrušeno ugotovil, da je vojska stroj, ki lahko zmelje tudi dobro počutje vojaka.

»V šolo rezervnih oficirjev sem šel, ker me zanima orožje, orožje kot tehnična naprava, in ne kot predmet za ubijanje. Želel sem spoznati načine vojskovanja. Ker na vojaško akademijo zaradi zdravstvenih razlogov ne bi bil sprejet, sem šel v ŠRO. Bodoče gojence so sprejeli kot vsakega vojaka, ki mora seveda upoštevati ves tisti red in vsa pravila,« so Robertove besede o začetku, a bi bile lahko tudi spomin koga drugega na prve vojaške dni.

Sčasoma so »pitomci« — to je v vojaških krogih edini udomačeni naziv za gojence teh šol — občutili nekaj kot poseben tretma, zazdelo se jim je, da so jih počasi začeli obravnavati kot bodoče oficirje. Vendar pa so to posebnost, najsi je že bila tedaj resnična ali samo navidezna, občutili bodoči artilerijski častniki v prvi vrsti kot posebno veliko mero učne snovi, skozi katero so se morali pretolči v rednem dopoldanskem pouku ali popoldne ali po dnevniku, zvečer. »Imeli smo veliko računanja elementov streljanja, fiziko, taktiko. S tem in drugim sem spoznal res zelo veliko najrazličnejših novih reči, saj artilerija ni samo poznavanje in premikanje topov, ampak vsekakor več,« je prepričan Kuzmijak. Govori pač o poglavju vojaškega dela, o vodenju, ki ga v vsej zahtevnosti najverjetneje spoznajo tudi drugi, ne le artilerijski častniki, in ki je množici tako imenovanih navadnih vojakov iz mnogoterih razlogov prihranjeno. Morda je omenjeni občutek v gojencih utrjevala tudi dobra volja učiteljev v ŠRO in preskrbljenost šole z učili. »Bili so enkratni učitelji, ki so pokazali zelo vsestransko izobrazbo. Bili so voljni pomagati; če smo bili za katerega od predmetov zainteresirani, so prihajali nazaj tudi popoldne. Vse pa je bilo organizirano na visokem nivoju,« pravi Robert, ki se pri tem spominja, da so trde orehe iz učne snovi gojenci ŠRO trli razen s pomočjo aktivnih častnikov tudi v medsebojnih pogovorih o tej ali oni tehnični pripravi.

Po logiki življenja pa se je bivanje Roberta Kuzmijaka v Jugoslovanski ljudski armadi nekega dne pač dotaknilo meje, ko se vrata šole rezervnih oficirjev odpro in novousposobljeni častniki odidejo stažirat v različne enote. »Šola je bila poglavje zase. Na stažiranju se vse obrne naokrog. To spoznaš šele takrat, ko vidiš, da se čisto tako, kot učijo v šoli, res ne da delati. Na primer: zahtevaš od vojakov, da bodo delali vse po teoriji, pa vidiš, da ne delajo in da ne bodo. Vzrok je v tem, da pričakuješ od teh vojakov ravno toliko volje in spretnosti, kot si je bil vajen na vajah v šoli, potem pa vidiš, da je drugače. Na stažiranju moraš znanju iz knjig dodati svoje izkušnje, svoj trud in svoj jaz. Če kot stažist to združiš, te vojaki poslušajo in bodo od pouka in vaj ogromno odnesli,« dopušča Robert tehtanje dobrega in manj prijetnega v življenju vojaških stažistov.

Ta neuresničena pričakovanja in morda včasih celo zvodeneli upi verjetno mlade častnike obrusijo še bolj kot vsa dotedanja civilna in vojaška šolanja. Za tako preoblikovanje pa je več kot dovolj priložnosti kar vsak dan vojaškega življenja. »Nadrejeni ti da nalogo in jo moraš izpeljati tako, da vojska ne trpi in da ustrežeš ukazu. Kako človek lahko naredi to dvoje? Iz izkušnje povem, da sem komando ‚opremil' na tak način, da so vojaki ukaz izpolnili nekako z dobro voljo. Na silo, z maltretiranjem ne uspeš, narediš razdor. Včasih se zdi čudno, kako lahko vodiš delo prek sto ljudi. To vodenje je s principom funkcioniranja vojske seveda možno, deluje načelo subordinacije, komande prehajajo od višjega k nižjemu,« govori Kuzmijak o edino možnem načinu dela v sistemu, ki ga je spoznal v sivo zeleni uniformi.

Včasih je ukazov stažistu dovolj in preveč. Robert Kuzmijak jih je po prihodu na stažiranje redno prejemal in uresničeval na način, ki je bil od primera do primera različen, vsak dan. Sam sebe je prepričal, da lahko zdrži vse nekako do novega leta, na prelomu 1988. in 1989. leta pa bo šel domov. Bolj ko se je bližalo novo leto, bolj je spoznaval, da bo njegova enota ravno za praznike »dajala stražo«. Vso gonilno silo ti izpije kaj takega. To je preizkus za živce. Takrat sem se toliko pripravil, da bom šel domov, da se nisem mogel sprijazniti s stražo,« ne zanika tedanje potrtosti Robert, ki pravi, da so ga nadrejeni na njegove iskrene prošnje vendarle uslišali, tako da je za novo leto le bil doma. Zdaj pravi, da mu je tisti uresničeni čisto osebni cilj vrnil moči za delo do konca vojaškega roka.

M. LUZAR

29. 3. '90 PRILOGA

V neobvezen premislek

Jugoslavije v soboto ni doma

Ko sem bil še čisto majhen, sem se s tako imenovanim južnim sadjem srečal enkrat na leto. Bilo je za Miklavža, ko je ta prednik Dedka mraza prinesel pomarančo ali dve. Oranžno dobroto sem grizljal reženj za režnjem in hkrati sklenil, da si bom, ko bom velik in v službi, kupil poln zabojček tega sončnega sadeža. In pojedel vse naenkrat. Tega seveda nikoli nisem storil, primer navajam le kot ilustracijo, da nam je v tej državi nekako usojena večna želja za nečem, kar je drugod zlahka dosegljivo.

V naših trgovinah je danes običajno kolikor hočete pomaranč in tudi drugega blaga, lepotna napaka je le, da je vse najmanj enkrat dražje kot v tako imenovanih normalnih državah. Kilogram kivija, to je za naše otroke nekaj takega, kar so bile za nas pomaranče, stane v Jugi 62 din, v Italiji dobite za ta denar dva kilograma in pol te zelene sladkosti. Tako ali podobno je tudi z rižem, sladkorjem, oljem, pralnim praškom, pralnimi stroji, orodjem, televizorji, videorekorderji, računalniki, kavbojkami, perilom, skratka z vsem, kar potrebuje povprečen Jugoslovan. Celo z milom in pasto za zobe, čeprav smo po umivanju med zadnjimi v Evropi.

In tako se po uveljavitvi Markovićevega trdnega dinarja že več kot dva meseca dogaja, da Jugoslavije v petek in soboto praktično ni doma. Vse, kar ima potni list, leze čez naše še vedno odprte meje. V Trstu sem na lastne oči videl, kako imajo nekatere trgovine z živili posebnega uslužbenca, ki spušča Jugoslovane v lokal po paketih. Ko jih gre deset iz trgovine, jih deset spusti noter.

Meja pa ne prestopamo samo zaradi živil, viskija, kave in pralnega praška. Potem ko je naš genialni premier Ante Marković velel na djutiče izobesiti napis »inventura«, se je še bolj kot za časa polnega cvetenja brezcarinskih trgovin povečalo čezmejno zanimanje za zabavno in informativno elektroniko ter pralne in druge stroje.

Račun je nadvse preprost, zlasti še, če greste v Munchen, ki je celo za Nemce Meka elektronike. V tamkajšnji blagovnici Hertie stane barvni televizor Gorenje (ekran 70 cm, teletekst, stereo) natanko 999 DEM, kot tujec lahko računate na vrnitev davka okoli 10 odstotkov te vsote. Televizor vas torej stane okoli 900 mark ali 6.300 din. Na naši meji vam na to vsoto nabijejo 53,68 odstotka carinskih in drugih dajatev. Skupaj je to manj kot 10.000 din. Doma vas stane ista gledalna naprava od 16.800 do 20.000 din. Odvisno od tega, kako staro oziroma novo ceno boste ujeli. Podobno je, recimo, s pralnimi stroji Gorenje. V precej bližnjem Gradcu ga boste lahko kupili (ne da bi se šli Martina Krpana z brusi v vreči) tri do štiri tisoč din ceneje kot doma.

Podobno je seveda tudi z izdelki drugih, tujih proizvajalcev. Pri cenah teh pride na dan predvsem dejstvo, da so to robo v naših djutičih (čeprav brez carine in davka) prodajali zelo zasoljeno. Pa smo vseeno kupovali, saj je bilo vse še vedno neprimerno cenejše kot, recimo, v kakšni Mladinski knjigi. Šlo je predvsem za zastarele modele, po katerih zunaj ni več povpraševanja, če pa to ali ono elektronsko igračo kdo vendarle hoče kupiti, mora biti poceni. V tujini se lahko seveda tudi opečete. Ni vse zlato, kar se sveti, Jugoslovani pa smo znani naivci. Toda če kupujete v uglednih trgovinah, praktično ni možnosti, da bi bili prevarani.

Kaj bo ukrenil Ante Marković s svojo vlado? Jugoslovani kupujejo v tujini, ker je tam skoraj vse ceneje. To po eni strani deluje v prid premierovi želji, da bi domači proizvajalci spustili cene. Je to ob neznanskih Antejevih davkih sploh mogoče? Če domače tovarne ne bodo nič prodale, bodo morale vreči na cesto svoje delavce. Ti brez dela ne bodo imeli denarja. Celo za sorazmerno poceni nakupe v tujini ne. Kdo lahko ustavi to peklensko kolo, ki se vrti vse hitreje? Ante Marković s čibolj zamotano formulacijo o zapori meja oziroma železni zavesi, ki bi zajezila reko deviz in dinarjev, ki tečejo v Evropo, Jugoslovani pa se vedno vrnemo domov?

MARJAN BAUER

Hamurabi ali mož za denar

Dr. Bogdana Oblaka, kandidata ZSMS-Liberalne stranke za člana predsedstva Republike Slovenije, vrhunskega strokovnjaka s področja računalništva v medicini, javnost, zlasti pa bralci Mladine, bolj poznajo pod vzdevkom Hamurabi. S svojim ciničnim humorjem in izjemnim poznavanjem finančnih predpisov je namreč v Mladini razkrival špekulacije vlade, bank in SDK, s tako rekoč preroškimi nasveti pa v letu največje inflacije storil največ za lažje preživetje državljanov Slovenije.

Če bo izvoljen za člana predsedstva, se bo Oblak ukvarjal predvsem z denarjem, davčno politiko ter z razvojem družbe, povezanim s temi področji. Preko denarja se po njegovem namreč da vplivati na dogajanja v družbi, saj ima tisti, ki ima denar, tudi oblast. Slab denar lahko uniči državo, žal pa dober denar ni zadosten pogoj za razcvet države, čeprav je potreben. »Osebno si želim, da bi gospodarski del Markovićevega programa uspel in bi prišli na tržno gospodarstvo. Vendar se mora Slovenija strateško pripraviti tudi na neuspeh Markovićevega programa. V primeru neuspeha je potrebno pričeti z vsemi mehanizmi, ki bodo v resnici zagotovili ekonomsko suverenost, pri tem pa sta najpomembnejša lastni denar in lastna monetarna politika,« pravi Oblak, ki je tudi zaradi tega s še 34 ustanovitelji ustanovil privatno emisijsko banko Lipa Holding, katere direktor je. »V našem podjetju smo proglasili vse stare dinarske kovance za denar, in sicer je kovanec za 100 starih dinarjev en vinar ali stoti del lipe. Ti kovanci so bili po uvedbi konvertibilnih dinarjev denarna trupla, mi pa jih bomo poskušali znova oživiti. Tako jih sedaj vsako nedeljo odkupujemo na ljubljanskem živilskem sejmu, zanje pa ponudimo petkratno ali če gre za večje količine, celo desetkratno vrednost. To je naša kovinska rezerva, na podlagi katere bomo lahko izdali denar. Izračunali smo, da bi morali imeti 10 miljonov dolarjev rezerve, da bi alhko izdali denar,« goreče razlaga scenarij prehoda na lasten denar, če bi ponovno prišlo do povečevanja inflacije.

Seveda se Hamurabi zaveda, da bi moral biti prehod postopen, potekal pa bi preko vzporednega denarja, torej že prej omenjene lipe, ki bi imela za denarni standard košarico drobnoprodajnih artiklov. Vrednost lipe bi določali z indeksom cen na drobno v valuti, ki je oz. bo zakonito plačilno sredstvo v državi — sedaj je to dinar. »Prednost vpeljave lastnega notranjega denarnega standarda v primerjavi z vezavo dinarja na DEM je v tem, da je ob uporabi lastnega standarda možno še vedno voditi ustrezno plačilno bilančno politiko države. Če bi takšen prehod iz hiperinflacije v normalno inflacijo uporabili pri sedanjem odpravljanju hiperinflacije, ne bi uničili naše izvozne industrije, ki jo Markovićev program verjetno bo. Zavedamo pa se, da bo le dobro pripravljena strategija uvajanja vzporednega denarja ob morebitni vnovični visoki inflaciji preprečila katastrofo in vsesplošno bedo, ki se sicer obeta, če bi prišlo do ponovne hiperinflacije,« utemeljuje Oblak.

Poudarja pa, da pri nas gotovo ne bi prišlo do takšnih nesorazmerij v tečajni politiki, če bi že vpeljali lastno valuto. »Iz sorazmerij med dinarjem, lipo in marko smo dognali, da bi moral biti sedaj realni tečaj 14 din za marko, in ne 7 din. Tak tečaj, kot ga imamo sedaj, je dolgoročno poguben za celotno slovensko gospodarstvo, ker imamo pač veliko izvoznikov, a tudi kratkoročno ni moč reševati problema izvoznikov z izvoznimi spodbudami. Kakor koli obračamo, vedno pridemo do zaključka, da bomo morali pač uvesti lastno valuto, če v Jugoslaviji ne bo moč v kratkem urediti denarnega sistema. Ne zatiskamo si oči pred tem, da bodo ob morebitni monetarni odcepitvi tudi spori pri razdelitvi notranjih in zunanjih dolgov, kar pa bo potrebno reševati na mednarodnih sodiščih.«

Oblak opozarja tudi, kako nesmotrno so ljudje doslej porabljali svoj denar, ker pri nas nismo poznali ne delnic ne drugih vrednostnih papirjev. Tako so ljudje investirali denar v reči, ki niso bile nujno potrebne. Da bi zavarovali denar pred inflacijo, so gradili vikende, prevelike hiše, danes pa ugotavljamo, da tako neracionalno porabljene stanovanjske površine, kot jo imamo pri nas, ni skoraj nikjer na svetu. »To je le nekaj spodrsljajev, ki smo jih pri nas storili v minulih letih, in nekaj mojih rešitev oz. rešitev naše privatne emisijske banke, kako je moč še splavati iz težav, preden dokončno ne zabredemo vanje. Ob vsem tem pa se moramo zavedati predvsem nečesa: da denar naredijo ljudje, in ne država,« zatrjuje dr. Bogdan Oblak.

M. BEZEK-JAKŠE

»Željko, tista, ki je umrla, je prišla«

V edini gostilni na Radovici, gorjanski vasi pri Metliki, je od zgodnjega dopoldneva do poznih nočnih ur polno ljudi. Tako je dan za dnem že od lanskega oktobra. Prihajajo iz cele Jugoslavije, največ pa jih je iz obeh strani Gorjancev, se pravi belokranjske in dolenjske ter iz sosednjih hrvaških krajev. A prihajajo tudi od dlje. Toliko jih je, da so avtomobili parkirani tudi precej stran od gostilne, kjer ni zmeraj dovolj prostora. Videti je novomeške, karlovške, zagrebške registrske tablice, pa tudi avtomobile iz Ljubljane, Kopra, Celja in Maribora, na Radovico so se pripeljali celo iz Makedonije. Vse te ljudi, ki dan za dnem potrpežljivo sedijo in čakajo v gostilni, druži nekaj, česar bi se radi vsi znebili — bolezen. In vsi upajo, da bodo do zdravja prišli tukaj v tej belokranjski vasi.

Lani oktobra je v gostilni na Radovici dobil v uporabo eno sobo Željko Gorenc, za katerega je bilo že prej znano, da uspešno zdravi s pomočjo bioenergije. Že leta so ljudje od vsepovsod prihajali po pomoč na njegov dom v Kamenici blizu Radovice. Vendar je pot do Kamenice, zadnjega slovenskega zaselka v tem koncu naše domovine, kjer pa je naseljena le Gorenčeva hiša, zelo slaba. Prav do hiše se sploh ne da priti z avtom, v hiši nimajo ne elektrike ne vode. Tam živi deset ljudi, Željko z ženo in šestimi otroki ter njegova priletna mama. O tem smo pred časom v našem časopisu že pisali.

Odkar je »ordinacijo« lani jeseni preselil na Radovico, je postal Željko pravi dogodek, fenomen, o katerem ne zmanjka govoric, med katerimi je seveda tudi vse polno pretiravanj. Kot na primer tista, da so ga prišli nadlegovat miličniki, potem jim pa avto ni hotel vžgati, ker da mu je Željko izpraznil akumulator. »To so neumnosti, ki jih širijo nedobronamerni ljudje. Z miličniki sploh nisem imel nobenega opravka, razen toliko, kolikor kdo od njih ali kakšna od njihovih žen pride k meni kot bolnik,« pravi Gorenc.

MOČ PODEDOVAL OD BABICE

Željko trdi, da ima sposobnost zdravljenja s pomočjo bioenergije prirojeno, da je to in še kaj »podedoval« po svoji stari mami, ki je bila zeliščarica in je imela tudi bioenergetsko moč, čeprav se je najbrž ni zavedala, a jo je tudi na nezaveden način koristno uporabljala. »Ljudje so hodili k stari mami in ona jih je zdravila z zelišči in polaganjem rok, kot se je takrat temu reklo. Jaz sem kot otrok bil vseskozi z njo.« Po končani osnovni šoli v bližnji žumberški vasi Kašt, kjer je bil Željko med boljšimi učenci, so ga poslali v malo semenišče k jezuitom v Zagreb. To je bila glede na takratne razmere edina možnost, da bi se izšolal. Na vprašanje, zakaj je pustil semenišče, se Željko zasmeje: »Ker sem bil pametnejši od popa.« Kakorkoli že, Željko se je kmalu začel zavedati svojih nenavadnih sposobnosti in moči, začel prebirati tovrstne knjige, prišel v stik z ljudmi, ki so o tem več vedeli, in bil trikrat v Nemčiji, on pravi, da na »specializaciji za uporabo bioenergije«. Tam so mu tudi z instrumenti izmerili njegovo bioenergetsko moč. Gorenc trdi, da ima v Evropi samo en bioenergetik večjo moč od njega. Njemu da so namerili 5.500 enot, medtem ko imajo drugi bioenergetiki 3000 do 3500 enot, navadni ljudje pa 1700 do 1900 enot. »Bioenergija sama po sebi ni zdravilna, jaz jo uporabljam za mikroperacije. To pa je le eden od petih načinov mojega zdravljenja; drugi je akupunktura, tretji so zelišča, največkrat gre za kombinacijo vseh treh načinov. Zdravim pa še na dva druga načina, ki pa ju ne izdam. To je naravna skrivnost, če jo izdaš, si izdal sebe in naravo in izgubiš moč.«

BOLNIKI OD VSEPOVSOD

In kaj naj bi Gorenc zdravil? Pravi, da vse po vrsti. K njemu prihajajo tako otroci kot starci, slepi, gluhi, hromi, paralizirani, neokretni, rakavi bolniki, neplodne ženske, srčni bolniki, ljudje, ki imajo težave s hrbtenico, želodcem, krvnim pritiskom in še in še. »Če ne bi imel pri zdravljenju uspeha, ljudje gotovo ne bi prihajali. Tako pa dober glas seže v deveto vas in ljudje prihajajo od vsepovsod. V glavnem jih naročam, sicer ne bi vsega zmogel, še tako je za dva meseca naprej vse polno. Jaz nič ne računam, ljudi se zdravi s srcem. Kdor ima, mi kaj pusti, kdor ne more, ne, nikomur pa nič ne računam. Kaj bom kakšni stari in ubogi ženski računal? Taki bi moral še jaz kaj dati...« Diagnozo Željko postavi tako, da človeka pogleda na nekaj metrov. »Moja diagnoza se ujema s tisto, ki je napisana v njegovem zdravstvenem kartonu,« trdi. Gostilničarka pravi, da se ljudje, ko prihajajo od njega, čudijo, kako more tako natančno ugotoviti vse njihove težave, in to kar z razdalje nekaj metrov. »Vse je uganil, še take stvari, za katere doslej nisem vedel,« govorijo.

Željko pravi, da ima med drugim precej uspeha pri zdravljenju nepokretnih ljudi. »Pridejo tudi taki, ki so že po več let priklenjeni na invalidski voziček. Pridejo po petkrat, šestkrat, pa se je zgodilo, da je človek prišel k meni v vozičku, potem sva šla pa skupaj za šank na pijačo, drugi je pa bergle kar tukaj pustil.« Gostilničarka pa je povedala, da je eden od teh hotel od veselja njo vzdigniti. »To zdravljenje je pa ena od tistih dveh mojih skrivnosti.« Povedal je za žensko, ki 12 let ni mogla zanosit, po nekajkratnih obiskih na Radovici pa se ji je ta velika želja izpolnila in sedaj bo kmalu srečna mamica. Takih primerov je bilo še nekaj. »Ni dovolj mahati z rokami okoli glave, bioenergijo je treba pravilno uporabljati, če hočem ljudem pomagati in doseči uspehe. Vsakega človeka, za katerega sem prepričan, da sem ga pozdravil, pošljem na pregled k zdravniku, naj se tam znanstveno dokaže, kako in kaj. Pred nedavnim je bil pri meni direktor kmetijske zadruge iz bližnjega hrvaškega kraja. Zaradi bolezni ledvic bi moral na dializo. Ko je šel od mene na pregled k zdravniku, se je pokazalo, da so ledvica zdrava in da dializa ni potrebna. Kako zdravniki gledajo na to moje zdravljenje? Ne vem, doslej nisem imel stikov z njimi, sem pa zdravil tudi njihove otroke, in to uspešno.«

ZDAJ JE GOSPOD DOKTOR

Sprva so se na Radovici iz Gorenca in njegovega početja nekateri veselo norčevali, potem pa je težava tega in onega pripeljala k njemu. »Sedaj bi se, če bi kdo govoril proti njemu, stepli žanj,« trdi gostilničarka. »Sedaj je gospod doktor!«

Sicer pa je bil Željkovega zdravljenja deležen tudi domačin, gostilničar Radoš, ki je imel prej hude težave z nogami, zlasti s koleni. »Ponoči sem moral po petkrat, šestkrat vstati in hoditi po sobi, sicer so me noge neznosno bolele. Željko me je z mazilom in s tisto bioenergijo pozdravil, tako da nimam več nobenih težav,« trdi gostilničar.

Med njegovimi pacienti je tudi mlada medicinska sestra. «Že od malega sem precej slabovidna, 7 let sem nosila očala, 6 let pa kontaktne leče. Dioptrijo sem imela minus 7,45. Po meseca in pol, kar hodim k Željku, se mi je vid izboljšal za 40 odstotkov, to je dokazano pri okulistu, in se še izboljšuje. Sedaj ne nosim ne leč ne očal. Če ne bi sama tega doživela, ne bi verjela. Sem sem prišla zelo skleptična in polna nezaupanja do takih načinov zdravljenja. Potem mi je Željko z rahlim dotikom ustavil srce. Prenehalo je biti, mene pa so začeli preplavljati nenavadni občutki. Po določenem času se me je dotaknil in srce je spet začelo delati. S tem me je prepričal, da ima nenavadno moč in sposobnost,« je izpričala mlada medicinska sestra. Njegova pomočnica pove še za primer predšolskega otroka iz Gradca, ki je imel izredno hudo astmo. Po nekaj obiskih pri Željku je otrokova mamica prišla povedat, da otrok nima več težav. Take in podobne primere Željko, njegova pomočnica in gostilničarka lahko naštevajo kar naprej. Med temi je nedvomno zanimiva tale zgodba. Ženska iz okolice Črnomlja je bila v novomeški bolnici. Od tam so obvestili sina, naj jo pride iskat in jo odpelje domov, ter mu povedali, da za mamo ni nobenega upanja več. Skratka, domov so jo poslali umreti. Sin je mamo res odpeljal domov, potem pa šel na Radovico, če bi Željko lahko prišel k njegovi umirajoči materi. Tam so mu povedali, da ima še veliko ljudi in da pred nočjo ne bo imel časa ter mu svetovali, naj, če se le da, mamo pripelje na Radovico. Res so jo, zavito v odejo in na pol nezavestno pripeljali. »Šel sem k njej v avto in v manj kot minuti se je pogovarjala z mano,« pravi Željko. Sedaj še prihaja k njemu in gostilničarka jo najavi: »Željko, tista, ki je umrla, je prišla. Vzemi jo naprej, da ne bo reva čakala.« Ona pa ga vedno radostno pozdravi z »lepi moj doktor«.

»LOKER« V SRCU

Za medicinsko vsaj malo šolanega človeka, kaj šele za zdravnika, je najbrž pogovor, ki ga je slišal reporter v »ordinaciji« na Radovici, zanesljivo znamenje zdravniškega šarlatanstva. Prišel je človek, ki mu je Željko pomagal pri znižanju visokega krvnega pritiska. Možak — tehtal je kakšnih 100 kil — je začel: »Sedaj imam pritisk 130/70. Se mi zdi malo prenizek. Ne bi moral biti vsaj 140/80?« Ne, če bi imel 140/80, bi tolkel v glavo.« »Ampak se sploh ne premakne, kar naprej je 130/70.« »Se tudi ne bo, jaz vem, na koliko ga moram komu stabilizirati.« Ali pa Željkova trditev, da šum na srcu nastane zato, ker ima srce »loker«, ker so žile napačno prepletene ali preveč »našponane«. To potem on, trdi, uredi tako, da srce premakne in vrne na svoje mesto in šum izgine. «To je malenkost. Takih pacientov bi lahko obdelal sto na dan!« Eno ind rugo je, milo rečeno, nenavadno slišati. Ampak, če je pritisk po obisku pri njem res »stabiliziran« in če je šum na srcu res odpravljen, je glavni smoter dosežen. Kako, s kakšnimi prijemi in metodami, pa je vsaj za bolnike, povsem postranska zadeva. Zdravilo je lahko še tako dobro in najsodobnejše, za bolnika ne velja nič, če ga ne pozdravi ali mu bolezni vsaj ne olajša. Če pa mu po drugi strani pomaga čaj, mazilo ali polaganje rok, ni zanj prav nič pomembno, kako to deluje. Ko gre za zdravje, šteje le učinek.

Pisec teh vrstic se je oglasil pri nekaterih ljudeh, ki so bili pri Željku. Mati mladega fanta je povedala, da je njen sin od rojstva zelo slabo slišal, ves čas je moral uporabljati slušni aparat, a še z njim je komaj malo slišal. Pred dvema letoma pa mu je sluh povsem odpovedal. Po nekaj obiskih pri Željku se je njegovo stanje močno izboljšalo. »Sedaj brez aparata sliši precej bolje kot prej z aparatom. Konec tedna, ko pride domov, si navije radio in pleše. Še nedolgo tega pa je bil povsem gluh!«

NAŠEL TUDI NESREČNO MARJANCO

Oče otroka, kateremu so ugotovili raka na jetrih in ga tudi zdravili za to grozno boleznijo, je prepričan, da so, poleg dolgotrajnega najsodobnejšega zdravljenja v Ljubljani, k otrokovemu bistvenemu izboljšanju, če ne že kar ozdravljenju, pripomogeli tudi njihovi obiski pri Željku. »Gotovo pa je, da je takoj, ko je otroka zagledal, postavil pravilno diagnozo. Prav tako za starejšega otroka, ki je bil z nami in so mu malo pred tem na pregledu ugotovili šum na srcu.«

Deklico, ki je zaradi virusne bolezni oslepela na eno oko, so starši vodili od enega do drugega specialista, celo na Nizozemskem so bili z njo, a jim zdravniki niso dajali kaj dosti upanja. Peljali so jo še k Željku in dekle trdi, da se ji vid vrača. »Kakšno je dejansko stanje, bomo v kratkem zvedeli po pregledu pri specialistu,« pravi dekličina mama.

Željkove nenavadne sposobnosti sežejo tudi na druga področja. Že nekajkrat je povedal, kje naj iščejo pogrešano stvar ali osebo in nanj so se pred nedavnim, ko je izginila mlada Marjanca Matjašič z Božakovega, obrnili za pomoč njeni sorodniki. Željko jim je točno povedal in na zemljevidu pokazal, kje naj jo iščejo. In točno tam, ob Kolpi pri Rosalnicah, jo je njena sestrična našla, mrtvo in strašno razmesarjeno. Željko ima še danes sliko nesrečne Marjance in pravi, da bo razjasnil še neko skrivnost v zvezi z njeno grozno smrtjo.

A. BARTEL

knjižna obzorja

SPOMINI NA SLOVENCE

»Spomin je tista sila, ki v nezavednost porinjena stanja naše preteklosti lahko obudi in nam jih ponudi kot novo obliko doživljanja. Preteklost torej zginja samo navidezno, vsak človek jo vleče za seboj v vsej njeni celovitosti,« je na uvodni strani svojega najnovejšega dela Spomini na Slovence, katerega 1. in 2. del sta izšla skupaj v eni knjigi pri ZTT in Aditu, zapisal njen avtor Jože Javoršek.

Iz razumevanja posebnih moči in razsežnosti spomina, ki v nekaterih svojih sestavinah lahko seže tudi pre komeja posameznikovega življenja, si je Javoršek postavil osnovo, na kateri je zgradil pripoved — spomin na življenje na Slovenskem od začetka tega stoletja do začetka druge svetovne vojne. S prepletanjem elementov klasičnega romana, avtobiografije, eseja in razmišljanj o kulturnem in političnem življenju Slovencev je ustvaril literarno podobo prve polovice 20. stoletja na Slovenskem, ki deluje prav zaradi svoje podprtosti z esejističnim, reflektivnim in avtobiografskim zelo prepričljivo, pa naj gre za odlično napisana poglavja o bojih na soški fronti, oris trškega in mestnega življenja ali pa za razmišljanja o politični usodi in značaju slovenskega naroda.

Kot rdeča nit Javoršković Spominov se izrisuje premislek o nedoraslosti Slovencev za pravilne odločitve v usodnih zgodovinskih trenutkih. V tem pogledu bo morebitno nadaljevanje Spominov na Slovence nedvomno še posebej zanimivo, saj bo zajelo obdobje, ki ga splošno ocenjujemo kot izjemno pomembno za slovenski narod. Javoršku se z njim odpira možnost, da napiše veliki slovenski tekst. Oba že izdana dela ga obljubljata.

M. MARKELJ

SLOVENSKI ŠOPEK S TUJEGA

Nedavno je pri Alephu izšla kot dvaindvajseta knjiga te zbirke antologija slovenske zdomske poezije zadnjih štirideset let s pomenljivim naslovom To drevo na tujem raste. Pesmi je izbral in uredil Ciril Bergles, ki je tudi napisal spremno besedo in kratke bibliografske podatke o avtorjih. To je prvi tovrstni zbornik zdomskega pesništva, ki so ga natisnili v Sloveniji, ni pa prvi, ki v takem obsegu predstavljajo to poezijo. V Argentini je že leta 1980 izšla Antologija zdomskega pesništva in nanjo se je kakor tudi na slovenske zbornike in koledarje v tujini naslonil sestavljavec zdajšnje antologije. Seveda ima ta precej več imen avtorjev in novih pesmi, ki jih je bilo treba poiskati tudi v zdomskih glasilih in tisku povsod tam, kjer bivajo izseljeni Slovenci.

Okoli 170 strani obsegajoča antologija To drevo na tujem raste prinaša verze dvainštiridesetih pesnikov, ki kot slovenski zdomci bivajo na vseh koncih sveta. Kajpak je Slovencev, ki v zdomstvu pišejo pesmi, precej več in tudi iz drugih držav, ki tu niso omenjene, so. Povsod so otočki slovenstva in poezija v znatni meri pripomore, da se ohranjajo in živijo dalje.

Kot rečeno, je ta poezija nastajala štiri desetletja in zorela na tujem, kjer se je pač udomil slovenski človek, ki so ga zdoma pognale neprimerne in zanj nesprejemljive ali celo krivične socialne, ekonomske in politične razmere. Je pesniška zgodba o usodi našega zdomstva, a nič manj žlahten sad ustvarjalne moči posameznikov, skupin in celo generacij slovenske diaspore. Temeljno doživetje zdomskega pesnika je razpetost med domovino in tujino, njegov ustvarjalni najboj se napaja iz nenehnega, nezadržnega hrepenenja po vrnitvi. Ali kakor pravi pesnik Bert Pribac: »Kakor trta, presajena v tuji vrt / smo temno pognali / svojo bolnozeleno rast / in se prilagodili senci tujih dreves, / medtem ko nam jadra srca / plovejo ob obali lepih Vid.«

I. ZORAN

ISTRSKE ŠTORIJE

Založba Kmečki glas izdaja zanimivo knjižno zbirko Glasovi, v kateri izhajajo zapisi še živega slovenskega ljudskega slovstvenega izročila. Zaenkrat sta izšli dve knjigi, vendar je tudi to dovolj, da je zbirka zbudila precej pozornosti. Kot druga knjiga je pri Glasovih izšla zbirka 180 kratkih istrskih štorij, ki jih je pisatelj Marjan Tomšič zbral pod skupnim naslovom Noč je moja, dan je tvoj.

Gre za kratke povedke v narečju, kot se govori v slovenski Istri. Najprej so jih zbirali otroci gračiške šole na pobudo tamkajšnjega učitelja in pisatelja Marjana Tomšiča, ki je mlade zagrel za tovrstno zbiranje. V nekaj letih so za šolsko glasilo nabrali obilo najrazličnejših povedk. Nastalo je bogato etnološko gradivo, iz katerega je potem Tomšič opravil izbor. Nekaterim pričevanjem in povedkam starejših Istranov je ponovno prisluhnil in jih ponovno zapisal ter razširil. Tako mu je na rešetu kvalitete in avtentičnosti ostalo 180 pripovedi. Razporedil jih je v šest tematskih skupin, ki govore o nesrečni ljubezni preko groba, o štrigah in štrigonih, o parapsiholoških izkušnjah Istranov, o pravljičnem, o težkem življenju pred več leti in o smešnih prigodah.

Zbrane štorije ponujajo izredno zanimivo branje, ki razgrinja magični duhovni svet Istranov. Povedke zvenijo še posebej očarljivo, ker so zapisane v narečju. Morebitne bralne nesporazume pa odpravlja priloženi slovar narečnih besed.

MiM

TOMŠIČEVA BRIGADA 1943

Obsežna monografija o Tomšičevi brigadi, ki jo pripravlja in piše Franci Strle, se je pred kratkim povečala za novo knjigo, in sicer je pri Naši obrambi izšla 3. knjiga, ki zajema obdobje od julija leta 1943 do prvega dne naslednjega leta. To je bilo pomembno obdobje v zgodovini NOB, saj je prineslo zlom fašistične Italije, poraz belogardistične vojske in veliko nemško ofenzivo.

Strle je bojno pot Tomšičeve brigade popisal na zanj značilen način: z obiljem podatkov, imen, pričevanj, z ozriom številnih podrobnosti, ki dajejo pripovedi življenjsko pristnost. Tako sledimo tomšičevcem ne samo z neprizadetim očesom objektivne zgodovine, marveč nas avtor vodi skozi zgodovinsko dogajanje tudi tako, da ga doživljamo skozi opti-

ko mnogih življenjskih usod navadnih borcev, kar je nedvomno tista odlika Strletovega pisanja, ki daje branju posebno privlačnost.

DORA

Zbornik Dora KL Mittelbau, ki govori o istoimenskem taborišču in je izšel pri Založbi Borec, je pomembna novost med taboriščnimi monografijami pri nas. Dachau, Mauthausen, Rab in druga taborišča, kjer so med zadnjo vojno trpeli slovenski rodoljubi, so zvečine dobro obdelana in poznana. Drugače pa je s taboriščem Dora, ki je bilo ves čas obstoja pod posebnim režimom in tajno, kasneje pa se o njem ni dosti ne pisalo in ne govorilo.

Kot razgrinja zbornik, ki ga je uredil Milan Filipčič, je taborišče nastalo v podzemlju Harza, kamor so Nemci preselili raketno središče in proizvodnjo slovite velike rakete-bombe. V taborišču je pri tem projektu med drugimi ujetniki delalo tudi več Slovencev. 30 preživelih je napisalo svoja pričevanja o življenju v tem podzemnem peklu in tako je nastal zbornik, ki ga bo marsikdo z zanimanjem prebral.

KNJIŽNI TELEGRAMI

- Mladinska knjiga je izdala dva prvenca v zbirki Pota mladih: roman Mateje Mahnič **Me punčke** in pesniško zbirko Jožeta Žoharja **Aurora Australis**.
- Gospodarski vestnik je izdal dve novi knjigi s področja menedžmenta in podjetniškega vodenja: Staneta Možine in Marjane Merkač **Vodenje, podjetja** ter Natana Bernota **Podjetništvo**.
- V zbirki Analecta je kot izredna številka Problemov izšel zbornik teoretskih interpretacij **Ukradeni Poe**.
- Pri partizanski knjigi je v zbirki Znanstveni tisk izšla knjiga Marka Kerševana **Religija in slovenska kultura**.
- Pri celovški Mohorjevi družbi je izšel roman Leva Detele **Stiska in sijaj slovenskega kneza**.

POHIŠTVO

STARO ZA NOVO

SALON ARK
LESNA INDUSTRIJA IDRIJA

Staro in novo pohištvo — dve težavi hkrati, ki ju najlaže rešite s pomočjo Lesne industrije Idrija, saj vam prodamo pohištvo po načelu »staro za novo«. Svetovanje na domu, dostava in montaža novega pohištva in odvoz starega. Vse, kar morate storiti, je, da pokličete enega od svetovalcev LI Idrija ali salon ARK:

— v IDRIJI, telefon 065-71-855 in

ALOJZ KOPINA, tel. doma 068-44-258
STANE TURK, tel. doma 068-27-653

LI IDRIJA vam svoje pohištvo ponuja po načelu »staro za novo«!

UGODNI POGOJI ZA PLAČILO Z GOTOVINO!

SILIKATNI FASADNI ZIDAK NF 1/1
SILIKATNI MODULARNI BLOK 4/1
CEPLJENA SILIKATNA FASADNA OPEKA

OPEKARNA-RUDNIK BREŽICE

MALOPRODAJNE CENE DIN/KOS

CENE VELJAJO fco PROIZVAJALEC NALOŽENO NA KAMION

VRAČUNAN JE 25% POPUST OB GOTOVINSKEM PLAČILU

PORABA/m²:

ZIDAK	55
BLOK	23 (zid 20), 34 (zid 30)
250 x 65	55
250 x 120	23

NAZIV	FORMAT mm	DEB. mm	Z DAVKOM bela	Z DAVKOM oker, rdeča	BREZ DAVKA bela	BREZ DAVKA oker, rdeča
ZIDAK	250x120x65		3,53	4,14	2,71	3,18
MOD. BLOK	290x190x140		13,02		10,00	
COS 20	250x65	20	1,32	1,45	1,02	1,12
COS 24	250x65	24	1,32	1,45	1,02	1,12
COS 30	250x65	30	1,36	1,52	1,04	1,17
COS 40	250x65	40	1,76	1,93	1,36	1,49
COS 60	250x65	60	2,63	2,92	2,02	2,25
COS 80	250x65	80	3,56	3,81	2,75	2,94
COV 33	250x120	33	3,79	3,79	2,93	2,93

OPEKARNA — RUDNIK BREŽICE; ŠENTLENART 71; 68250 BREŽICE *TEL.: (0608) 61-221, 61-798*

Mercator krka

Kmetijska zadruga Krka, n.sub.o. Novo mesto

TZO Kmetovalec, n.sub.o.
Novo mesto — Graben

Razpisna komisija zadružnega sveta razpisuje dela in naloge

DIREKTOR TZO — individualni poslovodni organ

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
1. da so državljani SFRJ in izpolnjujejo splošne pogoje po zakonu,
2. da imajo končno šolsko izobrazbo VI. ali V. stopnje kmetijske, organizacijske, ekonomske ali pravne smeri ter 3 oz. 5 let delovnih izkušenj v svoji stroki,
3. da imajo sposobnost vodenja, organiziranja in usklajevanja delovnega procesa,
4. da izpolnjujejo pogoje po 511. čl. ZZD.

Kandidati naj pisne vloge z dokazili o šolski izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo na gornji naslov z oznako »za razpisno komisijo TZO« v 15 dneh po objavi.
O imenovanju bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

DELAVSKI SVET
Belokranjskega gradbenega podjetja

begrad

ČRNOMELJ

razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

I. DIREKTORJA PODJETJA
II. VODJO FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

pod I.
— da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene, strojne ali ekonomske smeri
— da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih
— da ima sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti

pod II.
— da ima visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri
— da ima 3 leta delovnih izkušenj na ustreznih delih

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema delavski svet podjetja Begrad Črnomelj v 15 dneh po objavi razpisa.
O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili v 8 dneh od dneva sprejetega sklepa o izbiri. Sklep o izbiri bo sprejet v 15 dneh od dneva poteka razpisnega roka.

OBRAZI

Nekatera srečanja so tudi usodna

Vse se je zgodilo tako nenadoma. Še trenutek prej je veter nagajivo pihljal skozi lase, prijetno je šumel mimo ušes, enakomerna pesem motorja se je izgubljala v zelenju, med travniki in njivami, obsijanimi s popoldanskim soncem, za motorjem pa se je dvigal oblak prahu, stalnega spremljevalca makadamskih cest. Nato pa strašen pok in tema. In tisti trenutek, v tistem poku se je spremenilo Tonetovo življenje. Ni ugasnilo, čeprav so se mnogi čudili, celo strokovnjaki, in rekli, da po takšnih poškodbah ni dosti možnosti, da bi ostal živ. Pa je, čeprav čuti posledice še danes.

Bilo je tako, da se je Tone tistega poletja s svojim močnim puchom peljal od Višenj proti Ambrusu, zadaj pa je sedel njegov prijatelj. Z nasprotne strani je precej hitro pripeljal drugi motorist, prav tako s sopotnikom, in katastrofa je bila neizbežna. Sopotnika sta jo odnesla z manjšimi praskami, Tone se je po daljšem času ovedel šele v bolnišnici, motorist, ki je tako nesrečno prečkal ovinek in se najprej srečal s Tonetovo glavo, pozneje pa še z obcestnim kamnom, pa je kmalu po nesreči izdihnil. Bilo je to leta 1962, ko je bilo na cestah še malo motornih vozil, so pa bila taka srečanja tembolj nevarna, saj motoristične čelade še niso bile v navadi. Precej operacij in precej bolečin je moral Tone v dveh letih, dokler ni dobro okreval, prestati. Obrazne kosti je imel vse iznakažene. Pa vendar je sedaj na njem komaj opaziti sledove nesreče. Zato pa je njegovo življenje čisto drugačno. Tone Škufca je danes uradnik na krajevnem uradu Hinje. Pozna ga najmanj polovica Suhe krajine, on pa svoje Suhokranjce, saj v uradne knjige beleži marsikateri prelomni datum v njihovem življenju. Je pa tudi prvi, h kateremu se s svojimi problemi zatekajo. Če ne bi bilo omenjene nesreče, bi bil Tone verjetno še sedaj kmetijski tehnik.

Omenili smo že, da Tone dobro pozna ljudi v Suhi krajini. Ne samo pozna, tudi čuti z njimi, in ve, iz kakšne snovi je izklesana suhokranjska duša, saj je tudi sam eden izmed njih. Rojen je bil namreč na Lopati, ravno toliko pred drugo svetovno vojno, da je videl cvetočo pokrajino med vojno oveneti in po vojni skorajda izumreti. Vihar, ki je divjal skozi te kraje, je izruval marsikatere rodovne korenine in zaman je upanje, da bi pokrajina še kdaj zablestela v nekdanjem sijaju. Knjige, ki jih piše Tone, pričajo o tem. Listov z vpisanimi rojstvi je vse manj, tistih s preminulimi pa vse več. Žalosten soj je nad pokrajino in človek mora biti res optimist, da v njem prepozna zarjo novega dneva.

Tistih prelomnih dni se Tone Škufca še dobro spominja. Rasel je kot kozliček na gmajni, saj sta bili šoli na Hinjah in v Žvirčah zaprti. Spominja se bombardiranj, požigov, hajk, rekvizicij in likvidacij. Vse to je spremljal z otroškimi očmi, s trepetom prestrašenega otroškega srca. Videl je, kako je, medtem ko ga je teta tiščala k tlom v gnojni jami, bomba iz nemškega letala uničila njihovo domačijo. Videl je soj požara v sosednjem Visejcu, ki so ga prav tako napadli nemški bombniki. Šele z devetimi leti, po vojni, je prvič prestopil šolski prag in v nekaj letih vsrkal vase vso izobrazbo, ki jo je lahko dala takratna podeželska osnovna šola. Pretirano dosti pač ni bilo, saj otroci iz teh krajev itak niso bili namenjeni za šole.

Tone izhaja s kmetije. Oče je bil furman in je večkrat prevažal blago za trgovca Možeta z Dvora. Tako je le bilo nekaj zaslužka za domačiji, krvavo potrebnega, saj je bilo pri hiši kar osem otrok. Po šoli je Tone kot večina kmečkih fantov prežal na priložnostna dela. Delal je v gozdu, žgal apno, pomagal doma in tako je minil čas do vpoklica v vojsko. Tudi potem, ko je odslužil vojaščino, ni bilo kaj dosti bolje, dokler se ni ponudila priložnost: kmetijska srednja šola na Grmu s pospešenim programom za nadarjene, nekoliko starejše kmečke fante. Tone je priložnost izkoristil in v dveh letih maturiral. Bil je štipendist žuženberške kmetijske zadruge. Toda veselje ni trajalo dolgo. Kmalu je prišlo do usodnega srečanja, ki smo ga opisali na začetku. Od leta 1964 je torej Tone Škufca uradnik na krajevnem uradu v Hinjah, poleg tega pa že dolga leta tudi tajnik krajevne skupnosti. Na neki način deli usodo pokrajine, v kateri živi. Nenadoma je prišlo do velikega poka, do šoka, ki je življenje vtiril popolnoma drugam. Povsem subjektivne so lahko sodbe o tem, ali bi bilo bolje tako ali drugače. Eno pa je vendarle jasno: poti nazaj ni.

TONE JAKŠE

Stopajmo počasneje, pa bomo morda koga prehiteli

Človek ne ustvarja več,
le gradi še. (Prof. dr. France Avčin)

Pred desetletjem sem se oglasil v prid ohranitve naravne podobe Gorjancev. Zbodli so me načrti, ki so predvidevali preobrazbo Gorjancev v dolenjsko Kranjsko Goro. Še vedno sem za to, naj nam pogorje, izza katerega Dolenjcem vzhaja sonce, pomeni samo tisto, kar je samo po sebi že od nekdaj: eden od redkih prvotnih bukovih gozdov v srednji Evropi, geomorfološki spomenik in hidrološki rezervat. Sem zoper vsiljene možnosti, s katerimi se ubije na desetine drugih, tem krajem primernejših ali zanje celo življenjsko pomembnih. Mednje sodi zdrava pitna voda, ki se zbira nad onesnaževalci s sodobno poljedelsko kemijo.

Gorjanci ne potrebujejo spreminjevalcev, ki bi jih radi napravili uporabne, ampak obzirne gospodarje in spoštljive častilce. Prizadevanja, da bi jih prisilili v simbiozo s kupom dejavnosti, ki vanje ne sodijo, so samo pripravljanje terena za udejanjanje vsakršnih modnih muh. Svoj vzorec sožitja so sami določili že davno pred nami, moramo mu samo tenko prisluhniti.

Na svoje pisanje sem vedno dobil odgovore, ki so si bili vsi v nečem podobni. Izražali so ogorčenje nad mojimi nazadnjaškimi zamislimi, s katerimi prebivalcem pod Gorjanci ne privoščim velikanskega turističnogospodarskega razcveta, in — nikoli niso bili podpisani z imenom, ampak kot društvo ..., krajevna skupnost ali odbor za... itd. Najhrabrejši med ‚razvojniki' pa je na vrata Dolenjskega lista obesil nepodpisan listek z bodico: »Pisec članka ‚Nekoliko drugače o dolenjski Kranjski Gori' bi rad Dolenjsko ogradil s plotom, Dolenjce pa proglasil za medvede.«

Medvedje znane in dobro zaščitene vrste so od tedaj na Gorjancih napravili že veliko nepopravljive škode. Marsikateri načrtovalec smučarske Meke v naših vinorodnih krajih se je hvala bogu že odrekel proizvodom svoje razburkane domišljije, čeprav ni še tako daleč čas, ko so potencialni graditelji na Gorjancih ostro zahtevali izdelavo zazidalnega načrta zanje. Strokovnjaki za zimskošportni turizem v Podgorju so svoje projekte začinjali s puhlicami, kot so splošni družbeni interes, interes SLO in podobne. Z njimi so dobro vzgojenega občana vedno podrli na kolena in ga utišali.

Gorjanci na srečo še niso vsevprek razriti in pozidani s črnimi in drugačnimi gradnjami. To jim daje vrednost, ki jo bo znal ceniti prihodnji turist, nastanjen v dolini pod njimi. Nezadržno prihajajo časi, ko bo turizem, iztržil tem več, čim manj bo vsiljiv z gradnjami. To nam končno s čisto otipljivimi ukrepi dopovedujejo tisti, ki so najlepše končke svoje dežele pozidali in poasfaltirali, da bi vanje usmerili turizem, zdaj pa hotele rušijo in ustvarjajo zelenice. Na španskih Balearih so začeli padati hoteli. To je dejanje, ki bo dokončno pomagalo prevrednotiti turistične vrednote in ki bo poudarilo prednosti dežel, kakršna je naša.

Tudi Gorjanci bodo zanimivi za trženje, če na njih ne bo zidovja, železja in asfalta. Za uspešnost takega turizma pa je treba veliko domišljije, če ne že kar zelo goste pameti. Posebno nerodno je to, da večina naših načrtovalcev razvoja tisto, kar so drugi že prepoznali kot napake, imenujejo splošni družbeni interes, pot v Evropo itd. Preveč besede imajo strokovnjaki v narekovanjih, ki spreminjanju narave v poligon za lovišče svojih muh pravijo razvoj. Nočejo priznati, da razvoj ni vedno tudi že napredek.

Slovenija je na primer 491-krat manjša od Kanade, pa je do svoje narave precej bolj brezbrižna kot ta prostrana severnoameriška država. Na ta košček sveta si prizadevamo zvleči vse, za kar je drugim že pošteno žal, da imajo. Tako bo tudi s slovenskim cestnim križem, za katerega strokovnjaki, ki se zavzemajo za resnično družbo umirjenega blagostanja, trdijo, da bo predvsem velik križ. Tudi stranka, ki ima narejen program za srečo ljudi in zeleno Dolenjsko, se ne more otresti navdušenja za čezcelinsko avtomobilsko cesto, čeprav v isti sapi obljublja, da bo razmišljala ekološko. Zato njene vrednote zvenijo tako skladno, kot je lahko usklajen načrt, da bomo prašiča zredili s stradanjem. Cesta, kakršno nam napovedujejo, je lahko kvečjemu nujno zlo, ne pa življenjskega pomena za gospodarski in družbeni razvoj Dolenjske. Nekako tako misli tudi mag. Breda Gajšek, ki je o tem križu križev v Sloveniji zapisala naslednje misli:

Gradnja čezcelinskih prometnic na način, kakršen je zdaj v veljavi v Sloveniji, ni nič drugega kot prostovoljno suženjstvo (okupacija). Tujim bogatinom bomo zgradili moderne ceste na dragocenih virih pitne vode in kmetijskih površinah, za to pa bomo najeli draga posojila in jih odplačevali v nedogled. Morali bi reči: dobro, če ceste že morajo biti, vam bomo dali našo zemljo, seveda čim manj, pri čemer nam boste moralli plačati vse stroške gradnje. Jasno je, da avtoceste potrebujejo tisti, ki veliko proizvajajo, zato so življenjsko vezani na izvoz. Zdaj se jim ponuja priložnost, da bodo težke tovore prevažali po naših avtocestah za (pre)majhne odškodnine. Že tako skromni preostanek narodnega dohodka bomo podarili bogatinom, kakršni so članice ES, in nekoliko manj bogatim sosednjim državam. Pri tem naj spomnimo na lanski julijski sestanek predsednikov vlad Jugoslavije in Italije, kjer so govorili o »naravnem mostu«, preko našega ozemlja med Grčijo in drugimi članicami ES. Kaj pa je tak »naravni most« drugega kot možnost neomejenega in poceni tranzitnega prevoza. V Švici, eni najbogatejših držav daleč naokrog, so prav zdaj sklenili, da bo poslej čez njihovo ozemlje možno voziti samo z lažjimi tovornjaki, težji bodo morali na železnico in vse stroške bodo morali plačati tisti, ki prevažajo čez švicarsko ozemlje. Vzrok: ohranitev Alp, torej njihove prvobitne narave, saj vedo, da turizma ne bo, če bo naravna uničena (konec navedka).

Ali je orjaška čezcelinska cesta Sloveniji res potrebna in ali je res ‚življenjskega pomena za gospodarski in družbeni razvoj Dolenjske'? Da, če je življenjski cilj Dolenjcev, da sami sebe čimprej ukinejo.

Dolenjska porebuje varnejšo cesto, toda velikanska tranzitna cesta gotovo ni edina enačba zanjo. In ker je vse opozarjanje zaman, kajti cesta je vrisana v evropski zemljevid, se potolažimo, da bo Slovenija postala srečna prehodna deželica, ponosno prometno vozlišče srednje Evrope. Mislim, da z njo ne bomo vstopili v Evropo, zanesljivo pa bomo nagrajeni z njenim prometnim smradom, strupom in hrupom. Cesta, kakršno bomo dobili, ne bo cesta, ki bo Slovence kam peljala, to bo cesta, ki bo šla mimo. Za dolenjski turizem bo storila dvoje: turiste bo bliskovito popeljala skozi Dolenjsko, zaradi svoje bližine pa bo najbrž začela zbujati dvome o kakovosti počitniškega bivanja pri nas. Veliko veselja pa bo priredila Turkom, Grkom in drugim, ki se bodo še množičneje in hitreje prevažali z dela v zahodni Evropi domov. Pri nas se bodo ustavljali kot doslej. Na tla bodo vrgli odejo, malo pomalicali, pospali, nam pustili prazne nemške in avstrijske pločevinke in jo ubrali naprej. Povrh vsega pa še ne bodo vedeli, kako silno smo si prizadevali, da bi jim cesto smeli zgraditi!

Slovenijo lahko v lepem vremenu z enim samim pogledom objamemo z Gorjancev na jugu do severne meje. Premajhna je, da bi nam kljub prizadevanjem v njej uspelo zbrati vse zmote razvitega sveta. Uspelo pa nam jih je zbrati že toliko, da naša dežela postaja zbirka eksponatov vsega grdega: imamo JE, rudnik urana, hrepenimo po velikanskih čezcelinskih cestah. Ne znamo živeti majhnosti svoje domovine, ves čas jo napenjamo na preveliko kopito. Tudi Dolenjci svojo Dolenjsko. Gradili smo veliko industrijo. Zanjo je bilo treba uvažati delavce. Delavci potrebujejo stanovanja itd. Količina, ne kakovost, razvoj, a ne napredek.

Človeštvo bo napredovalo in preživelo le, če se bo odločilo za omejitev gospodarske in svoje številčne rasti. Nič ne bi bilo narobe, če bi tako gledanje na planetarno sožitje vsega živega vplivalo tudi na življenjski slog Dolenjcev in njihove odločitve o posegih v naravo. Čas pridnega kimanja znanilcem napredka, ki so prinašali samo razvoj in razdejanje v naravi in v glavah, bo minil. Manjka le še malo več zdrave konservativnosti in vere, da je treba včasih za to, da koga prehitiš, hoditi malo počasneje.

JANEZ PENCA

Za kristjane je politika skupni blagor

Po skoraj polstoletni politični odsotnosti in družbeni drugorazrednosti so pred letom dni, natančno 10. marca 1989, na pobudo Društva 2000 v Ljubljani ustanovili Slovenskokrščansko socialno gibanje, ki se je proti koncu lanskega leta preimenovalo v politično organizacijo Slovenski krščanski demokrati (SKD). SKD so del Demosa, se pravi demokratične opozicije, njihove temeljne programske točke pa zajemajo odnos do človeka (dostojanstvo in pravice), družine (pogoji z razvoj), naroda (sprava, svoboda, nov narodni program), družbe (demokracija, opredelitev novega družbenega in gospodarskega reda, solidarnost, sožitje z naravo) in države (polna suverenost). S predsednikom Slovenskih krščanskih demokratov Lojzetom Peterletom, dolenjskim rojakom iz trebanjske občine, nekdanjim dijakom novomeške gimnazije, je tekel pogovor na temo slovenski kristjani in demokratizacija.

»Slovenski kristjani začenjamo politično življenje na novo, ne začenjamo pa ga brez zgodovinskih in duhovnih temeljev. Res pa je, da dosedanji prispevek krščansko navdahnjene politične misli in prakse na Slovenskem še ni doživel objektivnega zgodovinskega ovrednotenja. Narod brez zgodovinskega spomina je zapisan smrti. Sezimo zato tu vsaj z nekaj osvetlitvami v preteklost, da nam bo lažje razpravljati o sedanjosti in prihodnosti. Letos praznujemo 100-letnico prvega slovenskega krščanskega političnega društva, za tem pa bomo praznovali vrsto obletnic, ko se bomo spominjali predvsem velikih dejanj socialnega, prosvetnega, političnega, gospodarskega, kulturnega delavca J. E. Kreka, človeka, ki mu, kljub temu da je bil duhovnik, ne more nihče očitati klerikalizma, pač pa so mu tudi politični nasprotniki priznavali izjemno demokratičnost in spoštljivost do drugega in drugačnega. Krek je prva oseba močnega slovenskega krščansko socialnega gibanja, ki je poskušalo v tedanjem času reševati nelahko socialno vprašanje na Slovenskem in bilo pri tem zelo uspešno. Naj omenim le več kot 600 zadrug, zadružno misel, široko prosvetno delo. A o tem velikem slovenskem možu ni smel biti posnet film, še obletnice njegove smrti se nismo smeli spominjati.

Spomnimo se enkratne osebnosti dr. Andreja Gosarja, najbolj verodostojnega nadaljevalca Krekovega dela. Njegovo delo Za nov družabni red bi bilo v marsičem vredno aktualizacije, predvsem pa bi bila vredna posnemanja njegova etična drža, in to v časih, ko se je načelnost plačevala z življenjem. Spomnimo se Slovenske ljudske stranke, o kateri v šoli nismo slišali dobre besede, ki je lep čas imela na Slovenskem absolutno večino, njeno avtonomistično obdobje pa lahko štejemo med svetlejše čase slovenske politike. Tudi ta stranka bo morala doživeti objektivnejše vrednotenje vključno z njenim voditeljem dr. Antonom Korošcem.

Tako pri Kreku, Gosarju, Slovenski ljudski stranki in krščanskih socialistih lahko najdemo pomembna etična, strokovna in politična oporišča za današnji politični angažma na podlagi krščanskih vrednot. Zato nam je potrebno o preteklosti čim več resnice in čim manj ideološkega krojenja.«

• Kdaj in zakaj je prišlo do umika slovenskih kristjanov iz političnega življenja? Kakšne so posledice te dolgoletne politične abstinence na eni in politične ekskluzivnosti na drugi strani?

»V maternici NOB se je rodila boljševistična revolucija, ki je bila naravnana izrazito protikrščansko, protiversko in proticerkveno. Prve likvidacije so zadele kristjane, tako tudi zadnje, po vojni, brez sodbe in v tragičnem številu. Celo tistim kristjanom, ki so se odločili za sopotništvo s Partijo, je trda predla. Čim se je začela vojna sreča pri Stalingradu nasmihati Sovjetom, že je kominternovski obrazec nesrečno zaživel z dolomitsko izjavo. Konec je bilo koalicije enakopravnih političnih osebkov. Diskvalificiranje vere kot vrednostne izbire in njeno potiskanje v zgolj zasebno sfero, izločanje nekomunistov iz politike je imelo za posledico depolitizacijo kristjanov. Odslej je deloval Sistem. Neprodušno, izločujoče, grozeče. Štetja, premestitve, odpustitve, zapori, prisilno delo, moralno-politične kvalitete, Kocbekova zgodba. Od takrat smo morali živeti kot sovražniki. Vojna se je latentno nadaljevala.

Cerkev se je zdesetkana potegnila v defenzivo in kristjani so ohranjali svoj vrednostni svet v tihem nasprotovanju. Prepričan sem, da bi bila brez tega tihega vztrajanja naša politična pomlad nemogoča. Cerkev je bila nek čas edini prostor drugačnosti.

Marsikje nas ljudje opozarjajo, da se krščanstvu politika ne spodobi. Do takih sicer dobronamernih opozoril prihaja zaradi pojmovne zmede, ki jo je zakrivil ideološki pouk. Če je politika tisto, kar je počela komunistična partija, potem se za kristjana res ne spodobi. Vendar je za nas politika prizadevanje za skupni blagor, v tem smislu pa je naša pravica in dolžnost. Ne morem si predstavljati, da bi procesi demokratizacije tekli v Sloveniji brez zavezujoče soudeležbe kristjanov. Ne zaradi naše statistične večine, ampak zaradi naše pripadnosti etosu. Če se kristjani ne bi politično prebudili in sprejeli soodgovornosti za družbeni razvoj, potem bi lahko rekli, da je Partija uspela ateizirati slovensko krščanstvo. Ali povedano drugače: vera brez del je mrtva. Dela pa je obilo. Ne gre samo za vzpostavitev polne slovenske suverenosti in tržnega sistema, gre tudi in predvsem za moralno obnovo slovenstva. Brez tega temelja je vse prestrukturiranje zaman. Brez etike ne bo veselja do življenja, ne spoštovanja materinstva, ne varstva spočetega življenja, ne solidarnosti s tisoči, ki bodo v kratkem ostali brez dela. Seveda pa ne bomo prepričljivi s kabinetno etiko niti s sklicevanjem na etiko kot nekakšno marmelado na kruhu, ki ga je odrezal nekdo drug. Navzoči moramo biti tudi pri rezanju kruha, se pravi pri temeljnih odločitvah, ki bodo oblikovale našo družbo.«

• Kaj namerava vaša stranka narediti za ponovno politično afirmacijo slovenskih kristjanov?

»Treba bo prevzeti soodgovornost za dogajanja v tej družbi. Politika je namreč vse, tudi to, če je kdo tiho, če sprejema to, kar drugi namesto njega odločijo. Do sedaj je bil problem kristjanov, da so se zadovoljili s to vlogo, da so nekje na koncu družbenega stroja čakali, kaj bo iz tega stroja prišlo ven. Ta družbeni stroj pa producira tudi invalide, revne, lačne in pohabljene ljudi, mi pa stojimo na koncu in dajemo »vbogaime«, skratka, ostajamo samo na tej simptomatski ravni. Tako pa ne gre več. Seveda nobena družba nikoli ne bo delovala kot božje kraljestvo na zemlji, tako da ne bi bili ljudje več v stiski, da ne bo treba nobenemu več pomagati, in na tem področju bo tudi za nas kristjane dela še več kot dovolj. Vendar moramo sodelovati tudi povsod tam, kjer lahko s svojimi odločitvami vplivamo na to, kaj bo ta družbeni stroj ‚sproduciral'. Zato je pomembno, da smo s svojimi vrednotami, s svojimi poslanci, s svojimi glasovi prisotni tudi na začetku, tam, kjer sprejemajo družbene odločitve. Če bomo mi s svojimi vrednotami, s poštenostjo, pravičnostjo, enakopravnostjo, solidarnostjo, prisotni že v fazi sprejemanja družbenih odločitev, ne bo treba na drugem koncu družbenega stroja stati s puščico in dajati miloščino. Seveda ne moremo vsi v parlament in ne v občinske skupščine, lahko pa s svojo sposobnostjo, znanjem in afiniteto delujemo na različne načine in na številnih področjih. Tudi v naši organizaciji je še navzoče neke vrste gibanje, med nami so tudi ljudje, ki se ne čutijo obdarjene za politično delo v ožjem smislu, so pa pripravljeni predavati, pripravljati razne seminarje, pisati o različnih temah itd. Na Slovenskem ljudje ravno od kristjanov veliko pričakujejo, morda več, kot smo v tem trenutku po polstoletnem mirovanju na družbenopolitičnem polju sposobni dati.«

• Seveda ni nobene ovire, da kristjan ne bi smel biti politično angažiran, in to v katerokoli stranki. Ali je vaša stranka za kristjane najprimernejša?

»Slovenski krščanski demokrati nismo ne samo cerkvena ne samo politična organizacija kristjanov. Izhajamo iz krščanskega etosa in pridruži se nam lahko vsak, kdor se strinja z našim programom, kdor priznava krščanski etos in v svojem delovanju izhaja iz njega. Seveda se lahko kristjani na podlagi istega etosa odločajo za kakšno drugo stranko, saj ni naša ‚rezervirana' za kristjane. SKD sestavljamo Demos, koalicijo več strank, ki ima skupen program, s tem da je vsaka stranka ohranila svoje programske posebnosti in svojo organizacijsko strukturo. Seveda se je v zadnjem času na Slovenskem razrasla nekakšna programska džungla. Ko so me zadnjič vprašali, koga bi volil, če ne bi volil svoje stranke, sem odgovoril, da gotovo ZK, ker v njihovem programu lahko najdem skoraj vse. Včasih je trajalo več let, da je kakšna opozicijska ideja prišla v partijske dokumente, danes pa prihaja iz njihovega centralnega komiteja to, kar sem včeraj slišal pri nadškofu.

• Kako vašo stranko oziroma koalicijo in to, za kar se skupno zavzemate, sprejemajo v tujini?

»Poznavanje Slovenije in Jugoslavije je na Zahodu relativno skromno, ljudje komaj ločijo republike, jezike, religije, to je že veliko, le redki vejo o nas kaj več. V naših stikih seveda sogovornike, med katerimi so tudi vodilne evropske politične osebnosti, kar se dá natančno informiramo o razmerah pri nas, kako je v Sloveniji, kakšen je naš položaj v Jugoslaviji, kaj Slovenija zahteva od Jugoslavije in kaj pričakuje od Evrope. Mi smo se že s podpisom majniške deklaracije odločili ne v kateri, ampak v kakšni državi hočemo živeti. Kar je o tem zapisano v programu Demosa, je naš skupni program. Nismo načelni separatisti, nismo pa niti za to, da bi za vsako ceno vztrajali v Jugoslaviji. Že vprašanje dostojanstva je, ali se pustiti vreči iz te države ali sam oditi iz nje. Kajti to, kar doživljamo s srbsko blokado, je dobesedno metanje Slovenije iz federacije in samo dodatno dokazuje, da Jugoslavija že živi na dva različna načina. Avnojska Jugoslavija je mrtva, nova, konfederativna oblika lahko še reši Jugoslavijo. Evropa v osnovi podpira prizadevanja Slovenije o našem možnem bodočem statusu. Visoka evropska politika sta mi pred nedavnim na moje vprašanje, kako gledata na podtikanja, da Slovenija s svojim početjem destabilizira Jugoslavijo, odgovorila, da je gotovo bolj stabilna združba prostovoljno združenih kot pa nasilno skupaj tiščanih narodov.«

• Kako bi v en stavek strnili program Slovenskih krščanskih demokratov?

»Človeku dostojanstvo in pravice, spočetemu življenju varstvo pred nasiljem in zagotovitev vredne prihodnosti, materam dolžno čast in priznanje, mladini prešernost, obzorje in globoke etične temelje, kmetu dostojanstvo in zemljo, delavcu soupravljanje in pošten zaslužek, razumništvu ustvarjalno možnost, šoli nevtralnost, kulturi žlahten razmah, slovenski vasi obnovo, pripadnikom drugih narodov spoštovanje za spoštovanje, naravni in kulturni dediščini varstvo, slovenskim mestom razumen razvoj!«

A. BARTELJ
M. BAUER

NAGRADA V DOLENJSKE TOPLICE

Žreb je izmed reševalcev 10. nagradne križanke izbral MIRO POVŠE iz Dolenjskih Toplic. Za nagrado bo prejela knjigo slovenskega pisatelja Petra Stoparja Evina Poštevanka, roman o sodobnem življenju pri nas. Nagrajenki čestitamo in ji želimo prijetno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 9. aprila na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 12.

REŠITEV 10. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 10. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, glasi: ROSA, ASTI, KUČAN, SFEN, PALSTINA, ELA, LON, KRAMBERGER, D, PRT, ARP, AKA, ETUI, URBAN, RN, MAČKON, APARAT, ŠEN, KERN, TEZA, AGITACIJA, KIH, RUKAČ, LEK, ATA.

MISLI

Resnice, v katere se zavestno pogrezamo zato, ker se predajamo svojim predstavam in utvaram in ker nočemo videti dejstev, nam zastirajo še tisto malo razgleda po svetu, kot ga vidijo drugi.

M. PERVIĆ

Imeti svoj jezik pomeni imeti svoje bistvo.

J. POGAČNIK

NAGRADNA KRIŽANKA 12

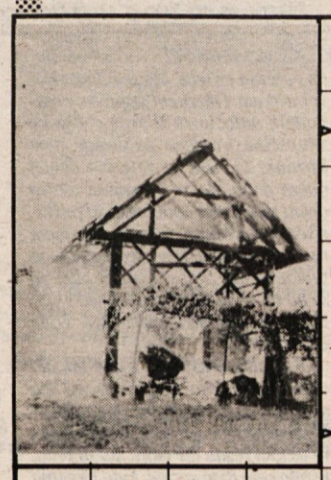

KEM. SIMBOL ZA FOSFOR · BRISANJE · FOKUS · PRESTOLNICA GRČIJE · EG. BOG SONCA · SESTAVIL J. UDIR · SESTAVLJAVEC STROJEV · VRSTA PIHALA · BLIŠČ · SL. OPERNA PEVKA (ONDINA)

POMOL

OČE · OBLJUBA / SODČEK

NEURESNIČLJIVOST

JAPONSKI DROBIŽ / MERA ZA MAGNETNO NAPETOST · NAPAD / GR. MIT. TEBANSKA KRALJICA (14 OTROK)

ZASTAREL ASTRONOMSKI KOTOMER · PREBIVALKA AZ. DRŽAVE · PONAVLJALNO ZNAMENJE

DL · STAROGR. DRŽAVNIK · OTKA · COLA / ANTIČNO PIHALO · VSTOPNA SKLADBA / SUPERSTICIJA

SRBSKO MESTO OB IBRU · DL · ŽIVLJENJSKA TEKOČINA / STEPSKA LILIJEVKA

NEM. KNJIŽEVNIK (MLADONEMEC, HEINRICH) · KEM. SIMBOL ZA RUBIDIJ / SIJ · PERGAMSKI KRALJ / RADIOTELEVIZIJA

FR. ŽENSKA REVIJA · POSARJE / KEM. SIMBOL ZA NATRIJ

NERODNEŽ · JUŽ. AM. SADNO DREVO

NASTAVITEV · SANITETNI MATERIAL · DL

Toliko srebra še niso našli

Kaže, da tako imenovani Sevsov zaklad izvira iz pečine med Rovinjem in Puljem — Uganka je le, kako je zapustil Jugoslavijo

Britanski časnik Independent, ki je prvi objavil novico, da so tako imenovano Sevsovo srebro (14 čudovito izdelanih in okrašenih srebrnih posod iz 4. stoletja) v sedemdesetih letih našle v kraški pečini med Puljem in Rovinjem posebne enote naše vojske, nakar naj bi zaklad kot diplomatsko pošto nekdo pretihotapil v tujino, je napovedal, da bo ta teden objavil nove podatke o domnevnem arheološko-diplomatskem škandalu vključno z imeni ljudi, ki da so vpleteni v krajo rimskega zaklada. Če so navedbe britanskega časopisa točne, gre za res drzno krajo srebrnine, vredne najmanj 200 milijonov dolarjev. V Londonu se govori tudi, da slavni Scotland Yard, kar je neuradno ime za Metropolitansko policijo, razpolaga s prepričljivimi podatki o poti in načinu, kako je Sevsova srebrnina iz Istre prišla na Zahod. Med temi podatki naj bi bila seveda tudi imena.

Resnica o izvoru oziroma arheološki domovini Sevsovega posodja bo torej prej ali slej zasijala v polni luči, pri čemer ni nepomembno, da kar trije do štirje pomembni viri podatkov povezujejo zaklad z Jugoslavijo oziroma Istro. Nič manj vznemirljivo kot ugibanja o izvoru srebra pa ni tisto, kar arheologi, zgodovinarji in umetnostni kritiki o posodju že vedo. Kajti srebro, čeprav nemo, samo pripoveduje svojo zgodbo, strokovnjaki jo samo tolmačijo.

Aukcijska hiša Sotheby, ki ima nalogo za dosedanjega lastnika lorda Northamptona dragocenosti prodati najboljšemu ponudniku, je srebrno posodje imenovala Sevsovo zato, ker je ime Sevso napisano na enem od najdenih srebrnih pladnjev. Domnevajo, da je bilo tako ime prvemu lastniku zbirke. Po imenu sodeč, naj bi bil Sevso verjetno Kelt ali German, po drugi strani pa panonska imena Devso in Revso namigujejo, da je prvi lastnik srebra živel v Panoniji in bil ne glede na svoj rod romaniziran. Verjetno gre za bogatega rimskega velikaša tujega rodu, ki je živel v razkošni vili nekje na severni obali današnjega Blatnega jezera ali Balatona na Madžarskem. Na Panonijo kaže še en znak: na enem od najlepše okrašenih srebrnih pladnjev je s tehniko srebrnega sulfida napisana beseda Pelso, to pa je latinsko ime za Blatno jezero, ob katerem je bilo v rimskih časih razkošno letovišče in lovišče. In res je omenjeni pladenj okrašen s prizori z lova, sličico vile, upodobljeno je tudi kosilo v naravi, vse skupaj pa obroblja latinski dvostih, posvečen že omenjenemu Sevsu.

Kaj je bilo pozneje? Arheologi domnevajo, da so tudi Sevsovi potomci in dediči veselo uživali s pladnjev in vrčev ter zbirki morda dodali še kakšen dragocen kos (v Istri naj bi bilo najdeno 30 srebrnih predmetov, na dražbi jih je 14), nakar so leta 440 k jezeru na konjih pridrveli Huni in idile je bilo konec. Družina, ki je imela v lasti srebro, naj bi se umaknila v Istro. Po drugih podatkih pa naj bi se lastniki s srebrom umaknili v dolino Bekaa v Libanonu. Ostanki kalcijevega karbonata in dolomita, najdeni na srebru, govore, da so srebro nekje med letom 500 in 700 skrili v apnenčasto pečino ali zazidali v prav tako klet. Apnenca pa je obilo tako v Istri kot Libanonu.

Kot že rečeno, šteje Sevsova zbirka 14 kosov prelepo okrašenega srebrnega posodja. Gre za štiri pladnje, pet elegantnih pokalov, srebrne vaze ali amfore z ročaji v obliki panterja ter pokrovi, ki so na vaze pričvrščeni s srebrnimi verižicami, v zbirki sta tudi dve srebrni posodici in ženska toaletna skrinjica, seveda prav tako srebrna. Vse skupaj je bilo shranjeno v velikem bakrenem kotlu. Ve se tudi, da je bil zaklad v kotlu zavit v svilo; našli so namreč njene ostanke. Srebnina je bogato okrašena v različnih tehnikah, okraski so liki iz mitologije in osebe iz tedanjega življenja.

V sporočilu hiše Sotheby je rečeno, da gre za okrasne predmete, pribor za umivanje in drugo telesno nego kakor tudi za posodo, iz katere so jedli in pili. Sporočilo posebej poudarja: »Najbolj pa preseneča sama velikost, velike mere in teža srebrnih predmetov. Glavno merilo vrednosti srebrnih predmetov v rimskih časih je bila teža, 14 predmetov, ki tvorijo Sevsovo zbirko, tehta več kot 98 predmetov iz dveh doslej najvažnejših srebrnih zbirk iz tega obdobja. To sta Mildenhallski zaklad, ki ga hrani Britanski muzej, in Zaklad cesarja Augusta, ki so ga našli v Švici. Premer največjega Sevsovega srebrnega pladnja je 76 cm, največji vrč pa je s svojimi 56 cm najvišji od do danes najdenih.«

To pa še zdaleč ni vse. List Independent in nekateri trgovci z umetninami, ki seveda žele ostati neimenovani, trdijo, da je zbirka ob najdbi štela več kot 30 predmetov. Domnevajo, da so skrivnostne in mračne osebe, ki so zbirko kos za kosom pošiljale na trg, največje dragocenosti zadržale zase. Govori se še o najmanj 16 srebrnih dragotinah. Podrobneje je opisan tudi biser zaklada, to je srebrn pladenj, okrašen s portretom cesarja Konstantina in poprsji štirih njegovih namestnikov. Pladenj je bil pred štirimi leti celo naprodaj za 10 milijonov dolarjev. Poznavalci pravijo, da gre za reprezentančno priznanje, ki naj bi ga omenjeni cesar podaril nekemu svojemu pomembnemu generalu ali upravitelju province Panonije. Leta 336 je Konstantin praznoval 30-letnico vladanja, to pa je tudi čas, ko je edinokrat imel štiri namestnike. Arheologija in zgodovina sta natančni vedi.

Pripravil: M. B.

svet v številkah

SVETOVNE VELESILE
Bruto družbeni proizvod razvitih držav

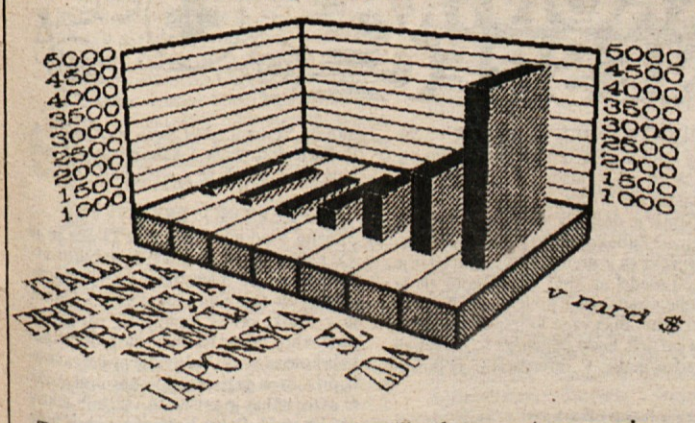

Z nameravano združitvijo obeh Nemčij se bo na svetovnem prizorišču pojavila nova velesila, ki bo še tesneje stopila za rep trojici gospodarsko najmočnejših držav — ZDA, Sovjetski zvezi in Japonski. Med sedmimi najmočnejšimi državami bo združena Nemčija na trdnem četrtem mestu, kar kaže tudi naš graf, na katerem stolpci prikazujejo višino doseženega bruto družbenega proizvoda v milijardah dolarjev. Gospodarska moč pa ima zanesljivo tudi velike politične vplive.

MINI ZANIMIVOST:

MANJ KADILCEV V ZDA

V Združenih državah Amerike je vse manj cigaretnega dima. V zadnjih 20 letih se je kajenje med odraslim prebivalstvom bistveno zmanjšalo. Leta 1965 je kadilo 40 odstotkov odraslih Američanov, zdaj pa vleče cigarete in pipe samo še 29 odstotkov odraslih. Polovica kadilcev je opustila zdravju škodljivo razvado. Kljub temu pa je kajenje še vedno krivo za eno od vsakih šestih smrti v ZDA.

Lep razgled brez okna

Umetni pogledi v pokrajino, na jutranje zore in večerne zarje — Na bolnike deluje pomirjajoče

Človekova notranja ura je povezana z dogajanjem v okolju in menjavanje dnevne svetlobe od noči, jutra, poldneva in večera do ponovne teme je za posameznikovo razpoloženje še kako važno. Tega so se zavedali tudi zdravniki, zato predpisi o gradnji bolnišnic zahtevajo, da imajo sobe za bolnike okno ali vsaj svetlobni jašek. Ker pa je gradnja sodobnih bolnišnic, še posebno oddelkov za intenzivno nego, ki morajo biti pod skrbnim nadzorstvom, takšna, da nastajajo tudi prostori brez oken, so se v bolnišnicah domislili zanimive novosti, kako pričarati bolnikom razgled skoz okno brez pravih oken.

V univerzitetnem medicinskem središču v Stanfordu so kot prvi namesto pravih oken v nekaj prostorov, namenjenih intenzivni negi srčnih bolnikov, namestili tako imenovana računalniška okna. Gre za večje svetlobne naprave, na katerih se v teku dneva zamenja do 650 prizorov naravnega okolja, ki je času primerno osvetljeno.

Avtor osnovne zamisli je fotograf Joey Fischer. Ko je med obiski svojega očeta ugotovil, da se možakar med okrevanjem za srčno kapjo silno dolgočasi in šteje razpoke na zidu bolniške sobe, se je domislil, da bi mu ležanje v bolniški postelji lahko nekoliko popestril. Poskrbel je za projekcijo svojih pokrajinskih diapozitivov in jih predvajal očetu.

Tako se je porodila zamisel o umetnem oknu, ki so jo uresničili v omenjeni kliniki.

Tako zdaj lahko bolniki v nekaj bolniških sobah, ki so sicer brez oken, opazujejo lepo pokrajino, spremljajo oblake na nebu in sledijo spremembam svetlobe od zore do večerne zarje. Gledanje skoz umetno okno deluje nanje pomirjajoče. Bolnik, ki boleha za aidsom, pa je celo izjavil, da mu pogled na umetno okno daje dober občutek in ga opogumlja.

Poleg teh računalniško vodenih projekcij so na voljo tudi bolj preprosta umetna okna samo z nekaj posnetki ali pa sploh samo projekcija enega samega diapozitiva. Zanimanje za novost je precejšnje. Seglo je celo preko bolniških zidov. Kot poroča revija Newsweek je nekaj računalniških oken naročila tudi ameriška vojska za svoje podzemne letalske baze v Turčiji in na Islandiji.

MiM

(Vir: Newsweek)

Sobno smučanje

Smučarsko razgibanje v vsakem letnem času

Zime s snegom smo se, kot kaže, odvadili. Najbrž se bomo navadili na pomlad s snegom. V vremenski zmedi je gotovo predvsem to, da je od splošnega smučarskega veselja ostalo bore malo. Zato je razumljivo, da so domiselni proizvajalci prišli na zamisel, kako izgubljeno smučanje in tovrstno telesno dejavnost nadomestiti s čim podobnim. Izdelali so naprave, s katerimi lahko smučate doma v dnevni sobi, in to kadar se vam zljubi, pozimi, spomladi, poleti ali jeseni.

Gre za dve napravi, ena za simuliranje teka na smučeh, druga pa za alpsko smučanje. Vsaka je narejena tako, da uporabnik drsa ali vijuga po jeklenih vodilih, na katerih tečejo na koleščke nataknjeni smučarski čevlji. Drsnost in z njo težavnost smučanja je mogoče nastaviti na enajst različnih stopenj.

V ZDA, kjer so izumili sobno smučanje, je zanimanje za naprave precejšnje, saj če že ne more zamenjati resničnih smučarskih užitkov, je vsaj odlična rekreacijska naprava. Njena odlika je tudi ta, da ne zavzame veliko prostora in da ni draga, za ameriški žep zanesljivo ne, za našega pa kakor za koga. Cena se namreč vrti okrog 545 dolarjev.

Vsak nosi svojo pravico v svoji pesti in svoji glavi. Kdor se sklicuje na pisane črke, je tepec.

I. CANKAR

Turisti rešitelji goril?

Izumiranje gorskih goril se zaustavlja — Prihodki od turizma za boj proti divjemu lovu — Drago opazovanje

Kljub naporom mnogih naravovarstvenikov in tudi žrtvam (raziskovalko Diano Fossey, ki se je borila za zaščito goril, so divji lovci razsekali na kose) se gorski gorili vse do zdaj bodočnost ni kazala v rožnatih barvah. Ta izjemno zanimiva žival, ki je v resnici mnogo bolj miroljubna, kot pa jo prikazujejo v knjigah in filmih o King Kongu in podobnih pošastih, se je znašla na robu izginotja. Podatki govore, da se je število gorskih goril v dvajsetih letih zmanjšalo za polovico. Zdaj jih v naravnem bivalnem okolju, to je na obronkih ognjenika Virunga v Centralni Afriki, živi samo še 294. Številčno tako majhna živalska vrsta pa je resno ogrožena že sama po sebi, saj zaradi medsebojnega križanja pride do genskih poškodb.

Videti pa je, da se jim zadnji hip le nasmiha rešitev. Predlani se je upadanje števila goril prvikrat zaustavilo in lani je krenilo celo navzgor. Za ta preokret pa so ob naravovarstvenikih zaslužni tudi — turisti.

Reševanje izumirajočih živalskih vrst v Afriki je problem ljudi, trdijo nove generacije naravovarstvenikov, ki skušajo preokreniti dosedanje tokove nezadržnega izumiranja afriških živali. Rešitve ne vidijo v izoliranih rezervatih, marveč v sožitju divjine in človeka. Oblika takšnega sožitja in medsebojne koristi naj bi bil turizem.

Vse več turistov iz razvitega sveta se zanima za letovanje v afriških divjinah, kjer lahko na urejenih opazovališčih in v primernem udobju opazujejo divjad. Po fotosafarijih, ki so se uveljavili v savanskih predelih Afrike, je zdaj na vrsti pragozd. Zanimanje velja še posebej za opazovanje goril. Nekaj je k temu zanimanju pripomogel tudi film o raziskovalki Fosseyjevi.

Turistično opazovanje goril so najprej uvedli v Ruandi. Zadeva ni poceni. Na dan mora ljubitelj divjine odšteti okrog 325 dolarjev, kar je enako letnemu narodnemu dohodku na prebivalca v tem delu Afrike. Velik del turističnega zaslužka gre za vzdrževanje nadzornikov in posebnih oddelkov za boj proti divjim lovcem, del pa ga namenjajo tudi za izobraževanje prebivalstva.

Uspehi v Ruandi so spodbudili k podobnim poskusom tudi v drugih državah Centralne Afrike, v katerih mejah se nahaja ognjeniško gorovje Virunga, domovina gorskih goril. Čeprav ima tovrstni turizem tudi nekaj slabih plati — prišlo naj bi do obolenj goril zaradi stikov z ljudmi.

Semenske banke

Na desettisoče otrok spočetih z zamrznjenim semenom

Zamenjava očeta pri umetni oploditvi, do katere je prišlo v ZDA (o tem smo pisali v prejšnji številki DL), je zbudila zanimanje javnosti za semenske banke in za umetno oplojevanje sploh. Poglejmo, kako je s tem.

Dandanes povsod po svetu poznajo posebne ustanove, kjer hranijo primerke moškega semena. Semenske banke, kot jim pravijo, so različnih velikosti, od takih v zasebnih zdravniških ordinacijah, kjer je shranjenih nekaj deset primerkov, do velikih, kot je ameriška semenska banka Idant, kjer hranijo zamrznjenih 200,000 primerkov. Idant velja za največjo tovrstno ustanovo na svetu. Seme darovalcev hranijo v tekočem dušiku pri temperaturi 185° pod ničlo. Da bi izključili možnost zamenjave, je vsak primerek shranjene sperme dvojno oštevilčen, poleg tega jih shranjujejo še v različno obarvanih posodicah, da je možno takojšnje razlikovanje primerkov po rasah. Od leta 1971, odkar deluje Idant, še ni prišlo do zamenjave.

Prvi poskusi umetnega oplojevanja so precej starejši, kot se splošno misli. Znano je, da so poznali nekatere preproste načine umetnega oplojevanja že pred tisočletji. Talmud, židovska sveta knjiga, ga omenja. Vendar se zaradi verskih in etičnih norm umeto oplojevanje ni širše prakticiralo vse do novejšega časa. Danes je postopek zelo izpopolnjen in široko uveljavljen. Z zamrzovanjem sperme pa so začeli v petdesetih letih. Tehnologija omogoča shranjevanje sperme za 10 in več let.

Od leta 1954, ko se je rodil prvi otrok, umetno spočet s primerkom zamrznjenega semena, se je število zakoncev, ki so poiskali tovrstno zdravniško pomoč, skokovito povečalo. Danes živi na desettisoče otrok, spočetih na tak način.

Manj vitaminov

Obilno gnojenje daje vitaminsko revno zelenjavo

Pomlad je praktično že nekaj časa tu in potrebe po vitaminih so v obdobju spomladanske utrujenosti velike. Marsikdo se zato odloča, da si bo okrepil zdravje in razpoloženje na naraven način, se pravi namesto vitaminskih napitkov in tablet s hrano, v kateri bo več zelenjave. Toda prav lahko se zgodi, da v zelenjavi ne bo kaj prida vitaminov.

Pridelovalci zelenjave uporabljajo dušična gnojila, ki pospešijo rast. Doslej so preobilno tovrstno gnojenje obsojali le zaradi škodljivih učinkov gnojil na podtalnice in plodno prst, kaže pa, da ima najboljšega učinka tudi na same pridelke.

Nedavne študije, ki so jih opravili lani, so odkrile nekaj presenetljivega. Kot sledi iz poročila v reviji Science News, so rezultati poskusov z artičoko, grahom in ohrovtom pokazali, da obilna uporaba dušičnih gnojil povzroča zmanjševanje količine vitamina C v teh rastlinah. Lep in obilen pridelek je tako vitaminsko revnejši.

Za spomladanske okrepitve torej velja: uživajte zelenjavo, ki raste brez obilnega gnojenja z dušičnimi gnojili, organskimi ali neorganskimi!

Jezusov jezik

Starodavna aramejščina še živi v Maalouli

Jezusov pogovorni jezik ni bila hebrejščina ali grščina, veliki reformator je svoje pridige pripovedoval v aramejščini. Ta jezik je v njegovem času na Srednjem vzhodu veljal za prevladujoči poslovni jezik, podobno kot danes v svetu angleščina. Vendar pa je v teku stoletij aramejščina skoraj povsem izginila. Danes ta starodavni jezik govorijo kot svojo materinščino samo še v nekaj vaseh v okolici Maaloule v Siriji.

Ni mogoče najti pravega razloga, zakaj se je preprosto ljudstvo na tem koščku zemlje tako zelo navezalo na drugod povsem izumrlo govorico in jo ohranilo živo. Zgodovinarji domnevajo, da gre zasluga za ohranitev jezika morda nekdanji veliki knjižnici aramejskih krščanskih besedil, ki je dolga stoletja stala v Maalouli. Knjižnica je pred stoletjem v verskih sporih med grškimi katoliki in pravoslavci zgorela (niti ena knjiga ni ostala), vendar pa so prebivalci aramejščino ohranili živo. Aramejsko govoreči ljudje danes sicer ne znajo ne brati in ne pisati po aramejsko, stari jezik pa še vedno govorijo.

V Maalouli je cela tri leta preživel neki nemški lingvist in temeljito študiral aramejščino. V načrtu ima izdelavo aramejske slovnice in slovarja.

vaša zgodba

AMAAMA!!!

Triletno dekletce se je drčalo na dogi po strmem zasneženem sadovnjaku. Bila je bolj slabo oblečena. Njeni starejši bratci in drugi otroci so se ji glasno smejali in ji nagajali, vendar se ona zanje ni menila. Tudi huda ni bila in na otroške nagajive besede ni odgovarjala. Kako bi tudi bila huda in kako bi vračala zmerljivke, ko pa so njena ušesa poznala samo tišino, njena usta pa zgolj molk. Dekletce je bilo namreč gluhonemo.

Še nekaj let je minilo, ne da spregovorila besedo. Doma so menili, da bo ostala povsem nema. Nesrečen dogodek pa je dekletcu kot čudež odprl govor.

Nekega večera se je družina zbrala k večerji za mizo pod bogcem na križu. Sedeli so na klopeh, le ata so sedli na stol, ki je bil sicer namenjen gostom. Mati so prinesli na mizo veliko skledo z večerjo. Najmlajši so svoje skodelice že dobili in so jedli za pečjo.

Ko so mati dajali skledo na mizo, so po nesreči prevrnili petrolejko. Padla je na tla, se razbila in razliti petrolej je na lesenem podu zagorel z velikim plamenom.

Vsi so prestrašeno zavpili. In tudi gluhonema deklica je v grozi z visokim glasom močno kriknila: Amaama! Amaama!« To so bile prve besede v njenem življenju.

Čez leto dni je že toliko govorila, da je lahko šla v šolo. Danes pa kar dobro govori.

DUŠAN JERIČ

POTA IN STRANPOTA

§

dežurni poročajo

IZGINILA IZOLACIJA — Črnomaljčan Julij Rudman ima na Dobličkí gori počitniško hišico. V njej je imel na podstrešju spravljenih tudi 15 kvadratnih metrov izolacije Novoterm, toda slednja je nekega marčevskega dne na skrivnosten način izginila. Rudman je ob 1.500,00 din.

OB ORODJE — Marjan Cvetan iz Rodne vasi pri Trebnjem je zaposlen v novomeški IMV, kjer je zadolžen za omarico z orodjem. Pred nekaj dnevi pa je nekdo v omarico vlomil in odnesel iz nje več orodja, vrednega 3.000,00 din.

ODTRGAL JE LUČ — Novomešča nka Vesna Bingo je 19. marca zvečer parkirala svoj osebni avtomobil v garažo, zjutraj pa ugotovila, da je nekdo z vozila odtrgal prednjo luč, vredno vsaj tisočaka.

UKRADEL MEGLENKI — Marko Picek iz Bršljina je 23. marca zvečer parkiral svoj avtomobil pred stanovanjsko hišo. Ponoči pa je do avtomobila prišel neznanec in ukradel meglenki, vredni 1000 din.

ODKLENJENA VRATA — V noči na 22. marec je nekdo stopil skozi odklenjena vhodna vrata stanovanjske hiše Petra Zamana iz Štefana. Neznanec je ukradel gramofon z zvočnikom ter moško uro, vse skupaj vrednega poltretji tisočak.

NA SILO V AVTOMOBIL — Ivan Vučič iz Črnomlja je 24. marca zvečer pustil osebni avtomobil na parkirišču pred stanovanjem, ponoči pa je nekdo vlomil v vozilo in odnesel več ključev, tlačilko, rotor, liter olja in ročno svetilko, vse skupaj vredno okrogle tri tisočake.

Preko petdeset tisoč kaznovanih

»Dolenjka« kvari sicer ugodno podobo prometne varnosti lani na dolenjskih cestah — 41 mrtvih — Število kaznovanih voznikov vse večje

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Magistralna cesta Ljubljana—Zagreb je bila lani tista, ki je prinesla najhujšo prometno nezgodo v minulem letu na slovenskih cestah, ko je življenje izgubilo kar sedem oseb, taista magistralna cesta drži neslaven rekord tudi letos: karteljevski klanec je pred desetimi dnevi v enem trčenju pobral pet življenj. Pa smo šele na začetku leta, pred nami pa je turistična sezona, ki po dosedanjih izkušnjah na tej cesti povzroča največjo morijo.

Lani so prometni miličniki na delu dolenjske magistrale med Bičem in Bregano obravnavali 106 prometnih nezgod, od tega jih je bilo 26 s smrtnim izidom. Ta številka je sicer nekaj manjša od predlanske, zato pa so posledice hujše, več je bilo mrtvih in več ranjenih. Te podatke velja ob pogledu na prometno varnost lani na dolenjskih cestah posebej omeniti, kajti splošna ocena bi lahko marsikoga zavedla. Na območju novomeške UNZ je bilo namreč lani obravnavanih domala za četrtino manj prometnih nesreč kot leto poprej, približno toliko je bilo manj tudi tistih s smrtnim izidom in telesnimi poškodbami. Na območju Črnomlja, Metlike, Novega mesta in Trebnjega je bilo v minulem letu 261 prometnih nezgod (predlani 333), mrtvih je bilo 41 udeležencev (predlani 49), hudo ranjenih 181, laže pa 157. Nemara je ob teh številkah zanimiv še podatek, da so bili otroci in mladoletniki udeleženi lani v šestdesetih prometnih nezgodah, tri od teh so se končale s smrtjo, 57 pa s telesnimi poškodbami. Tudi te ugotovitve so neprimerno boljše od predlanskih. In če bi te številke ocenjevali zgolj glede na cilje akcije »- 10 odstotkov«, potem smo Dolenjci svoje delo zadovoljivo opravili.

Seveda je še daleč do tega, da bi lahko bili zadovoljni, ob dolenjski magistrali so še druge zaskrbljujoče ugotovitve. Med drugim take, ki kažejo, da se število prekrškov prav nič ne zmanjšuje. Dolenjski miličniki so lani sodnikom za prekrške poslali nič več in nič manj kot kar 8489 predlogov za uvedbo postopka, na kraju samem so denarno kaznovali 46.361 kršiteljev, ob tem pa izdali še 1.137 plačilnih nalogov. Tudi alkohola je vse več za volanom, lani je bilo takih voznikov na dolenjskih cestah kar 1.451. Iz prometa je bilo v minulem letu začasno izločenih 1.566 vozil, od tega 606 zaradi poteka veljavnosti registracije, 109 zaradi poteka veljavnosti tehničnega pregleda, da vseh ne naštevamo. Omenimo naj le še, da je bilo med Bičem in Bregano lani zaradi počasne vožnje izločenih 27.379 tovornih vozil. To po svoje dovolj zgovorno govori o tem, kako se tudi tovorni promet na tej najbolj črni slovenski cesti še povečuje. A ne le to, dodatno oviro predstavljajo izredni prevozi; lani je za takšne prevoze po dolenjski magistrali republiški sekretariat za notranje zadeve izdal 16 dovoljenj, cestno podjetje pa nadaljnjih 76. In če je za »dolenjko« sploh moč zapisati kakšno spodbudno besedo, je to ugotovitev, da lani na njej ni bilo nobenega razlitja nevarnih snovi, katerim smo bili vsaj doslej priče vsako leto.

B. B.

STEBER PADEL NA GLAVO

TOLSTI VRH — 62-letni Frančišek Medle iz Dolnjega Suhadola je 24. marca skupaj s sinom Francem postavljal betonske stebre v vinogradu na Tostem Vrhu. Pri opravilu sta jima pomagala dva sorodnika, okoli 14. ure pa je prišlo do nezgode. Da bi bil srednji steber postavljen kar najbolj naravnost, je Medle pokleknil na zemljo ob prvem stebru in ostalim pripovedoval, kam naj ga postavijo. Tisti hip pa se je podrl prvi steber in padel na Medleta. Huje ranjenega so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

»Dolenjka« »vpisala« dve novi žrtvi

V nedeljo tragično trčenje pri Dobruški vasi

DOBRUŠKA VAS — Prometni miličniki pravijo, da tako krvave bere dolenjske magistrale ne pomnijo. V nedeljo, 25. marca, ob 16.05 je terjala novi dve življenji.

34-letna Mihaela Pavlin-Novak iz Šiške se je z osebnim avtom znamke Uno peljala proti Ljubljani, pri Dobruški vasi pa zavila v levo z namenom, da prehiti vozilo pred seboj. Tisti hip je nasproti pripeljal tovornjak, za krmilom katerega je sedel 38-letni Vlado Lapanja iz Ljubljane. Prišlo je do silovitega čelnega trčenja. V razbitinah osebnega avtomobila sta bila na kraju trčenja mrtvi voznica Mihaela Pavlin-Novak in njena 10-letna hči Tjaša. Magistralna cesta z oznako M 1 je na svojem odseku 0225 pri Dobruški vasi vpisala imeni novih žrtev. Koliko jih še bo?

S KOLOM NAD ŽENO

HOM — Alkohol je v družini M. R. in S. R. v Homu pri Trebnjem že nekaj časa netil domala vsakodnevne prepire in tudi pretepe. Tako je bilo tudi letošnjega 19. marca, ko sta se zakonca v večernih urah znova sprla. Tokratni prepir se je končal tragično, 47-letni M. R. je med prerekanjem pograbil kol in z njim mahnil 31-letno ženo S. R. po glavi. Prizadejal ji je prelom lobanje, hudo poškodovano so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico, zoper nasilneža pa bo seveda podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilcu.

ZABODEL GA JE V TREBUH

DOB — Pretepi in obračunavanja v največjem slovenskem kazensko-poboljševalnem domu Dob pri Mirni niso nikakršna redkost. To se je pokazalo tudi minulo nedeljo, 25. marca. Tega dne sta se sprla 31-letin Šandor M. iz Gornjih Lakovž pri Lendavi in 36-letni Milan J., oba sta na Dobu na prestajanju zaporne kazni. Med prepirom je Šandor M. iz žepa potegnil nož in z njim dvakrat zabodel v trebuh Milana J. Slednji je bil hudo ranjen in se zdravi v novomeški bolnišnici, medtem ko bo Šandor M. moral svoje bivanje za rešetkami podaljšati za kakšno leto.

Obletnica za razmislek

Tri leta bo v soboto, kar je bilo na novomeškem Glavnem trgu uvedeno pobiranje parkirnine

NOVO MESTO — V soboto bodo potekla tri leta, kar je bilo na novomeškem Glavnem trgu po predhodnih odločitvah zborov občinske skupščine uvedeno pobiranje parkirnine. Tri leta so verjetno dovolj dolga doba, da se omenjeni ukrep oceni tudi z očmi občanov, ki parkirišča uporabljajo. Glavni argument tistih, ki so odločitev predlagali in jo tudi uspešno zagovarjali, je bila, da se bo na ta način prometni red v središču Novega mesta izboljšal. Toda ali se je res?

Resnih pomislekov zoper takšno odločitev je bilo že pred tremi leti dovolj. To, da bo pobiranje parkirnine sicer nemara na Glavnem trgu in tržnici resda naredilo nekaj reda, je bilo celo moč verjeti, toda hkratna bojazen, da se bo prometni nered nasploh povečal, se je izkazala kot docela upravičena. Prav tako se je izkazala kot povsem neresna in smešna tista izjava odgovornih, da bodo zaposleni v mestu pač morali avtomobile puščati doma ali morda nekje pred mestom. Kako, ko pa tudi tam ni parkirišč in ko tudi javni prevozi niso urejeni!?

Vsi ti pomisleki veljajo tudi danes, le da se jim je pridružila vrsta novih. Predvsem ta, kaj voznik dobi za denar, ki ga odšteje uslužbencu Komunale. Moti se, če kdo misli, da je vozilo na parkirišču zavarovano pred poškodbami, tatovi, prav tako se moti, kdor misli, da bo lahko vozilo odpeljal, kadar bo hotel. Mnogokrat je namreč zaparkirano bodisi z osebnimi, bodisi z dostavnimi avtomobili. Za to, da bo parkirnino plačal, bo moral včasih voznik po inkasanta v kavarno ali bife, v najboljšem primeru bo tekal za njim po Glavnem trgu. In kaj se zgodi, če zaradi takšnih dejstev razjarjeni voznik parkirnine ne plača?

Leta 1986 spremenjeni odlok o komunalnih taksah v občini Novo mesto — sem pa sodi tudi parkirnina — govori o tem, da »je taksni zavezanec uporabnik vozila, ki vozilo parkira na posebnih javnih parkirnih prostorih«. Ali z drugimi besedami: če z avtomobilom iz takšnega ali drugačnega razloga zapeljete s parkirišča, ne da bi poravnali parkirnino, jo bodo od vas kasneje le stežka iztržili. Ker pač ni bil opravljen postopek identifikacije storilca cestnoprometnega prekrška — to pa neplačilo parkirnine po občinskem odloku je — bodo lastnika avtomobila na podlagi registrskih številk prijavili sodniku za prekrške. Slednji mu bo poslal položnico za plačilo kazni, toda takšen nalog lahko lastnik vozila mirne duše zavrne. Bodisi zato, ker je avtomobil takrat vozil nekdo drug, bodisi zato, ker si je inkasant zapisal napačne številke avtomobila, bodisi zato, ker ga na delovnem mestu enostavno ni bilo. Zakaj bi bila udarjena vselej samo ena stran?

Za konec pa v premislek še nekaj. Na Glavnem trgu je tudi toliko in toliko zaposlenih, rezervacij za parkirišča zanje ni moč kupiti. Skromen račun pokaže, da morajo ti vsakodnevno odšteti za parkiranje 20 din, na mesec je to ne tako skromnih 400 din. In medtem ko se eni vsak dan ukvarjamo s takšne vrste problemi, je za tiste, ki so tako nesmiselni in neživljenjski ukrep predlagali, seveda drugače poskrbljeno. Žraven občine te dni raste nov in lep parkirni prostor. Bodo tudi na njem pobirali parkirnino?

B. BUDJA

• Februarska sprememba zakona o prekrških je prinesla tudi revalorizacije kazni. Sodnik za prekške lahko poslej vsako napačno parkiranje kaznuje z najman 12,50 din in največ 2.500,00 din. Sodeč po novomeškem prometnem neredu in številu parkirnih mest, bo služil kot nihče v Sloveniji.

Plato voza se je zrušil na otroka

Šestletni Iztok Dim je hudim ranam podlegel

TREBNJE — Majhna neprevidnost je minuli petek, 23. marca, botrovala tragični nesreči, v kateri je izgubil življenje komaj šestletni Iztok Dim z Gomile.

Dan poprej je 59-letni Anton Kolenc z Gomile na zid stanovanjske hiše prislonil plato vprežnega voza. Naslednjega dne okoli 11.20 sta se na Kolenčevem dvorišču igrala sosedova otroka Iztok Dim in njegov brat Vojko. Med igro sta zašla tudi k na zid prislonjenemu platoju, ki se je pri tem podrl na otroka. Iztok je dobil tako hude poškodbe, da jim je že med prevozom v novomeško bolnišnico podlegel, medtem ko je bil njegov brat le lažje ranjen.

KRŠITELJEV JE VSE VEČ — Čeprav so dolenjske ceste z izjemo magistralne Ljubljana — Zagreb v minulem letu pobrale nekaj manj življenj, manj pa je bilo tudi huje in lažje ranjenih, ni vzroka za zadovoljstvo. Število kršiteljev namreč narašča, preko 8 tisoč jih je moralo lani k sodniku za prekrške, preko 45 tisoč je bilo kaznovanih na mestu prekrška. Med njimi so tisti, ki so prekoračili hitrost, povsem pri vrhu. Ko se Darko Ašič s tahografom odpravi na cesto, komaj zmore javljati in beležiti kršitelje. (Foto: B. B.)

Sporni ribniški plan je zakonit

Ustavno sodišče Slovenije odgovorilo na očitke občanov Ribnice, češ da je predvideno širjenje Trga Veljka Vlahovića nezakonito

RIBNICA — Ni tako dolgo tega, kar so občani Ribnice zagnali vik in krik zaradi domnevno nezakonitega dolgoročnega občinskega družbenega plana za obdobje 1986 — 2000, prav tako so trdili, da tudi srednjeročni družbeni plan Ribnice za leta 1986 — 1990 ni povsem zakonit. S takšnim stališčem so seznanili tudi ustavno sodišče Slovenije, v obrazložitev pa so navedli, da sporni dokumenti predvidevajo širitev Trga Velja Vlahovića na njihova kmetijska zemljišča, ki pa bi morala biti po zakonu trajno varovana kot prvo območje kmetijskih zemljišč.

Že domala dve leti je tega, kar je ustavno sodišče v Ljubljani sprejelo pobudo občanov in pričelo postopek, rezultat dolgotrajnega dela in preverjanj pa je bil znan šele pred kratkim. Sodišče je ugotovilo, da morebitne nezakonitosti ne more obravnavati brez ocene usklajenosti občinskih dokumentov z obveznimi izhodišči prostorskih sestavin dolgoročnega družbenega plana republike Slovenije. In kaj je ta ocena pokazala?

Po mnenju republiškega komiteja za družbeno planiranje ni neskladij med republiškimi izhodišči in zazidalnim načrtom, opredeljenim v dolgoročnem in srednjeročnem planu Ribnice. Dolgoročni načrt govori o tem, da je Ribnica predvidena kot edino urbano naselje v občini, v celoti pa se bo urejevalo s prostorskimi načrti. Plan predvideva, da bo v strnjeni aglomeraciji naselja prebivalo okoli 5.000 občanov, na spornem območju je predvidena izgradnja 72 stanovanj v blokih. Srednjeročni plan Ribnice določa, da se bo stanovanjska gradnja v mestnem jedru izvajala po sprejetih prostorskih načrtih, za sporno območje pa je posebej določeno, da bo zanj sprejet nov zazidalni načrt. Prezreti pa ne gre še nečesa: v grafični prilogi srednjeročnega plana občine je sporno območje, ki je povzročilo toliko vroče krvi, podrobno kartografsko obdelano. Jasno in natančno je moč videti, da predvidena zazidava ne posega v prvo območje kmetijskih zemljišč.

Vse to kaže, da je bil preplah odveč.

Tudi ustavno sodišče Slovenije je na podlagi takšnih spoznanj in ugotovitev odločilo, da ne dolgoročni ne srednjeročni plan občine Ribnica v delu, ki se nanaša na predvideno zazidavo za Trgom Veljka Vlahovića, nista v neskladju z zakonom in ustavo.

B. B.

MINA NA DINOSU

NOVO MESTO — Delavci novomeškega Dinosa so bili minuli petek priče nevsakdanjemu odkritju: v odpadu so namreč našli pravo mino. O najdbi so takoj obvestili novomeško UNZ, ta pa pirotehnika SO Novo mesto Janeza Struklja. »Šlo je za neeksplodirano mino. Le malo več neprevidnosti in prišlo bi do nesreče. Sicer pa naj povem, da je bilo v zadnjih šestnajstih dneh prijavljenih že štirinajst takšnih najdb. V petek, le malo po odkritju mine v Dinosu, so me obvestili še o dveh minah, najdenih nekje v bližini Dolenjskih Toplic. Zato ponovno opozarjam občane, naj bodo pri takšnih odkritjih previdni, mesto najdbe naj zavarujejo in o tem takoj obvestijo bodisi UNZ ali postajo milice ali občinski center za obveščanje, telefon 985,« je zadnje dogodke komentiral Janez Strukelj.

PO DOLENJSKI DEZELI

- Metod Prelog iz Črnomlja se je zaman veselil okusne jagnječje pečenke. Še do pred nekaj dnevi so mu v hlevu veselo meketale tri mlade ovce, toda nekega jutra prijaznih glasov ni bilo več. Preko noči je v hlev nekdo vlomil, odtrgal obešanko in v noč odšel z ovcami pod pazduhama.
- Tudi Silvo Jaklič iz Križevske vasi je bil prejšnji teden ob nekaj ne zanemarljivo majhnih obrokov hrane. Iz kokošnjaka je izginilo devet prebivalk in družinski poglavar petelin. Perjad je med brati ocenjena na poldrugi tisočak.
- S hrano je povezana tudi naslednja notica. Nekdo je v noči na minuli petek splezal skozi garažno okno Alojza Mrzelja iz Velikega Gabra. Polotil se je tam locirane zamrzovalne skrinje ter iz nje vzel okoli 20 kilogramov zamrznjenega mesa. Da bi si ga laže razrezal, je s seboj vzel še motorno žago znamke Stihl.
- Trgovke v Novotehnini prodajani na Glavnem trgu v Novem mestu so očitno že pod vplivom pomladi. Zasanjane niso opazile, kako jim je nekdo sredi belega dne z izložbene police zmaknil videorekorder na daljinsko upravljanje. Neznanec sporoča, da bo v tako prijazno [illegible] vino rade volje še prišel.

Nov zakon pomagal občinarjem

Pobiranje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča je bilo v Veliki Loki do konca lanskega leta nezakonito — S spremenjeno zakonodajo je občinski odlok obveljal

TREBNJE — Tone Žibert iz Velike Loke in tamkajšnja krajevna skupnost sta pred časom predlagala oceno zakonitosti občinskega odloka v Trebnjem o nadomestilu za uporabo stavnega zemljišča. Trdila sta, da za plačilo tovrstnega nadomestila v Veliki Loki enostavno ni osnove, kraj ni ne mesto ne naselje mestnega značaja, prav tako ni industrijsko, oskrbno ali turistično središče, pač pa preprosto kmečko naselje, ki nima niti kanalizacijskega omrežja.

Kako je s tem, je moralo razsoditi ustavno sodišče Slovenije. Zakon o stavbnih zemljiščih, ki je veljal domala še celo lansko leto, je bil jasen. Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča je bilo potrebno plačevati v mestih, na območjih, koder je bil sprejet prostorski načrt, na območjih, namenjenih stanovanjski ali kaki drugi graditvi, skratka tam, kjer so bila zemljišča opremljena z vodovodnim, kanalizacijskim in električnim omrežjem. In če je občina hotela s svojim odlokom predpisati plačevanje nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, je seveda moral biti izpolnjen kateri od naštetih pogojev. V primeru Velike Loke tega ni bilo. Naselje ni ne mesto ne območje, kjer je bila določena kompleksna stanovanjska ali druga gradnja, niti ni bil zanjo sprejet veljaven prostorski načrt. Za plačevanje nadomestila bi torej Velika Loka morala imeti urejeno vodovodno, kanalizacijsko in električno omrežje. Ker pa kanalizacije v kraju ni, je ustavno sodišče seveda odločilo, da plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča ni bilo zakonito.

Resnici na ljubo pa je ob koncu vendarle treba dodati, da je konec lanskega leta spremenjena zakonodaja te pogoje nekoliko omilila. Spremenjeni zakon namreč govori, da je plačilo nadomestila obvezno že, če je sporno območje komunalno opremljeno le z vodovodnim in električnim omrežjem. To pa seveda pomeni, da je bil trebanjski občinski odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča nezakonit le do dne, ko je pričela veljati spremenjena zakonodaja. Tako Trebanjcem na srečo ni bilo treba spreminjati odloka.

VLOMI V ZIDANICE

LJUBEN — Zidanice med ljubenskimi vinogradi so znova postale tarča vlomilcev. Prejšnji teden je bilo vlomljeno v kar tri.

Bo dež pregnal požare?

V prejšnjem tednu štirje novi požari

NOVO MESTO — Deževje je na srečo prišlo ob pravem času, kajti število spomladanskih požarov je zadnje tedne vztrajno naraščalo. V minulih dneh je gorelo štirikrat, škode je po nepopolnih podatkih kar za okoli sto tisoč dinarjev.

23. marca okoli 10.35 je Janez Volčjak iz Brezja zakuril travo in grmičevje kakih 500 metrov od hiše ob robu gozda. Veter je zublje hitro razširil po travniku, obstajala je nevarnost, da zagori tudi gozd. Na srečo so bili gasilci hitrejši in požar še pravi čas pogasili.

Dan prej je zagorelo pri Turkovih na Selih pri Zajčjem vrhu. Dvanajstleten otrok je v večernih urah na gnojišču zakuril odpadno seno, ogenj sta kasneje z materjo pogasila, vendar ne popolnoma. Seno se je ob 21.30 znova vžgalo, ogenj se je razširil na koruznico, od tod pa na zidan objekt, v katerem so svinjaki, kokošnjak in zajčnica. Zgorelo je ostrešje, z njim tudi ostali leseni deli na objektu. Z ognjem so opravili novomeški poklicni gasilci, materialne škode pa je bilo za 30.000 din.

21. marca okoli 15. ure je neznanec zakuril grmičevje na obronku gozda, last Janeza Kobeta, pri vasi Iglenik. Požar se je razširil v gozd in uničil podrast, ogenj pa so pogasili gasilci z Dolža. Škode je za 5.000,00 dinarjev.

Največ škode, kar 60.000 dinarjev, pa je nastalo v požaru, do katerega je prišlo 21. marca ob 11.40. Šestletni J. B. je odšel pod domači kozolec v Gornjih Laknicah in gorečo vžigalico odvrgel na koruznico. Ko je opazil ogenj, je o tem obvestil staro mamo, kmalu pa so na pomoč prišli še mokronoški gasilci. Zgorelo je ostrešje kozolca in nekaj kmetijskega orodja.

Zidanice »rastejo« kar po svoje

TREBNJE — Inšpekcijske službe so precej neuspešne pri odkrivanju in prijavljanju različnih nepravilnosti, do takega stanja pa so veliko pripomogle smešno nizke kazni kršiteljem, številčno prešibke inšpekcijske službe, ki tako ne morejo »pokriti« vsega prostora, in včasih pretrgana vez med upravo inšpekcijskih služb ter načrtovalci in oblastnimi ustanovami. Tako so ugotavljali v trebanjskem izvršnem svetu v pretresu poročila o delu novomeške Uprave inšpekcijskih služb. Za primer pomanjkljivega inšpekcijskega nadzora so na seji navedli med drugim dosedanjo množično zidavo zidanic in t.i. vikendov na več območjih občine. S temi gradnjami, ki so nemalokrat potekale mimo nasvetov in zahtev urejevalcev prostora, so lastniki teh objektov močno skazili podobo pokrajine. Skorajšnja zaposlitev gradbenega inšpektorja in morda še tretjega urbanističnega v UIS Novo mesto morda le pomeni, da bodo te in podobne pomanjkljivosti v nadzoru prenehale biti sestavina inšpekcijskega dela, kot so menili tudi na seji.

Člani izvršnega sveta so opozorili prisotnega načelnika UIS Novo mesto Andreja Tirana, naj bi veterinarska inšpekcija bolj nadzorovala zdravstveno stanje konj, posebej spričo precejšnjega števila romskih. Med drugim so mu predlagali še uvedbo uradnih ur, ko bodo inšpektorji na voljo za pogovor s strankami.

L. M.

KRONIKA NESREČ

HUDO RANJEN KOLESAR — 29-letna Emilija Bijec iz Mokronoga se je 19. marca ob 15.40 peljala z osebnim avtomobilom od Mirne proti Slovenski vasi. Pri Straži je dohitela 80-letnega Viktorja Ruglja iz Zabukovja, ko je še stal ob kolesu. Bijčeva ga je prehitevala, takrat pa se je Rugelj usedel na kolo z namenom, da se odpelje, vendar ga je pri tem zaneslo proti sredi ceste. Bijčeva je kolesarja zadela in zbila po tleh, hudo ranjenega so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

IZSILIL PREDNOST — 38-letni Ciril Vrščaj iz okolice Vrbovskega se je 25. marca ob 9. uri peljal z osebnim avtomobilom iz Vinice proti Črnomlju. V Dragatušu je v preglednem križišču pred njim izsiljeval prednost voznik osebnega avtomobila, 50-letni Jožef Šterk iz Dragatuša. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Šterk huje ranil; zdravi se v novomeški bolnišnici.

NEPREVIDNO PREHITEVAL — 37-letni Vladimir Vešović iz Dolca se je 25. marca ob 14.30 peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti iz Ljubljane proti Zagrebu. Med vožnjo v klanec je v Pluski pričel prehitevali tovornjak pred seboj, takrat pa mu je nasproti pripeljala kolona vozil. Vešović je pričel zavirati, pri tem pa ga je zaneslo v nasproti vozeči avto, nakaj je prišlo do verižnih trkov ostalih vozil. Poleg Vešovića so bili huje ranjeni še njegova dva sopotnika Vuko Simonović in Dragan Vukičević ter voznik Krume Kraljevski iz Sežane. Gmotna škoda je bila precejšnja, ocenili so jo na preko 110.000,00 din.

NA KONCU LE TOČKA — Uvodno srečanje spomladanskega dela prvenstva v prvi ženski republiški ligi je v Novem mestu postreglo z izredno razburljivo končnico. Ekipi IMV in Drave sta se na koncu razšli z neodločenim izidom, veliko zaslug za točko gostij pa imata tudi sodnika, ki sta dovoljevala nenavadno grobo igro. Tudi akcijo Novomeščank na posnetku so gostje presekale s prekrškom.

Jeseni prve, danes osme

Črna spomladanska serija odbojkaric LIK Kočevja in novomeškega Pionirja — Zapravljen jesenski kapital

Kočevske odbojkarice so minulo soboto, ko je bilo na sporedu 14. kolo prvenstva v zahodni skupini II. zvezne lige, počivale, svojo tekmo z Igmanom so odigrale že vnaprej. Ponovimo le rezultat: Igman—Lik Kočevje 3:0.

Premor je Kočevkam verjetno prišel še kako prav. Zadnje tekme so pokazale, da je ekipa v krizi. Resda so igrale brez Maje Uran, vendar to ne more biti opravičilo za serijo nenadejanih porazov, katerih krona je bil prav zadnji z zadnjeuvrščenim Igmanom. Od ekipe, ki je edina jeseni premagala vodilno ekipo Železničarja, je bilo vsekakor pričakovati boljše rezultate, ni jih bilo malo, ki so vrsti prerokovali celo boj za vrh lestvice. Če ne bi bilo navedenih spodrsljajev, bi se to kaj lahko tudi zgodilo, kajti Železničar je prav v soboto doživel še en poraz, s 3:1 ga je premagala Pula. Kakorkoli že, upov na vrh je konec in prav bi bilo, da bi ekipa nadaljevanje prvenstva izkoristila za uigravanje in pridobitev prepotrebnih izkušenj, s katerimi bi nemara v novo prvenstvo lahko startali kot favoriti za prvo mesto.

Nadaljuje pa se tudi črna spomladanska serija odbojkaric novomeškega Pionirja, ki nastopajo v I. republiški ligi. Novomeščanke so bile dobršen del jesenskega dela prvenstva celo na prvem mestu, potem pa bile iz kola v kolo vse nižje. V soboto jih je doma nepričakovano premagal celo Fužinar, tako da so pionirjevke po 18. odigranih kolih že na osmem mestu. Njihova jesenska zaloga točk je na srečo takšna, da bo ekipa, ki letos prvič nastopa v prvi republiški ligi, zanesljivo končala prvenstvo nekje blizu sredine lestvice.

TEČAJ ZA KOŠARKO

TREBNJE — ZTKO občine Trebnje bo organizirala v sodelovanju s Fakulteto za telesno kulturo Ljubljana tečaj za inštruktorje košarke. Začel se bo 6. aprila ob 16. uri v telovadnici stare OŠ v Trebnjem in nadaljeval naslednji dan. Tečaj bo še v naslednjih dveh vikendih, in to obakrat na petek in soboto. Informacije o tečaju daje ZTKO Trebnje, Kidričeva 2, telefon 44-102 ali 44-183.

LETNA SKUPŠČINA

SEVNICA — Na dobro obiskani letni skupščini Planinskega društva Lisca Sevnica-Krško so prikazali pestro delo društva tudi s pomočjo barvnih diapozitivov. Razveseljivo je, da so sevniški planinci z 988 člani še zmeraj najmočnejše društvo v sevniški občini ter med največjimi društvi tudi v Posavju in Zasavju.

PRIJAVE DO SOBOTE

TREBNJE — ZTKO občine Trebnje organizira v sodelovanju s FTK Ljubljana 48-urni tečaj za inštruktorje košarke, ki se bo začel 6. aprila letos ob 16. uri v učilnici CIK Trebnje na Kidričevi 2. Prijavijo se lahko kandidati, ki so dopolnili 16 let in končali osnovno šolo. Informacije dajeta in sprejemata prijave do 31. marca ZTKO Trebnje, Kidričeva 2, tel. 44-102, in CIK Trebnje na istem naslovu in telefonu 44-558.

PREMOČ STAROTRŽANOV

NOVO MESTO — Pred dnevi je bilo v Novem mestu letošnje regijsko šahovsko prvenstvo za starejše pionirke in pionirje. Med fanti so Starotržani znova potrdili premoč, zmagal je Uroš Kobe pred Lindičem in Šterbencem (vsi Stari trg), četrti je bil Vesel in peti Brunc (oba Kočevje). Tudi med dekleti so najžlahtnejša priznanja odšla v Stari trg: zmagala je Marija Šterbenc pred Miheličevo, Kobetovo, Butalovo in Rauhovo (vse Stari trg). V obeh konkurencah je nastopilo po petnajst tekmovalcev in tekmovalk iz petih dolenjskih občin.

NARAŠČAJ, KI OBETA — V soboto popoldne je bil v novomeški športni dvorani pod Marofom turnir pionirskih košarkarskih ekip. Mladi Novomeščani (na posnetku v svetlih dresih) so bili razred zase, brez večjih težav so opravili tako z ekipo Nove Gorice kot z vrsto kranjskega Triglava in se uvrstili v zaključni del republiškega prvenstva.

Šola zdravega življenja

Krško: letos jo bodo organizirali že tretjič

KRŠKO — Šola zdravega življenja v Nerezinah, ki jo organizirata in vodita občinski svet Zveze sindikatov in aktiv organizatorjev rekreacije, bo letos že tretjič. Ker je veliko zanimanje za to šolo, bodo letos uvedli nekaj novosti.

Za delavce JE Krško, TCP Videm in SOP bodo od 27. aprila do 2. maja organizirali skrajšani program šole zdravega življenja. Prijave za ta skrajšani program bodo sprejemali do 1. aprila. Za strokovne in vodilne delavce bodo organizirali program preventivnih zdravstvenih pregledov in skrajšani program preventivne zdravstvene rekreacije v Nerezinah. V okviru tega programa bodo za vodilne delavce pripravili pregled kardiovaskularnega sistema, test z ergometrijo, testiranje dihal in razgovor z zdravnikom specialistom. Skrajšani program šole zdravega življenja za krške poslovneže bo potekal v dveh terminih, in sicer od 27. aprila do 2. maja oz. do 6. maja.

Poleg teh dveh skrajšanih programov bodo organizirali redno šolo, ki bo letos potekala od 19. maja do 2. junija, od 2. junija do 16. junija ter od 8. do 22. septembra. Šola zdravega življenja obsega obvezni in neobvezni del. V prvem delu so na programu gimnastika in aerobne aktivnosti, v neobveznem delu pa so predvidene športne in družabne igre ter sprehodi v naravo.

Zadnje sekunde krojile izide

Razburljiva rokometna sobota — Kočevke in Novomeščanke na koncu ob zmago — Enako napeto tudi v Škofji Loki in v Trebnjem

Če je soditi po sobotnem uvodnem kolu spomladanskega dela prvenstva v prvi ženski republiški rokometni ligi, potem se obeta res vroča pomlad. V prvi vrsti velja to za boj pri vrhu lestvice, medtem ko je pri dnu vse bolj ali manj že odločeno. Za rokometašice Kočevja, ki se potegujejo za naslov prvakinj, je bil sobotni start zato še tolikanj bolj pomemben, toda iz Ljubljane se niso vrnile nasmejane.

Srečanje med Olimpijo in Itasom je bilo eden derbijev tega kola, Kočevke so seveda zaigrale na zmago. Vodile so ves prvi polčas, točki pa imele v žepu še nekaj sekund pred koncem; vodile so namreč z 19:18. V zadnjih trenutkih srečanja pa je Ljubljančankam uspelo izenačiti. Res škoda, kajti troboj Burje, Branika in Itasa za prvo mesto na lestvici bodo odločile malenkosti. Sicer pa ni bilo prav nič manj razburljivo v soboto v Novem mestu, kjer je ekipa IMV imela v gosteh ptujsko Dravo. Novomeščanke so tekmo imenitno pričele, kmalu so vodile s 6:2 in prav nihče med maloštevilnimi gledalci ni podvomil o njihovem končnem uspehu. Tako pa niso mislile Ptujčanke, in svoje sta z nekaj nerazumljivimi odločitvami dodala še sodnika. Dovolila sta namreč grobo igro, kar je šlo na roke gostjam, ki so se na koncu veselile osvojene točke. Sicer pa končni rezultat 20:20 Ptujčankam pomeni veliko v želji, da zbežijo z dna lestvice.

Vsaj enako napeto je bilo tudi v nekaterih srečanjih moške lige. Inles Riko je gostoval v Škofji Loki in večji del tekme vodil. Šele v zadnjih petnajstih minutah so gostiteljі ujeli korak z gosti in v razburljivi končnici iztržili točko. Poročila pravijo, da je takšen izid tudi najpravičnejši. Pred podvigom pravenstva pa so bili v soboto Krčani. Nihče jim na gostovanju proti ekipi Usnjarja, ki se poteguje za vrh lestvice, ni pripisoval najmanjših možnosti za uspeh, toda kaj lahko bi presenetili. Igralci Usnjarja so zaigrali odlično in v tem delu tekme dosegli celo devet zadetkov, Krčani pa nobenega. Toda drugi polčas je prinesel povsem drugačno podobo. Gostitelji, uspavani z visokim vodstvom, so igrali slabo, Krčani so jim bili od minute do minute bližje. Na koncu so imeli celo priložnost za izenačenje, toda s presenečenjem ni bilo nič. Če drugega ne, so Krčani znova dokazali, da jim ni mesto pri dnu prvenstvene lestvice.

B. B.

USPEH STRELCEV

KOČEVJE — Strelci Kočevja so dosegli imeniten uspeh, saj jim je uspelo ponovno uvrstiti se v prvo republiško strelsko ligo. Na pragu podobnega uspeha so tudi kočevski odbojkarji, zelo dobro pa zaenkrat kaže kegljačem in kegljavkam. Prvi so pred dnevi premagali vrsto Izole s 4906 : 4800, dekleta pa Proteus z 2340 : 2120. Vse kaže, da bodo v novo sezono oboji vstopili v višjem tekmovalnem razredu.

PRIZNANJA

ČRNOMELJ — V Črnomlju so nedavno podelili priznanja za delo v telesni kulturi za preteklo leto. Za najboljšo športnico v občini so proglasili šahistko Ingrid Mihelič, članico šahovske sekcije Partizana Stari trg, za najboljšega športnika pa Andreja Žuniča, člana košarkarskega kluba Črnomelj. Najprizadevnejši športni kolektiv v lanskem letu je bila šahovska sekcija Partizana Stari trg, najprizadevnejši športni delavec pa Boris Lovrenčič.

ZMAGA PRIBANJCEV

DRAGATUŠ — TVD Partizan je v nedeljo, 18. marca, pripravil turnir v namiznem tenisu, katerega se je udeležilo osem ekip iz črnomaljske in dugoreške občine. Zmagala je vrsta Pribanjcev pred Butorajem in Starim trgom, medtem ko je v posamičnih bojih v finalnem dvoboju Uroš Kobe premagal očeta Vinka.

Nove oblike športnega sodelovanja

Prihodnji mesec novo srečanje partnerskih mest

NOVO MESTO — Da dobiva sodelovanje partnerskih mest Langenhagna in Novega mesta iz leta v leto, iz meseca v mesec trdnejše vezi in nove oblike, se potrjuje na več področjih, med drugim tudi na športnem. Novo dokazilo temu bodo dobili že v kratkem, med 13. in 17. aprilom bo namreč na obisku v Novem mestu skupina štirinajstih zakonskih parov iz Langenhagna, ki bodo stanovali pri svojih novomeških prijateljih.

Zahodni Nemci se bodo z Dolenjci pomerili 14. aprila v nogometu, ostali čas pa bodo izkoristili za spoznavanje tega dela Slovenije. Tako je predviden ogled Kostanjevice in kartuzije Pleterje, muzeja, dolenjske galerije, gostje bodo obiskali tudi tovarno avtomobilov IMV, predvidenih pa je še nekaj srečanj z vodilnimi ljudmi novomeške občine. Za konec nemara še, da bo nogometna tekma ob 17. uri v Šmarjeških Toplicah, v primeru slabega vremena pa preložena na naslednji dan. Pokrovitelj bivanja zahodnonemških gostov v Novem mestu so Krkina Zdravilišča.

PLAVALNI TEČAJ

NOVO MESTO — Strokovni svet za športno rekreacijo novomeške ZTKO vabi vse neplavalce, da se udeležijo akcije »Naučimo se plavati«. Akcija se bo pričela v letošnjem maju na osnovni šoli Grm. Plavalni tečaj je brezplačen, potekal bo v skupinah v večernih urah med 18. uro in 21.30, vsak pa bo trajal dva tedna. Prijave je potrebno poslati do 20. aprila na ZTKO Novo mesto, p.p. 30, ali sporočiti po telefonu 22-267, prav tako pa se lahko prijavite pri vodji rekreacije v svoji delovni organizaciji. Vabljeni!

ŠOLSKI ŠPORT IN REKREACIJA

● Minule dni so bila odigrana zaključna srečanja v rekreativni odbojkarski ligi Novega mesta. V ženski konkurenci je v 8., zadnjem kolu vrsta ŠŠD Gimnazije premagala IMV z 2:0, tako da je končna lestvica naslednja: 1. ŠŠD Gimnazija 12, 2. SDK 8, 3. Dom starejših občanov 8, 4. IMV 3. V moški konkurenci je v skupini ekip, ki se borijo za 1. do 4. mesto, Novoles premagal Iskro Keko z 2:0, občinarji pa Iskro Hipot z 2:1. Končna lestvica te skupine: 1. Novoles 6, 2. Iskra Keko 5, 3. Občina 4, 5. Iskra Hipot 3. V skupini za uvrstitev od 5. do 8. mesta je zmagala Mirna Peč, sledijo IMV, Pedagogi in Krka, v skupini za razvrstitev od 9. do 12. mesta pa je bilo 1. Cestno podjetje, 2. Iskra Tenel, 3. Gozdno gospodarstvo, 4. Novoteks.

● Sreda bojev pa je tačas rekrativna košarkarska liga; te dni je bilo odigrano 2. kolo doigravanja. V skupini za razvrstitev med 1. in 4. mestom je ekipa veteranov Straže premagala IMV z 92:68, Old boysi pa Stražo s 100:67. V skupini za uvrstitev od 5. do 8. mesta pa je ekipa Cestnega podjetja premagala NM Lakers s 87:68, Pionir pa ekipo Frča s 116:73. V prvi skupini vodi po dveh kolih Old boys pred veterani Straže, IMV in Stražo, v drugi pa Pionir pred Cestnim podjetjem, Frčem in NM Lakersi.

●Pionirji in pionirke novomeške občine so se pomerili na občinskih prvenstvih v šahu, košarki in namiznem tenisu. Mlajše pionirke in pionirji so šahirali v Šentjerneju. Med dekleti je zmagala Zupančičeva (Mirna Peč) pred Gorenčevo (Šmihel) in Črtaličevo (Šentjernej) ter Bevčevo (Šmarjeta). Pri fantih je slavil Košak (Šentjernej) pred Makusom (Grm), Habjaničem (Katja Rupena) in Kapšem (Šmihel), ki so si razdelili drugo mesto. Starejši pionirji in pionirke pa so merili moči v Dolenjskih Toplicah. Med dekleti je bila prva Rupnikova, drugo mesto pa sta si razdelili Kosova in Vizlarjeva (vse OŠ Mirna Peč). Pri pionirjih je zmagal Košak (Šentjernej), druga pa sta bila z enakim seštevkom Jevnikar (Šmihel) in parkelj (Mirna Peč).

● Na namiznoteniškem prvenstvu novomeških osnovnih šol je nastopilo preko 60 igralcev in igralk. Med pionirkami je v mlajši kategoriji zmagala Rovanova (Šmihel) pred Sečnjakovo (GRM), med pionirji pa Retelj (Šmihel), ki med namiznoteniškim naraščajem tudi največ obeta, drugi je bil Polenšek (Katja Rupena), tretja pa Windisch (Katja Rupena) in Prudič (Šmarjeta). V finalu ekipnega dela sta se pomerili ekipi OŠ Katja Rupena, tretje mesto pa sta si razdelili vrsti Bršljina in Šmarjete. V starejši kategoriji pionirk je zmagala Okleščenova (Bršljin) pred Gajičevo (Šmihel) ter Kirnovo (Škocjan) in Hribarjevo (Šmarjeta), ki sta si razdelili tretje mesto. Eklipno je zmagala OŠ Milke Šobar-Nataše iz Šmihela. V fantovski konkurenci je slavil Kralj (Otočec) pred Vertušem (Šmihel) ter Brumatom in Mikličem (oba Bršljin). Ekipna zmaga je prav tako pripadla Šmihelčanom.

● In za konec še pogled na košarkarski turnir. Med pionirkami je zmagal Šentjernej pred Šmihelom, Grmom, Vavto vasjo in Katja Rupeno, med pionirji pa Grm, druga je bila Vavta vas, tretji Bršljin, četrti Šmihel, peta Katja Rupena in šesta Mirna Peč. Med dekleti je bila najboljša strelka Brinčeva (Šmihel), pri fantih pa Djukić (Vavta vas), medtem ko je bil najboljši igralec Matej Oštir (Grm).

Šport

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 14. KOLO: IGMAN—LIK KOČEVJE 3:0 odigrano vnaprej.

LESTVICA: 1. Železničar 24, 2. Pula 22, 3. Partizan Tabor 18, 4. LIK Kočevje 16 itd.

V soboto igrajo kočevke doma s Partizanom Tabor.

I. SOL, ženske, 18. KOLO: PIONIR — FUŽINAR 1:3 (12, -3, -12, -14)

Pionir: Podolski, Hočevar, Brulec, Barun, Ostroveršnik, Koncilja, Šteblaj, Vernig.

LESTVICA: 1. Celje 28 ... 8. Pionir 18 itd.

V soboto igrajo Novomeščanke v gosteh z drugo ekipo Palome Branika.

rokomet

I. SRL, moški, 14. KOLO: ŠEŠIR ŠKOFJA LOKA - INLES RIKO 16:16 (8:10).

Inles Riko: Lapajne, Mohor, Djokić, Marolt, Šilc, S. Mihelič 1, Lesar 4, Tomšič 1, Mate 4, Fajdiga 4, A. Mihelič 2, Goleš.

IUV USNJAR — KRŠKO 23:22 (15:10)

Krško: Kuhar, Bernardič 4, Kozinc, Iskra 3, Bogovič, Keše, Žagar 1, Kekič 3, Glaser 9, Voglar 2, Božič.

LESTVICA:; 1. Slovenj Gradec 22, 2. IUV Usnjar 21 ... 6. Inles Riko 14, 10. Krško 10, 11. Ormož 8, 12. Prule 7.

Pari prihodnjega kola: Krško-Šešir Škofja Loka, Inles Riko—Jadran, STT Rudar—Slovenj Gradec itd.

I. SRL, ženske, 10. KOLO: OLIMPIJA — ITAS KOČEVJE 19:19 (7:10)

Itas Kočevje: Štefanišin, Klarič, Dragičević, Guštin 4, Vuk 3, Križman 5, Jerič 7, Bejtovič, Lindič, Kersnič.

IMV NOVO MESTO — DRAVA 20:20 (10:9)

IMV Novo mesto: Hočevar, Klobučar, Derčar 1, Veselič 4, Knafeljc 1, Simončič 1, Hvala 1, Rebolj 3, Tomas 5, Šmalc 3, Pate 1, Butala.

LESTVICA: 1. Burja Centrocoop 16, 2. Ferroterm Branik (tekma manj) 14, 3. Itas Kočevje (tekma manj) 13, 4. IMV Novo mesto 11 itd. Pari prihodnjega kola: Fužinar — Itas Kočevje, Ferrotehna — IMV Novo mesto, Ferroterm Branik — Burja Centrocoop itd.

nogomet

SNL, 14. KOLO: ELAN — STEKLAR 1:1 (1:0)

Strelec: Dujaković v 32. minuti

Elan: Rus, A. Primc, Pavlin, Kramar, Kobe, Milanović (Matjašič), Dujaković, S. Mesojedec, V. Primc, B. Mesojedec, Horvat.

LESTVICA: 1. Izola 22 ... 7. Elan 13 itd.

V nedeljo igra Elan doma z Vozili.

Čigav bo Rokometni klub Dobova?

Nazaj v prvo ligo, toda kako dolgo bodo mladi brez športne dvorane — Jo bodo krajani na referendumu za šolo sprejeli v svoj program?

DOBOVA — »Rokometni klub Dobova je po osvojitvi naslova jesenskega prvaka v II. republiški ligi zgodaj začel s pripravami za nadaljevanje prvenstva,« je povedal njegov predsednik Stanko Ostrelič. »Cilj je jasen,« je nadaljeval, »potrditev naslova in uvrstitev v I. republiško ligo, kjer smo bili nazadnje pred 15 leti. Med tem ni nihče zapustil ekipe. Iz JLA sta se vrnila dva igralca, kar nedvoumno pomeni veliko pridobitev za nadaljevanje prvenstva, ki se začne 6. in 7. aprila. Zimski premor je ekipa izkoristila za udeležbo na odprtem prvenstvu Zagreba. Končalo se je 8. marca in Dobovčani so osvojili 3. mesto. Marec je za našo ekipo mesec trening tekem in turnirjev, na priprave pa odhaja na Lisco, kjer bo ostala teden dni.«

Predsednik je omenil, da je pogoj za igranje v prvi republiški ligi dvorana, te pa Dobovčani ne premorejo. To pomeni, da bodo morali igrati drugje. Tolažijo se, da bodo poleg novega dela šole, ki ga nameravajo zgraditi, sezidali tudi športno dvorano in zanjo prav tako razpisali referendum. Krajevni samoprispevek se letos izteka in mladi upajo, da bodo ljudje pokazali razumevanje za šolsko mladino in rokometni klub, ki ga imajo v Dobovi že 26 let. Igralci trenirajo pozimi v telovadnici brežiške gimnazije, čeprav ni najbolj primerna, vozijo pa se tudi v boj oddaljeni dvorani na Senovem in v Krškem. Okoli 30 odst. izdatkov pokrijeta klubu telesnokulturna skupnost in ZTKO, ostalo pa si ekipa prisluži z nočnim turnirjem in martinovanjem ob pomoči večjega števila obrtnikov in podjetij v krajevni skupnosti.

Zdaj iščejo večjega sponzorja, katerega ime bi nosili in obenem razmišljajo o reorganizaciji kluba po uvrstitvi v prvo ligo. Prva liga je dražja od druge, in potrebovali bodo kakih 200 tisočakov, zato se bo po Ostreličevem mnenju in mnenju vseh članov kluba krajevna skupnost morala odločiti, če jo želi imeti. Klub se s takimi navijači, kot jih ima zdaj, ne boji prihodnosti, ne bo pa več mogel brez večje finančne pomoči. Vsaj 50 odst. sredstev pričakuje od krajevne skupnosti, drugo polovico pa bo poskušal dobiti delno od Zveze telesnokulturnih organizacij in od tradicionalnih prireditev, ki jih vsako leto organizira v Dobovi.

J. T.

VISOK PORAZ

TREBNJE — V sedmem kolu kvalifikacij za vstop v I. republiško košarkarsko ligo so igralci trebanjske Unitehne doma izgubili proti ekipi Bistrice z 69:90 (38:54). Koše za Trebanjce so dosegli: Kotar 12, Rajar 3, Kaferle 2, Erčulj 8, Skube 27, Bevc 10, Bunc 7. V zadnjem kolu igra Unitehna v Soštanju z Elektro.

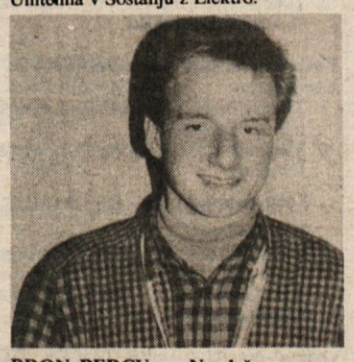

BRON PERCU — Na državnem prvenstvu v streljanju s standardnim zračnim orožjem 17. in 18. t.m. v Sarajevu je v kategoriji mladincev v streljanju z zračno pištolo Robert Perc z Loga pri Boštanju osvojil 3. mesto s 552 krogi in bronasto kolajno. Perc, ki je začel tekmovalno pot v SD Boštanj, zdaj pa kot učenec 2. letnika kadetske šole v Tacnu tekmuje za SD Branko Ivanuš iz Ljubljane, je s sošolcema Borisom Feldinom in Matjažem Jesenkom na tem prvenstvu Jugoslavije v isti kategoriji zasedel 3. mesto s 1603 krogi tudi v ekipni konkurenci. Na sliki: Robert Perc z bronom.

RAZOČARANJE — Deževno vreme ter spolzko in blatno igrišče so bili dodatna ovira za nogometaše Elana in Steklarja, ki so se v Novem mestu pomerili v uvodni tekmi spomladanskega dela prvenstva. Novomeščani so pričakovali zanesljivo zmago, na koncu so se morali zadovoljiti s točko. Mreže nasprotnika niso zadeli niti iz najugodnejših položajev. Na posnetku je ena od gneč pred vrati igralcev iz Rogaške Slatine. (Foto: B. B.)

Spodrsljaj že na startu

14. kolo v SNL: Elan—Steklar 1:1 — Zapravili priložnost za zanesljivo zmago — V nedeljo znova doma

NOVO MESTO — Čeprav je trener novomeških nogometašev Vlado Klinčarovski pred nedeljskim uvodnim srečanjem spomladanskega dela prvenstva v prvi slovenski ligi med Elanom in Steklarjem obljubljal zanesljivo zmago, se je hudo opekel. Gostje iz Rogaške Slatine, neposredni tekmec Novomeščanov v boju za obstanek, so se iz Novega mesta vrnili z nenadejano točko v žepu.

Pričetek nedeljske tekme tega ni obetal. Novomeščani, čeprav so igrali brez Kostrevca, so napadali od prve minute, maloštevilni gledalci so bili priče dobre in domiselne igre domače enajsterice. Priložnosti pred vrati gostujočega vratarja so se vrstile ena za drugo, žoga je naposled obtičala v mreži v 32. minuti, ko je Dujaković z glavo prestregel lep predložek v kazenski prostor. Tudi drugi polčas je prinesel premoč Novomeščanom, ki so od prve minute oblegali vrata Steklarja, največjo priložnost, da bi povečal vodstvo, je imel Mesojedec, vendar je njegov strel zadržala vratnica. Nepisano pravilo v nogometu je, da ekipo, ki ne izkoristi tolikih priložnosti za zadetek, čaka kazen. To se je Novomeščanom zgodilo v 66. minuti. Po Pavlinovi napaki so gostje iz protinapada nenadejano izenačili in ves kasnejši trud gostiteljev da bi nemara le iztržili obe točki, je bil zaman.

Res škoda za ta sporsljaj, kajti cilj Elana je bil v prvih petih kolih, ko trikrat igra doma, osvojiti šest točk in se tako rešiti skrbi pred izpadom. Toda za tarnanje ni časa, že v nedeljo bo znova potrebno zaigrati na vso moč in vsaj delno popraviti izgubo načrtovane točke. V Portovald prihaja enajsterica Vozil, ki se prav tako otepa začelja lestvice, Novomeščane pa v varne vode pelje le zmaga.

B. B.

FINKOV USPEH V PULJU

NOVO MESTO — V odsotnosti najboljših novomeških kolesarjev, ki se te dni vračajo z dolge etapne dirke po Turčiji, je okrnjeno novomeško zastopstvo v nedeljo nastopilo na dirki za veliko nagrado Siporexa v Pulju. Na 130 kilometrov dolgo progo je skupaj odšlo 110 članov in mladincev, na cilj jih je prikolesarilo le 30. Deževno vreme, spolzka cesta in padci so opravili svoje. Starejši mladinec Bogdan Fink je z lahkoto opravil z vso konkurenco, v skupni uvrstitvi pa v cilj privozil šesti, medtem ko je bil Eržen štirinajsti. V soboto je bil na Brionih še kriterijski nastop, na katerem je bil mladinec Eržen deveti.

LISTE IN SEZNAMI KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV

Občina Črnomelj

Na podlagi 67. člena Zakona o volitvah v skupščine (Ur. l. SRS št. 42/89 in 5/90 Občinska volilna komisija občine Črnomelj

OBJAVLJA

naslednje sezname pravnoveljavnih kandidatur za volitve delegatov v Zbor združenega dela, Zbor krajevnih skupnosti in Družbenopolitični zbor Skupščine občine Črnomelj

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE ČRNOMELJ NA VOLITVAH DNE 12. APRILA 1990

Industrija in rudarstvo:

Volilna enota št. 1 — sedež ISKRA SEMIČ

Kandidati so:
1. Alojz MALENŠEK, roj. 1957, dipl. ing. elektrotehnike, zaposlen Iskra Semič; predlagatelj: DS Iskra Semič.
2. Zvone FRANKO, roj. 1957, strojni tehnik, zaposlen Iskra Semič; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
3. Radivoj VRLINIČ, roj. 1954, dipl. ing. elektrotehnike, zaposlen Iskra Semič; predlagatelj: strokovni kolegij in sindikat podjetja.
4. Marin DOLINAR, roj. 1959, elektroničar, zaposlen Iskra Semič; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.

Volilna enota št. 2 — sedež BELT Črnomelj

Kandidati so:
1. Anton BELCA, roj. 1944, dipl. ing. strojništva, zaposlen Belt Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
2. Drago JERMAN, roj. 1951, strojni tehnik, zaposlen Belt Črnomelj; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
3. Mira RADOJČIČ, roj. 1953, ekonomist, zaposlena Belt Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL, OS ZS Črnomelj.
4. Alojz KAMBIČ, roj. 1941, strojni tehnik, zaposlen Belt Črnomelj; predlagatelj: DS Belt Črnomelj.
5. Janez POVŠIN, roj. 1946, metalurški tehnik, zaposlen Belt Črnomelj; predlagatelj: DS Belt Črnomelj.
6. Nevenka DOŠEN, roj. 1954, ekonomski tehnik, zaposlena Belt Črnomelj; predlagatelj: DS Belt Črnomelj.
7. Vinko MATKOVIČ, roj. 1949, strojni tehnik, zaposlen Kovinar Črnomelj; predlagatelj: DS Belt Črnomelj.

Volilna enota št. 3 — sedež GORENJE Črnomelj

Kandidati so:
1. Drago AUPIČ roj. 1953, višji upravni delavec, zaposlen Gorenje Črnomelj; predlagatelj: Gorenje Črnomelj.
2. Stanko ŽELJKO, roj. 1958, elektro tehnik, zaposlen Gorenje Črnomelj; predlagatelj: Gorenje Črnomelj.
3. Martin MALERIČ, roj. 1951, strojni tehnik, zaposlen Gorenje Črnomelj; predlagatelj: Gorenje Črnomelj.

Volilna enota št. 4 — sedež BETI Črnomelj

Kandidati so:
1. Marjan HUTAR, roj. 1952, komercialist, zaposlen Tekstil Adlešiči; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
2. Zvonka ŠABANOVIČ, roj. 1951, konfekcionar, zaposlena Beti Črnomelj; predlagatelj: Beti Črnomelj.
3. Rozalija PERUŠIČ, roj. 1962, ekonomski tehnik, zaposlena Beti Črnomelj; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
4. Bojan PLANINC, roj. 1955, mehanik, zaposlen Beti Črnomelj; predlagatelj: Beti Črnomelj.
5. Jože ŠORLI, roj. 1952, finomehanik, zaposlen Novoteks Vinica; predlagatelj: Novoteks Vinica.
6. Anica GRDUN, roj. 1956, tekstilni tehnik, zaposlena Novoteks Vinica; predlagatelj: OOZK Novoteks Vinica.

Volilna enota št. 5 — sedež RUDNIK KANIŽARICA

Kandidati so:
1. Igor CIMERMAN, roj. 1957, ekonomist, zaposlen Rudnik Kanižarica; predlagatelj: DS Rudnik Kanižarica.
2. Jože VESEL, roj. 1943, rudarski tehnik, zaposlen Rudnik Kanižarica; predlagatelj: DS Rudnik Kanižarica.
3. Miralem IMŠIROVIČ, roj. 1957, elektro ing., zaposlen Rudnik Kanižarica; predlagatelj: DS Rudnik Kanižarica.
4. Slavko JURAJEVČIČ, roj. 1962, KV kopač-vrtalec, zaposlen Rudnik Kanižarica; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Volilna enota št. 6 — sedež IMV Črnomelj

Kandidati so:
1. Silvester KRAMARIČ, roj. 1960, dipl. ing. lesarstva, zaposlen IMV Črnomelj; predlagatelj: IMV Črnomelj.
2. Zvonko JAKŠA, roj. 1950, elektro mehanik, zaposlen IMV Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
3. Martin BANOVEC, roj. 1956, mizar, zaposlen Obrt Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
4. Ivan SEPAHER, roj. 1958, organizator dela, zaposlen IMV Črnomelj; predlagatelj: IMV Črnomelj.

Kmetijstvo in gozdarstvo:

Volilna enota št. 7 — sedež KMETIJSKA ZADRUGA Črnomelj

Kandidati so:
1. Lojze ŠTERK, roj. 1939, višji upravni delavec, zaposlen KZ Črnomelj; predlagatelj: OO ZS KZ Črnomelj.
2. Alojzij BANOVEC, roj. 1951, VK elektrikar, zaposlen Kolinska — Belsad Črnomelj; predlagatelj: Kolinska —Belsad Črnomelj.
3. Jože VIDERVOL, roj. 1936, dipl. ing. gozd., zaposlen GG Črnomelj; predlagatelj: GG Črnomelj.

Gradbeništvo:

Volilna enota št. 8 — sedež BEGRAD Črnomelj

Kandidati so:
1. Karel RUŽIČ, roj. 1949, gradbeni tehnik, zaposlen Begrad Črnomelj; predlagatelj: OO ZKS — stranka demokratične prenove Begrad.
2. Milena HUTAR, roj. 1951, gradbeni tehnik, zaposlena Begrad Črnomelj; predlagatelj: OO ZKS — stranka demokratične prenove Begrad.
3. Branko MUREN, roj. 1943, gradbeni ing. — zaposlen Begrad Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — skupina v Begradu — sindikat podjetja Begrad.

Promet in zveze:

Volilna enota št. 9 — INTEGRAL PROMET Črnomelj

Kandidati so:
1. Anica MIKŠIČ, roj. 1949, ptt tehnik, zaposlena PTT Novo mesto, pošta Črnomelj; predlagatelj: Pošta Črnomelj.
2. Martin MATKOVIČ, roj. 1950, strojni ključavničar, zaposlen Integral Promet Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
3. Ferdinand KOROŠEC, roj. 1955, ekonomist, zaposlen Integral Promet Črnomelj; predlagatelj: Integral Promet Črnomelj.

Trgovina:

Volilna enota št. 10 — sedež DOLENJKA Črnomelj

Kandidati so:
1. Matija HUDAK, roj. 1946, trgovski poslovodja, zaposlen Dolenjka Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL in OS ZS Črnomelj.
2. Iztok MÜLLER, roj. 1956, trgovski poslovodja, zaposlen Dolenjka Črnomelj; predlagatelj: Dolenjka Črnomelj.
3. Frančiška VRLINIČ, roj. 1946, prodajalka, zaposlena Veletekstil Črnomelj; predlagatelj: Dolenjka Črnomelj.

Gostinstvo in turizem:

Volilna enota št. 11 — sedež INTEGRAL GOSTINSTVO Črnomelj

Kandidati so:
1. Janko VESELIČ, roj. 1954, gostinski tehnik, zaposlen Integral Gostinstvo Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL in OS ZS Črnomelj.
2. Janko CVITKOVIČ, roj. 1945, vodovodni instalater, zaposlen Gostinstvo Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, obrt in osebne storitve:

Volilna enota št. 12 — sedež KOMUNALA Črnomelj

Kandidati so:
1. Bojan KOŠIR, roj. 1950, pravnik, zaposlen Komunala Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj in OO ZK Komunala Črnomelj.
2. Franc SPREICER, roj. 1961, geodetski tehnik, zaposlen Komunala Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Finance:

Volilna enota št. 13 — sedež LJUBLJANSKA BANKA p. e. ČRNOMELJ

Kandidati so:
1. Antonija MATKOVIČ, roj. 1935, ekonomist, zaposlena LB, p.e. Črnomelj; predlagatelj: LB p.e. Črnomelj.
2. Boris FABJAN, roj. 1955, gimnazijski maturant, zaposlen LB, p.e. Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj in LB, p.e. Črnomelj.

Izobraževanje, kultura in telesna kultura

Volilna enota št. 14 — sedež SREDNJA ŠOLA Črnomelj

Kandidati so:
1. Darko KOČEVAR, roj. 1961, predmetni učitelj, zaposlen OŠ Loka Črnomelj; predlagatelj: Srednja šola Črnomelj.
2. Zvone KAMBIČ, roj. 1956, dipl. org. dela, zaposlen Srednja šola Črnomelj; predlagatelj: Srednja šola Črnomelj.
3. Antonija ŠTERBENC, roj. 1948, predmetni učitelj, zaposlena OŠ Mirana Jarca Črnomelj; predlagatelj: Antonija Grahek Črnomelj.
4. Nada ŽAGAR, roj. 1961, dipl. sociolog, zaposlena ZIK Črnomelj; predlagatelj: Srednja šola Črnomelj.

Zdravstveno in socialno varstvo

Volilna enota št. 15 — sedež ZDRAVSTVENI DOM Črnomelj

Kandidati so:
1. Anton CEROVAC, roj. 1948, stomatolog, zaposlen Zdravstveni dom Črnomelj; predlagatelj: Zdravstveni dom Črnomelj.
2. Boris ŠIMEC, roj. 1946, elektrikar, zaposlen VVO Črnomelj; predlagatelj: VVO Črnomelj in OK ZKS Črnomelj.
3. Valerija LEKIČ-POLJŠAK, roj. 1963, medicinska sestra, zaposlena Dom starejših občanov Črnomelj; predlagatelj: Dom starejših občanov Črnomelj.
4. Bojan LEVAI, roj. 1963, medicinski tehnik, zaposlen Dom starejših občanov Črnomelj; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
5. Pavlina ŠVAJGER, roj. 1954, ekonomski tehnik, zaposlena Dom starejših občanov Črnomelj; predlagatelj: O ZK Dom starejših občanov Črnomelj.

Družbene organizacije in skupnosti

Volilna enota št. 16 — sedež Delovna skupnost upravnih organov Skupščine občine Črnomelj

Kandidati so:
1. Elizabeta VARDJAN, roj. 1955, organizator dela — proizv. smer, zaposlena Delovna skupnost upravnih organov Skupščine občine Črnomelj; DS upravnih organov SO Črnomelj.
2. Bojan NOVAK, roj. 1952, gimnazijski maturant, zaposlen — Delovna skupnost upravnih organov Skupščine občine Črnomelj; predlagatelj: DS upravnih organov SO Črnomelj.

Kmetijstvo in gozdarstvo:

Volilna enota št. 17 — sedež Upravni organ pri Skupščini občine Črnomelj

Kandidati so:
1. Anton FILAK, roj. 1958, kmet; predlagatelj — DEMOS — združena opozicija.
2. Martin VRTIN, roj. 1952, voznik, zaposlen doma na kmetiji; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Obrt:

Volilna enota št. 18. — sedež Obrtno združenje Črnomelj

Kandidati so:
1. Ivan PEZDIRC, roj. 1946, kovinostrugar, zaposlen obrtnik; predlagatelj: Obrtno združenje Črnomelj.
2. Janez STEPAN, roj. 1955, avtoličar, zaposlen obrtnik; predlagatelj: Obrtno združenje Črnomelj.

Oborožene sile SFRJ Jugoslavije

Volilna enota št. 19 — sedež Vojna pošta — garnizon Črnomelj

Kandidati so:
1. Ivan HUDEK, roj. 1958, častnik JLA, zaposlen-garnizon Črnomelj; predlagatelj: Garnizon Črnomelj.
2. Bogdan STOJANOV, roj. 1957, častnik JLA, zaposlen — garnizon Črnomelj; predlagatelj: Garnizon Črnomelj.

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE ČRNOMELJ NA VOLITVAH DNE 22. APRILA 1990

Volilna enota št. 1 — KS ADLEŠIČI

Kandidati so:
1. Anton JANKOVIČ, roj. 1950, ing. konstruktor, stanujoč Adlešiči 24/a; predlagatelj: OK SZDL in KK SZDL Adlešiči.
2. Peter ŽUNIČ, roj. 1933, kmet, stanujoč Žuniči 3; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
3. Drago VLAŠIČ, roj. 1928, KV voznik, stanujoč Jankoviči 4/a; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.

Volilna enota št. 2 — KS BUTORAJ

Kandidati so:
1. Jožica KUZMA, roj. 1958, predmetna učiteljica, stanujoča Velika Lahinja 16; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
2. Jože PERUŠIČ, roj. 1953, KV voznik, stanujoč Butoraj 26; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Butoraj.

Volilna enota št. 3 — KS DOBLIČE-KANIŽARICA

Kandidati so:
1. Franc VRTIN, roj. 1955, strojni delovodja, stanujoč Kanižarica n. h.: predlagatelj: OK SZDL Crnomelj in KK SZDL Dobliče-Kanižarica.
2. Tone STARC, roj. 1959, dipl. ing. elekt., stanujoč Grič 1; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Volilna enota št. 4 — KS DRAGATUŠ

Kandidati so:
1. Mladen BADJUK, roj. 1944, kmetijski tehnik, stanujoč Dragatuš 43; predlagatelj: KS Dragatuš.
2. Vladimir TOMC, roj. 1935, upokojenec, stanujoč Šipek 1; predlagatelj: KS Dragatuš.

Volilna enota št. 5 — KS GRIBLJE

Kandidati so:
1. Vinko DRAGOŠ, roj. 1957, kmet, stanujoč Cerkvišče 7; predlagateljl: DEMOS — združena opozicija.
2. Stanislav ŠIMEC, roj. 1952, strojni tehnik, stanujoč Grilje 77; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.

Volilna enota št. 6 — KS GRIČEK — ČRNOMELJ

Kandidati so:
1. Ivan KAMBIČ, roj. 1961, ing. strojništva, stanujoč Belokranjska 16, Črnomelj; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
2. Franc JAKLIČ, roj. 1929, računovodja, stanujoč Vrtna 9/a Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
3. Marjan VITKOVIČ, roj. 1948, gimnazijski maturant, stanujoč Sadež 3, Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
4. Martin TOMC, roj. 1925, višji upravni delavec, stanujoč Sadež 16, Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Griček.
5. Damjan ŽALEC, roj. 1963, dipl. iur., stanujoč Vrtna 6, Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
6. Stanislav ZUPANČIČ, roj. 1956, kmet, stanujoč Zadružna cesta 10/b, Črnomelj; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
7. Julij KAVŠEK, roj. 1938, ing. gradbeništva, stanujoč Ul. Bratov Klemenc 3, Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Volilna enota št. 7 — KS HEROJA STARIHE ČRNOMELJ

Kandidati so:
1. Martin DAJČMAN, roj. 1946, ing. strojništva, Semiška 9/a, Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
2. Marjan ČRNE, roj. 1953, strojni tehnik, stanujoč Kajuhova 2, Črnomelj; predlagatelj: Bahor Franc.
3. Alojz NOVAK, roj. 1940, dipl. ing. gradb., stanujoč 21. oktober 15, Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL Crnomelj in KK SZDL Heroja Starihe.
4. Peter MEDIC, roj. 1951, mizar, stanujoč 21. oktobra 17/a, Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
5. Viktorija LOZAR, roj. 1946, kemijski tehnik, stanujoča 21. oktobra 15/a, Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Heroja Starihe.

Volilna enota št. 8 — KS LOKA Črnomelj

Kandidati so:
1. Stane MOVRIN, roj. 1941, gimnazijski maturant, stanujoč Vodnikova 1, Črnomelj; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
2. Jože PAVLIŠIČ, roj. 1941, profesor, stanujoč Marjana Kozine 6, Črnomelj; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
3. Drago SATOŠEK, roj. 1946, zasebni obrtnik, stanujoč Nazorjeva 9, Črnomelj; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Loka Črnomelj.

Volilna enota št. 9 — KS PETROVA VAS

Kandidati so:
1. Liljana BUTALA, roj. 1968, študentka, stanujoča Mihelja vas 7; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.
2. Jože GRDIŠA, roj. 1956, višji upravni delavec, stanujoč Ručetna vas 5; predlagatelj: KS Petrova vas.
3. Franc JAKŠA, roj. 1952, mesar, stanujoč Gornja Paka 10; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
4. Janez LOZAR, roj. 1948, obrtnik, stanujoč Lokve 21; predlagatelj: KS Petrova vas.

Volilna enota št. 10 — KS SEMIČ

Kandidati so:
1. Jože MIHELČIČ, roj. 1959, orodjar, Vavpča vas 6; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj, KK SZDL Semič.
2. Anton MARENTIČ, roj. 1941, dipl. iur., stanujoč Kašča 8; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Semič.
3. Jurij KOBE, roj. 1948, ing. elektr., stanujoč Sadinja vas 15; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Semič.
4. Tine KAMBIČ, roj. 1961, KV strugar, stanujoč Mladica 8; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
5. Peter MALENŠEK, roj. 1961, kmetijski tehnik, stanujoč Maline 17; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
6. Jože SIMONIČ, roj. 1958, KV orodjar, stanujoč Sela pri Semiču 14/b; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Volilna enota št. 11 — KS STARI TRG

Kandidati so:
1. Marko KOBE, roj. 1930, profesor, stanujoč Stari trg 33; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Stari trg.
2. Stanislav KOBE, roj. 1934, kmet, stanujoč Srednji Radenci 5; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

Volilna enota št. 12 — KS TALČJI VRH

Kandidati so:
1. Jože VRŠČAJ, roj. 1947, strojni tehnik, stanujoč Rodine 7/a; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Talčji vrh.
2. Branko VOLF, roj. 1959, kopač, stanujoč Stražnji vrh 27; predlagatelj: KS Talčji vrh.

Volilna enota št. 13 — KS TRIBUČE

Kandidati so:
1. Stane MIŠICA, roj. 1947, KV voznik, stanujoč Čudno selo 9; predlagatelj: KS Tribuče
2. Vida HABE, roj. 1944, administratorka, stanujoča Tribuče 12; predlagatelj: OK ZKS Črnomelj.
3. Jože VINTAR, roj. 1956, KV rezkalec, stanujoč Desinec 9; predlagatelj: KS Tribuče.
4. Robert CVITKOVIČ, roj. 1966, KV rezkalec, stanujoč Tribuče 15; predlagatelj: OK ZSMS Črnomelj.

Volilna enota št. 14 — KS VINICA

Kandidati so:
1. Rudolf TREMPUS, roj. 1934, kmet, stanujoč Vinica 16; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj, KK SZDL Vinica.
2. Franc STAREŠINIČ, roj. 1961, ing. elektr. stanujoč Preloka 10; predlagatelj: OK SZDL Črnomelj in KK SZDL Vinica.
3. Oton ŠPEHAR, roj. 1934, kmet, stanujoč Daljnje njive 12; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.
4. Jože MIKETIČ, roj. 1948, kmet, stanujoč Preloka 41; predlagatelj: DEMOS — združena opozicija.

ZBIRNA LISTA KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR SKUPŠČINE OBČINE ČRNOMELJ

Volilna enota št. 1 obsega naslednje območje: KS Heroja Starihe, KS Griček, KS Loka, KS Butoraj in KS Griblje.

1.
OK ZKS — stranka demokratične prenove
1. Milan KRAJNC, roj. 1948, dipl. psiholog, Črnomelj;
2. Belizar DUJEC, roj. 1950, dipl. ing. kemije, Črnomelj;
3. Boris LOVRENČIČ, roj. 1948, organizator dela, Črnomelj;
4. Janez DRAGOŠ, roj. 1935, dipl. obramboslovec, Črnomelj;
5. Janez SAŠEK, roj. 1937, organizator dela, Črnomelj;
6. Niko POŽEK, roj. 1943, dipl. ing. agronomije, Črnomelj;
7. Nada BARIČ, roj. 1950, specialni pedagog, Črnomelj.

2.
ZELENI
1. Ljiljana ŠPEC, dr., roj. 1954, zdravnik, Kanižarica;
2. Andrej ČUFER, roj. 1960, profesor, Črnomelj;
3. Peter ŠTEFANIČ, roj. 1942, dipl. veterinar, Črnomelj;
4. Danijela KURE, roj. 1971, dijak-maturant, Svibnik;
5. Tomaž SKRBINŠEK, roj. 1952, dipl. psiholog, Črnomelj;
6. Andrej KAVŠEK, roj. 1963,, dipl. ing. stroj., Črnomelj.

3.
SOCIALISTIČNA ZVEZA — SZDL — ZVEZA SOCIALISTOV
.Martin JANEŽKOVIČ, roj. 1934, dipl. ing. agronomije, Črnomelj;
2. Jožef VRŠČAJ, roj. 1950, akademski kipar, Črnomelj;
3. Vlado ČOP, roj. 1935, ekonomist, Črnomelj;
4. Gabrijela VIDIC-MIHELČIČ, roj. 1940, profesorica, Črnomelj;
5. Slavko MALEŠIČ, roj. 1953, višji upravni delavec, Črnomelj.
6. Ivan ZALOKAR, roj. 1952, gimnazijski maturant Črnomelj.
7. Marinka PEZDIRC, roj. 1963, ekonomski tehnik, Griblje.

4.
DEMOS — ZDRUŽENA OPOZICIJA
1. Viktor ZUPANIČ, roj. 1940, dipl. ekonomist, Črnomelj;
2. Peter DICHELBERGER, roj. 1952, dipl. pravnik, Črnomelj;
3. Samuel KAVČIČ, roj. 1936, dipl. veterinar Črnomelj;
4. Lojze ŠTRUCELJ, roj. 1946, kmet, Griblje;
5. Justina PAVLIŠIČ, roj. 1944, profesorica, Črnomelj;
6. Anton ŠKOF, roj. 1941, ing. strojništva, Črnomelj;
7. Zdravko KUNIČ, roj. 1956, dipl. psiholog, Črnomelj.

5.
ZSMS
1. Silvester MIHELČIČ, roj. 1943, glasbenik, Črnomelj;
2. Boris MUŽAR, roj. 1961, učitelj, Semič;
3. Mojca TOMC-JURMAN, dr., 1961, zdravnica, Črnomelj;
4. Jožef BAJT. roi. 1945. rezkalec. Črnomeli:
5. Franc MALERIČ, roj. 1949, avtomehanik, Črnomelj;
6. Anton PRHNE, roj. 1948, prodajalec, Vinica;
7. Igor FORTUN, roj. 1963, dipl. pravnik, Črnomelj.

Volilna enota št. 2 obsega naslednja območja: KS Semič, KS Petrova vas, KS Kanižarica - Dobliče.

1.
DEMOS — ZDRUŽENA OPOZICIJA
1. Anton MALENŠEK. roj. 1953, dipl. ing. stroj. Semič;
2. Ivan KRIŽAN, roj. 1946, stroj. ključavničar, Sela —Vrčice;
3. Jakob JERMAN, roj. 1933, ekonomski tehnik, Rožanec;

LISTE IN SEZNAMI KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV

4. Janez MOVRN, roj. 1949, stroj. ključavničar, Semič;
5. Janko BUKOVEC, roj. 1949, kmet, Semič;
6. Matija ROM, roj. 1944, šofer, Doblička gora.

2.
SOCIALISTIČNA ZVEZA — SZDL — ZVEZA SOCIALISTOV
1. Jože VIDMAR, roj. 1927, upokojenec, Semič;
2. Jože CESAR, roj. 1949, ing. elektrotehnike, Semič;
3. Anton SIMONIČ, roj. 1954, VKV električar, Mladica;
4. Mojca STJEPANOVIČ, roj. 1960, ekonomist, Črnomelj;
5. Marija MUŠIČ, roj. 1959, ekonomski tehnik, Stražnji vrh;
6. Bernarda PETRIC, roj. 1954, razredna učiteljica, Rožanec.

3.
OK ZKS — STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE
1. Dušan KOČEVAR, roj. 1949, organizator dela, Semič;
2. Franc PANJAN, roj. 1955, gradb. tehnik, Dobliče;
3. Peter SIMONIČ, roj. 1943, kmet. tehnik, Semič;
4. Anton DVOJMOČ, roj. 1919, upokojenec, Črnomelj;
5. Alojz VIDMAR, roj. 1937, poklicna kov., Kal — Semič;
6. Ernest HALER, roj. 1928, gozd. teh. — upokojenec, Črmošnjice.

4.
ZELENI
1. Anica KRAŠNA, roj. 1953, upokojenka, Kot — Semič;
2. Miroslav PLUT, roj. 1957, profesor, Semič;
3. Mira IVANOVIČ, roj. 1957, dipl. biolog, Sela pri Semiču.

5.
ZSMS
1. Zvone VIDMAR, roj. 1950, preddelavec, Semič;
2. Marjeta LIPAR, roj. 1953, predmetna učiteljica, Semič;
3. Anton BUKOVEC, roj. 1953, promet. trans. teh., Kot — Semič;
4. Andreja PENCA, roj. 1963, stomatolog, Črnomelj;
5. Franc JERMAN, roj. 1964, stroj. teh. Lokve;
6. Oskar ČAS, roj. 1960, ing. elektrotehnike, Vavpča vas.

Volilna enota št. 3 obsega naslednja območja: KS Dragatuš, KS Tribuče, KS Adlešiči, KS Vinica, KS Stari trg.

1.
DEMOS — ZDRUŽENA OPOZICIJA
1. Vlado STAREŠINIČ, roj. 1964, absolvent metalurgije, Črnomelj;
2. Mirko MORAVEC, roj. 1940, kmet, Mali Nerajec;
3. Matija KOCE, roj. 1941, učitelj, Stari trg ob Kolpi;
4. Boris FORTUN, roj. 1961, kmetijski tehnik, Damelj;
5. Janez KLOBUČAR, roj. 1950, šofer, Veliki Nerajec,
6. Miro VLAŠIČ, roj. 1960, strojni ključavničar, Dolenjci.

2.
OK ZKS — STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE
1. Jože STAREŠINIČ, roj. 1958, organizator dela, Preloka;
2. Branko KOBETIČ, roj. 1952, ključavničar, Dolnji Suhor;
3. Nikolaj NOVAK, roj. 1952, višji upravni delavec, Mala Sela;
4. Nace ŠTRMEC, roj. 1958, dipl. ing. gozdarstva, Vinica;
5. Katarina KAPŠ, roj. 1957, predmetna učiteljica, Prelesje;
6. Gabrijel VRANEŠIČ, roj. 1934, mizar, Tribuče.

3.
ZSMS
1. Rajko ŠTEFANIČ, roj. 1947, gostilničar, Dragatuš;
2. Vidica ADLEŠIČ, roj. 1957, predmetna učiteljica, Sečje Selo;
3. Marica DRAŽUMERIČ, roj. 1959, višja med. sestra, Kanižarica;
4. Janko STAREŠINIČ, roj. 1968, strojni ključavničar, Ogulin;
5. Verica MARUŠIČ, roj. 1958, komercialist, Črnomelj;
6. Jerneja FABJAN, roj. 1960, veterinarka, Črnomelj.

4.
ZELENI
1. Franci FORTUN, roj. 1949, profesor, Črnomelj;
2. Boris ŠIKONJA, roj. 1955, profesor, Tribuče.

5.
SOCIALISTIČNA ZVEZA-SZDL — ZVEZA SOCIALISTOV
1. Bogomir MIHELIČ, roj. 1931, predmetni učitelj, Vinica;
2. Jože REŽEK, roj. 1945, predmetni učitelj, Vinica;
3. Alojz TURK, roj. 1957, ing. stroj., Tanča gora;
4. Vinko KOBE, roj. 1946, predmetni učitelj, Stari trg;
5. Stane ŠPEHAR, roj. 1959, strojni tehnik, Desinc;
6. Ivan POŽEK, st. roj. 1926, kmet, Velika Sela.

LISTA POSAMIČNIH KANDIDATOV
1. Roman FINK, roj. 1962, geodetski tehnik, Tanča gora.

Štev.: 008-3/89
Datum: 20. 3. 1990

Predsednik
občinske volilne komisije
Darinka PLEVNIK, l.r.

Občina Metlika

SEZNAM KANDIDATOV ZA ZBOR OBČIN SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE

Volilna enota številka 42
1. Slavko DRAGOVAN, rojen 21. 12. 1961; poklic: inženir agronomije; zaposlen: KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA; stalno bivališče: Metlika, Svržaki 9; predlagatelj: Nemanič Stako, Metlika, Božakovo št. 21.
2. Silvo ŠTUBLJAR, rojen 6. 10. 1963; poklic: strojni ključavničar; zaposlen: OK ZSMS Metlika; stalno bivališče: Metlika, Rosalnice 74; predlagatelj: OK ZSMS Metlika.
3. Nikola LADIKA, rojen 6. 11. 1942; poklic: diplomirani ekonomist; zaposlen: Skupščina občine Metlika; stalno bivališče: Metlika, Župančičeva 7; predlagatelj: OK ZKS Metlika in OK SZ Metlika.
4. Milan TRAVNIKAR, rojen 29. 10. 1952; poklic: tekstilni inženir; zaposlen: Skupščina občine Metlika; stalno bivališče: Metlika, Župančičeva 2; predlagatelj: Srečko Šuštar, Metlika, Župančičeva 10.

SEZNAM KANDIDATOV ZA ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE METLIKA

a) Področje industrije in rudarstva

Volilna enota številka 1 — Beti Metlika
1. Karolina KONČAR, roj. 3. 5. 1957; dipl. ekonomist; zaposlena: BETI Metlika; stanujoča: Hrast 27; predlagatelj: Odbor za kadre in gospodarjenje BETI Metlika.
2. Vida ŠEGINA-MATKOVIČ, roj. 12. 8. 1954; dipl. sociolog; zaposlena: Beti Metlika; stanujoča: Radoviči 4; predlagatelj: Odbor za kadre in gospodarjenje Beti Metlika.
3. Marija HORVAT, roj. 30. 11. 1942; tekstilni tehnik; zaposlena BETI Metlika; stanujoča: Metlika, Šestova 16; predlagatelj: Odbor za kadre in gospodarjenje Beti Metlika.
4. Jožica CIGIČ, roj. 10. 4. 1947; kemijski tehnik; zaposlena Beti Metlika; stanujoča: Metlika, Na Požeg 7; predlagatelj: Odbor za kadre in gospodarjenje Beti Metlika.

Volilna enota številka 2 — KOMET Metlika
1. Martin ČRNUGELJ, roj. 21. 9. 1949; dipl. ekonomist; zaposlen: KOMET Metlika; stanujoč: Metlika, Breg revolucije 20 a; predlagatelj: OO ZSS Komet Metlika.
2. Anton TOMC, roj. 1. 1. 1949; dipl. ekonomist, zaposlen: Komet Metlika; stanujoč: Križevska vas 52, Metlika; predlagatelj: OO ZSS Komet Metlika.

Volilna enota številka 3 — NOVOTEKS TOZD Predilnica Metlika
1. Rudolf VLAŠIČ, roj. 14. 1. 1958; tekstilni tehnik; zaposlen: Novoteks TOZD Predilnica Metlika; stanujoč: Metlika, Naselje Borisa Kidriča 3; predlagatelj: Delavski svet TOZD-a.
2. Ladislav MARENTIČ, roj. 7. 2. 1945; tekstilni tehnik; zaposlen: Novoteks, TOZD Predilnica Metlika; stanujoč: Gradac 47; predlagatelj: Delavski svet TOZD-a.

Volilna enota številka 4 — NOVOLES, tozd TKO Metlika
1. Leon BEZLAJ, roj. 1. 3. 1962; kemijski tehnik; zaposlen: Novoles TOZD TKO Metlika; stanujoč: Metlika, CBE 16; predlagatelj: Zbor volilcev TOZD-a.
2. Jurij DERGANC, roj. 12. 4. 1955; inženir strojništva; zaposlen: Novoles TOZD TKO Metlika; stanujoč: Metlika, Pot na Veselico 2; predlagatelj: DS TOZD-a.
3. Rudi RADAKOVIČ, roj. 17. 7. 1944; delavec; zaposlen: Novoles TOZD TKO Metlika; stanujoč: Metlika, Cesta 15. brigade 5; predlagatelj: Zbor volilcev TOZD-a.

Volilna enota številka 5 — IMV SUHOR, IMP Metlika
1. Nikola OVNIČEK, roj. 23. 9. 1953; strojni tehnik; zaposlen: IMV Suhor; stanujoč: Križevska vas 12; samopredlagatelj.
2. Boris ZUPANČIČ, roj. 24. 9. 1951; strugar; zaposlen: IMP Metlika; stanujoč: Dragomlja vas 10; predlagatelj: IMP Metlika.

b) Področje kmetijstva, ribištva, gozdarstva in vodnega gospodarstva

Volilna enota številka 6
1. Andrej ŽUGELJ, roj. 17. 11. 1963; kmetijski tehnik; zaposlen: združeni kmet; stanujoč: Čurile 22; predlagatelj: M-KZ Metlika.
2. Anton PEZDIRC, roj. 28. 9. 1958; kmetijski tehnik; zaposlen: M-KZ Metlika; stanujoč: Metlika, Partizanski trg 21; predlagatelj: Mercator-KZ Metlika.
3. Jože ŠUKLJE, roj. 10. 12. 1963; kmetijski tehnik; M-KZ združeni kmet; stanujoč: Trnovec 22, predlagatelj: M-KZ Metlika.
4. Janez GAČNIK, roj. 24. 4. 1961; dipl. ing. agronomije; zaposlen: M-KZ Metlika; stanujoč: Metlika, Jerebova 8; predlagatelj: Mercator-KZ Metlika.
5. Ivan KURE, roj. 15. 9. 1943; ekonomski tehnik; zaposlen: M-KZ Metlika; stanujoč: Grm 9; predlagatelj: M-KZ Metlika.
6. Jože MALJEVIČ, roj. 5. 11. 1948; dipl. ing. agronomije; zaposlen: M-KZ Metlika; stanujoč: Metlika, Jerebova 16; predlagatelj: Mercator-KZ Metlika.
7. Anton STARAŠINIČ, roj. 22. 5. 1930; kmetovalec; M-KZ Metlika-združeni kmet; stanujoč: Krasinec 47; predlagatelj: M-KZ Metlika.
8. Jože JAKOFČIČ, roj. 25. 10. 1954; kmetovalec, M-KZ Metlika-združeni kmet; stanujoč: Krasinec 5; predlagatelj: M-KZ Metlika.
9. Jože NEMANIČ, roj. 7. 9. 1950; kmetijski tehnik; M-KZ Metlika; stanujoč: Gor. Lokvica 6; predlagatelj: M-KZ Metlika.

c) Področje gradbeništva, prometa, zvez ter stanovanjske in komunalne dejavnosti

Volilna enota številka 7
1. Jože MIHELČIČ, roj. 28. 8. 1947; gradbeni tehnik; zaposlen: Komunalno gospodarstvo Metlika; stanujoč: Metlika, Janka Brodariča 1; predlagatelj: Komunala Metlika.
2. Andrej VERDERBER, roj. 6. 11. 1967; PTT tehnik; zaposlen PTT Novo mesto, Pošta Suhor; stanujoč: Črnomelj, Jelševnik 1; predlagatelj: Pošta Suhor.

d) Področje trgovine, gostinstva in turizma

Volilna enota številka 8
1. Niko VIKTOROVSKI, roj. 4. 3. 1948; gostinski tehnik; zaposlen: Integral, Gostinstvo Bela krajina, Hotel Metlika; stanujoč: Metlika, Ulica 1. maja 5; predlagatelj: Delavski svet Mercator STP Metlika.
2. Janez VIDETIČ, roj. 10. 4. 1941; trgovski poslovodja; zaposlen: Mercator STP Metlika; stanujoč: Metlika, CBE 34; predlagatelj: Delavski svet Mercator STP Metlika.

e) Področje obrti, osebnih storitev in financ

Volilna enota številka 9
1. Ivan PETRIC, roj. 12. 1. 1953; elektro instalater; samostojni obrtnik; stanujoč: Metlika, Marentičeva 8; predlagatelj: Obrtno združenje Metlika.
2. Janez CVITKOVIČ, roj. 2. 2. 1951; plastičar; samostojni obrtnik; stanujoč: Metlika, Naselje S. Rozmana 1; predlagatelj: Obrtno združenje Metlika.
3. Anton IVEC, roj. 25. 2. 1952; elektromonter; zaposlen: Elektro Novo mesto, Nadzorništvo Metlika; stanujoč: Metlika, Breg revolucije 15; predlagatelj: Elektro Novo mesto, Nadzorništvo Metlika.
4. Jože TISOV, roj. 2. 5. 1960; dipl. ing. gradbeništva; zaposlen: Obrtna zadruga Metlika; stanujoč: Novo mesto, Pristava 4; predlagatelj: Obrtna zadruga Metlika.

f) Področje izobraževanja, kulture, vzgoje, telesne kulture, umetnosti in informiranja

Volilna enota številka 10
1. Jože MOZETIČ, roj. 26. 9. 1945; učitelj; zaposlen: Osnovna šola XV. SNOUB-BELOKRANJSKA Metlika; stanujoč: Metlika, Trdinova pot 2 a; predlagatelj: Osnovna šola XV. SNOUB BELOKRANJSKA Metlika.
2. Anton GAŠPERIČ, roj. 5. 5. 1945; učitelj; zaposlen: Osnovna šola ing. Janeza Marentiča Podzemelj, stanujoč: Metlika, Naselje Borisa Kidriča 3; predlagatelj: OŠ ing. J. Marentiča Podzemelj.
3. Frančiška HAUPTMAN, roj. 20. 5. 1946; vzgojiteljica; zaposlena: VVZ — otroški vrtec Metlika; stanujoča: Trnovec 10; predlagatelj: VVZ Otroški vrtec Metlika.

g) Področje socialnega in zdravstvenega varstva

Volilna enota številka 11
1. Ivana IVEC, roj. 18. 6. 1944; ekonomski tehnik; zaposlena: Dom počitka Metlika; stanujoča: Metlika, Cesta Belokranjskega odreda 9; predlagatelj: Dom počitka Metlika.
2. Matija BANOVEC, roj. 31. 3. 1959; socialni delavec; zaposlen: Center za socialno delo Metlika; stanujoč: Črnomelj, Jelševnik 6; predlagatelj: Center za socialno delo Metlika.
3. Anton ŠUKLJE, roj. 18. 12. 1940; stomatolog; zaposlen ZCD TOZD Zdravstveni dom Metlika; stanujoč: Metlika, Stara cesta 3; predlagatelj: ZCD TOZD Zdravstveni dom Metlika.

h) Področje družbenih organizacij in skupnosti

Volilna enota številka 12
1. Franc ŠTEFANIČ, roj. 6. 8. 1951; uslužbenec; zaposlen: SOb Metlika; stanujoč: Metlika, Ulica 1. maja 6; predlagatelj: OK SZ Metlika.
2. Bojan VALENČIČ, roj. 4. 10. 1952; ekonomist; zaposlen: SOb Metlika; stanujoč: Metlika, Navratilova 2; predlagatelj: Svet DS SO Metlika.
3. Stanislav BRODARIČ, roj. 2. 6. 1951; pravnik; zaposlen: SOb Metlika; stanujoč: Metlika, Župančičeva 2; predlagatelj: Svet DS SO Metlika.

SEZNAM KANDIDATOV ZA ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE METLIKA

Volilna enota številka 1 — KS BOŽAKOVO
1. Stanko NEMANIČ, roj. 13. 9. 1962; kmetovalec; Božakovo 21; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.
2. Branko NEMANIČ, roj. 29. 10. 1963; strojni ključavničar; zaposlen v BETI Metlika; stanujoč: Božakovo 20; predlagatelj: KS Božakovo.

Volilna enota številka 2 — KS DOBRAVICE
1. Alojz ŠTEFANIČ, roj. 29. 12. 1929; kmetovalec; Dol. Dobravice 7; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.
2. Milan JAKLIČ, roj. 11. 7. 1938; voznik; zaposlen v KZ Metlika-Vinska klet; stanujoč: Krivoglavice 3a; predlagatelj: KK SZ Dobravice.

Volilna enota številka 3 — KS DRAŠIČI
1. Jože MAVRETIČ, roj. 29. 10. 1950; kmetovalec; Drašiči št. 2 b; predlagatelj: Krajevna skupnost Drašiči.
2. Jože STARIHA, roj. 17. 5. 1956; kmetovalec; Drašiči št. 46; predlagatelj: Krajevna skupnost Drašiči.
3. Ivan ŠTEFANIČ, roj. 4. 10. 1952; delavec; zaposlen: Novoles Metlika; stanujoč: Drašiči 14; predlagatelj: Svet KS Drašiči.

Volilna enota številka 4 — KS GRABROVEC
1. Marija ČRNUGELJ, roj. 6. 1. 1968; tekstilni tehnik; zaposlena: BETI Metlika; stanujoča: Grabrovec 26; predlagatelj: Svet KS Grabrovec.
2. Anton JAKLJEVIČ, roj. 30. 4. 1962; mehanik; zaposlen: KZ Metlika; stanujoč: Grabrovec 1; predlagatelj: Svet KS Grabrovec.
3. Martin ŠTUBLJAR, roj. 12. 11. 1948; pravnik; zaposlen: SOb Metlika; stanujoč: Grabrovec 41; predlagatelj: Svet KS Grabrovec.

Volilna enota številka 5 — KS GRADAC
1. Martin JUREJEVČIČ, roj. 12. 3. 1961; delavec-sekač; zaposlen: GG, TOK Črnomelj; stanujoč: Okljuka 2; predlagatelj: KS Gradac in KK SZ Gradac.
2. Vera KLOBUČAR, roj. 6. 4. 1946; konfekcionar; zaposlena: BETI Metlika; stanujoča: Gradac 80; predlagatelj: KS Gradac in KK SZ Gradac.

Volilna enota številka 6 — KS JUGORJE
1. Alfonz BAŠKOVIČ, roj. 19. 4. 1948; papirni tehnik; brez zaposlitve; stanujoč: Jugorje 4; predlagatelj: KK SZ Jugorje.
2. Stane SODJA, roj. 22. 7. 1955; avtoklepar; zaposlen: IMV Suhor; stanujoč: Sela 8; predlagatelj: KK SZ Jugorje.

Volilna enota številka 7 — KS LOKVICA
1. Franc NENAMIČ, roj. 9. 6. 1955; dipl. ing. strojništva; samostojni obrtnik; stanujoč: Metlika, Župančičeva 2; predlagatelj: Svet KS Lokvica.
2. Anton PETRIC, roj. 16. 5. 1957; strojni delovodja; zaposlen: IMV Suhor; stanujoč: Gor. Lokvica 11; predlagatelj: Svet KS Lokvica.

Volilna enota številka 8 — KS METLIKA
1. Mirko TRAMPUŠ, roj. 10. 7. 1958; elektrotehnik; brez zaposlitve; stanujoč: Metlika, Mestni trg 22; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.
2. Janez KREMESEC, roj. 30. 11. 1957; gimnazijski maturant; zaposlen: KZ Metlika; stanujoč: Metlika, Stara cesta 9; predlagatelj: Svet KS Metlika.
3. Slobodan UDOVIČIČ, roj. 12. 6. 1943; višji upravni delavec; zaposlen: Zavod za zaposlovanje Metlika; stanujoč: Metlika, CBE 34; predlagatelj: Svet KS Metlika.
4. Anton ČERNIČ, roj. 17. 8. 1950; slikopleskar; samostojni obrtnik; stanujoč: Križevska vas 18; predlagatelj: Zbor volilcev KS Metlika, za območje Križevske vasi.

Volilna enota številka 9 — KS PODZEMELJ
1. Jože KLEPEC, roj. 28. 1. 1950; kmetovalec; Krasinec 28; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.

Volilna enota številka 10 — KS RADOVICA
1. Jože BAJUK, roj. 11. 4. 1967; kmetijski tehnik; zaposlen: KZ Metlika; stanujoč: Radovica 70; predlagatelj: KS Radovica in KK SZ Radovica.
2. Jure MATEKOVIČ, roj. 11. 3. 1967; kmetijski tehnik; zaposlen: KZ Metlika; stanujoč: Radovica 49; predlagatelj: KS Radovica in KK SZ Radovica.
3. Ivan SLOBODNIK, roj. 9. 5. 1967; kmetijski tehnik; zaposlen: KZ Metlika; stanujoč: Radovica 11; predlagatelj: KS Radovica in KK SZ Radovica.
4. Srečo ŽURGA, roj. 20. 1. 1951; skladiščnik; zaposlen: IMV Novo mesto; stanujoč: Bojanja vas 32; predlagatelj: Zbor volilcev Radovica.

Volilna enota številka 11 — KS ROSALNICE
1. Martin MATJAŠIČ, roj. 17. 9. 1942; strojni ključavničar; zaposlen: Beti Metlika; stanujoč: Rosalnice 44; predlagatelj: KK SZ Rosalnice.
2. Anton TEŽAK, roj. 25. 1. 1944; ključavničar; zaposlen: Metalka Metlika; stanujoč: Radoviči 2; predlagatelj: KK SZ Rostalnice.

Volilna enota številka 12 — KS SLAMNA VAS
1. Anton NEMANIČ, roj. 7. 1. 1961; elektrotehnik; zaposlen: Iskra Semič; stanujoč: Slamna vas 1 a; predlagatelj: KS Slamna vas.
2. Jože VRANIČAR, roj. 11. 10. 1957; avtomehanik; zaposlen: kmetovalec; stanujoč: Slamna vas 16; predlagatelj: KS Slamna vas.

Volilna enota številka 13 — KS SUHOR
1. Jože ŽUGELJ, roj. 9. 2. 1948; kmetovalec; Dragomlja vas 16 a; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.
2. Anton GERKŠIČ, roj. 20. 1. 1958; elektromehanik; zaposlen: Iskra Novo mesto; stanujoč: Gor. Suhor št. 14 a, predlagatelj: Slovenska kmečka zveza, Podružnica Metlika.

V Metliki, dne 16. 3. 1990

PREDSEDNICA OVK
Marija Črnugelj, dipl. iur., l.r.

Občina Trebnje

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR OBČIN SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE NA VOLITVAH 22. APRILA 1990

Številka volilne enote: 71

KANDIDATI SO:
1. Alojz METELKO, roj. 1940, dipl. ing. agronomije, Trebnje; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze DEMOS.
2. Bruno GRIČAR, roj. 1959, informatik, Hrastovica; predlagatelj: ZSMS; kandidat: ZSMS.
3. Alojz PODBOJ, roj. 1952, pravnik, Trebnje; predlagatelj: Občinski svet ZSS Trebnje.

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE NA VOLITVAH 12. APRILA 1990

Volilna enota št.: 48

Kandidati so:
1. Božidar KRAVCAR, roj. 1947, kmetijski tehnik, kmetovalec na lastni kmetiji; predlagatelj: Zadružni svet Mercator-KZ Trebnje.
2. Jože KOŠAK, roj. 1958, kmetijski tehnik, kmetovalec na lastni kmetiji; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Šentjernej.
3. Janez POVŠIČ, roj. 1940, kmet, kmetovalec na lastni kmetiji; predlagatelj: Občinska konferenca ZSMS Novo mesto.
4. Martin LEPŠINA, roj. 1931, kmet, kmetovalec na lastni kmetiji; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza —podružnica Globoko.
5. Janez ŽARN, roj. 1938, kmet, kmetovalec na lastni kmetiji; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Krško.

ZBIRNA LISTA KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE

Volilna enota št. 1 obsega območja občine Trebnje
Voli se 16 (šestnajst) delegatov.

1.
SOCIALISTIČNA ZVEZA — SZDL
1. Nace DEŽMAN, roj. 1932, ing. organizacije dela, Mirna;
2. Jože FALKNER, roj. 1942. dipl. ing. gozdarstva, Trebnje;
3. Tone PERPAR, roj. 1940, trgovski poslovodja, Trebnje;
4. Alojz PODBOJ, roj. 1952, pravnik, Trebnje;
5. Jože TOMAŽIN, roj. 1928, pravnik, Mirna;
6. Francka GROŠEL, roj. 1937, gimnazijski maturant, Šentlovrenc;
7. Alfonz TRATAR, roj. 1937, pravnik, Rakovnik;
8. Dušan MEŽNARŠIČ, roj. 1949, gimnazijski maturant, Trebnje;
9. Vladimir ŽABKAR, roj. 1946, dipl. ing. gradbeništva, Trebnje;
10. Olga RAHNE, roj. 1955, učiteljica, Veliki Gaber;
11. Ignac HRIBAR, roj. 1959, varnostni ing., Vapča vas;
12. Rafael KREVS, roj. 1943, gimnazijski maturant, Dol. Ponikve;
13. Stane PRIJATELJ, roj. 1924, dipl. pravnik, Trebnje;
14. Ludvik JANEŽIČ, roj. 1942, srednja politična šola, Mokronog;
15. Jože VENCELJ, roj. 1949, ekonomist, Štefan
16. Ivan KONESTABO, roj. 1942, ing. kemije, Trebnje.

2.
ZSMS
1. Bruno GRIČAR, roj. 1959, informatik, Hrastovica;
2. Marko KAPUS, roj. 1954, gimnazijski maturant, Mokronog;
3. Janez DULC, roj. 1955, dipl. ing. strojništva, Trebnje;
4. Igor KRŽAN, roj. 1961, dipl. oec., Trebnje;
5. Jožica STRMOLE, roj. 1957, dipl. oec., Mokronog;
6. Marica ŠKODA, roj. 1956, dipl. oec., Vina gorica;
7. Jože OKOREN, roj. 1948, invalidski upokojenec, Trebnje;
8. Breda BON, roj. 1958, dipl. oec., Zabrdje;
9. Zvone PRESKAR, roj. 1959, dipl. sociolog, Puščava;
10. Peter DEU st., roj. 1918, gostilničar, Mokronog;
11. Stane KOLAR, roj. 1945, gradbeni tehnik, Trebnje;
12. Dragomil KRALJEVSKI, roj. 1954, dipl. ing. strojništva, Gorenja vas;
13. Avgust KOPAČ, roj. 1953, ing. strojništva, Trebnje;
14. Božo PERKO, roj. 1962, ing. gradbeništva, Trebnje;
15. Marjan PAPEŽ, roj. 1959, ekonomist, Trebnje;
16. Marko KOŠČAK, roj. 1959, dipl. ing. gradbeništva, Trebnje.

3
SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI — DEMOS
1. Franci SMOLIČ, roj. 1966, avtomehanik, Dol. Ponikve;
2. Marjan DOLENŠEK, roj. 1928, kmet, Sp. Laknice;
3. Pavle ROT, roj. 1958, uslužbenec, Pristava;
4. Franc OKOREN, roj. 1940, kmet, Most;
5. Roman GLOBOKAR, roj. 1971, dijak, Vrhtrebnje.

4
ZKS — STRANKA DEMOKRATIČNE PRENOVE
1. Jože JEVNIKAR, roj. 1948, dipl. pravnik, Trebnje;
2. Štefan KAMIN, roj. 1939, predmetni učitelj, Trebnje;
3. Drago KOTAR, roj. 1936, dipl. ing. agronomije, Trebnje;
4. Lojze RATAJC, roj. 1951, dipl. pravnik, Vina gorica;
5. Janez ZAJC, roj. 1935, dipl. pravnik, Trebnje;
6. Franc ŽNIDARŠIČ, roj. 1940, zdravnik, Trebnje;
7. Peter PODOBNIK, roj. 1943, predmetni učitelj, Veliki Gaber;
8. Jure ŽLAJPAH, roj. 1954, upravni pravnik, Mokronog;
9. Stane PEČEK, roj. 1937, glasbenik, Mirna;
10. Marjan KRMELJ, roj. 1955, avtoklepar, Trebnje;
11. Marta MURENC, roj.1949, predmetna učiteljica, Mokronog;
12. Stane NOVAK, roj. 1941, kmetijski tehnik, Trebnje;
13. Jože KLEMENČIČ, roj. 1941, kovinostrugar, Trnje;
14. Engelbert ŠKUFCA, roj. 1929, upokojenec, Mirna;
15. Ivan ZAJC, roj. 1945, srednja politična šola Goljek;
16. Janez KOVAČIČ, roj. 1934, ing. organizacije dela, Zapuže.

LISTE IN SEZNAMI KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV

5

SLOVENSKA KMEČKA ZVEZA — DEMOS

1. Alojz METELKO, roj. 1940, dipl. ing. agronomije, Trebnje;
2. Marjan JEVNIKAR, roj. 1956, kmet, Dol;
3. Darko BARTOLJ, roj. 1953, ekonomski tehnik, Trebnje;
4. Ciril PUNGARTNIK, roj. 1936, ing. organizacije dela, Trebnje;
5. Janez PROSENIK, roj. 1958, kmetijski tehnik, Paradiž;
6. Anton FORTUNA, roj. 1943, kmet, Male Dole;
7. Peter BRCAR, roj. 1941, ekonomist, Šentrupert;
8. Ivan VRANIČAR, roj. 1931, dipl. veterinar, Trebnje;
9. Anton KOTAR, roj. 1942, dipl. ing. kemije, Mirna;
10. Anton RUGELJ, roj. 1953, veterinarski tehnik, Šentrupert;
11. Alojz ZUPANČIČ, roj. 1935, gradbeni tehnik, Trebnje;
12. Avguštin ŽNIDARŠIČ, roj. 1958, šofer, Dobrnič;
13. Jože ŠKRJANEC, roj. 1955, kmetijski tehnik, Čužnja vas;
14. Anka GABRIJEL, roj. 1946, ekonomski tehnik, Trebnje;
15. Peter DEU ml., roj. 1950, gostinski tehnik, Mokronog;
16. Franc VAVTAR, roj. 1942, šofer, Zabrdje.

LISTA POSAMIČNIH KANDIDATOV

1. Zvonka FALKNER, roj. 1947, učiteljica, Trebnje;
2. Anton DIM, roj. 1953, trgovski poslovodja, Trebnje;
3. Rafael BORIN, roj. 1949, mizar, Trebnje;
4. Miran JURAK, roj. 1956, ekonomski tehnik, Trebnje;
5. Branka BARLE, roj. 1956, vzgojiteljica, Trebnje;
6. Pavlina HROVAT, roj. 1940, ekonomski tehnik, Mirna;
7. Marjan UDOVČ, roj. 1962, ing. strojništva, Dol. Ponikve.

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE NA VOLITVAH 22. APRILA 1990

Številka volilne enote: 1 KS ČATEŽ

Kandidati so:

1. Jože BREGAR, roj. 1942, ing. organizacije dela, Dolenja vas pri Čatežu; predlagatelj: krajevna skupnost Čatež.
2. Nace DIMIĆ, roj. 1960, veterinarski tehnik, Dolenja vas; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza —podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenska kmečka zveza — DEMOS.

Številka volilne enote: 2 KS DOBRNIČ

Kandidati so:

1. Janez PEKOLJ, roj. 1967, kmet, Artmanja vas; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Silvester PRPAR, roj. 1954, ekonomist, Dobrnič; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Dobrnič.

Številka volilne enote: 3 KS DOL. NEMŠKA VAS

Kandidati so:

1. Branko MEŽAN, roj. 1933, strojnik, Dol. Nemška vas; predlagatelj: KUKENBERGAR Anton, Gor. Ponikve; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Ciril MAREN, roj. 1945, električar, Jezero; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje —DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.

Številka volilne enote: 4 KS KNEŽJA VAS

Kandidati so:

1. Jože ANŽLOVAR, roj. 1934, kmet, Dolnje Selce; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Knežja vas.
2. Janez MAJDE, roj. 1954, kmet, Luža; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.

Številka volilne enote: 5 KS MIRNA

Kandidati so:

1. Marko MARN, roj. 1961, gimnazijski maturant, Mirna; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza —podružnica Trebnje — DEMOS.
2. Maks KURENT, roj. 1941, dipl. ing. organizacije dela, Mirna; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Mirna.
3. Stane CAMLOH, roj. 1941, dipl. ekonomist, Mirna; predlagatelj: Občinski komite ZKS Trebnje — Stranka demokratične prenove.
4. Marjan UMEK, roj. 1942, strojni tehnik, Mirna; predlagatelj: Društvo »Partizan« Mirna.
5. Rudi ŽIBERT, roj. 1938, ing. organizacije dela, Mirna; predlagatelj: Lovska družina Mirna.

Številka volilne enote: 6 KS MOKRONOG

Kandidati so:

1. Ivan VOVK, roj. 1930, kmetijski tehnik, Hrastovica; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Mokronog.
2. Majda JALŠOVEC, roj. 1948, učiteljica, Mokronog; predlagatelj: Krajevna skupnost Mokronog.
3. Jože JANEŽIČ, roj. 1947, kmet, Most; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.

Številka volilne enote: 7 KS RAČJE SELO

Kandidati so:

1. Ignac KRESAL, roj. 1960, električar, Vel. Ševnica; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Bojan OKOREN, roj. 1950, ekonomski tehnik, Blato; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Račje selo.

Številka volilne enote: 8 KS SELA ŠUMBERK

Kandidati so:

1. Anton KASKTELIC, roj. 1932, kmet, Dolnji Podšumberk; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Tone MAVER, roj. 1966, ing. varnosti, Vrtače; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Sela Šumberk.

Številka volilne enote: 9 KS SVETINJE

Kandidati so:

1. Dragotin PERPAR, roj. 1942, zidar, Šmaver; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze.
2. Darko ZUPANČIČ, roj. 1957, kmet, Dolenji vrh; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje —DEMOS.

Številka volilne enote: 10 KS ŠENTLOVRENC

Kandidati so:

1. Ignac JARM, roj. 1939, kmet, Dol. Prapreče; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje —DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Marko OVEN, roj. 1964, strojni tehnik, Muhabran; predlagatelj: Krajevna skupnost Šentlovrenc.

Številka volilne enote: 11 KS ŠENTRUPERT

Kandidati so:

1. Vinko TOMAŽIN, roj. 1925, upokojenec, Draga; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS, kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Jože ZUPAN, roj. 1938, prof. slovenščine in srbohrvaščine, Šentrupert; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Šentrupert.

Številka volilne enote: 12 KS ŠTEFAN

Kandidati so:

1. Anton KEK, roj. 1964, orodjar, Pluska; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje – DEMOS.
2. Aleš REBOL, roj. 1964, strojni tehnik, Benečija; predlagatelj: OK ZSMS Trebnje; kandidat: ZSMS.

Številka volilne enote: 13 KS TREBELNO

Kandidati so:

1. Franc NAHTIGAL, roj. 1956, električar, Brezje; predlagatelj: Krajevna skupnost Trebelno.
2. Stane UREK, roj. 1949, kmetijski tehnik, Drečji vrh; predlagatelji: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
3. Anton CVETAN, roj. 1954, šofer, Cikava; predlagatelj: Krajevna skupnost Trebelno.
4. Branka VERŠAJ, roj. 1965, ekonomski tehnik, Bitna vas; predlagatelj: OK ZSMS Trebnje; kandidat: ZSMS.

Številka volilne enote: 14 KS TREBNJE

Kandidati so:

1. Ciril PEVEC, roj. 1938, mag. ekonomskih znanosti, Trebnje; predlagatelj: Krajevna skupnost Trebnje.
2. Božo KRAVCAR, roj. 1947, kmetijski tehnik, Praproče; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
3. Marko GRANDOVEC, roj. 1963, prof. telesne vzgoje, Trebnje; predlagatelj: Krajevna skupnost Trebnje.

Številka volilne enote: 15 KS VELIKA LOKA

Kandidati so:

1. Jože SMOLIČ, roj. 1957, kemijski tehnik, Velika Loka; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza —podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenska kmečka zveza — DEMOS.
2. Franc GOLOB, roj. 1956, strojni tehnik, Mačkovec; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Velika Loka, Lovska družina Velika Loka.

Številka volilne enote: 16 KS VELIKI GABER

Kandidati so:

1. Alojz (Slavko) KASTELIC, roj. 1963, trgovski poslovodja, Pristavica; predlagatelj: Slovenska kmečka zveza — podružnica Trebnje — DEMOS; kandidat: Slovenske kmečke zveze — DEMOS.
2. Drago BREGAR, roj. 1960, gradbeni tehnik, Žubina; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Veliki Gaber.
3. Rajko RAHNE, roj. 1954, ekonomski tehnik, Veliki Gaber; predlagatelj: Krajevna konferenca Socialistične zveze Veliki Gaber.

SEZNAM KANDIDATOV ZA VOLITVE DELEGATOV V ZBOR ZDRUŽENEGA DELA SKUPŠČINE OBČINE TREBNJE 12. APRILA 1990

Volilna enota št.: 1

Kandidati so:

1. Jožefa GROŠELJ-MURĆEHAJIĆ, roj. 1961, dipl. oec.; TRIMO Trebnje; predlagatelj: TRIMO Trebnje.
2. Tatjana ZUPANČIČ-FINK, roj. 1957, dipl. oec.; TRIMO Trebnje; predlagatelj: TRIMO Trebnje.

Volilna enota št.: 2

Kandidati so:

1. Milan ZORE, roj. 1960, kem. tehnik, KOLINSKA PE Mirna; predlagatelj: KOLINSKA PE Mirna.
2. Milan ŠKUFCA, roj. 1953, ekon. tehnik, DANA Mirna; predlagatelj: DANA Mirna.
3. Pavla BANIČ-KRANJC, roj. 1939, dipl. ing. kemije, DANA Mirna; predlagatelj: DANA Mirna.

Volilna enota št.: 3

Kandidati so:

1. Srečko PUST, roj. 1955, dipl. ing. elektrotehn., ISKRA ELEKTROLITI Mokronog; predlagatelj: ISKRA ELEKTROLITI Mokronog.
2. Milena ŠLAK, roj. 1958, šivilja, INDUPLATI Mokronog; predlagatelj: INDUPLATI Mokronog.

Volilna enota št.: 4

Kandidati so:

1. Franc JEVNIKAR, roj. 1946, ekon. tehnik, Mercator-Gradišče d. d. Trebnje; predlagatelj: Mercator-Gradišče d. d. Trebnje.
2. Stevo RADAKOVIĆ, roj. 1940, pek, Pekarna Dolenjske, enota Trebnje; predlagatelj: Pekarna Dolenjske — enota Trebnje.
3. Branko VESELIČ, roj. 1959, prodajalec, Dolenjka Novo mesto, blagovnica Trebnje; predlagatelj: Dolenjka blagovnica Trebnje.

Volilna enota št.: 5

Kandidati so:

1. Miran BIZJAN, roj. 1944, stroj. tehnik, IMV N. m., TOZD ADRIA obrat Mirna; predlagatelj: IMV N. m., TOZD ADRIA obrat Mirna.
2. Božidar TRATAR, roj. 1961, ing. strojn., Agrostroj Ljubljana, obrat Šentrupert; predlagatelj: Agrostroj Ljubljana, obrat Šentrupert.
3. Milan KONESTABO, roj. 1947, strojni tehnik, IMV N. m., TOZD ADRIA, obrat Mirna; predlagatelj: IMV N. m., TOZD ADRIA, obrat Mirna.
4. Alojz GLIHA, roj. 1954, ing. strojn., IMV N. m., TOZD ADRIA, obrat Mirna; predlagatelj: IMV N. m., TOZD ADRIA, obrat Mirna.

Volilna enota št.: 6

Kandidati so:

1. dr. Vladimir FATUR, roj. 1944, dr. tehn. znanosti, TESNILA Trebnje, Vel. Loka; predlagatelj: TESNILA Trebnje, Vel. Loka.
2. Milan BARLE, roj. 1955, delovodja, TEM Čatež; predlagatelj: TEM Čatež.
3. Jože JERAK, roj. 1957, dipl. ing. strojn., TESNILA Trebnje, Vel. Loka; predlagatelj: TESNILA Trebnje, Vel. Loka.
4. Alojz REPOVŠ, roj. 1937, mizar, HRAST Šentlovrenc; predlagatelj: HRAST Šentlovrenc.
5. Karel KOSTEVC, roj. 1943, dipl. voj. tehn. akad.; TESNILA Trebnje, Vel. Loka; predlagatelj: TESNILA Trebnje, Vel. Loka.

Volilna enota št.: 7

Kandidati so:

1. Franc KLEMENČIČ, roj. 1954, strojni ključavničar, NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje; predlagatelj: NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje.
2. Stane SEVER, roj. 1961, ing. strojn., NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje; predlagatelj: NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje.
3. Ignac ŠLAK, roj. 1944, telekomun. tehnik, NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje; predlagatelj: NOVOLES, TOZD POLIMERI Trebnje.
4. Vinko REBOLJ, roj. 1943, kovač, NOVOLES O.P.E. Račje selo; predlagatelj: NOVOLES O.P.E. Račje selo.
5. Marina ZALETEL, roj. 1952, ekon. tehnik, NOVOLES O.P.E. Račje selo; predlagatelj: NOVOLES O.P.E. Račje selo.

Volilna enota št.: 8

Kandidati so:

1. Pavel JARC, roj. 1949, ing. strojn., KOMUNALA Trebnje; predlagatelj: KOMUNALA Trebnje.
2. Janez KOS, roj. 1946, pravnik, KOMUNALA Trebnje; predlagatelj: KOMUNALA Trebnje.

Volilna enota št.: 9

Kandidati so:

1. Roman PERPAR, roj. 1968, les. tehnik, TRELES Trebnje; predlagatelj: TRELES Trebnje.
2. Francka PRIMOŽIČ, roj. 1943, pravnica, LABOD N. m., TOZD Temenica Trebnje; predlagatelj: LABOD N. m., TOZD Temenica Trebnje.

Volilna enota št.: 10

Kandidati so:

1. Ivan HUČ, roj. 1951, kmet, M-KZ Trebnje – združeni kmet; predlagatelj: Zadružni svet M-KZ Trebnje.
2. Andrej KASTELIC, roj. 1957, dipl. ing. gozdar., GG N. m., TOK Gozdarstvo Trebnje; predlagatelj: GG N. m., TOK Gozdarstvo Trebnje.
3. Alojz KEK, roj. 1943, kmet, M-KZ Trebnje – združeni kmet; predlagatelj: Zadružni svet M-KZ Trebnje.
4. Zvone PETROV, roj. 1950, gozd. tehnik, GG Brežice, Gozdna uprava Mokronog; predlagatelj: GG Brežice, Gozdna uprava Mokronog.
5. Ernest SITAR, roj. 1960, ekon. tehnik, M-KZ Trebnje; predlagatelj: M-KZ Trebnje.
6. Marjan UHAN, roj. 1960, kmet. tehnik, M-KZ Trebnje; predlagatelj: Zadružni svet M-KZ Trebnje.
7. Anton ZUPANČIČ, roj. 1932, kmet, GG. N. m., TOZD Gozdarstvo Trebnje — kooperant; predlagatelj: GG N. m., TOK Gozdarstvo Trebnje.
8. Anton LENARČIČ, roj. 1956, kmet, M-KZ Trebnje; predlagatelj: M-KZ Trebnje, zadružna enota Trebelno.
9. Franc STARE, roj. 1964, kmet. tehnik, M-KZ Trebnje — združeni kmet; predlagatelj: M-KZ Trebnje — zadružni enoti Mirna in Šentrupert.

Volilna enota št.: 11

Kandidati so:

1. Jože HOČEVAR, roj. 1942, učitelj, Osnovna šola Mokronog; predlagatelj: Svet VIO Trebnje.
2. Milena RATAJC, roj. 1946, predmetni učitelj, Osnovna šola Trebnje; predlagatelj: Svet VIO Trebnje.
3. Jožica ZUPANČIČ, roj. 1961, višji fizioterapevt, Zdravstveni dom Trebnje; prdlagatelj: Zdravstveni dom Trebnje.
4. Silva KASTELIC, roj. 1957, vzgojiteljica, Vzg. varstvena organizacija Trebnje; predlagatelj: VVO Trebnje.
5. Milena ZALAR, roj. 1939, višji upravni delavec, VIO DSSS Trebnje; predlagatelj: Svet VIO Trebnje.
6. Marija BIZJAK, roj. 1957, vzgojiteljica, Vzgojno varstvena organizacija Trebnje; predlagatelj: VVO Trebnje.
7. Darinka TOMPLAK, roj. 1950, višji upravni delavec, Center za izobraževanje in kulturo Trebnje; predlagatelj: CIK Trebnje.

Volilna enota št.: 12

Kandidati so:

1. Jože TISU, roj. 1949, ing. org. dela, KPD Dob; predlagatelj: KPD Dob.
2. Mojca PEKOLJ, roj. 1961, višji upravni delavec, Uprava SO Trebnje; predlagateli: Uprava SO Trebnje.
3. Roza DRNOVŠEK, roj. 1942, administrator, Uprava SO Trebnje; predlagatelj: Uprava SO Trebnje.
4. Frančiška LAVRIHA, roj. 1951, ekon. tehnik, Uprava SO Trebnje; predlagatelj: Uprava SO Trebnje.
5. Lucijan REŠČIČ, roj. 1946, učitelj, KPD Dob; predlagatelj: KPD Dob.

Volilna enota št.: 13

Kandidati so;

1. Helena ČUČNIK, roj. 1948, ekon. tehnik, SOZ UNITEHNA Trebnje; predlagatelj: OBRTNO ZDRUŽENJE Trebnje.
2. Ignac ŠKODA, roj. 1931, elektroinstalater, obrtnik; predlagatelj: OBRTNO ZDRUŽENJE Trebnje.
3. Anka ZAJC, roj. 1954, gimnaz. maturant, obrtnica: predlagatelj: OBRTNO ZDRUŽENJE Trebnje.

Številka: 088-02/90-10
Datum: 22. 3. 1990

Predsednik
občinske volilne komisije:
BOGOMIR KOVIČ

KOMUNALA
TREBNJE p.o.

68210 Trebnje, Goliev trg 9 — Telefon n. c. (068) 44 062, 44 150

Žiro račun pri SDK Novo mesto
ekspozitura Trebnje št. 52120-601-12414

OBVESTILO

Občane občine Trebnje obveščamo, da bomo v času od 9. do 11. aprila 1990 organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev pod naslednjimi pogoji:

1. Akcija se izvede iz naselij in gospodinjstev, ki so že vključena v redni odvoz.
2. Kosovne odpadke je treba primerno zložiti, povezati oz. zapakirati ter jih odložiti na določen dan do 6. ure zjutraj ob poti, kjer običajno pobiramo odpadke.
3. Kosovni odpadki iz gospodinjstev, ki pridejo v poštev:
   — pohištvo
   — sanitarni elementi
   — gospodinjski aparati
   — drugi predmeti iz gospodinjstva
4. Odpadne sekundarne surovine (papir, steklo, železne predmete) bo po istem razporedu zbirala Surovina.

Dnevni razpored odvoza:
PONEDELJEK, 9. aprila: KS Trebnje
TOREK, 10. aprila: KS Mirna, Slovenska vas
SREDA, 11. aprila: KS Mokronog, KS Šentrupert

KOMUNALA TREBNJE
SUROVINA — ENOTA TREBNJE

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA

K sodelovanju vabimo delavko, ki bi v manjšem POČITNIŠKEM DOMU v PIRANU opravljala pogodbeno delo

SERVIRKE — KUHINJSKE POMOČNICE

za serviranje hrane, prodajo pijač in pomoč pri delu v kuhinji

Prednost pri sklenitvi pogodbe o delu imajo delavke z izkušnjami pri podobnih delih.
Delo traja od 1. junija do 15. septembra 1990.
Pisne prijave z opisom delovnih izkušenj sprejemamo 8 dni po objavi na naslov:
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, kadrovski oddelek, Ljubljana, Mestni trg 26.

AVTOIMPEX
61000 LJUBLJANA, Celovška 150

UGODNO
osebni avtomobili wartburg 1,3, z VW motorjem

Zagotovljene cene:

za tip Limousine Std »G«	**73.000.00 din**
za tip Limousine s pomično streho	**75.000,00 din**
za tip Karavan/Turist	**85.000,00 din**

Izročitev avtomobila v aprilu 1990.
Vplačila sprejema Avtoimpex, Ljubljana, Celovška 150, telef. 551-463.

DS OŠ Koprivnica

razpisuje
prosta dela in naloge

računovodje — tajnika

za nedoločen čas; začetek dela 16. 4. 1990

Pogoji:
— srednja oz. višja izobrazba ekonomske smeri, 3 oz. 5 let delovnih izkušenj v računovodstvu;
— poizkusno delo traja 3 mesece.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh na naslov: Osnovna šola Koprivnica, 68282 KOPRIVNICA PRI BRESTANICI.
Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po objavi.

Koliko bo za kulturo?

Ribniški proračun namenja za kulturno dejavnost zaenkrat 930.000 din — Predlog »vidi« vse

RIBNICA — Po sedanjem predlogu občinskega proračuna bodo letos namenili za kulturno dejavnost v ribniški občini 930.000 din. Največ, preko 323.000 din, bo šlo za skupne strokovne službe, knjižničarja, računovodske in administrativne storitve, skupaj z materialnimi stroški zanje. Za nakup knjig za knjižnico bodo porabili 71.000 din.

Blizu 120.000 din bo šlo za delo kulturno-umetniških društev, od tega največ, 60.000 din, za KUD Gallus Ribnica. Za likovno dejavnost bo 100.000 din, za obnovo Miklove hiše 97.000 din, za občinsko glasilo Rešeto 60.000 din, za prenovo cerkve sv. Tomaža v Velikih Poljanah 44.000 din. Glasbena dejavnost bo dobila 30.000 din, likovna dejavnost 20.000 in literarna dejavnost 10.000 din. Za glasbeno šolo Ribnica bodo namenili 30.000 din, za ribniški muzej 10.000, za delavsko godbo pa 5.000 din.

Kulturno-umetniška društva bodo dobila (razen ribniškega, ki smo ga omenili posebej) po 7.000 do 20.000 din, oktet Donit in kvartet Inles po 3.000 din, šolska KD pa 1.000 do 5.000 din. Za nepredvidene naloge je ostalo v rezervi 10.000 din.

J. P.

Stari šoli bodo končno spet dali nekaj življenja

Nekdanjo šolsko stavbo bo odkupila Agraria

BREŽICE — Nekdanja brežiška osnovna šola šteje že več kot sto let in že dolgo ni več v ponos mestu, saj je povsem zanemarjena in propada. Njen lastnik je osnovna šola Brežice, ki za obnovo stavbe ni imela niti nima sredstev. Čeprav je stavba na izredno primernem kraju v samem mestnem jedru, zanjo ni bilo resnih kupcev, ker bi obnova terjala prevelika vlaganja.

Končno se je za staro stavbo pokazalo upanje. Predstavniki brežiške šole in Agrarie so se namreč dogovorili za odprodajo po sprejemljivi ceni. Ta sicer ni velika, a če upoštevamo stanje zapuščene stavbe, kar primerna. Čeprav prodaja formalno še ni izvršena, Agraria že pridobiva strokovna mnenja o sanaciji, saj nemarava s prenovo začeti že v letošnjem letu.

V stavbi bo lahko opravljala le tako dejavnost, ki bo po zahtevani ureditvi prostorov in po namembnosti ustrezala določilom spomeniškega varstva. Ne smemo namreč pozabiti, da je staro mestno jedro Brežic z odlokom skupščine zaščiteno. Agraria je zagotovila, da bo stavbo in njeno okolico primerno uredila, v obnovljenih prostorih pa bo za začetek uredila hranilno-kreditno službo in prostore za režijsko dejavnost Kooperacije.

B. D.

Cerkvica vrh gore

Dolenjske cerkve v letošnji družinski pratiki

V letošnji družinski pratiki je tudi članek z naslovom «Cerkvica vrh gore — cerkvica bela...«, ki govori o cerkvah, ki so jih krajani-verniki ob pomoči ostalih in tudi včasih krajevnih skupnosti obnovili, v letu 1988 pa so bile spet odprte, posvečene itd.

V Žlebiču pri Ribnici so obnovili kapelo, ki je bila zgrajena po zaobljubi vaščana iz prve svetovne vojne. Vanjo gre 60 ljudi. Kiparska dela v kapeli je lepo izdelal akademski kipar Stane Jarm iz Kočevja.

V Starem trgu ob Kolpi se z mladostno vnemo trudi za obnovo cerkva župnik Lojze Rajk. Cerkve na tem območju so bile bolj ali manj poškodovane, nekatere pa pred razsulom. Popravil je cerkve v Zagozdecu, Predgradu in Radencih, obnavlja pa cerkev v Starem trgu. V teh krajih ob Kolpi močno upada število prebivalcev, zato manjka sodelavcev za obnovo in vzdrževanje podružničnih cerkva.

Mozelj pri Kočevju soupravlja Božidar Metelko. Ondotno cerkev so zvesti verniki, čeprav jih je malo, rešili, ko je bilo po zadnji vojni na Kočevskem v našo kulturno škodo in sramoto porušeno veliko cerkva, ki so bile tudi dragoceni kulturni spomeniki.

V članku so še omenjene cerkve sv. Ane na Mali gori pri Ribnici, cerkev v Leskovcu pri Šentjanžu na Dolenjskem in Šmarjeta na Dolenjskem.

J. P.

KONČNO GRADNJA HIŠ

DOLNJE LOŽINE — V novembru 1985 je bil izdelan predlog zazidalnega načrta za gradnjo družinskih stanovanjskih hiš okoli vaškega naselja Dolnje Ložine. V aprilu 1987 sta bila sprejeta predpisa skupščine občine o zazidalnem načrtu in prenehanju lastninske pravice na parcelah, ki so predvidene za gradnjo. Sklad stavbnih zemljišč občine Kočevje je naročil gradnjo dovozne ceste in opravil še druga dela.

V. D.

ETOS Krško, d.o.o.
Izobraževalni center

Ne za slavno preteklost — za boljši danes in še boljši jutri

Vsi štirje »gospodje« z lastnim podjetjem, odločno zanikamo, da je vzrok namigom, ki jih J. Š. redno objavlja v Krških novicah, samo to, da mu nismo hoteli zastonj registrirati njegovega podjetja, četudi je o nas prej še tako lepo in veliko pisal.

Zavarovalna skupnost Triglav
Posavska območna skupnost Krško
Trg Matije Gubca 3, Krško

organizira

prodajo poškodovanih vozil, ki bo v petek, 6. 4. 1990, ob 13. uri na Rostoharjevi 62 (delavnica), Krško:

1. Zastavo 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih kilometrov 20132, izklicna cena 15.000,00 din
2. Zastavo 101 GTL 55, letnik 1986, prevoženih kilometrov 38912, izklicna cena 10.000,00 din

Ogled vozil bo istega dne od 11. do 12. ure na kraju licitacije. Kavcijo v višini 10% od izklicne cene je treba plačati do pričetka licitacije. Prodaja poteka po načelu »Ogledano — kupljeno«, kasnejše reklamacije se ne upoštevajo.

RAZPISNA KOMISIJA IZVRŠILNEGA ODBORA ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

razpisuje
dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

— vodje sektorja financ, računovodstva in informatike

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in določili veljavnih samoupravnih splošnih aktov, izpolnjevati še naslednje pogoje:
— da imajo visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri,
— da imajo 3 oziroma 4 leta delovnih izkušenj.
Za opravljanje razpisanih del in nalog bo delavec imenovan za dobo 4 let.
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v zaprti ovojnici z oznako »ZA RAZPISNO KOMISIJO« v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalna skupnost TRIGLAV — Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Novo mesto, Cesta herojev 1.

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste bili z nami ob slovesu od dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

BOŽIDARJA TOMCA

železničarskega upokojenca iz Križevske vasi 29 pri Metliki

iskrena hvala. Zahvaljujemo se za izraženo sočustvovanje, cvetje in spremstvo na njegovi prezgodnji zadnji poti. Posebna hvala osebju internega oddelka bolnišnice Novo mesto in zdravstvenega doma Metlika, sosedom Škabarjevim in Urhovim, župniku in pevcem, kolektivu Komet ter ZB Metlika, gasilcem iz Križevske vasi in železničarjem za tople besede slovesa.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 78. letu starosti zapustila naša mama in stara mama

GENOVEFA HREN

iz Jablana 21

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali v teh trenutkih, jo tako številno pospremili na zadnji poti in ji darovalli toliko cvetja. Posebno zahvalo smo dolžni vaščanom, zlasti Rudiju Sitarju, Žagarjevim, Bobnarjevim in Novakovin. Iskrena zahvala tudi gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

Jablan, 21. 3. 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre, tete, babice in prababice

PAVLE PODBOJ

roj. Serša,

iz Žužemberka, Grajski trg 47

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za nesebično pomoč in sočustvovanje z nami, vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala dr. Borštnarju in osebju nevrološkega oddelka bolnišnice v Novem mestu za skrb in nego. Hvala tudi tovarni Iskra Žužemberk, delavcem podjetja Agrotehnika Gruda Ljubljana, pevcem, g. Ožboltu za poslovilne besede in g. župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: hčerke Pavla, Danica, Milena, Sabina, Olga z družinami, vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo
Žužemberk, Ljubljana, Tolmin, Kočevje, 24. 3. 1990

Pomlad na vrt bo tvoj prišla,
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla,
in zajokala, ker te ni.
(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega

LUDVIKA JARCA st.

iz Podgore

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter kolektivom VVO Novo mesto, GG Novo mesto, Krka, tovarna zdravil Novo mesto, Avto Kočevje, ki so darovali cvetje, izrazili pisno in ustno sožalje ter pokojnega pospremili na zadnji poti. Hvala gospodu župniku, pevcem in ZZB NOV Straža.

Vsi njegovi

Lepo ti je mladost cvetela,
ko usoda kruta ti življenje je vzela.

ZAHVALA

V šestem letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustila ljuba hčerkica, sestrica, vnukinja in nečakinja

CVETKA UDOVČ

iz Spodnjih Vodal pri Tržišču

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste v najtežjih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in pokojno v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, še posebej Flajsovim, Janežičevim iz Skrovnika, tovarni Lisca in Metalni Krmelj, govorniku Marjanu Jamšku, tov. razredničarki in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: oči, mamica, bratec, ata, mama, botrica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je zapustila naša draga

MAJDA KOŠČAK

iz Gubčeve 6, Mirna

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh trenutkih kakorkoli pomagali, zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnice Novo mesto, sodelavcem in sodelavkam IMV z Mirne, kolektivu AMZS Otočec, OŠ Mirna. Vsem, ki ste našo Majdo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, pevcem ter g. župniku za lepo opravljeni obred še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

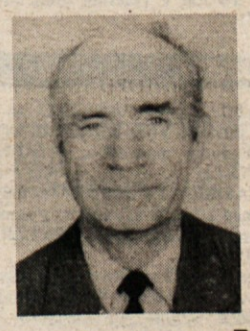

Življenje in veselje,
oj, kako lepo.
Kap na kap grenkoba,
oh, kako hudo.

ZAHVALA

V 65. letu starosti nas je po dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

MARTIN BREGAR

iz Gor. Vrhpolja 70 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družini Brišar, ZB Šentjernej, Društvu upokojencev, sindikatu Iskre Upori za vsestransko pomoč ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njegovi

Minil je prvi pomladanski dan,
ki v srcu nam za vedno bo ostal,
odšel si, Franci, ti od nas,
s tabo odšel je tudi tvoj mili glas.
Zaman te kličemo nazaj,
tvojo zemljico in gaj,
petja tvojega več ni,
v naših srcih bolečina bdi.

ZAHVALA

Mnogo prerano, komaj v 34. letu, je za vedno odšel od nas dragi sin, brat in stric

FRANCI TURK

iz Ostroga

Najlepše se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala gospodu župniku za tolažilne besede in opravljen obred ter prijatelju za poslovilne besede. Hvala vsem!

Vsi njegovi

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — SLUŽBO IŠČE — SLUŽBO DOBI — STANOVANJA — MOTORNA VOZILA — KMETIJSKI STROJI — PRODAM — KUPIM — POSEST — ŽENITNE PONUDBE — RAZNO — OBVESTILA — PREKLICI — ČESTITKE — ZAHVALE

tedenski koledar

Četrtek, 29. marca — Berta
Petek, 30. marca — Bogoljub
Sobota, 31. marca — Beno
Nedelja, 1. aprila — Hugo
Ponedeljek, 2. aprila — Franc
Torek, 3. aprila — Rihard
Sreda, 4. aprila — Izidor

LUNINE MENE
2. aprila ob 12.24 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 30. in 31. 3. (ob 20. uri) hongkonški karate film Kung fu otroci. 1. (ob 18. in 20. uri) ter 2. 4. (ob 20. uri) ameriški glasbeni film Lak za lase. 3. in 4. 4. (ob 20. uri) honkonški film Maj za večno.

ČRNOMELJ: 29. 3. (ob 20. uri) hongkonški film Obračun v Hongkongu — II. del. 30. 3. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Izgubljeni fantje. 1. 4. (ob 20. uri) ameriško znanstvenofant. film Brezno. 3. 4. (ob 20. uri) ameriška akcijska srhljivka Fajgan.

KRŠKO: 29. 3. (ob 20. uri) ameriški avanturistični film Lov na dragulje. 30. 3. (ob 22. uri) ameriški erotični film Zgodba o Joani. 1. 4. (ob 18. uri) ameriški akcijski film Pekel v šoli. 3. 4. (ob 20. uri) ameriška srhljivka Fanatiki hudobije. 4. 4. (ob 18. uri) ameriška ljubezenska komedija Uročena z mesecem.

KOČEVJE: 29. 3. (ob 18. in 20. uri) francoska komedija Pod udarcem zakona. 30. in 31. 3. (ob 18. uri) ameriška drama Milagra. 30. in 31. 3. (ob 21. uri) ameriški erotični film Vonj golega telesa. 31. 3. (ob 16. uri) risanka Racman Jaka in njegova klapa. 1. 4. (ob 17. in 19. uri) italijanska komedija Štiri pesti proti Riju. 2. in 3. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Strupenjača.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: Od 29. do 31. 3. ter 1. 4. (ob 18. in 20. uri) premiera filma Indiana Jones — III. Od 30. 3. do 1. 4. (ob 22. uri) ameriški erotični film Nočno življenje. 2. 4. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Policaj iz Los Angelesa.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 30. 3. do 1. 4. (ob 17. uri) ameriški film Salsa, ter (ob 19. uri) ameriški film Špijon na petah. 2. in 3. 4. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Premlad za smrt. 4. 4. (ob 17. in 19. uri) ameriški film Ljubezni ne moreš kupiti.

službo dobi

HIŠNI SVET z Zagrebške 6 išče čistilko. (1055-SD-13)

ZANESLJIVO ČISTILKO enkrat tedensko potrebuje kava-bar pri Slonu. Tel. 25-901. (P13-51MO)

DVA DELAVCA zaposlim sezonsko. Jože Kic, Hrastulje 46, Škocjan. (P13-48MO)

NATAKARICO v Črnomlju zaposli gostilna Pri suhem mostu. Tel. 51-935. (P13-46MO)

NUDIMO honorarno zaposlitev na območju Dolenjske. Plačilo takoj. Informacije na tel. (064) 39-580, po 17.uri. (P13-89MO)

DEKLE, ki ima veselje do dela za šankom in želi dober OD, dobi delo v bifeju pri Trebnjem. Ponudbe pod šifro: «NA-STOP TAKOJ«. (P13-27MO)

stanovanja

MANJŠE STANOVANJE v Brežicah najame par. Tel. 9949-711-2624924. (P9-25MO)

STANOVANJE v Novem mestu nujno išče mlada družina. Tel. 24-383. (1014-ST-13)

motorna vozila

Z 750, letnik 1977, ter 126 P, letnik 1981, prodam. Telefon 25-002. (P13-39MO)

GOLF JGL, 1982, prodam ali zamenjam. Radkovič, Drča 7, Šentjernej. (1015-MV-13)

ZASTAVO 750, letnik 1980, prodam. Silvo Hočevar, Zapuže 2, Šentjernej. (1016-MV-13)

GOLF diesel, letnik 1984; jugo 45, letnik 1988, prodam. Tel. 57-788, popoldne, Jankovič. (P13-31MO)

WARTBURG KARAVAN, letnik 1983, prodam. Tel. 27-125. (P13-32MO)

126 P, letnik 1986, prodam. Tel. 49-599. (1021-MV-13)

FIAT 126 P, letnik 1986, in TAM 125 kiper prodam. Tel. 51-349. (P13-33MO)

FORD FIESTA, letnik 1978, prodam. Tel. 85-006. (P13-34MO)

R 4, 1978, obnovljen, registriran do 1991, prodam. Tel. 73-700. (1023-MV-13)

Z 101 jugo 1,1 GX, letnik 1988, prodam. Franjo Šoštarič, Lobetova 6, Novo mesto, tel. 22-068 ali 21-862. (P13-35MO)

METALIK R4 GTL, letnik 1988, prodam. Tel. 21-795 ali 21-660. (P13-37MO)

TOMOS avtomatik COLIBRI, nov, prodam za 20% ceneje. Tel. 43-718. (1019-MV-13)

JUGO SKALA 55, junij 88, prodam ali zamenjam za jugo 45, letnik 1985—86, z ustreznim doplačilom razlike. Tel. (0608) 79-409. (P13-41MO)

R 4 GTL, prevoženih 30000 km, dobro ohranjen, prodam. Tel. 73-178, od 7. do 9. ure zvečer. (1032-MV-13)

126 P, letnik 1986, in nove gume 135 x 12 prodam. Tel. 42-453. (P13-42MO)

Z 126 P, letnik 1984, prodam. Tel. 42-630. (P13-43MO)

126 P, november 1980, prodam za 8000 din. Brecko, Češča vas 23, Novo mesto. (1024-MV-139

PRODAM skoraj nov Tomos CTX ali zamenjam za 126 P z doplačilom. Janez Nunčič, Šolska 10, Krško, tel. (0608) 31-232. (P13-44MO)

JUGO KORAL 45, star 15 mesecev, prodam za 7600 DEM. Tel. 25-988. (P13-50MO)

126 P po delih prodam. Janez Bambič, Smalčja vas 27, Šentjernej. (1028-MV-13)

Z 750 LE, letnik 1982, prodam. Telefon 40-148, popoldne. (P13-55MO)

PRODAM R 4 GTL, letnik 1989, ali menjam za GOLFA letnik 1985—86. Informacije na tel. (068) 27-405. (SR-MO-90)

GS SUPER 1,3 karamboliran, prodam. Tel. (0608) 67-491. (995-MV-13)

CTX 80 prodam. Tel. 42-247. (P13-4MO)

AVTOMATIK A 3 S prodam. Tel. (0608) 32-947. (P13-6MO)

Z 750, letnik 1979, registrirano do junija, zelo ugodno prodam. Tel. 49-551. (P13-10MO)

FIAT 126 PGL, letnik 1988, registriran do marca 1991, prodam. Tel. (0608) 69-435. (P13-12MO)

LADO 1300 S, september 1987, prodam. Tel. (0608) 31-065. (P13-15MO)

JUGO 55, letnik 1989, registriran do marca 1991, prodam. Branko Perušič, Butoraj 24, Črnomelj. (P13-22MO)

MOTORNO KOLO JAWA 350, letnik 1987, registrirano, prodam. Tel. (0608) 82-586. (P13-26MO)

MOTOR TOMOS 14 M, letnik 1987, prodam. Janez Seničar, 42-707, popoldne. (1006-MV-13)

Z 101, letnik 1987, prodam. Tel. 26-726. (1039-MV-13)

DIANO, letnik 1979, in tomos 14 M prodam. Tel. 27-183. (1040-MV-13)

UGODNO PRODAM P 125, letnik 1980. Tel. (0608) 61-077, Brežice. (P13-64 MO)

SPOŠTOVANI NAROČNIKI DL!

Četrt leta bo vsak čas okoli in spet bo treba potegniti črto pod naše sodelovanje. Razen pri redkih izjemah, ko je zatajila dostava ali kaj drugega, ste redno prejemali Dolenjski list, zvečine pa ste, spoštovani naročniki, tudi že poravnali naročnino za prve tri mesece. Lepo bi bilo, da bi se vam pridružili še tisti, ki namenoma ali nehote zavlačujejo s plačilom. Časa nimajo več veliko, zato jih prosimo, da nam po položnici čimprej nakažejo dolžni znesek. Tako bodo omogočili nemoteno izdajanje časopisa, veliko opravila po nam bodo prihranili pri pripravi položnic za plačilo naročnine v 2. trimesečju. Vsem skupaj lahko že zdaj povemo, da se naročnina ne bo podražila, tudi za naslednje tri mesece bo torej treba odšteti samo 80 din, nespremenjena pa bo tudi kolportažna cena Dolenjskega lista. Hvala za razumevanje! Uredništvo DL

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista: organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
ČASOPISNI SVET: organ družbenega vpliva na programsko zasnovo in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-4405/9 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 7 din, naročnina za 1. trimesečje 80 din; za delovne in družbene organizacije 160 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 90 din, na prvi ali zadnji strani 180 din; za razpise, licitacije ipd. 100 din. Mali oglasi do deset besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

R 4 GTL, letnik 1988, prodam. Marinčič, Rožni Vrh 13, Trebnje, tel. 45-112. (954-MV-12)

Z 750 LE, letnik 1984, prodam. Peter Železnik, Gor. Laknice 7, 68230 Mokronog, tel. 49-313. (P13-65 MO)

Z 750, dobro ohranjeno, prodam. StankoRžen, Dol. Impolje 2, Studenec, tel. (0608) 89-250. (P13-66 MO)

Z 750, letnik julij 1978, prodam. Jože Kastelic, tel. 73-039. (1044-MV-13)

126 P, letnik 1977, ugodno prodam. Tel. 85-934, Brusnice 2. (1045-MV-13)

GOLF diesel, letnik 1983, in motor APN 6, star 3 leta, prodam. Ledeča vas 15, Šentjernej, tel. 42-219. (1047-MV-13)

R 4 GTL, letnik 1987, lepo ohranjen, prodam za 7.200 DEM. Tel. 21-874. (1060-MV-13)

GOLF diesel S, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 76-119. (1058-MV-13)

Z 750, letnik 1984, prodam za 2100 DEM. Slavka Gruma 64/4, Novo mesto. (1049-MV-13)

ZASTAVO 750, letnik 1979, registrirano do decembra, prodam. Tel. 28-844. (1049-MV-13)

126 P, letnik 1981, registriran za vse leto, prodam. Ciril Rantah, Škovec 19 pri Tržišču. (P13-68 MO)

FIAT 16 P, letnik 1987, prevoženih 26.000 km, rumene barve, registriran do marca 1991, prodam za 4.000 DEM. Tel. 25-839. (P13-69 MO)

GOLF, letnik 1980, prodam. Tel. (0608) 31-608. (P13-70 MO)

LADO RIVO 1500 prodam. Sonja Šikonja, Grajska c. 27, Črnomelj, tel. 52-350. (P12-71 MO)

Z 128, letnik februar 1988, prodam. Dušan Štukelj, Kot 76 A, Semič, tel. 56-589. (P13-72 MO)

126 P, letnik 1988, registriran do marca 1991, prodam. Tel. 20-585. (P13-73 MO)

Z 750, letnik 79, skupaj ali po delih in JUGO 45, letnik 84. Jeršin Janez, Vel. Bučna vas 2.

AX TRE 11, letnik 1987, kovinsko siv, 5 prestav, prodam. Tel. 26-049. (1063-MV-13)

Z 101, letnik 1985, ter smrekove deske, 3 cm, ugodno prodam. Tel. 43-538. (1064-MV-13)

CITROEN diesel AX 14 RD, star 6 mesecev, 5-brzinski, kovinsko moder, kasko zavarovan, zaščiten, z vso možno dodatno opremo, prodam. Tel. (0608) 62-420. (P13-85 MO)

Z 101 L, letnik 1978, obnovljena, prodam. Gor. Kamence 1, Novo mesto. (P13-87 MO)

126 P, star 3 mesece ugodno prodam ali menjam za golfa diesel, letnik 1985, z doplačilom. Srebrniče 21, tel. 26-674. (P13-88 MO)

PRODAM Z-750, letnik 1985, tel. 21-716, popoldan.

126 P, letnik 1978, prodam. Tel. 84-571, vsak dan po 14. uri. (P13-90 MO)

GOLF diesel, letnik 1985, prodam. Tel. 24-374. (P13-93 MO)

FIAT 126 PGL, nov, prodam. Tel. (068) 51-288. (P13-94 MO)

ŠKODO 120 L, letnik 1983, registrirana do 20. 1. 1991, prodam. Alojz Kralj, Prevole 19, Hinje. (1035-MV-13)

R 14 prodam. Tel. 51-515. (P13-60 MO)

AVTOMATIK 3 ML, letnik 1987, ohranjen, prodam za 5.000 din. Tel. 24-070. (P13-61 MO)

Z 128 CL, letnik 1987, prodam za 5500 DEM ali menjam za karambolirano vozilo ali posojilo. Šiler, Golobinjek 1 a, Mirna Peč. (1036-MV-13)

BT 50, ugodno prodam. Tel. 27-404.

R 5 kampus, nov, prodam. Klobčar, Kotarjeva 1, Šentjernej, tel. 42-119. (P13-58 MO)

TOMOS BT 50 S, odlično ohranjen, prodam. Tel. 26-443. (P13-97 MO)

126 P, letnik 1987, in kultivator z ježem prodam. Tel. 42-740. (1034-MV-13)

OSEBNI AVTO GOLF JGL, letnik 1981, registriran do novembra, prodam. Tel. (068) 25-370. (1037-MV-13)

GOLF TURBO, diesel, 1986, 5 brzin, kovinske barve, 55000 km, prvi lastik, ugodno prodam. Zvonimir Tomac, Donja Reka 5, Jastrebarsko. (P13-53MO)

ŠKODO, letnik 78, Z 750, letnik 81 in kombinirko MIO STANDARD (novo 20% ceneje), prodam. Tel.: 24-140 (popoldne).

R 4, letnik oktober 1979, in vrtno kosilnico prodam. Denžič, Čatež, Zagrebška 26, Brežice. (1056-MV-13)

ŠKODO 105 L, letnik 1986, prodam. Tel. 76-425. (1054-MV-13)

VOLVO 340 GL, letnik 1988, registrirana do marca 1991, prodam ali zamenjam za cenejši avto. Tel. 65-070. (1054-MV-13)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Janez Jordan, Vrbovce 13, Šentjernej, tel. 23-830, dopoldne. (P13-75 MO)

MOSKVIČ, letnik oktober 1987, prevoženih 22.000 km, prodam. Tel. 52-418. (P13-78 MO)

PRODAM Z 101, letnik 1976. Brinjevec, Majde Šilc 22. (SR-MO-90)

prodam

PRODAM tri leta staro ostrešje (za tloris cca 5 x 8 m ali 6 x 9 m) s kritino vred. Tel. (063) 821-308. (P13-52MO)

ELEKTRO DROGOVE, možno tudi za stebričke za vinograd, prodam. Tel. 73-219. (1031-PR-13)

NOVO KRZNENO JAKNO (NUTRIJA), moderen kroj, prodam za vrednost 600 DEM. Tel. 21-013. (P13-29MO)

MEŠALEC za beton LIV, nerabljen, prodam. Tel. (068) 21-237. (P13-45MO)

KAKOVOSTNO SENO (1 kg je 1 din) prodam. Tel. 25-122. (1025-PR-13)

PRODAM dobro ohranjeno spalnico, 12 novih stolov (bukov les z vložki), novo mizico (smrekov les), primerno za vikend (160 x 80). Tel. (0608) 61-161. (P13-49MO)

AVTOPRIKOLICO za prevoz goveda ali konja prodam. Tel. 73-443. (ček-PR-13)

SMREKOVE PLOHE (3 m³3) prodam. Tel. 65-639, popoldne. (990-PR-13)

USNJENO KOTNO sedežno garnituro Safari, novo, prodam. Tel. 52-430. (P13-2MO)

NA ZALOGI imam dober jabolčnik (500 l). Dam ga po 6,00 din liter ali za semenski krompir Igor. Ivan Cizerle, Pavlova vas 27, Pišece. (P13-9MO)

2—3 TONE dobrega sena prodam. Cena po dogovoru. Anton Tanko, Vinice 15, Sodražica. (P13-11MO)

CVIČEK prodam. Tel. (068) 76-051. (P13-13MO)

SKEDENJ s kozolcem v izmeri 17 x 10 m, primeren za preureditev, prodam. Kocjan, Butoraj 1, Črnomelj. (P13-14MO)

RAZTEGLJIV KAVČ prodam. Tel. 22-688. (P13-17MO)

POČITNIŠKO PRIKOLICO IMV Adria 310, z baldahinom, prodam. Tel. (0608) 79-210, po 20. uri. (P13-19MO)

VISOKOTLAČNI STROJ za pranje, nov, prodam. Tel. (0608) 31-032. (P13-23MO)

SMREKOV OPAŽ 8 cm — 16 mm, prodam. Tel. (o608) 82-493. (P13-24MO)

NEMŠKI STROJ za izdelavo cementne strešne opeke s 600 modeli prodam. Jože Švigelj, Brvace 5, Grosuplje. (P13-25MO)

HIDROFOR, rabljen, prodam. Kalapač, Suhor pri Prečni, Novo mesto. (1005-PR-13)

VIDEOREKORDER Sharp nov (1000 DEM), prodam. Tel. 25-909.

ČELADO AGV, novo, črno, prodam. Tel. 27-104. (P13-96MO)

STRUŽNICO s stružno dolžino 70 cm prodam. Jože Vide, Dol. Stara vas 12, Šentjernej. (1052-PR-13)

ZARADI SELITVE PRODAM omaro za dnevno sobo (3,60 m), sedežno garnituro (2 x trosed, 2 x fotelj), klubsko mizico, kuhinjsko mizo s 6 stoli, štedilnik, kuhinjske elemente, hladilnik, garderobno omaro, pralni stroj — nerabljen, zamrzovalno skrinjo s predali. Sevnica, Pod vrtačo 20, št. st. 6. (P13-83MO)

PRODAM 3 tone sena, molzni stroj VITREX ter telico simentalko. Vse po ugodni ceni. Anton Pate, Dol. Kamenje 18, Novo mesto. (P13-84MO)

APNO za beljenje prodam. Tel.: 20-319, zvečer.

NOV BARVNI TELEVIZOR Goldstar z enoletno garancijo prodam. Tel. 76-493. (P13-92MO)

SOBNO OMARO, novo, ugodno prodam. Tel. 20-391. (P13-81MO)

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO Meblo, novo, ugodno prodam. Tel. 24-070. (P13-62MO)

PLETILNI STROJ Brother za debelo volno, prodam. Tel. 40-164. (P13-56MO)

PLETILNI STROJ Empisal prodam. Tel. 47-012. (P13-57MO)

PRODAM nov pralni stroj Gorenje, tip PS 412. Možno odplačilo na obroke. Informacije na tel. (068) 25-370. (1037-PR-13)

PRODAM klavirsko in diatonično harmoniko ter termoakumulacijsko peč. Dušan Gačnik, Petelinjek 37, Novo mesto. (P13-63MO)

JEKLENKE za avtogeno varjenje z opremo in elektroagregat, 1,5 KW, prodam. Tel. 27-972. (1047-PR-13)

PRODAM barvni televizor Gorenje, star dve leti. Informacije na telefon 24-810, popoldan.

HARMONIKO diatonično izdelavo »Sitar«, C, F, B, prodam. Tel. (068) 49-532. (821-PR-11)

HIŠO BRUNARICO in motorno kolo BT 50 prodam. Tel. (0608) 75-577. (1041-PR-13)

KRZNENO JAKNO, polarna lisica št. 42, prodam. Tel. 22-322, popoldne ali zvečer. (P13-76MO)

SEDEŽNO GARNITURO Jola (trosed, ko, dva fotelja), prodam. Tel. 23-979. (P13-77MO)

PRODAM nov Pavličev 80 l bojler z grelcem in rabljen pralni stroj. Tel. 26-274. (P13-79MO)

ITALIJANSKI kombiniran voziček in pralni stroj ugodno prodam. Tel. 27-890. (1050-PR-13)

kupim

KUPIM eno ali enoinpolsobno stanovanje v Novem mestu. Ponudbe na tel. (068) 26-360 v večernih urah. (1059-ST-13)

posest

ZAZIDLJIVO PARCELO na Debencu prodam. Voda in elektrika na parceli. Ponudbe pod šifro: »VIKEND«. (ček-PO-13)

GRADBENO PARCELO z urejeno dokumentacijo, že zakoličeno, v velikosti 650 m², prodam. Šifra: »BREŽICE«. (P13-18MO)

VINOGRAD s sadovnjakom v izmeri 30 arov, v bližini Brežic-Sromlje, prodam. Tel. (0608) 62-944. (P13-28MO)

NJIVO na Brodu pri Novem mestu v izmeri 42 a prodam. Tel. 65-063. (1042-PO-13)

ZAZIDLJIVO PARCELO 700 m² in gradbeni material pri Šentjerneju prodam. Tel. (061) 752-740. (P13-80MO)

UGODNO PRODAM 30 arov gozda in 40 arov njive na Vranovičih pri Črnomlju ter 30 a gozda v Kanižarici. Tel. 51-888. (P13-95MO)

GRADBENO PARCELO (1500 m²) v Sevnici prodam. Romana Hlastan-Krajnc, Planinska cesta 64, Sevnica. (P13-38MO)

1,2 ha travnika dam v najem za košnjo. Dol. Ponikve pri Trebnjem. Tel. 44-763. (P13-36MO)

VINOGRAD (13 arov), 10 km od Novega mesta, dostop z vsakim vozilom, elektrika na parceli, možnost gradnje vikend hišice, prodam. Tel. 84-347. (1027-PO-13)

kmetijski stroji

TRAKTOR TV 818, nov, za 50.000,00 din in FREZO s kardanom za 12.000,00 din prodam. Tel. (068)49-202. (992-KS-13)

MOTORNO ŠKROPILNICO »SUPRA 50« ugodno prodam. Tel. 26-573. (994-KS-13)

NOV TRAKTOR FERGUSON 39 KM prodam. Tel. (068) 56-237. (999-KS-13)

TRAKTOR TV 522 ugodno prodam. Ogled vsak dan. Martin Oberč, Brezje 2, 68293 Studenec. (1001-KS-13)

OBRAČALNIK SIP 2200, kultivator na 13 zob, voziček za kosilnico BCS in kravo, brejo 8 mesecev, prodam. Tel. (068) 40-262, Alojz Prijatelj, Ravnik 23, Šentrupert. (P13-3MO)

BOČNO KOSO za ferguson 539 prodam. Tel. (068) 26-267 ali 27-571, zvečer. (P13-5MO)

TRAKTOR IMT 542, 450 delovnih ur, prodam. Tel. 42-047. (P13-7MO)

MOTORNO HRBTNO ŠKROPILNICO Stihl prodam. Telefon (0608) 79-411. (P13-21MO)

URSUS 360 s kabino (300 delovnih ur) ugodno prodam. Tel. 40-052. (1004-KS-13)

PUHALNIK TAJFUN z motorjem prodam. Franc Grčman, Mačji Dol 16, Velika Loka. (P13-8MO)

NOV TRAKTOR IMT 549 prodam. Tel. 22-283, dopoldne. (961-KS-12)

MOLZNI STROJ ALFA LAVAL, kravo in krmilno sojo prodam. Tel. 84-331. (1062-KS-13)

PLUG SLAVONAC, dvobrazdni, malo rabljen, prodam. Tel. (0608) 69-404. (P13-54MO)

NOV MEŠALEC GNOJEVKE prodam z elektromotorjem. Tel. 84-347. (1027-KS-13)

PRODAM molzni stroj VITREKS, traktorsko kosilnico OLT-gaspardo, motor za BCS Condor 330, avtomobil 126 P. Parkelj, Mirna Peč 37. (1029-KS-13)

ZETOR 5711 C, odlično ohranjen, z novimi gumami, prodam. Strojinc, Mladetiče 10, Krmelj. (P13-59MO)

TRAKTOR Zetor 5011, letnik 1984, dobro ohranjen, ugodno prodam. Alojz Salmič, Družinska vas 36, Šmarješke Toplice. (1053-KS-13)

KOSILNICO BCS prodam ali zamenjam za osebni avto. Tel. 76-533. (1054-KS-13)

TRAKTOR URSUS C 360 s kabino zelo ugodno prodam. Tel. 84-438, Barbo, Mali Kal 7, Mirna Peč. (P13-67MO)

TRAKTOR s plugom TV-420, dobro ohranjen, prodam. Telefon (0608) 79-046. Kličite od 19. do 21. ure. (1012-KS-13)

OBRAČALNIK SIP, cirkular za traktor in slamoreznico Geiff prodam. Tel. 76-178. (1011-KS-13)

TRAKTOR Univerzal 34 prodam. Tel. 42-240. (P13-30MO)

TRAKTOR IMT 560 (550 delavnih ur) prodam. Tel. (068) 56-215. (1033-KS-13)

PRODAM sejalnico za koruzo Olt, dvoredno, Plut Olt, dvobrazdni, 14-colski, traktorske gume 16,9 x 28. Abram, Dobrava 9, Kostanjevica, telefon (0608) 60-001. (1018-KS-13)

PRODAM novo cisterno 2200 (29000 din), nov silokombajn Vihar 80 (19550 din) in traktor Ursus 355 (48000 din). Blažič, Ždinja vas 1, Otočec. (1026-KS-13)

TRAKTOR IMT 542, star pet let in pol, 1200 delovnih ur, prodam. Ciril Debeljak, Slovenska vas 3 a, 61332 Stara Cerkev. (P13-47MO)

razno

5-članska družina z večjo kmetijo iz okolice Črnomlja išče starejšo mirno žensko za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi lista. (P13-16MO)

POSLOVNI PROSTOR za opravljanje nehrupne obrti dajem v najem v Brestanici. Tel. (0608) 79-210, po 20. uri. (P13-20MO)

V Novem mestu vzamem v najem prostor za trgovino. Tel. (068) 25-820. (P13-86MO)

preklici

MARTIN PLUT, Gor. Lokvica 37, 68330 Metlika, prepovedujem vaščanom in slehernemu vožnjo in hojo po njivi, odlaganje smeti po bregu na Traticah, k.o. Lokvica. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno pregajal. (1051-PK-13)

IVAN in AMALIJA ZUPANČIČ, Dol. Nemška vas, Trebnje, prepovedujeva STANETU KOLENCU pašo kokoši in delanje kakršnekoli škode po travniku. Če tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjala. (1007-PK-13)

JAKLIČ MARIJA, Čolniše 7, Zagorje ob Savi, opozarjam ANICO JAKLIČ, Telčice 4, Škocjan, da nima pravice prodajati mojega posestva ali posameznih parcel, ker sem še vedno v celoti jaz lastnica. Če preklica ne bo upoštevala, jo bom sodno preganjala. (P12-1 MO)

obvestila

NESNICE, mlade jarkice, pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, iz kooperacijske reje, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodnih dnevnih cenah. Naročila sprejema in daje vse informacije: Jože Prosenik, gostilna Humek, Dobova, tel. (0608) 67-607. (P8-6MO)

POPRAVLJAM vse vrste šivalnih strojev doma in na terenu. Jože Pavlin, Pot na laze 13, Mirna, tel. 47-063. (997-OB-13)

PIŠČANCI, beli, stari tri tedne, bodo v prodaji 20. aprila, rjave jarkice, stare 6 tednov, pa bodo 30. aprila. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, tel. 44-389. (P13-91MO)

RJAVE JARKICE, nesnice, stare 12 tednov, ugodno prodam. Tel. 42-066, 42-524. (P13-74MO)

POPRAVLJAM male gospodinjske aparate ter izvajam električno napeljavo. Dušan ZUPANČIČ, Kettejev drevored 5 Novo mesto, vsak dan od 15. do 19. ure na tel. 22-409. (1046-OB-13)

IZOLACIJE SERVIS ZAMRZOVALNIKOV!
VIKTOR PAJEK

Ptujska c. 89, 62000 Maribor
tel. non-stop (062) 305-150 ali 413-606
Generalno popravljamo vse vrste zamrzovalnikov, tudi take, ki se jim življenjska doba že izteka.
Če se je pojavilo na zamrzovalniku rosenje ali od zunaj ledeni, toči, mu bomo z obnovo izolacije povrnili izolacijske sposobnosti.
Prihranite 50% elektrike.
CENIK STORITEV:

Gorenje 345 l	980,00 din
Gorenje 300 l	980,00 din
Gorenje 220 l	880,00 din
Gorenje 410 l	880,00 din
Gorenje 310 l	840,00 din
Gorenje 210 l	770,00 din
Gorenje 220 l z dodatno steno	1.165,00 din
Gorenje 345 l z dodatno steno	1.380,00 din
Gorenje 50 l kaleks Končar	700,00 din

Za storjena dela dobite garancijo!
Delamo, kamor seže Dolenjski list, in to že četrto leto uspešno.
Se priporočamo!

MENIMO, da je življenjski uspeh zelo odvisen od pametnih naložb denarja.

Mi pravimo: izposoditi si poročno obleko ni sramota, ampak korak naprej!

Naredite ga tudi vi!

VJENČANA POSUDIONA VLAŠKA 70 ZAGREB, tel. (041) 418-014. (269-OB-5)

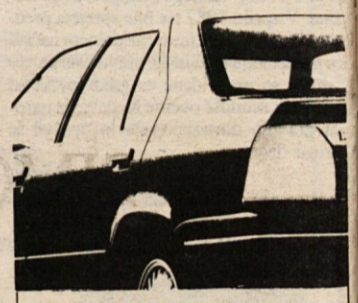

AVTO SEJEM NA LETALIŠČU PREČNA

- prodaja rabljenih vozil vsako nedeljo dopoldne
- aeroklub Novo mesto vam nudi panoramske oglede naše Dolenjske
- ob sklepanju pogodb žeje in lakote ne boste trpeli; tu je »Bife na letališču«

IZOLACIJE

če vam skrinja ali hl. omara ne dela, slabo hladi, ob strani ledeni, spodaj curi, pokličite 24-314

Na podlagi sklepa DS PETROL DO Trgovina Ljubljana z dne 21. 3. 1990

objavljamo razpis
za NAJEM PETROL bencinskega servisa

PETRINA 61336 VAS

Pismene ponudbe pošljite na naslov:
PETROL, TOE BREŽICE Tovarniška 2, 68250 BREŽICE.

Rok prijave je sedem (7) dni po dnevu objave.

165/13

ZAHVALA

V 84. letu nas je po kratki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

BOŽIDAR BARBIČ

iz Metlike

Prisrčno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo osebju Zdravstvenega doma Metlika, kirurškemu in internemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, govornikom za poslovilne besede, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 83. letu starosti nas je zapustil dragi oče, stari oče in stric

FRANC BERUS

iz Cegelnice 51

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali cvetje in pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame, stare mame, sestre in tete

ANE BUČAR

iz Metlike

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje in darovano cvetje. Posebna hvala M. Mavrič in osebju ZD Metlika za pomoč, Jušu Mihelčiču za poslovilne besede, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojno pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: mož Jože in sin Jože z družino

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila draga sestra in teta

ANICA GABRIJEL

profesorica v pokoju
Pristava 1, Trebnje

Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki ste ji lajšali bolečine v zadnjih tednih in jo pospremili na zadnji poti in darovali cvetje. Še posebno se zahvaljujemo dr. Pavlinovi za obiske na domu, Gasilskemu društvu Trebnje za organizacijo pogreba in govor, gospodu kaplanu za opravljeni obred, cerkvenim pevcem za lepo zapete pesmi in sosedi Anici za poslovilne besede.

Žalujoči: vsi njeni

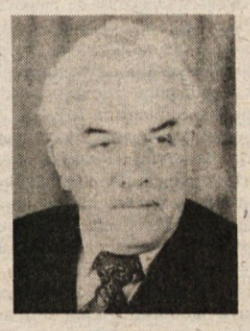

ZAHVALA

V 70. letu nas je po težki bolezni zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric, svak, dedek in pradedek

SERGEJ SEKAČ

iz Kettejevega drevoreda 41, Novo mesto

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter vsem, ki ste pokojnika spremili na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo družinam Koračin, Junc, Petrovič, Morolt, Katazovič, gospej Obrčevi za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala tudi godbi, lesnemu obratu Pionir, Društvu invalidov, Društvu upokojencev, Gasilskemu društvu, dr. Kapšu ml., Kliničnemu centru Ljubljana ter gospodu proštu za lepo opravljen obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustila naša draga mama, babica in prababica

MARIJA REDEK

Šmarjeta 6

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala patronažnim sestram ZD Novo mesto za vsestransko pomoč, IMV-tozd Posebna vozila, IMV Šmarjeta, delovni organizaciji Novotehna, PTT Ljubljana ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

S teboj v neskončno večnost sem razpet,
tvoj cvet in tvoja nova pot mi pravi,
da smrti ni in da je vse prehod.

(Al. Gradnik)

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubega sinka in bratca

SIMONA KUKARJA

1989—1990

se zahvaljujemo osebju otroškega oddelka novomeške bolnišnice, prijateljem, sosedom in znancem za usluge in tolažbo v urah naše velike bolečine in nesreče. Hvala Darji in Mateju za lepe besede, Dušanu za presunljivo melodijo, pevcem za lepe in žalostne pesmi, gospodu župniku in pogrebcem za opravljeni pogreb.

Njegovi: mamica, ati, bratec Tini, stara mama, stari ate in drugi sorodniki

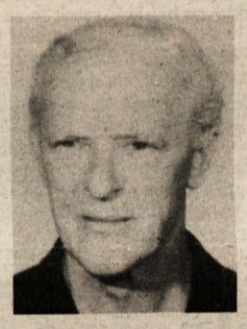

ZAHVALA

V 64. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC BOGOLIN

iz Lobetove ul. 12, Novo mesto

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, izraženo sožalje, darovano cvetje in številno udeležbo na njegovi zadnji poti, še posebej internemu oddelku novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih življenja, vsem govornikom za poslovilne besede in izraženo sožalje ter gospodu župniku za opravljeni obred. Prisrčna hvala Integralu Ljubljana, tozd Brežice, ZŠAM Novo mesto, Mercatorju Novo mesto, Krki-Izolacije, Novotehni ter godbenikom in pevcem.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Prezgodaj sta nas zapustila nam vsem draga

FRANČIŠKA in FRANC TROHA

Ob poslednjem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste tako številno počastili njun spomin, nesebično nudili pomoč v najtežjem trenutku, darovali cvetje, ju pospremili na zadnji poti ter izrazili sožalje. Zahvaljujemo se gospodu župniku za govor in lepo opravljen obred. Hvala!

V žalosti: hčerki in sestri Ela in Berta z družinama

Ljubil si svojo družino,
ljubil si delo in dom,
ostali smo z bolečino,
Ti odšel si v večni dom!

Mnogo prezgodaj nas je po hudi bolezni zapustil ljubi mož, oče, brat in svak

VINKO HORŽEN

28. 3. 1937 — 20. 3. 1990

Od njega smo se poslovili v Hildenu — ZRN.

V globoki žalosti: žena Marica z Andrejo in Simonom, brat Toni z ženo Marijo, sorodniki in prijatelji

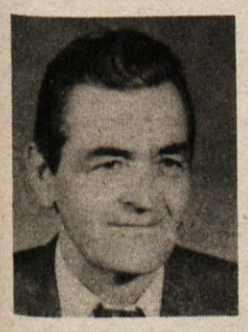

Ni več trpljenja ne bolečine,
življenje je trudno končalo svoj boj ...

(S. Gregorčič)

ZAHVALA

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našega dragega

IVANA ZORCA

iz Novega mesta, Zagrebška 5

spremili do preranega groba, mu darovali cvetje, nam pisno ali ustno izrazili sožalje ter pomagali v najtežjih trenutkih, se prisrčno zahvaljujemo. Posebna zahvala kolektivu Iskre Novo mesto, družini Škedelj, tov. Berusu za poslovilne zvoke Tišine, pevcem in gospodu župniku za lepo opravljen obred. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi

Novo mesto, 26. 3. 1990

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 76. letu zapustila naša draga mama, babica in prababica

VERONIKA BRULC

roj. Golob

Hrušica 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku na pokopališče v Hrušico. Zahvaljujemo se tudi tovarni zdravil Krka, internemu oddelku bolnice Novo mesto, gospodu patru za opravljeni obred ter šmihelskim pevcem za ganljive pesmi slovesa.

Žalujoči: vsi njeni

Hrušica, 24. 3. 1990

Portret tega tedna

JOŽE VIDMAR-NACE

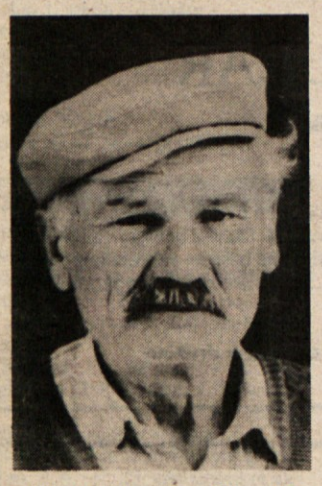

Jožeta Vidmarja s Sel pri Semiču Belokranjci bolje poznajo pod domačim imenom Nace. To ime se je namreč v stoletjih, odkar na Selih domujejo Vidmarji, pri hiši tako udomačilo, da je bil Jože po vojni, ko je pomagal graditi zadružne hleve na Krasincu, na plačilnem seznamu zapisan kar kot Nace. In ta Nace je človek, ki pri 63 letih lahko našteje celo nešto funkcij, ki jih je opravljal še v nekdanji semiški občini in pozneje v krajevni skupnosti. Vendar pa se ni nikoli vsiljeval, nikomur nikamor lezel, ni bil podrepnik. A ljudje so ga hoteli, ker so mu zaupali, saj ni imel dlake na jeziku, ni skoparil s pravimi besedami na pravem mestu, besedo pa je zastavil tudi tam, kjer si marsikdo ne bi upal. Skratka, znal se je potegniti za ljudi, za njihove pravice, a tudi vedno uresničil, kar je bilo rečeno. Reči, za katere je vedel, da jih ne bo moč uresničiti, ni obljubljal.

»Marsikdo se je na svojem položaju bal in se boril za svoj obstoj, jaz pa sem bil brez strahu, saj nisem imel kaj izgubiti: delo sem opravljal svojemu znanju in poklicu primerno, za partizansko pokojnino se nisem bal, saj je nisem imel, čeprav sem bil borec. Upam, da v bodoče tega ne bo več, saj si bodo ljudje upali več povedati, kajti ne bodo se več bali sankcij. Sicer pa imam rad realnost, in ko človek ohrani pravo mero in trezno glavo, ko vzame srednjo pot in razume vsakega, je najbolj prav,« ve Vidmar iz izkušenj, saj so prav s pravo mero v poravnalnem svetu v krajevni skupnosti, katerega predsednik je, rešili kar polovico sporov.

Sporov pa ni poravnaval le v omenjenem svetu, ampak tudi v društvu vinogradnikov Bele krajine, kateremu je bil zadnja štiri leta predsednik. Predsednik je postal, ko so bile vezi v društvu močno razrahljane, še več, zaradi nesporazumov glede vinske razstave je bilo tik pred razuslom. Tudi z njegovo pomočjo so prišli do sprave.

Nace je sedaj tudi na listi Socialistične zveze za občinski družbenopolitični zbor. »Nisem hotel kandidirati, ker nisem lakomen časti, ker pa so me snubili, sem pristal. Nekateri mi sedaj očitajo, da sem postal partijec, vendar nisem menjal svojih barv. Vedno sem bil v SZDL, nikoli pa v ZK, čeprav sem vedno rad delal z ljudmi neglede na politično prepričanje, če so le strmeli za napredkom. Mnogi pa so šli v partijo le zaradi svojih interesov, kar se potrjuje sedaj, ko so začeli vračati knjižice. To so zame neznačajneži,« pravi Vidmar, ki je tudi pristaš kmečke stranke, čeprav je nekoliko razočaran, ker ni ostala le stanovska organizacija. Če bi bila stanovska, bi po njegovem tisti, ki bi na volitvah zmagal, trepetal pred njo. In ko govori o pluralizmu, se strinja, da je že skrajni čas, da je prišlo do prepiha. »Skrajnosti pa ne maram in jih nisem nikoli odobraval, povrh vsega pa smo jih imeli že pred vojno in po vojni dovolj. Pred vojno na primer ni dobil službe tisti, ki ni hodil k maši, po vojni pa jo je izgubil oni, ki je stopil čez cerkveni prag,« razpleta misli Vidmar ter potiho, kot je čutiti iz razgovora, že razmišlja o tem, kako se bo, če bo seveda izvoljen, v skupščini zopet boril za ljudi, za vse Črnomaljce, kot se je tiste dni, ko niso poznali še nikakršnega napredka, za Semičane.

M. BEZEK-JAKŠE

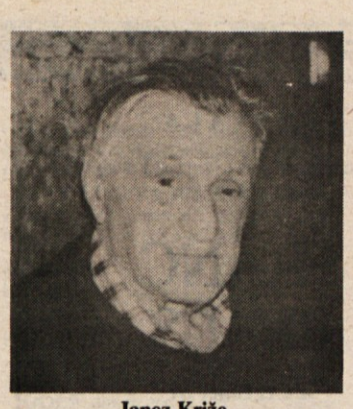

Janez Križe

Delo s trobento

Janez Križe in njegovih 89 let — Nekdaj lepše

PRAPROT PRI SEMIČU — Med tistimi belokranjskimi fanti in možmi, ki so v tem stoletju množično odhajali na ono stran Atlantskega oceana s trebuhom za kruhom, je bil tudi Janez Križe iz Praprota pri Semiču, ki prav te dni praznuje 89. rojstni dan. Čeprav njihova družina ni bila velika, saj je imel le še sestro, je bilo življenje na skopi kraški zemlji vse prej kot lahko. Zato je Janez leta 1925 odšel v Kanado, kajti ni se mogel sprijazniti s tem, da bi bil celo življenje obsojen na revščino.

»Delal sem v rudniku zlata, toda plače zaradi tega niso bile prav nič zlate,« se nasmehne Janez, ki se je po šestih letih trdega dela vrnil domov, se poročil in leta 1933 zopet odšel na pot. Mislil je, da bo zdoma le nekaj let, toda pričela se je vojna in na vrnitev ni bilo moč niti pomisliti. Domov je prišel šele leta 1947. »Čeprav vojne vihre v Kanadi neposredno nismo občutili, smo spremljali dogodke po svetu. Najhuje pa je bilo, ker nisem vedel, kako je z domačimi. Le slutil sem lahko. O kakšnem dopisovanju ni bilo govora, dokler mi niso namignili, naj pošto pošljem v italijanski Bari, tam bodo že poskrbeli, da bo prišla v prave roke. Tako je tudi bilo in vsaj domači so vedeli, da je z mano vse v redu,« se še natančno spominja Križe.

Čeprav mu sedaj nič ne manjka in je kot mladenič živel v večjem pomanjkanju, pa Janez pravi, da je bilo takrat lepše. »Ljudje so bili bolj veseli in zadovoljni kot sedaj, danes se vse preveč pehajo in ne poznajo nobenega počitka. Včasih smo se znali bolj sprostiti in razveseliti,« pripoveduje in spomini mu nehote uidejo v daljno leto 1918, ko so v Semiču ustanovili godbo na pihala, Križe pa je v njej igral trobento. Ta mu je prav prišla celo v Kanadi, kjer je šele potem, ko se je vključil v tamkajšnjo godbo, dobil tudi delo.

M. B.-J.

Hram sv. Duha se predstavi

Razstava o rezultatih dosedanjih raziskav in izkopavanj pri črnomaljski cerkvi — Okno v preteklost

ČRNOMELJ — V Kulturnem domu so včeraj odprli predstavitveno razstavo opravljenih raziskovalnih del, ki so potekala pri in na cerkvi sv. Duha v Črnomlju. Razstavo je pripravil novomeški Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine in z njo gotovo ustregel mnogim, ki jih zanima raziskovanje tega zanimivega in za Črnomelj nedvomno pomembnega kulturnega in zgodovinskega spomenika.

Arheološka izkopavanja pri cerkvi in raziskave na zunanjih in delno notranjih stenah cerkve so, četudi še ne v celoti zaključene, pokazale zanimiv razvoj arhitekture cerkve vse od njenega nastanka v 15. stoletju do zadnjih obsežnejših predelav in večtisočletno poseljenost tega prostora, ki sega vse od prazgodovinskih časov naprej.

Med razstavnimi predmeti so najštevilnejše grobne najdbe iz 17. in 18. stoletja: rožni venci, svetinje, križi, obročki, prstani in sponke, ki so jih našli v 74 grobovih ob cerkvi. Med kovinskimi predmeti so tudi veliko starejše najdbe, odkrite v plasti odpadkov iz časa pred preureditvijo pokopališče terase: srednjelatenska fibula in bronasti zvonček, stara okoli 2200 let, antični bronasti novec, puščična ost. Razstavljena je tudi keramika iz srednjega veka in mlajša. Zvečine gre za fragmente, rekonstruirane so posode za kuhanje in pečnice, delno pa čaša.

Razstava nudi zanimiv pogled v lokalno preteklost, toliko bolj zanimiv in pomemben, ker je takih oken v tem delu Slovenije malo.

M. MARKELJ

VODA V PONOS

ČRNOMELJ — Na željo društva za varstvo okolja iz Dragatuša oz. njegovega predsednika Rajka Štefaniča je Zavod za socialno medicino in higieno iz Novega mesta poslal podatke o odvzetih in pregledanih vzorcih pitne vode iz vodovodov Črnomelj-Semič, Vinica in Adlešiči. Zavod v svojem dopisu pravi, da črnomaljska Komunala »predeluje« vodo iz zajetij, ki so pred kloriranjem 100-odst. bakteriološko onesnažena. Z vzdrževanjem omrežja in zajetij, prečiščevanjem, kloriranjem in mnogimi drugimi postopki ob vseh naporih, težavah, pomanjkanju denarja za modernejše aparature in s sodelovanjem s strokovnimi in inšpekcijskimi službami Komunala pošilja v omrežje vodo, ki je imela po lanskoletnih analizah v vodovodu Črnomelj-Semič 79 odst. primernih vzorcev, v Vinici 55 odst. ter v Adlešičih 74 odst. primernih vzorcev. Ob neprimernih vzorcih pa je takoj sledila vrsta ukrepov. Zavod zaključuje svoj dopis z mislijo, da se, upoštevaje pogoje dela, rezultate analiz in dejstvo, da v črnomaljski občini ni bilo hidričnih epidemij ali preštevilnih bolezni prebavnega trakta, utrjuje prepričanje, da je lahko kvaliteta vode upravljavcem vodovoda v črnomaljski občini v ponos.

DOVOLJ PITNE VODE

KOČEVJE — Kljub dolgotrajni suši je na območju občin Kočevje in Ribnica dovolj pitne vode. Zahvala gre Hydrovodu, ki je že pred leti začel globinsko vrtati. Tako ni več potrebno voziti vodo v Grčarice, Koprivnik in Brezovico, kjer je ob suši vedno zmanjkovalo vode. Priključena je tudi nova vrtina pri črpališču Blate, od koder dobivata vodo tudi Kočevje in Ribnica. Nova vrtina daje 135 do 140 sekundnih litrov pitne vode, ki je tudi zelo dobra. Tako vozi vodo edino KG za nekatere svoje farme. Vrtina za pitno vodo za Polom in Seč je sicer napravljena, je pa lani zmanjkalo denarja, da bi jo usposobili za črpanje. To nameravajo storiti letos. Že aprila pa bo Hydrovod začel urejati vodovod za naselje Onek.

● *Uredniki v ZDA naj pravilo ne bi bili aktivni člani političnih strank, enako velja tudi za novinarje. (D. Unger, urednik Timesa)*

TRI TELETA — Krava simentalske pasme je kmetijo Pleterskih obdarila s trojčki.

Pleterski trojčki

Simentalka je povrgla tri teleta

KREMEN — Pri govedu se ne zgodi tako pogosto, da bi krava povrgla trojčke, zato so bili trije telički, ki so se rodili pri Pleterskih na Kremenu št. 13 deležni toliko večje pozornosti. Gledat jih je prišla vsa soseska, pa tudi veterinarji so jih hodili ogledovat, Tomo Maretič in Milko Graševec pa sta hkrati poskrbela, da so telički preživeli prve kritične dneve.

»Krava dolgo časa ni bila breja, nazadnje pa nas je presenetila kar s tremi telički,« pripoveduje Breda Pleterski. »Sprva so bili zelo slabotni, toda po temeljiti veterinarski oskrbi so si opomogli in zdaj nas ne skrbi več, da bi ne preživeli. Mislim, da jih bomo kar obdržali pri hiši in tako našo čredo 7 krav pomnožili s tremi glavami.«

Poleg govedi imajo na kmetiji, ki meri le 8 hektarov, še deset plemenskih svinj in merjasca, nekaj vinograda, vsega skupaj pa je premalo, da bi kmetija preživljala šest članov družine. Zato je mladi gospodar še v službi v Vidmu Krško, medtem ko Breda gospodinji doma in se pospešeno privaja kmečkim opravilom. Nekdanja Ljubljančanka Breda Pleterski živi na kmetiji šele nekaj let, sicer pa je mestno dekle in je še do nedavnega živela v stanovanjskem bloku in je imela vso zemljo »v teglih«, kot je slikovito rekla. »Ker mladi bežijo s kmetov v mesta, se bodo pa mladi iz mest odpravili na kmetije,« pravi Breda.

J. S.

Breda Pleterski s hčerko Petro

Na Kolpi bo še živahneje

Več športnih in turističnih prireditev — Triatlon

OSILNICA — Že nekaj let je od spomladi do jeseni zelo živahno na Kolpi pri Osilnici, kjer so razna mednarodna kajakaška in druga tekmovanja, kajakaška šola, poskrbljeno pa je tudi za rekreacijo. Predsednik KSD Osilnica Stanko Nikolić je zagotovil, da bo letos na Kolpi še živahneje, saj se je njihovo društvo vključilo v kajakaško zvezo Slovenije (KZS), ki šteje zdaj 26 članov. Od KZS pričakujejo predvsem strokovno pomoč pri razvoju, vadbi kajakašev in tudi pomoči pri kajakaški šoli, ki je bila doslej prepuščena v glavnem hrvaškim kajakaškim organizacijam.

● HOLANDCI OB KOLPI — Gostilna Kovač ima spet sklenjene pogodbe s Holandci, ki bodo preživeli dopust v Osilnici. Prva skupina jih priče že konec maja, nato pa bodo prihajali vsakih 8 dni vse do konca septembra. V vsaki skupini bo po 20 do 25 holandskih gostov. Kovačevo gostišče nima sklenjene še pogodbe za letovanje posameznih skupin turistov iz Belgije.

Tudi letos bo okoli prvomajskih praznikov že tradicionalno tridnevno mednarodno tekmovanje v kajaku in kanuju na divjih vodah. Potekajo dogovori, da bi konec aprila ali maja organiziral svojo odprto klubsko mednarodno tekmovanje tudi kajakaški klub Rašica. Letos prvič bo predvidoma tu tudi slovensko mladinsko prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah. V juliju in avgustu bo spet kajak in kanu šola. Za 4. ali 22. julij (dokončno datum še ni določen) bodo organizirali novo tekmovanje, in sicer tako imenovani triatlon, se pravi, da bi tekmovalci tekli od Broda na Kolpi do Osilnice, nato bi se spustili s kanuji po Kolpi nazaj do Broda, proti Osilnici pa bi vozili na kolesih.

Za občinski praznik in dan slovenske državnosti 3. oktober je predvidena otvoritev zgrajenih objektov za turistične in druge namene v Starih malnih in prenovljene in posodobljene kajakaške steze.

J. PRIMC

Halo, tukaj je bralec »Dolenjca«

Zakaj je voda čez občinsko mejo veliko cenejša? — Šentjernejce razburja prispevek za zaklonišče — Je novomeško zaklonišče res polno krame?

NOVO MESTO — Prejšnji četrtek med 18. in 19. uri je telefon pri dežurnem novinarju kar pogosto zvonil in tako se ni uresničila naša bojazen, da bo klicev malo, češ da je lepo vreme in so ljudje ob tem času še na polju ali pri drugem delu zunaj. Kdor hoče kaj sporočiti novinarju oziroma časopis na kaj opozoriti in seveda pri tem upa, da bo zapis v časopisu kaj pomagal, da se bodo stvari uredile, si bo pač vzel toliko časa, da bo telefoniral dežurnemu novinarju. Še vedno pa se ljudje nočejo javno izpostavljati, saj z eno samo izjemo ni nihče hotel povedati svojega imena, nekateri pa niti tega ne, od kod kličejo.

Prvi se je oglasil A. Z. iz Dolenjega Vrhpolja, ki ne more razumeti, zakaj se voda tako draži. Za zadnji mesec je dobil za vodo račun za 83 din. »Znanec iz vasi Vrbovce v sosednji krški občini pa mi je povedal, da pri njih za vodo kasirajo le dvakrat na leto in da je za zadnjega pol leta skupaj plačal 86 din,« se je hudoval. »Poleg tega smo mi za naš vodovod prispevali denar in delali smo po 20 ur, skratka, vodovod smo si sami naredili, sedaj nas pa tako odirajo, da si človek kmalu še umivati ne bo več upal. Povrhu vsega pa voda z Drče, kjer je naše zajetje, sama teče v dolino!«

Srednješolka iz okolice Novega mesta pa bi rada od uradne ustanove zvedela, koliko znaša kadrovska štipendija za štipendista, ki živi v kraju šolanja in ima prav dober uspeh. Ona dobiva namreč le 200 din štipendije na mesec, medtem ko njene sošolke prejemajo po 750 din in več.

Kar dva klica pa sta bila iz Šentjerneja in tako prvi kot drugi se je nanašal na plačilo prispevka za gradnjo zaklonišč. Tudi Šentjernejci so te dni dobili položnici za plačilo tega prispevka, in sicer za april in maj. Možak, ki je klical v svojem in imenu vsaj še desetih drugih ljudi, se je razburjal, češ da so po radiu slišali, da bodo ta prispevek nehali pobirati. Razburjeni so klicali tudi na novomeško upravo za družbene prihodke, kjer jim je neka tovarišica odgovorila, da jim je šef glede tega prispevka naročil, naj delajo po starem, češ da drugih navodil nimajo. «Zanima nas tudi, kam je šel denar, ki ga že toliko časa plačujemo za zaklonišča. V Šentjerneju od tega nimamo nič, če do česa pride, pa Šentjernejčani gotovo ne bomo mogli uporabljati novomeškega zaklonišča. Če se to takoj ne prekine, ne bomo šli na volišča in naj se ve, zakaj je volilna udeležba v Šentjerneju slaba!« Podobno se je spraševala tudi ženska, ki je prav tako klicala iz Šentjerneja: »Kam je šel in kam še gre ta denar? Ogorčeni smo nad tem ropanjem!«

O zakloniščih oziroma o denarju zanje je govorila tudi naša bralka iz Novega mesta, ki je te dni dobila dve položnici, za zaklonišče in stavno zemljišče, vsako po 526 din. »In zakaj vse to plačujemo? Novih zaklonišč ne delajo, tisto edino v Novem mestu pa je polno neke vojaške krame, od stolov, omar do uniform in druge opreme. Če bi se kaj zgodilo, za ljudi ne bi bilo prostora. Naj plačujejo tisti, ki imajo notri svoje skladišče!«

Ko so zaradi del za promet zaprli Sokolsko ulico v Novem mestu, naj bi promet speljali čez novi most v Ločni, a so obvoz uredili pod Kapitljem, zato se je pritožil človek, ki ga to moti. Ni hotel povedati, kdo je, trdil pa je, da govori v imenu prebivalcev Kosove, Muzejske, Cvelbarjeve, Mej vrti. »Kdo je uredil to nemogočo prometno signalizacijo? Nobenega reda ni! Prihaja do silnih zastojev, avtomobili trobijo in piskajo, hrup, smrad, grozno! Naj ustrezni organ to uredi!«

Za konec še en anonimni klic. Ženska z očitnim suhokranjskim naglasom sporoča: »Povejte Somraku, ki je v časopisu pisal proti narodni spravi, da njega ne bomo prosili za narodno spravo. (Gre za odmev na pisanje Ivana Somraka iz Novega mesta, ki je v prejšnji številki Dolenjskega lista na strani »Pisma in odmevi« objavil članek z nasovom Nismo za narodno spravo pod pritiski. (Op. p.) Če bi rad kaj več zvedel, naj gre pa v Kočevje ali v Teharje, tam bo marsikaj videl in slišal.« Na vprašanje, od kod kliče, je odgovorila: »Ne povem, še danes ni varno o tem govoriti.«

A. B.

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. **Pokličete nas lahko vsak četrtek popoldan, med 20. in 21. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prisluhnil.**

ZA REKREACIJO PO KOLPI — Kolpa je vedno bolj zanimiva za tekmovanja v kajaku in kanuju pa tudi za rekreativce. Kajakaška zveza Slovenije — svet za rekreacijo pa je pred kratkim dal pobudo KŠD »Tone Ožbolt« iz Osilnice, naj bi organiziral kar več rekreacijskih spustov s čolni po Kolpi. Za take spuste naj bi bila štartnina nizka, časa voženj pa ne bi merili. Na fotografiji: rekreativni čolnarji morajo ponekod ob nizkem vodostaju del poti tudi prepešačiti. (Foto: J. Primc)

studio D — DESET NAJBOLJŠIH

Lestvica narodnozabavne glasbe Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice JANKU IN ANI KOS iz Dolenje vasi. Obema čestitamo! Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je za ta teden z eno novostjo takšna:

1 (1) Dolenjski kaveljci — ANSAMBEL I. PUGLJA
2 (3) Vzcvetele so veje jasmina — DOLENJSKI FANTJE
3 (2) Jasmin — SPOMIN
4 (5) Kakor sedaj cvetel bo maj — ANSAMBEL F. MIHELIČA
5 (6) haha, Košir se še ne da — AVSENIK
6 (8) Pa prišel je dan poroke — ANSAMBEL V. PETRIČA
7 (4) Radi imamo vse ljudi — ANSAMBEL I. RUPARJA
8 (10) Ko je praznovanje — ANSAMBEL M. KLINCA
9 (7) Ljubezni mi nisi dala — FANTJE Z VSEH VETROV
10 (-) Ženinu in nevesti — MARIBORSKI KVINTET

Predlog za prihodnji teden: Raj pod Triglavom — ANSAMBEL L. SLAKA

Glasujem za: .....

Moj naslov: .....

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

kozerija

DELATI — KAJ TAKEGA PA NE!

V našem bloku v Priseljenski ulici 8 živimo različni ljudje. Našli boste takšne, ki se vozijo naokoli v mercedesu, a tudi takšne, ki pet dni pred plačo nimajo niti za kruh niti za mleko. Da dobivajo slednji subvencije za plačilo stanovanja, je jasno. Razumljivo je tudi to, da jim ni treba plačevati polne cene za bivanje otrok v vrtcih, da so dolžni elektrogospodarstvu in da se redno najdejo na razglasni deski med tistimi, ki neredno plačujejo centralno ogrevanje.

— Naš blok je kot hlev, je pričela namesto običajnega pozdrava sestanek predsednica hišnega sveta.

— Če že koga zanima, jaz enkrat na teden pobrišem hodnik v našem nadstropju, se je pohvalila stanovalka iz četrtega nadstropja.

— Blok je star šele dve leti, pa je linoleju težko določiti barvo, je stopnjevala umazanost predsednica hišnega sveta.

— Snažilko smo že imeli, pa je vzdržala dober mesec, se je oglasila ženska iz tretjega nadstropja.

— Poiščimo koga, da bo čistil, plačajmo ga, pa konec besedi! — je hotela hitro priti do konca tovarišica iz prvega nadstropja.

Sklep te razprave je bil, da je tovarišica predsednica dolžna poiskati žensko, ki bi bila pripravljena čistiti stopnišče in hodnike za dobro plačilo.

— Gospa Metlova ...

— Vem. Iščete snažilko.

— Najprej sem se oglasila pri vas, veste. Vem, da živite težko: ena plača, dva otroka, vse je drago ...

— Enostavno bom šla v samopostrežbo, nametala bom robo v košarico, plača pa naj socialno ...

— Zadeva se de rešiti tudi drugače ...

— Če mislite, da se bom s krpo in z ajmarjem vlačila po stopnišču in hodnikih, se krepko motite ...

— Vsako delo je spoštovanja vredno ...

— Že res, toda vedite, da ste me s predlogom, s katerim ste prišli predme, milo rečeno — užalili. K vragu pa takšna država, ki ne more poskrbeti, da bi živeli njeni državljani človeka vredno življenje!

TONI GAŠPERIČ